

**Probereme
Jihlavu!**

**Strategický plán rozvoje statutárního města
Jihlavy na roky 2023 - 2032
ANALYTICKÁ A PROGNOTICKÁ ČÁST
2022**

Obsah

1.Úvod	4
1.2.Východiska tvorby Strategie	4
1.2.Metodologie.....	5
2.Souhrnná SWOT analýza	6
2.1.Silné stránky.....	6
2.2.Slabé stránky	8
2.3.Příležitosti	10
2.4.Hrozby	12
3.Přílohy	15
3.1.Analýzy – manažerská shrnutí.....	15
Finanční analýza pro strategický plán	15
Demografický vývoj města	33
Socioekonomická analýza	35
Mapování podnikatelského prostředí.....	40
Jihlava pohledem veřejnosti	42
Pochyby a pohyby Jihlavy – Rozhovory o současnosti a budoucnosti společensko-kulturního života.....	48
Trávení volného času dětmi předškolního a nejmladšího školního věku	49
3.2.Prognózy	55
Finanční prognóza	55
Demografická prognóza	58
Scénáře budoucnosti.....	66
3.3.Dílčí SWOT	82
Aktivní životní styl – dílčí SWOT	82
Efektivita územního rozvoje – dílčí SWOT	86
Fungující samospráva – dílčí SWOT.....	92
Hospodaření se zdroji, provoz – dílčí SWOT	100
Inovace, podnikání, zaměstnanost – dílčí SWOT	104
Společenský život – dílčí SWOT	108
Vzdělávání, osobnostní rozvoj – dílčí SWOT	113
Zelená infrastruktura, ekosystémové služby – dílčí SWOT	118

1. Úvod

Péče o všestranný rozvoj svého území a péče o potřeby občanů je jedna z klíčových rolí samosprávy uložená zákonem č. 128/2000 Sb., O obcích. Jedním z nástrojů, prostřednictvím kterého obec rozvoj řídí, je strategický plán a je v kompetenci zastupitelstva obce.

Svým časovým rozsahem Strategie překlenuje volební období. Schválený dokument Strategie definuje prioritní oblasti, do kterých by měly přednostně směřovat finanční prostředky tak, aby docházelo ke vzájemné synergii v naplňování poslání samosprávy a potřeb občanů. Dokument může posloužit také jako přehledný soupis plánovaných aktivit a jako takový být podkladem pro komunikaci s autoritami a dalšími orgány a institucemi. Na základě tohoto dokumentu je možné efektivněji nastavit proces čerpání dotací z Evropské unie a dalších dotačních titulů a poskytnout dostatečné podklady pro žádosti o tyto dotace.

1.2. Východiska tvorby Strategie

Programové prohlášení Rady města Jihlavy na roky 2018 - 2022 formulovalo v oblasti rozvoje města následující prioritu: *Aktualizovaná strategie růstu Jihlavy jako krajského města a management územního rozvoje směřující k budování a revitalizaci města a jeho částí s důrazem na zvýšení kvality života a infrastruktury se zřetelem ke všem pilířům udržitelného rozvoje.* Rada tím definovala základní východiska, na základě kterých tento Strategický plán statutárního města Jihlavy na roky 2022/23 - 2032 (dále jen „Strategie“) vznikl.

Dne 6. dubna 2021 zastupitelstvo města dopřesnilo formu i obsah strategie *Prohlášením o záměru a přístupu ke strategickému rozvoji města ve strategickém plánu na roky 2022 - 2032.* To zpřesňuje oporu strategického řízení na pilířích udržitelného rozvoje, inovacích, partnerství s širokou i odbornou veřejností, práci s daty a sektorových dokumentech města. Zdůrazňuje potřebu udržitelnosti veřejných financí a odvahu stavět se k výzvám dynamických celospolečenských změn čelem. To vše s ambicí být pro místní obyvatele místem pro spokojený život jak nyní, tak v budoucnu:

Strategický plán Města Jihlavy vzniká v období řady změn ve světě, které s sebou přinášejí nemalé výzvy. Demografické změny a změny klimatu proměňují očekávané užívání města i potřebné kapacity služeb. Rozvoj technologií umožňuje nové způsoby získávání dat a řízení města. Rozvoj znalostní ekonomiky klade nové nároky na vzdělávání, rozvoj e-shopů ovlivňuje využití center měst. Společnost si začíná uvědomovat ekonomickou neudržitelnost živelného rozvoje zástavby v posledních desetiletích. Město Jihlava má odhodlání a staví se k těmto výzvám čelem. Strategický plán 2022 - 2032 umožňuje hledání nových možností a řešení. Chceme jít příkladem, dostát roli centra Vysočiny a prosperujícího, zdravého města.

Při tvorbě strategického plánu vycházíme z dlouhodobých vizí města a opíráme se o celé spektrum udržitelného rozvoje: environmentální (adaptační strategie, mitigace), sociální (inovace v sociální politice), ekonomickou (nakládání a využívání dotací EU, moudré nakládání s majetkem, veřejné investice) a kulturní (Město přátelské k dětem, Jihlava vzdělává kulturou). Strategický plán podporuje systematický přístup k inovacím a managementu udržitelného rozvoje. Příprava strategického plánu a úspěšnost realizací staví na partnerství s veřejností, odborníky, institucemi i v rámci úřadu. Opíráme se přitom o data a hodnocení auditů udržitelného rozvoje a aktivity Zdravého města a Místní agendy 21. K tvorbě využíváme stávající sektorové dokumenty města.

Strategický plán bude na výzvy doby a výchozí situaci města reagovat, zohledňovat soudobé poznatky a na jejich podkladě iniciovat inovace ve fungování města. Bude klást důraz na dlouhodobou udržitelnost rozvoje a provozu města, zaměřit se zejména na udržitelnost veřejných financí vycházející z promyšleného rozvoje struktury města a veřejných investic. Bude hledat cesty jak inovovat bez navyšování budoucích nákladů na údržbu. Vezme v potaz současné a

budoucí potřeby obyvatel. Vytvoří podmínky pro rychlé a vstřícné řešení každodenních problémů občanů. Bude směřovat k vytvoření vstřícného města, ve kterém jsou obyvatelé spokojeni a chtějí v něm bydlet, případně se do něj vracet.

1.2. Metodologie

Zahájení prací na nové strategii probíhalo od září 2020 a jeho tvorbu průběžně kontrolovaly a vedly dva výbory:

- **řídící**, jenž byl složen jak ze zástupců vedení města, tak opozice, a
- **výkonný**, který řešil operativu a způsob řešení dílčích kroků tvorby.

Z možností zpracovávat strategii expertně nebo komunitně byla dána preference komunitní formě. Komunitní strategické plánování se opírá kromě odborných vstupů o zapojení jak široké, tak odborné veřejnosti, ale i firem a institucí do společné formulace stávajícího stavu města, na definici cílů, opatření i zodpovědností. Klíčová tu je shoda na reálnosti a realizovatelnosti pojmenovaných změn. Tento způsob tvorby strategie Strategického plánování dal příležitost systematicky se propracovat ke změnám k lepší, sdílené představě budoucího obrazu města. Šlo o tvůrčí proces, který zpravidla nevede k předem daným, jasným závěrům, ale vždy přináší nové nápady, náměty a podněty.

Analytická etapa tvorby Strategie probíhala od října 2020 do června 2021. Zahájena byla zadáním analýz externím dodavatelům, ale i zpracováváním vlastních průzkumů:

Název dokumentu	Zpracovatel
Profil města	Vlastní zpracování
Finanční analýza města	Vlastní zpracování
Mapování podnikatelského prostředí	Vlastní zpracování
Pohyby a pochyby – mapování komunit v Jihlavě	Vlastní zpracování
Jihlava pohledem nejmenších dětí	dialog architekti s.r.o.
Jihlava pohledem veřejnosti	Vlastní zpracování
Přehled sektorových dokumentů města	Vlastní zpracování
Přehled sektorových dokumentů Kraje Vysočina	Vlastní zpracování
Socio - ekonomická analýza	Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta
Zhodnocení vlivu pandemie COVID–19 na populační prognózu města Jihlavy	Univerzita Palackého v Olomouci
Analýza vlivu globálních megatrendů na rozvoj statutárního města Jihlavy	Technologické centrum Akademie věd ČR

Další analytické materiály k využití pro práci na strategickém plánu: územně - analytické podklady - aktualizace 2021, analytická část Adaptační strategie (na změnu klimatu) či Strategie ITI.

Sběr dat byl ukončen 31. března 2021 a navázala na něj práce osmi pracovních skupin pro tyto oblasti:

- aktivní životní styl
- efektivita územního rozvoje
- fungující samospráva
- hospodaření se zdroji, provoz
- inovace, podnikání, zaměstnanost
- společenská činnost
- vzdělávání, osobnostní rozvoj
- zelená infrastruktura, ekosystémy

Všem členům a členkám pracovních skupin, jejichž složení schválil Řídící výbor na svém zasedání dne 15. března 2021, byly v předstihu zaslány všechny analýzy tak, abychom s nimi mohli na společných jednáních pracovat na dílčích SWOT analýzách. Jednání probíhala s ohledem na zhoršenou epidemiologickou situaci formou video konferenčních hovorů. Do společné práce se zapojilo cca 125 osob jak z magistrátu, tak neziskových organizací, příspěvkových i obchodních společností Statutárního města Jihlava, veřejných institucí i odborných pracovišť.

Zatímco pro formulaci silných a slabých stránek jsme využili výše uvedené analýzy, do specifikace příležitostí a hrozeb bylo využito prognostické metody *future foresight* – scénáře budoucnosti. Prostřednictvím kvalifikovaného vhledu na megatrendy a hybné síly, které budou ovlivňovat rozvoj Jihlavy, aniž bychom na tyto procesy měly jakýkoliv vliv, se podařilo kvalifikovaně pojmenovat možné scénáře budoucího rozvoje města. Klíčovým přínosem scénářů je příležitost se připravit na trendy, které Evropou v současné a blízké budoucnosti budou s vysokou pravděpodobností procházet a zodpovědně se na nevyhnutelné jevy připravit, ideálně je využít, v lepším případě zabránit prohlubování stávajících problémů. Výsledkem několikaměsíční společné práce s daty bylo osm dílčích SWOT analýz (viz příloha), které byly zagregovány do souhrnné SWOT. Souhrnnou SWOT analýzu schválil Řídící výbor na svém jednání 23. srpna 2021. Tím byla analytická etapa ukončena.

Tento dokument je koncipován tak, že v úvodní části je pro návrhovou část Strategie klíčová souhrnná SWOT. V přílohách pak manažerská shrnutí z analytických podkladů, a to v rozdělení analýzy a prognózy. V přílohách jsou dále dílčí SWOT analýzy, do kterých se analytické a prognostické podklady promítly. Samotné analýzy a prognózy nejsou součástí této zprávy, ale jsou dostupné buď na webových stránkách <https://jihlava.cz/proberemeji/> nebo na Magistrátě města Jihlavy.

Detailní popis postupu tvorby návrhové a implementační části Strategie je součástí *Návrhové části strategického plánu rozvoje statutárního města Jihlavy na roky 2023 - 2032*.

2.Souhrnná SWOT analýza

Souhrnná SWOT slouží k nastavení vize a klíčových oblastí. Shrnuje do jednoho snadno uchopitelného celku celkový dojem z analýz a dílčích SWOT. Pro konkrétní návrh cílů a ukazatelů jsou opěrným zdrojem. Pro snadný návrat ze souhrnné SWOT slouží odkazy na čísla bodů dílčích SWOT, v dílčích SWOT jsou pak pro snadné zjištění podrobností odkazy na dílčí analýzy v přílohách:

2.1.Silné stránky	dílčí SWOT
Jihlava je městem krátkých vzdáleností. Centrum města i okolní příroda je lehce dostupná řadou cest a stezek ať už pěšky nebo na kole/koloběžce nebo na in-line (atraktivní pro děti a mládež). Postupně se doplňuje cykloinfrastruktura a obyvatelé včetně dětí na kole rádi jezdí, zejména rekreačně. Jihlava se dá projít/projet podél řeky Jihlavy téměř bez křížení s kapacitní dopravou.	A.Si.1- A.Si.7 A.Si.18 A.Si.25 Z.Si.17 E.Si.2 E.Si.3
V Jihlavě je široká nabídka dobře rozmístěných dostupných dětských hřišť, sportovišť i organizací, které zaštiťují mnoho různých sportů. Celoměstsky významná sportoviště a volnočasové areály jsou umístěna v klastrech na dostupných místech. Areál Českého mlýna je v bezpečném a dobře dostupném místě. Významné volnočasové prvky jsou ZOO a Stříbrné údolí.	A.Si.9- A.Si.15 A.Si.20 A.Si.21 A.Si.23 A.Si.24
Zelené klíny a okruh vytvářejí příjemné a pestré prostředí a mikroklima pro bezmotorový pohyb a zlepšují mikroklima města jako celku. I v centru Jihlavy se nachází spousta rozmanitých zelených ploch pro rekreaci - Heulos, Smetanovy Sady, Český mlýn, Stará plovárna. Je zde ještě velký potenciál zlepšit úpravami a propojením využití pro obyvatele, i pro rozvoj biodiverzity (revitalizace).	A.Si.4 A.Si.22 A.Si.17 Z.Si.1 E.Si.17
Rozšiřuje se rozsah městem udržovaných veřejných zelených ploch a vegetace se transformuje do udržitelnější podoby. Realizují se úpravy bylinného patra odolnější vůči suchu a podporující biodiverzitu: květnaté louky, letničkové výsevy či štěrkové záhony s vyšší mírou autoregulace. Probíhá spolupráce s Mendlovou univerzitou na strukturních substrátech a pilotní realizace. Je zde ještě velký potenciál zlepšit úpravami struktury, umístění, rozsahu, kontextu místa.	Z.Si.4- Z.Si.6

Krajina, příroda a okolní lesy jsou vnímány jako klíčové pro identitu města i rekreační využití. Město vlastní zemědělskou půdu, lesy i rybníky, může přímo na svém majetku ovlivnit hospodaření směrem ke zdravé krajině. Daří se realizovat ÚSES a opatření na zvýšení retence vody.	A.Si.16 Z.Si.11- Z.Si.15
Město nově vlastní a má pod kontrolou vodohospodářskou infrastrukturu a může ji upravovat a spravovat dle svých potřeb a udržitelněji.	Z.Si.2
Jihlava má vyhlášené tradice, kulturní, společenské a sportovní události a instituce a infrastrukturu i řadu pravidelných a menších akcí a aktivní osobnosti, na kterých se dá stavět a které stojí za to podporovat. Kultura a MFDF jsou vnímány jako součást identity města. Vznikla nová organizace pro koordinaci a podporu kultury a cestovního ruchu Brána Jihlavy. Kulturní scéna je otevřená experimentům, výzvám, přístupům. Zlepšuje a rozšiřuje se kulturní nabídka, roste nabídka setkávání se s uměním (ve veřejném prostoru).	S.Si.1- S.Si.18 V.Si.16 V.Si.18 V.Si.16
Jihlava má vysoký potenciál turistického ruchu - historické centrum (hradby, kostely katakomby, architektura, romantické uličky), ZOO, krásné okolí Vysočiny a centrální polohu v rámci ČR. Podoba města a historické stavby jsou zároveň zásadní pro identitu obyvatel.	S.Si.23 S.Si.24 E.Si.16 E.Si.20
Dobře založené a pěšky a MHD dostupné centrum, velké náměstí s řadou menších prostranství a vnitřních prostor má potenciál pro pestrý společenský život i velké akce i obchod a služby včetně zahrádek restaurací. Potkávají se zde velmi rozmanité typy provozů, kultur a formálně i neformálně se prolínají různé skupiny lidí. Proluky dávají šanci centru ještě doplnit. Urbanisticky je centrum víceméně připravené na roli centra Vysočiny.	A.Si.19 S.Si.22 S.Si.26 S.Si.27 S.Si.28 E.Si.2 E.Si.4 E.Si.6 E.Si.22 E.Si.42
Jihlava je pro blízké zázemí v rozsahu přibližně okresu postupně silícím mikroregionálním centrem, má násobně větší počet pracovních míst než ostatní města kraje, vysokou školu. Jihlava má potenciál rozvoje tří různých silných územních klastrů s mixem funkcí, které může cíleně rozvíjet a komunikovat a nabídnout místním i návštěvníkům města. Volnočasový klaster kolem řek Jihlava a Jihlávka; kulturní čtvrt' v centru měst; kulturně-sportovně-volnočasové území zabydlené studenty středních a vysokých škol kolem Smetanových sadů. Plánovaná multifunkční aréna leží v místě, kde se oba klastery prolínají.	S.Si.21 S.Si.25 V.Si.1 V.Si.5 E.Si.18 I.Si.1
Nízká nezaměstnanost a růst počtu pracovních míst, vysoká ochota firem přijímat a vychovat si absolventy. Část průmyslových podniků rozvíjí inovace.	V.Si.28 V.Si.29 I.Si.3- I.Si.5
Funguje základní spolupráce ekonomických subjektů a je zájem ji rozšiřovat. Funguje spolupráce města s univerzitami. Okresní hospodářská komora má důvěru a ocenění firem za kvalitní i včasný informační servis, odborné vzdělávání. Existuje zájem firem o systém spolupráce města, podnikatelského sektoru a neziskového sektoru v oblasti udržitelnosti a mecenášství. Funguje spolupráce s okolními obcemi, zlepšuje se dosud nízká spolupráce s krajem.	I.Si.2 I.Si.10 F.Si.15- F.Si.20
Funguje spolupráce mezi základními školami, městem a dalšími organizacemi z oblasti kultury, sociální, životního prostředí. Město aktivně podporuje doučování a preventivní programy. Kapacita mateřských a základních škol je dostatečná s výjimkou vyšší lokální obsazenosti v částech Horní Kosov a Jihlava Střed.	V.Si.1 V.Si.6 V.Si.8 V.Si.13 V.Si.15 V.Si.19
Široká nabídka zájmových kroužků veřejných i soukromých institucí pro širokou veřejnost. Stejně tak i nabídka táborů (příměstských, pobytových). Neformální vzdělávání má nabídku pro všechny věkové kategorie.	V.Si.14 - V.Si.27
Přistěhovalí obyvatelé začali převažovat nad vystěhovalými a v posledních 5 letech se tak otočil dlouhodobý nepříznivý trend.	F.Si.21
Nízké zadlužení města a vlastnictví rozsáhlých a atraktivních zastavitelných pozemků. Dluh ve výši cca. 1/3 průměru srovnatelných měst.	F.Si.27- F.Si.31- F.Si.35
Pracuje se na dlouhodobé udržitelnosti hospodaření města. Nově vzniklý investiční plán a Zásady pro spolupráci s investory pomohou do budoucna vyvažovat rozpočet a podporovat veřejná prostranství či udržitelnost města. Předvídat možné využití evropských zdrojů pomůže projekt URBACT.	F.Si.32- F.Si.34
Většina vozového parku MHD je bezemisní či nízkoemisní na CNG, dopravní podnik flexibilně reaguje, funguje monitoring provozu MHD a informace pro cestující. Zlepšuje se infrastruktura pro pěší a cyklisty.	E.Si.8- E.Si.15 H.Si.19
Existuje velký potenciál úspor spotřeby energií na provoz budov města včetně podkroví v historickém jádru. Výchozí stav je zmapovaný, energetik mapování zpodrobňuje a aktualizuje. Město vlastní podíl v kotelnách, má v rukou alespoň část zdrojů, o kterých může rozhodovat.	H.Si.1- H.Si.6

Město aktivně snižuje množství nevyužitelných odpadů vlastními kroky a formou kampaní. Roste podíl znovuvyužitého odpadu na celkovém množství odpadu. Je v provozu malé Re-use centrum. Ve městě je funkční třídící linka na odpady.	H.Si.7 - H.Si.12 H.Si.14 H.Si.15
Ekologická stopa města na obyvatele se snižuje, rychlost snižování se ale zpomaluje.	H.Si.20
Úřad pracuje na digitalizaci a daří se zlepšovat HW a SW připravenost. Zpracovány základní geoinformační pasporty pro efektivní údržbu. Rozpracovány jsou projekty v prostředí GIS pro průběžný monitoring projektů a nákladů v území. Je využíván intranet, systém VERA je postupně rozšiřován o moduly, které mají potenciál pro nastavení projektového řízení úřadu. Pro zavádění i další činnost je důležitý fungující systém porad, dobrá komunikace mezi vedoucími a interní zpravodaj.	E.Si.7 F.Si.1 - F.Si.4 F.Si.8 - F.Si.11
Město v posledních letech rozšiřuje možnosti zapojení se do plánování a rozhodování města o nové kanály a způsob komunikace. Rozvíjí se spolupráce s osadními výbory. Pracuje se na prostorové optimalizaci služeb pro veřejnost.	F.Si.12- F.Si.14
Daří se koncepční přístup v sociální oblasti, bydlení a bezpečnosti. Realizace projektu Housing First je úspěšná - pilotní projekt zabydlel 10 rodin, které se potýkaly s bytovou nouzí v návaznosti na sociální práci. Rozvíjí se prevence kriminality, počet zločinů a přečinů klesá.	F.Si.23

2.2.Slabé stránky	dílčí SWOT
Infrastruktura pro pěší a cyklistický pohyb ve městě i vně má zatím stále nespojitosti a problematická místa, překážkou většího využití cyklo dopravy jsou málo možností uložení kola a málo možností zapůjčení kol a tipy na bezpečné trasy a okruhy (zejména krátké) pro místní i turisty. Není přestupní terminál mezi všemi druhy veřejné dopravy.	A.Si.1- A.Si.4 A.Si.6 A.Si.7 A.Si.22 E.Si.15 E.Si.16
Většina obyvatel není spokojená se stavem a údržbou sportovní infrastruktury a veřejných prostranství. Sportovní infrastruktura je zastaralá, často je ve špatném technickém stavu a s chybějícím zázemím. Veřejná prostranství včetně parků proto nejsou plně využívána pro pobyt i akce. Nejsou dostupné některé typy infrastruktury v některých konkrétních částech města: veřejná víceúčelová hřiště v okrajových částech města a samostatných sídlech, drobné sportovní plácky v centru, celkově v území chybí hřiště pro děti nad 6 let, prostory pro psy a přírodní koupaliště. V zimě je nedostatek krytých sportovišť.	A.Si.11- A.Si.17A.Si.20 A.Si.21 A.Si.25 Z.Si.3 S.Si.20 S.Si.23 S.Si.28 S.Si.29
Špatná propojenost historického jádra a zelených ploch a klínů a turistických cílů, které jsou zejména ve Stříbrném údolí. Chybí propojení jednotlivých částí Stříbrného údolí, využití území Modety a dokončení "zeleného okruhu" města. Parkoviště berou prostor pro pěší dopravu v uzlových místech (Jakubské nám, Hluboká, před ekonomkou, náměstí....).	A.Si.23 A.Si.26 E.Si.13
Velmi málo stromů přímo v ulicích centra města, chybí stín a chladicí efekt odpařováním. Ochranná pásma sítí a částečně památková ochrana limitují výsadby dřevin v centru, při pokládání sítí byly stávající stromy poškozeny.	Z.Si.1 Z.Si.2 Z.Si.5 S.Si.27 S.Si.28
Krajina je zranitelná. Nadměrně rychlý odtok vody z okolí města v důsledku způsobu lesnického a zemědělského hospodaření a meliorací a regulovaných toků spolu se změnou klimatu vede ke špatnému zdravotnímu stavu a ubývání okolních smrkových lesů a ohrožení erozí.	A.Si.28 Z.Si.12 Z.Si.11- Z.Si.17
Vodohospodářská infrastruktura je ve velmi špatném stavu. Dřívá většina střech domů centra i sídlišť i zpevněných veřejných prostranství jsou odvodněna do jednotné kanalizace. Důsledkem je znečištění vodotečí z odlehčovací komor při příválových srážkách a nadměrně rychlý odtok vody.	Z.Si.4 Z.Si.8 Z.Si.9 H.Si.11
Vodní nádrž Hubenov jako zdroj pitné vody je nedostačující kapacitou, zejména pokud se má Jihlava a okolní obce rozrůstat dle svých územních plánů. Záložní zdroj vody je ve špatném technickém stavu a má nedostačující kvalitu vody.	H.Si.12- H.Si.15
Návštěvnost kulturních a společenských akcí limitují rezervy v informování místních i návštěvníků přímo ve veřejném prostoru i infokanálech. Pořádání menších akcí limituje chybějící technická i administrativní větší podpora a vstřícnost drobným organizátorům a formálnost povolování a komunikace s městem.	S.Si.9 S.Si.14 S.Si.35 S.Si.7 S.Si. 11

Směrem k návštěvníkům není město i samotné centrum propagováno jako celek i s okolím, chybí produkty cestovního ruchu, které pomohou přivést návštěvníky na méně známá místa a do okolí města a tím prodloužit pobyt a rozložit zátěž. Chybí levnější ubytování pro mladé a rodiny s dětmi, což limituje ubytování při akcích a delší pobyty. Jihlava není silná značka, o které by bylo povědomí. Nevyužívá se dost stříbrná historie a německá minulost, chybí nové pohledy a interpretace. Nedotažený navigační a informační systém.	A.SI.18 A.SI.19 A.SI.30 S.SI.34 E.SI.40 F.SI.19
Centrum a náměstí nenaplní svůj velký potenciál. Ubylo obyvatel a pracovní příležitosti rostou po obvodu města, což zhoršuje sociální kontrolu a pocit bezpečí i podmínky pro užití obchodu a služeb. Stav náměstí nevyhovuje pobytu, parkující auta v centru zabírají potenciálně využitelné prostory, chybí mobiliář a intimnější prostranství - plácky, dvorky, vnitrobloky. Panuje obava a pocit ohrožení z pobývání a aktivit Romů v centru města. Prior a proluky kazí měřítka a charakter centra. Obojí jsou nevyužitým potenciálem pro rozvoj; navíc Prior je identifikátor - "značka" Jihlavy, byť negativní.	A.SI.32 A.SI.33 S.SI.10 S.SI.15 S.SI.19 S.SI.22 S.SI.24- S.SI.26 S.SI.30 S.SI.31 S.S I.36 E.SI.9 E.SI.10 E.SI.33- E.SI.35 E.SI.37 E.SI.38 I.SI.20 I.SI.21
Jihlava zatím není plnohodnotným centrem Vysočiny, jak nedostatečným spojením veřejnou dopravou s regionem, zejména mimo špičky, tak chybějící vybaveností: podnikatelský inkubátor, velký reprezentativní prostor, univerzitní typ VŠ s řadou bydlících studentů, místo pro noční život v centru města, zázemí pro trávení volného času SŠ a VŠ studentů (místa pro scházení i pro plnohodnotný studentský život např. taneční klub).	S.SI.3 S.SI.5 S.SI.10 V.SI.4 V.SI.5 S.SI.6 E.SI.43 E.SI.44
Ekonomika a vzdělanostní struktura města strukturou zaostává za krajskými městy i dalšími městy na Vysočině. Má vyšší podíl zaměstnanosti v průmyslu a nižší ve službách než je v krajských městech obvyklé. Vzdělanostní struktura je třetí nejhorší mezi krajskými městy dle počtu VŠ vzdělaných. Absolventi středního vzdělávání a učebních oborů nemají samostatnost a technické dovednosti požadované zaměstnavateli, chybí i dovednosti, které by měli získat na základních školách. Kraj Vysočina je v žebříčku počtu ekonomicky aktivních osob na celkové populaci v rámci ČR na posledním místě. Zaměstnanost je proto zranitelnější ve vztahu k dopadům automatizace a závislejší na zahraničních vlastních průmyslových firmách. Roste nezaměstnanost mladých, jejich podíl na celkovém počtu evidovaných uchazečů se i v období růstu zvyšoval.	I.SI.1 I.SI.3 I.SI.4 I.SI.6 I.SI.8 I.SI.15 I.SI.18 I.SI.19 V.SI.28 V.SI.29
Chybí cílená práce s cizinci, jak těmi, co zde pracují pro kontakt s úřadem, tak s návštěvníky, tak s investory. Cizinci zde pracující nejsou integrováni; zvyšují se počet žáků – cizinců na školách komplikuje jejich vzdělávání a zatěžuje kolektiv v důsledku neznalosti češtiny. Město nekomunikuje a nemá web v angličtině ani v němčině, což je problém pro cizince zde žijící při řešení běžných situací a není to dobrá vizitka pro návštěvníky ani pro potenciální investory. C1	V.H.1 F.SI.30 F.SI.48
Absence inkubačních nástrojů pro rozvoj nových podnikatelských příležitostí a obecně výchovy k podnikavosti. Inovace brzdí také menší atraktivita města pro mladé a pro potenciální zahraniční zaměstnance dceřiných poboček velkých zaměstnavatelů, kteří odchází jinam. (Brno, Praha).	V.SI.26 V.SI.27 V.SI.33 I.SI.2 I.SI.5 I.SI.7- I.SI.16
Malá spolupráce mezi městem a podnikateli. Město nekomunikuje dostatečně s firmami ohledně jejich perspektivy, dopravní dostupnosti, vývoje potřeb zdrojů a pracovní síly, zajištění ploch pro rozvoj. Chybějící pravidla a systém spolupráce mezi městem, podnikatelským a neziskovým sektorem v oblasti firemního dárcovství a mecenášství.	I.SI.3 I.SI.16 S.SI.1 3 I.SI.22
Malá spolupráce mezi aktéry vzdělávací a sociální oblasti; mezi městem a krajem; mezi městem a úřadem práce. Důsledkem neprovázanosti programů a nižší úspěšnost žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí ve všech stupních vzdělávání. Nefunguje dostatečně spolupráce a výměna dat mezi městem a úřadem práce. Výchova k udržitelnosti není ukotvena ve strategických dokumentech města.	V.SI.1- V.SI.3 V.SI.6 V.SI.11 V.SI.13 F.SI.34
Neformální vzdělávání nepokryje poptávku. Málo organizátorů a prostor. Převládá poptávka pro neformální vzdělávání dětí (konkrétně do Skautů, DDM, Sokol, DIOD, ZUŠ, tábory, ekocentrum; galerie a muzea). Chybí koordinace aktivit sektorových oblastí neformálního vzdělávání, některé se duplikují, jiných se nedostává. Chybí možnosti trávení volného času pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí (jinde než v sociálních službách a i ty jsou daleko).	V.SI.15- V.SI.25 V.SI.36- V.SI.38
Bydlení v Jihlavě již není pro část společnosti včetně mladých dostupné. Narostly ceny bytů (nájem o 80 % za 10 let), chybí sociální byty, chybí možnost krizového bydlení, chybí dostupné bydlení pro seniory a osoby s invalidním důchodem. Mnozí nájemníci hradí část nákladů na bydlení prostřednictvím dávek pomoci v hmotné nouzi. Město nemá koncepci nakládání s bytovým fondem.	E.SI.2 E.SI.3 E.SI.8 F.SI.39 F.SI.40 F.SI. .44 F.SI.45 F.SI.51 F.SI.52

Urbanistická struktura rostla ekonomicky neudržitelně po několik desetiletí. Lidé se stěhovali a stěhují do samostatných sídel, kde údržba infrastruktury a MHD stojí na osobu dvojnásobek nákladů v Jihlavě a do okolních obcí, čímž město přichází o daňové příjmy. Odvívá se to od toho, že zástavba proluk je dražší než stavba na zelené louce. Územní plán a územní energetická koncepce tento růst nadále předpokládá.	E.SI.5- E.SI.7 E.SI.11 E.SI.39 H.SI.5
Byla dlouhodobě podceňována údržba nemovitostí města a při plánování nových investic se nezhledňovala jejich budoucí náročnost na údržbu. Vnitřní dluh na údržbě dosahuje téměř 500 mil. Kč; k umoření do roku 2032 je třeba na údržbu vynaložit o 100 mil. Kč/rok více než v posledních letech. Po přesném zmapování vnitřního dluhu na nově převzaté vodohospodářské infrastruktury toto číslo ještě naroste. 10 % městských bytů není využito z důvodu nezbytnosti rekonstrukce.	E.SI.12 E.SI.32 H.SI.7 F.SI.56
Dlouhodobě neudržitelná příjmová stránka rozpočtu města. Daňové příjmy odpovídají pouze úhrnu provozních mandatorních a kvazimandatorních výdajů, které město musí vydat. Finance vybrané na poplatcích za svoz komunálního odpadu nepokryjí náklady. Příjmy z parkování jsou nízké, jsou nepronajaté byty a prostory, chybí řada kroků k efektivním prodejům a pronájmům.	F.SI.53- F.SI.67
Podíl osobních automobilů na přepravní práci je vysoký a působí řadu negativních jevů. Chybí aktivní způsoby motivování k využívání udržitelnějších forem dopravy: parkoviště P+R, motivační škálování plateb za parkování dle místa, cykloinfrastruktura, ITS pro monitorování a řízení provozu na pozemních komunikacích. Mladší děti mají pocit ohrožení v rámci provozu na pozemních komunikacích a to souvisí s nedostupností bezmotorové a veřejné dopravy (jedno auto za druhým).	E.SI.14- E.SI.30 E.SI.46 E.SI.47 H.SI.21- H.SI.23 H.SI.25
Velká závislost na fosilních palivech pro vytápění - převažuje zemní plyn. Koncepce energetických úspor má málo ambiciózní cíle vzhledem k aktuálním klimatickým cílům EU a ČR; v analýze potenciálu úspor nezhledňuje kvalitu vnitřního prostředí budov. Sanace historických domů jsou náročné a bez návratnosti a zároveň je z památkových důvodů není možné vytápět obnovitelnými zdroji.	H.SI.1 - H.SI.4 H.SI.6 H.SI.8 H.SI.9 H.SI.19
Nedostatečná připravenost města pro přechod na cirkulární ekonomiku v souladu s cíli EU Green Deal. Chybí strategické uchopení redukce odpadu v plánu odpadového hospodářství, není připravený postup, jak splnit požadavky na nakládání s odpady platných od roku 2030.	H.SI.10 H.SI.16
Kvalita životního prostředí stagnuje. Hlavní problematické látky v ovzduší jsou prachové částice PM10 a PM2,5 a oxidy dusíku z hlavních zdrojů především dopravy, lokálních topenišť a firem z průmyslové zóny. Zatížení hlukem okolo hlavních silničních komunikací roste. Ekologická stopa města Jihlavy činila v roce 2020 5,07 gha /obyvatele, ekologická stopa Česka byla v roce 2016 5,6 gha/obyvatele; lidstvo má k dispozici 1,76 ha biologicky produktivní země na obyvatele.	H.SI.17 H.SI.18 H.SI.20
Organizace vedení a úřadu není na digitalizaci a projektové řízení zatím připravena. Byť již proběhla řada organizačních změn, stále je řada procesů neefektivní. Struktura řízení je striktně hierarchická, na zavedení a institucionálním ukotvení projektového řízení a maticové projektové struktury kompatibilní s využitím moderních technologií a novými pracovními modely se začalo pracovat. Není IT koncepce a dostatečné uvedení zaměstnanců do změn technologií a směrnic. Soulad aktivit či investic do aktivit a projektů s vazbou na strategické dokumenty a jejich cíle v rámci rozhodování o rozpočtu není vnímán jako plnohodnotné kritérium pro rozhodnutí.	F.SI.1- F.SI.17
Roste nedůvěra části veřejnosti k plánování. Nejsou vidět výsledky, průběžná zpráva z realizací z úřadu směrem ven. Není kanál pro zapojení podnikatelů. V dílčích oblastech chybí přehledné informace.	F.SI.18- F.SI.30
Chybí dostatečná kapacita některých služeb. Je převis poptávky nad nabídkou po kapacitě pobytových sociálních služeb pro seniory. Chybí stomatologové, psychiatři a praktičtí lékaři. Chybí některé specifické sociální služby.	F.SI.35- F.SI.40 F.SI.46- F.SI.50 V.SI.34

2.3.Příležitosti	
V důsledku realizace vysokorychlostní trati se zastávkou v Pávově mohou do Jihlavy přijít noví obyvatelé i návštěvníci, může se zvednout využívání veřejné dopravy i po městě, dojde k oživení oblasti severně od centra, pro město i firmy bude snazší spolupracovat s experty z Prahy a Brna.	E.P.5 E.P.7 F.P.9 A.P.3 A.P.4 S.P.1 I.P.2
<ul style="list-style-type: none"> Vysokorychlostní trať a centrální dopravní terminál jsou příležitostí pro rozvoj centra města, protože přivedou více jihlaváků i mimojihlaváků k severnímu centru města. Vysokorychlostní trať a centrální dopravní terminál jsou příležitostí pro začlenění železnice plně do systému kombinované dopravy kraje a města. 	

<ul style="list-style-type: none"> • VRT může pomoci přivést nové obyvatele, pro které bude najednou i z Jihlavy dostupná Praha a Brno, ale budou chtít bydlet v klidnějším městě blíž k přírodě. • Se stavbou VRT bude pro obyvatele Prahy a Brna snadnější zajet na jednodenní výlet nebo víkend nebo kulturní akci do Jihlavy. Je příležitost hledat, co jim nabídnout a jak je přilákat; může jít kromě obvyklých "atrakcí" o kulturu či gastronomii. • Rozvoj vysokorychlostní trati a dopravních spojení v rámci kraje může zvýšit dostupnost vysoce kvalifikované pracovní síly v Jihlavě, která je v tuto chvíli nedostatečná tak, že expert z Prahy nebo Brna bude v Jihlavské firmě nebo na úřadě pracovat na částečný úvazek. • Vzhledem k poloze terminálu VRT poblíž letiště může výstavba VRT pomoci najít strategického partnera pro rozvoj letiště. 	
V důsledku rozvoje možností telekonferencí a vzdálené práce je do budoucna možné snazší dojíždění v rámci regionu i mimo něj, protože zaměstnanci nebudou nuceni dojíždět každý den.	E.P.1 I.P.1
V důsledku zavádění chytrých řešení městských aglomerací se rozvine využívání komplexnějších řešení dopravy ve městě s lepším provázáním módů a úsporou prostoru. Využití preference MHD, sdílení a poptávkových služeb povede ke zlepšení dostupnosti vybavenosti. Rozšíření sdílených aut a smart řešení umožní větší podíl z veřejných prostranství využít jinak než pro parkování při zachování komfortu dostupnosti automobily.	A.P.1 E.P.2
V důsledku demografických změn ubude dětí, což umožní růst města přistěhovaním bez nutnosti dostavby MŠ a ZŠ. K úbytku dětí bude docházet mezi roky 2030 - 2040, předpokládá se v roce 2040 cca. 1000 volných míst v MŠ a cca. 2000 v ZŠ.	F.P.9
Využívání telemedicíny pro diagnostiku a zároveň větší míra specializace centrální krajské nemocnice může zvýšit dostupnost zdravotní péče. Přesouvání části lékařské péče do domácího prostředí na sebe naváže vznik nových služeb cílených na určité skupiny obyvatel, např. seniory; to umožní zvládnout zvýšené nároky na zdravotnictví. Rozvoj těchto zčásti na technologii založených služeb může zafungovat jako příležitost pro lidi odcházející z průmyslu, který je ve městě dominantní a jehož proměna je nevyhnutelná.	E.P.3 F.P.6 I.P.7
Stimuly EU v oblasti Green deal podpoří vývoj a mohou pomoci financovat řadu změn řešících problémy města a kultivaci prostředí, budou-li včas připravené. Využití připravovaných dotačních programů EU a státu bude pravděpodobně možné pro zavádění přírodě blízkých úprav vodního režimu krajiny, protierozních opatření, opatření pro zadržení vody v krajině, protipovodňových opatření, částečně na obnovu vodohospodářské infrastruktury, mitigace a energetické úspory apod. Vznikne tak řada pracovních příležitostí. Vzniká šance pro investice do úspor a PPP projekty a urychlení investic do úspor. Důsledkem těchto projektů může být i kultivace prostředí města a volné krajiny, bude-li příprava projektů takto uchopena.	Z.P.5 H.P.7 H.P.1 E.P.4 F.P.7 I.P.3 I.P.6
Podpora a přechod na lokální /obnovitelné zdroje energie a lokální produkci potravin zlepší kvalitu ovzduší a posílí energetickou bezpečnost a nezávislost měst. Nová legislativa umožňující environmentálně šetrné veřejné zadávání dává šanci vyvíjet tlak i na soukromý sektor, aby se zaměřoval na žádoucí environmentálně odpovědné chování. Umožňuje obdobný tlak směrem k developerům při prodeji městských pozemků. Rozvoj a podpora bydlení s nízkonákladovým a environmentálně citlivým provozem bude zároveň pro řadu lidí nejlepší investice na důchod.	H.P.3 H.P.9 H.P.5 F.P.8
V důsledku rostoucího uvědomění problémů se změnou klimatu ve společnosti a poptávky po řešeních poroste podpora environmentálně odpovědné politiky i na komunální úrovni. Covid zaměřil pozornost více na veřejná prostranství a zeleň ve městě i volné krajině; Kúrovcová kalamita a suchá léta a podstav Hubenovské nádrže, který hrozil nedostatkem vody, ukázaly lidem, že je opravdu čas s klimatem něco dělat a motivuje k přemýšlení i akci a vytváří poptávku po environmentálně odpovědné politice. V důsledku toho, že klima je velké téma a je součástí PR firem, je potenciál pro spolupráci s firmami na realizaci adaptačních opatření.	Z.P.1 Z.P.4 Z.P.2
Nárůst poptávky po sdílených a komunitních službách a aktivitách vytvoří prostředí pro setkávání a může posilovat mezilidské i mezigenerační vztahy, vztah k místu a udržet mladé nebo je i přilákat do Jihlavy. Typově se mohou rozvíjet veřejná prostranství, zastřešené altány, zpřístupněné kostely, vnitrobloky, huby, komunitní zahrady, opravny, re-use centra, carsharing, baugruppe... Může vzniknout na státní nebo evropské úrovni podpora rozvoje sportu a jeho profesionálních trenérů, ale také zdravotníků, tradičních řemesel jako protiváha online aktivit, což může pomoci oživit centrum a veřejná prostranství vůbec- (scénáře budoucnosti)	E.P.8 S.P.3
Sdílení komunitních akcí mezi rezidenty v důsledku rostoucí poptávky po nich ve společnosti může oslabovat polarizaci společnosti. Smart technologická řešení mohou pomoci zlepšit informovanost o	F.P.4 S.P.2 A.P.2

lokálních produktech, akcích a dění a tím více lákat k zapojení. Sdílení informací umožní více motivovat a mezi jednotlivci se hecovat k pohybu a zdravému životnímu stylu.	
Nové pracovní modely vyplývající z většího využití vzdálené práce a více angažmá zároveň vytvoří šanci jak pro město získat zkušené experty. Ti v rámci nových pracovních modelů budou pracovat částečně v soukromém sektoru a na částečný úvazek i pro město. Městu může pomoci rostoucí zájem velkých firem při lokalizaci svých provozů vyžadujících kvalifikovanou pracovní sílu o pověst města a možnosti kulturního využití pro zaměstnance - kultura tak může skrze rozvoj kreativních odvětví pomoci inovativní ekonomice.	F.P.3 S.P.3
Decentralizace a rozvoj technologií práce s daty v reálném čase, využití umělé inteligence pro rychlé rozhodování a optimalizaci v územním rozvoji, dopravě a zlepšování retence vody a biodiverzity či zlepšenou participací zlepší rozhodování města. A to pokud je dokáže město zapracovat do fungování úřadu a přizpůsobí jim i organizaci řízení. Mohou být využívána jak data z integrovaných systémů úřadu, data mobilních operátorů, data ze senzorů v rámci internet of things av rámci participativního trendu a aplikace umožňující získávat podněty a zpětnou vazbu na možnosti rozhodnutí.	F.P.1 Z.P.3 H.P.2 F.P.5
Zefektivnění práce veřejné správy s vývojem digitalizace a zaváděním eGovernmentu ušetří čas občanům i úředníkům a ušetří životní prostředí. Bude potřeba méně osobních návštěv, méně tisků a papírových dokumentů.	F.P.2
Dotace na inovativní postupy a zvýšení kapacity úřadu mohou pomoci financovat změny navržené strategickým plánem a ambice na inovace a udržitelnost ve fungování úřadu.	F.P.11
Koordinovaná spolupráce kraje, města, Czechinvestu, TAČR a VŠPJ bude motivovat podnikatelskou sféru a zaměstnance k samostatnému podnikání a k inovacím, čerpání evropských fondů a jiných dotačních příležitosti pro transformaci a diverzifikaci nových odvětví podnikání.	I.P.4
Nárůst spolupráce mezi firmami a školami a veřejnou správou může pomoci předcházet strukturální nezaměstnanosti. V rámci spolupráce mohou být vytipovány agendy a projekty a koordinované společně s úřadem práce připravovány podmínky pro přechod zaměstnanců zahraničních firem do sektoru služeb prostřednictvím rekvalifikací, poradenství pro podnikání, vzděláváním v průmyslech 4.0 apod.	I.P.5
Potenciál VŠPJ je v rozšiřování nabídky oborů i tím i počtu studentů/ek. Vybudování koleje, která je v řešení, může přispět k oživení města studentstvem.	
Dlouhodobé ukotvení MAP a zpracovávání a realizace MAP umožňuje rozvíjet spolupráci, partnerství a inovace vzdělávání.	V.P.1 V.P.2

2.4.Hrozby	
V důsledku realizace vysokorychlostní trati se zastávkou v Pávově hrozí při nezvládnutí koordinace rozvoje odliv vysoce kvalifikovaných zaměstnanců, spekulace s pozemky, zvýšení cen bytů či pokles atraktivity centra.	E.H.2 E.H.3 I.H.1
<ul style="list-style-type: none"> Hrozí, že kratší dojíždění povede k tomu, že vysoce kvalifikované zaměstnance jihlavským firmám přetáhnou firmy z Prahy a Brna. C3 V očekávání růstu cen nemovitostí spojeného s VRT se mohou objevit spekulace s pozemky a z toho plynoucí nepředvídatelnost, kdy a jak se budou zaplňovat rozvojové plochy. C1 V důsledku růstu atraktivity města se mohou zvýšit ceny bytů v atraktivních lokalitách města a sníží jejich dostupnost pro sociálně slabší populaci, což posílí sociální stratifikaci ve městě a posílí konflikty a problémy vč. kriminality v méně atraktivních lokalitách, kam budou sociálně slabší vytlačováni. Hrozí, že jednou z těchto lokalit bude i centrum města. 	
Pokračující nevyhovující stav železničních tratí a nedostatečná infrastruktura bude limitovat rozvoj kombinované dopravy. V současné podobě není železnice tak atraktivní, aby došlo k jejímu vyššímu využití např. spolu s P+R nebo půjčováním kol.	E.H.13
Automobilová doprava bude, z důvodu své rychlosti, stále prioritní a bude zabírat většinu prostoru veřejných prostranství. Elektromobilita vyřeší emise, ale dominanci aut ve veřejném prostoru zachová. V důsledku toho bude náročné veřejná prostranství využívat za jiným účelem a toto využití bude omezovat komunitní a kulturní život a životaschopnost služeb v centru.	E.H.12 S.H.4

<p>V důsledku demografických změn a snížené plodnosti do roku 2040 ubude přirozenou měnou i se zahrnutím pravděpodobné migrace cca. 1650 osob, ubude dětí a přibude seniorů (dle demografické prognózy). Z hlediska počtu obyvatel územní plán připravil plochy pro nárůst počtu obyvatel o 9 160 obyvatel, nepracuje s etapizací. Hrozí naplnění části ploch náhodně tak, že výsledkem bude roztroušená neefektivní struktura.</p> <ul style="list-style-type: none"> • V důsledku demografických změn mezi roky 2030 - 2040 ubude dětí, předpokládá se v roce 2040 cca 1000 nevyužitých míst v MŠ a cca. 2000 v ZŠ. • V důsledku demografických změn do roku 2040 přibude cca. 2753 obyvatel seniorského věku nad 65 let, z toho 1338 ve věku nad 85 let. • Nárůst zátěže na zdravotnictví v souvislosti s prodlužováním života v nemoci, geriatrické a paliativní péče z důvodu stárnutí populace a v důsledku zhoršení zdravotní péče. 	<p>E.H.1 F.H.6 F.H.8 F.H.12 F.H.9</p>
<p>V důsledku vysoké specializace a využívání drahých technologií a úbytku vyškolených lékařů z důvodu jejich odchodu za lepšími pracovními podmínkami zvýšení nákladů a snížení dostupnosti zdravotní péče.</p>	<p>F.H.10 F.H.11</p>
<p>Vzhledem k časové omezenosti finančních podpor na adaptační a mitigační opatření a postupnému nástupu sankčních nástrojů v evropském prostředí hrozí, že pokud město nebude připravené, nestihne vyčerpat podpory a dopadnou na něj jen restriktce. Předpokládá se, že po období, kdy budou mitigační opatření podporována v rámci EU, nastoupí politika sankčních plateb při nesplnění limitů.</p>	<p>H.H.1</p>
<p>V důsledku změny klimatu bude ohrožen zdroj pitné vody i jednotlivé studny, budou ohroženy lesy, orná půda a bude stále těžší udržet stávající stromy v ulicích. Změna klimatu způsobí déletrvající sucha, nedostatek vody a posun vegetačních stupňů, kvůli kterému se řada stromů během svého života ocitne v nevyhovujících podmínkách. Extrémní srážky zvýší erozi. Sucha zvýší současný nedostatek pitné vody. Nárůst počtu obyvatel přistěhování ho nadále prohloubí. Dojde k nárůstu nákladů na zajištění vody a případně až k omezení využívání zdrojů vody (např. uzavření bazénů, provozů s vysokými nároky na pitnou vodu) a/nebo nedostatku vody s dopadem na zdraví obyvatel. Dojde k degradaci zelených ploch ve městě z důvodu nedostatku užitkové vody a tím ke zhoršení atraktivity pro pohyb po městě v důsledku rostoucích vln veder umocněných tepelným ostrovem města. Dopady budou záviset na tom, do jaké míry se podaří zlepšit retenci vody v prokořenitelném prostoru a volné krajině.</p>	<p>Z.H.3 Z.H.11 Z.H.13 H.H.2 E.H.10 A.H.1 S.H.5</p>
<p>Zachování současných dotačních pravidel a legislativy v zemědělství, lesnictví, technické infrastruktuře, energetice a památkové ochraně bude bránit zavádění opatření pro adaptaci na změnu klimatu. Dotace nemotivují k tvorbě prvků pro retenci vody v krajině; legislativa brzdí druhové změny v lesích a rozšiřování nepevných ploch a vegetace ve městě; podpora využívání biomasy vede k degradaci krajiny.</p>	<p>Z.H.1 Z.H.7 Z.H.9 Z.H.12</p>
<p>V důsledku neinformovanosti veřejnosti bude veřejná poptávka po obvyklých a ekonomicky i environmentálně neudržitelných řešeních. Například neuvědomění si souvislosti udržitelného hospodaření vede k oceňování monokultur jako zdravé a hezké krajiny místa s vysokou biodiverzitou jsou chápána jako nepořádek. Případně posilující módní trend "kompaktního města" může vést při šablonovitě uplatňování k zastavování dvorků a plácků potřebných pro komunitu i adaptaci na změnu klimatu. Bude poptávka po populistických řešeních, které povedou ke zkratkovitým rozhodnutím vedení města a dalšímu zvyšování neudržitelných investic.</p>	<p>Z.H.4 E.H.5</p>
<p>V důsledku tlaku developerů a vlastníků pozemků zastavovat volnou krajinu bude ztěžovat udržitelné plánování. Tlak může narůst při posilování atraktivity města a jeho rostoucího vlivu jako centra Vysočiny.</p>	<p>Z.H.10</p>
<p>Rostoucí přesun nákupů a služeb do on-line prostředí sníží potřebu lidí po pobytu ve veřejných prostranstvích a tím i po pěším pohybu, což povede i ke zhoršení kulturního a komunitního života, zdravotního stavu obyvatel i úpadku drobných obchodů, péče o veřejná prostranství.</p> <ul style="list-style-type: none"> • V důsledku většího přesunu prodeje do on-linu hrozí úbytek a odliv drobné komerce z centra do City Parku, kde se budou některé prodejny pravděpodobně uvolňovat. • Zvyšování rozdílů mezi aktivní a neaktivní částí populace, negativní dopady na duševní zdraví („blbá nálada“), zvýšení rizika patologického chování (závislosti) (scénáře budoucnosti)[1] • Přesun kultury do online prostředí povede k omezení fyzického setkávání, přetížení sítě v důsledku vysoké návštěvnosti online akcí, ekonomická hrozba pro tradiční kulturní zařízení a malé kulturní aktéry (bude preferován malý počet velkých hvězd), ztráta role kultury a pohybu veřejným prostranstvím pro sociální soudržnost a komunitu. Důsledkem oslabení sociální soudržnosti a komunity. 	<p>E.H.14 F.H.13 A.H.4 A.H.2 E.H.9 S.H.3 S.H.6</p>

<ul style="list-style-type: none"> Online prohlídky města a online akce ve virtuální realitě nevyžadující osobní návštěvu místa může vést ke snížení cestovního ruchu a oslabení na něj navazujících služeb. (scénáře budoucnosti - živé město) 	
Prohlubující se generační polarizace společnosti - vzájemné odtržení generací- sníží sociální soudržnost, ochotu pro komunitní akce a představuje nevhodný vzor pro nejmladší generaci.	F.H.7
V důsledku změn pracovních modelů a setrvačnosti vzdělávacího systému bude nedostatek odborníků na udržitelná řešení. Město o ně bude soutěžit s ostatními městy i soukromým sektorem. Hrozí odchody klíčových zaměstnanců úřadu či růst finančních nákladů na jejich udržení.	Z.H.2 F.H.4
Zvýšená kybernetická rizika budou vyžadovat vyšší a nákladnější zabezpečení dat i infrastruktury z rozpočtu města v případě, že zajištění kybernetické bezpečnosti samospráv nepřevezme stát. Pokud se kybernetické bezpečnosti nebudou věnovat centrální orgány a městům dostatečně pomáhat, v oblasti kybernetické bezpečnosti nedostatečně vzdělaný personál je ohrožením pro fungování a důvěryhodnost veřejných institucí.	E.H.6 F.H.2
Odosobnění veřejné správy v důsledku masivní digitalizace, větší izolace seniorů a těch, kteří nežijí primárně online.	F.H.5
V důsledku zásahů státu do uspořádání veřejné správy se sníží její efektivita. Příkladem může být nový stavební zákon měnící současnou strukturu proti vůli obcí.	F.H.1
Odchod firem, které mají matky v zahraničí, může způsobit rozsáhlou nezaměstnanost a také proměnit zatížení dopravních infrastruktur v důsledku úbytku tisíců lidí, kteří do Jihlavy přijíždějí každý den za prací. Odchod firem může nastat v důsledku propadu odvětví, přesunu výroby či radikálních změn či škrtů kvůli optimalizaci provozu mateřské firmy.	E.H.8 V.H.7 I.H.2 I.H.6 I.H.7 V.H.08
Nespolupráce města, kraje, úřadu práce a zaměstnavatelů spolu s proměnami způsobenými automatizací a umělou inteligencí může vést ke strukturální nezaměstnanosti. Reagovat na dynamické proměny v odvětvích je třeba s předstihem, což není bez spolupráce možné. Například se jedná o posun průmyslu směrem k automatizaci výroby nebo naopak směrem k sociální péči, službám, technologiích směřujících k soběstačnosti apod.) OECD definuje, že ČR je hodně orientovaná na výrobu (montovny) a zemědělství a že reálně hrozí ztráta až 60% pracovních míst v těchto odvětvích v horizontu 10 - 20 let - to je tedy i případ Jihlavy.	I.H.3 V.H.9
Vznik nových VŠ oborů je limitován demografickým vývojem a také konkurencí vysokých škol v Praze či Brně; v důsledku toho hrozí zpomalení rozvoje VŠPJ.	V.H.2
Rodiče při výběru volnočasových aktivit pro děti budou i nadále méně zvažovat možnosti neformálního vzdělávání (různých důvodů: časová nedostupnost, pohodlnost, malý přehled o tom, co je dnes užitečné). Méně dětí tak získá dovednosti potřebné pro řízení a inovace, což do budoucna ovlivní i ekonomiku.	V.H.5
Pomalejší start inovací a nových pohledů v důsledku toho, že v Jihlavě i Česku chybí (a pravděpodobně budou chybět dál) elity ve veřejném prostoru. A to elity ve smyslu (finančně) nezávislých osobností, které jsou vidět, inspirují, otevírají témata, zpochybňují samozřejmé, prezentují se, nechávají se posoudit veřejným prostorem.	V.H.4
V důsledku propadu ekonomiky a omezení výuky v době pandemie a změny struktury práce hrozí další zvyšování nezaměstnanosti (včetně mladých) lidí.	V.H.10
V důsledku ořezávání veřejných rozpočtů a zpomalení společenského dění po pandemii dojde ke snížení podpory neziskových organizací v oblasti kultury a neformálního vzdělávání a k ukončení tradic, událostí či festivalů, které v Jihlavě mají dlouhou historii a opírají se o dlouhodobou aktivitu konkrétních lidí. Pandemická krize společenského dění zpomaluje, bere finance, ale také chuť se kultuře věnovat. Pro město by to znamenalo ztrátu důležitých zdrojů identity a hrdosti, ale také oslabení turismu, a především zájmu místních.	S.H.1 V.H.6
Ad hoc nebo žádná komunikace s místní podnikatelskou sférou ohrozí zaměstnanost tím, že se včas město a region nepřipraví na transformaci odvětví nebo zánik pracovních míst. Může k tomu dojít např. z důvodů nedostatku pitné vody, pracovních sil nebo levnějších surovin jinde pro provozy či jiných proměn ekonomiky (scénáře budoucnosti - udržitelné město, prosperující město)	I.H.5
Nové formy práce a obchodování budou působit jako konkurence pro tradiční místní výrobce. Důsledkem toho může být nezaměstnanost i vznik nových menších brownfields.	I.H.4

3. Přílohy

3.1. Analýzy – manažerská shrnutí

Jak je uvedeno v metodologické části této zprávy – v rámci analytické etapy byla zpracována sada těchto analýz a prognóz:

- **Finanční analýza pro strategický plán**, Zpracovatel: Mgr. Bc. Jan Jaroš, DiS., MPA a Ing. Ondřej Nechvátal, Magistrátu města Jihlavy, ekonomický odbor, dle dílčích podkladů UMA a OSR, Mgr. et Mgr. Anika Chalupská, Ing. Arch. Petr Klápště, Ph.D., 2021
- **Jihlava pohledem veřejnosti** leden a březen 2021, Zpracovatel: Statutární město Jihlava ve spolupráci s PhDr. B. Musilem, 2021
- **Mapování podnikatelského prostředí v Jihlavě**, Zpracovatel: Statutární město Jihlava, 2021
- **Pochyby a pohyby Jihlavy, Rozhovory o současnosti a budoucnosti společensko-kulturního života v Jihlavě**, Zpracovatel: Martin Dolský, Mgr. Martin Nawrath, MSc. Zdeněk Ondrák, 2021
- **Prognóza populačního vývoje města Jihlavy do roku 2040**, Zpracovatel: Katedra geografie Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, Autorský kolektiv: Mgr. Filip Kovařík, Mgr. Robert Šanda (ČSÚ), RNDr. Miloš Fňukal, Ph.D., Mgr. Miloslav Šerý, Ph.D., Mgr. David Fiedor, Ph.D., Mgr. Jan Hercik, Ph.D., Mgr. Jakub Vachuška (ČSÚ), doc. RNDr. Václav Toušek, CSc., Odborná spolupráce: Mgr. et. Mgr. Anika Chalupská (Magistrát města Jihlavy), Mgr. Richard Hubl, Ph.D. (Masarykova univerzita), Mgr. Tomáš Krejčí (Ústav Geoniky AV ČR), 2022
- **Socioekonomická analýza pro Jihlavu**, Zpracovatel: Masarykova Univerzita, Autorský kolektiv: doc. Ing. Vladimír Žítek, Ph.D., Mgr. Petr Tonev, Ph.D., doc. Ing. Viktorie Klímová, Ph.D., Ing. Tereza Lešková, Ing. Lucie Herbočková, Bc. Micheale Neumannová, doc. RNDr. Stanislav Kraft, Ph.D., Mgr. Jiří Nerad, 2021
- **Trávení volného času dětmi předškolního a nejmladšího školního věku v Jihlavě** - dotazníkový průzkum, duben - květen 2021, Zpracovatel: dialog architekti s.r.o., Ing. arch. Kristýna Stará, PhD., Mgr. Martin Veselý, PhD., 2021

Pro rychlé zorientování ve výstupech těchto studií je následující část příloh přehledem manažerských shrnutí.

Finanční analýza pro strategický plán

Účel finanční analýzy

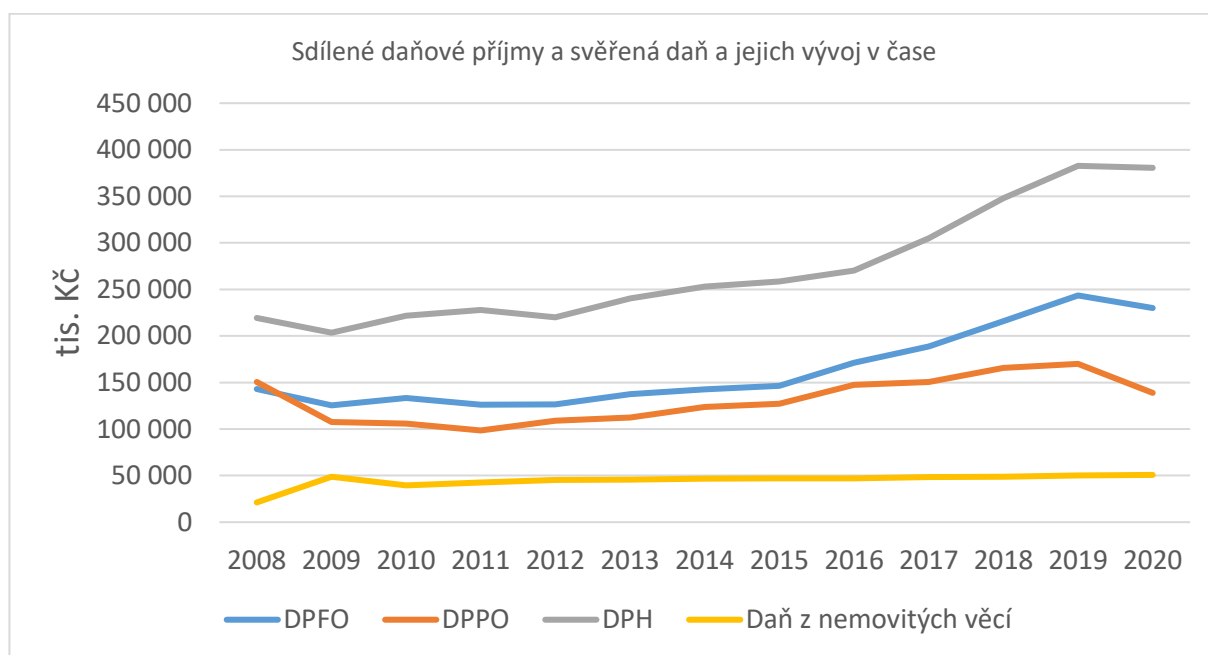
Finanční analýza popisuje souvislosti hospodaření města. Je podkladem pro reálné nastavení cílů a opatření pro strategický plán a další rozhodování samosprávy. Je zásadní pro to, aby rozhodování vycházelo z reálných možností města. Konkrétněji je finanční analýza využitelná pro:

- Informování členů pracovních skupin a výkonného a řídícího výboru tvorby strategie tak, aby měli potřebné informace pro vytvoření realistického návrhu strategického plánu.
- Pojmenování potenciálu pro zvýšení příjmů, snížení výdajů, hledání úspor v investicích při návrhu strategického plánu i v dalších pracích a rozhodnutích.
- Vytvoření základní informační báze pro komunikaci s občany, aby věděli více o skutečném fungování a možnostech města.
- Nastavování a zlepšování způsobu a struktury správy dat o ekonomice města do budoucna.

Daňové příjmy – nejvýznamnější příjem města

Daňové příjmy jsou nejvýznamnější příjmovou složkou rozpočtu města. Sdílené daně (daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob a daň z přidané hodnoty) vybírá stát a podle předem určeného klíče část rozděljuje na kraje a obce. Daň z nemovitostí na rozdíl od ostatních vybírá stát a celá jde obci, na jehož území se nemovitost nachází.

Sdílené daně jsou citlivé na vývoj ekonomiky, což se ukázalo v roce 2009 (začátek hospodářské recese), v letech 2013-2019 (období ekonomického růstu) nebo v roce 2020 (dopad restriktivních protiepidemických opatření). Výkyvy jejich výběru jsou zpravidla ještě větší, než výkyvy ve výkonu ekonomiky.

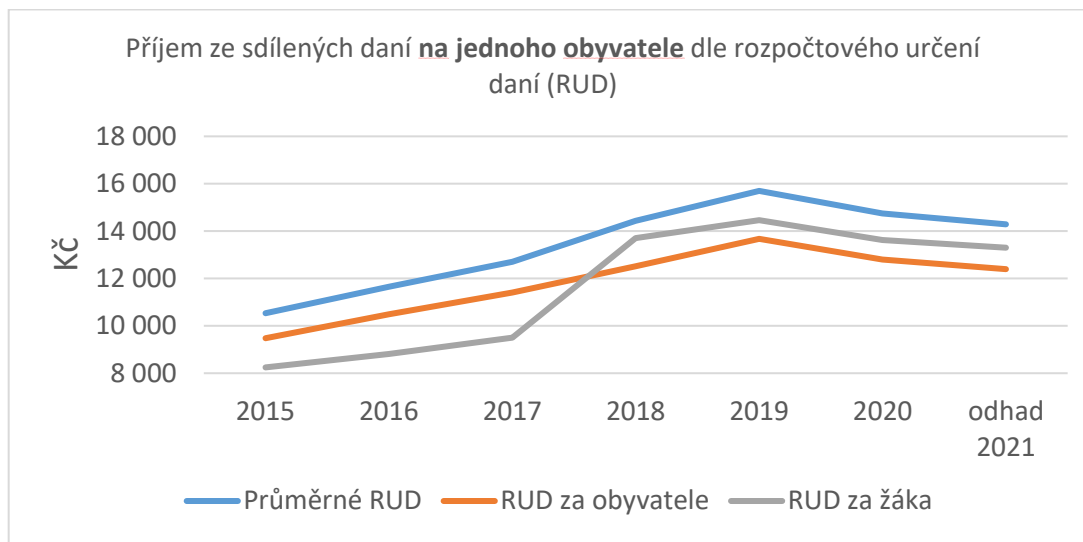

Součástí daňových příjmů jsou i zde neuvedené místní poplatky a ostatní poplatky a odvody.

Kolik městu plyne ze sdílených daní?

Sdílené daně jsou rozdělovány mezi stát, kraje a obce podle předem určeného klíče (zákon o rozpočtovém určení daní). Na to, kolik obce dostanou, má vliv především počet obyvatel a počet žáků navštěvujících obecní mateřskou nebo základní školu. Tím jsou kompenzovány zvýšené nároky související se zřízením škol pro místní i pro dojíždějící žáky. Další faktory již nemají takovou váhu.

Z finančního pohledu je nejvýnosnější osobou žák navštěvující mateřskou nebo základní školu v Jihlavě, kde má také trvalý pobyt. Naopak osoba s trvalým pobytem mimo Jihlavu, která navíc nenavštěvuje v Jihlavě mateřskou ani základní školu, nepřináší prostřednictvím sdílených daní městu finanční prostředky. I přesto ale využívá městem financované služby.

Kolik v roce 2020 přinesl:

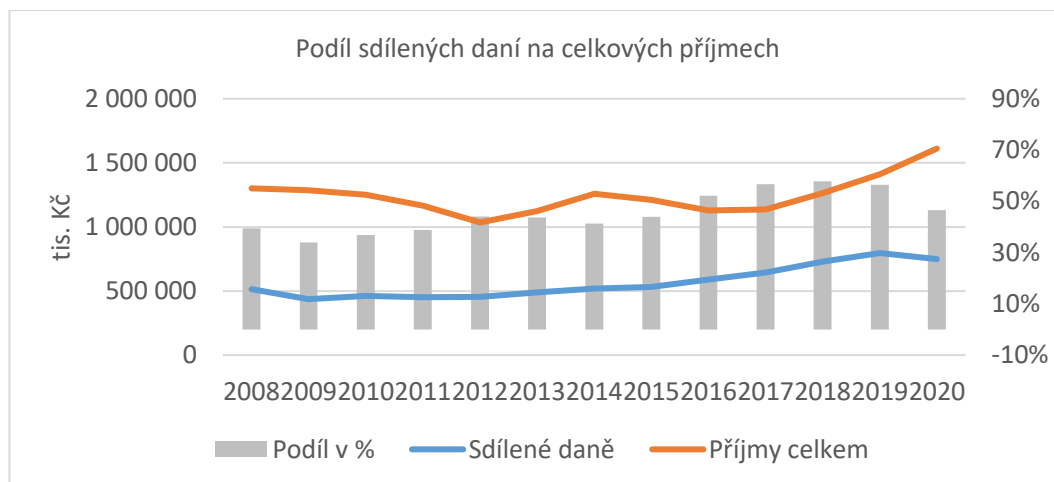
- žák navštěvující obecní MŠ nebo ZŠ s trvalým pobytem v Jihlavě: 26,4 tis. Kč
- žák navštěvující obecní MŠ nebo ZŠ s trvalým pobytem mimo Jihlavu: 13,6 tis. Kč
- jiná osoba s trvalým pobytem v Jihlavě: 12,8 tis. Kč
- jiná osoba s trvalým pobytem mimo Jihlavu: 0 Kč

Jak se sdílené daně podílí na příjmech města?

Příjmy ze sdílených daní jsou hlavní složkou jak daňových, tak i celkových příjmů města. V posledních letech se na celkových příjmech pohybují okolo 50 % a jsou tak hlavním zdrojem krytí výdajové stránky rozpočtu města.

V roce 2020 tento podíl klesl pod 50 %, nicméně jednalo se pouze o jednorázový výkyv. Důvodem byly jednorázové příjmy, ať už přijaté kompenzační platby ve věci vyrovnání se Svazem vodovodů a kanalizací JIHLAVSKO při převodu vodohospodářské infrastruktury do vlastnictví města nebo jednorázová kompenzační platba od státu za propad daňových příjmů související s vyplácením státní pomoci pro živnostníky a společníky malých s.r.o., zaměstnance pracující na dohodu a OSVČ s dohodou.

Rok 2020 by byl na úrovni 2019 nebýt jednorázové kompenzace SVAK 202 mil. Kč a jednorázové kompenzace státu 64 mil. Kč.

Daň z nemovitých věcí – na kolik měsíčně přijde?

Daň z nemovitých věcí (často zkráceně nazývaná daň z nemovitosti) se liší s ohledem na velikost zastavěného území, typ zástavby, lokalitu a další faktory.

Zákon o dani z nemovitých věcí dává obcím možnosti v oblasti rozhodování o výši daně. Obec může ve vymezeném intervalu o výši daně z nemovitostí rozhodnout.

Na základě 6 vybraných příkladů je patrné, že město Jihlava se pohybuje v dolním intervalu. Příklady jsou vzorové, u výpočtů není uvažována možnost osvobození.

Modelové příklady pro různé domácnosti a podnikatele. Ukazují minimální a maximální měsíční výši dle zákona a výši, která je v Jihlavě rozhodnutím zastupitelstva stanovená.

Byt 2+kk (55 m ²)			
část města	Jihlava, Helenín, Horní Kosov, Staré Hory	A. Důl, Č. Kříž, Hosov, Hruškové Dvory, Pávov, Pístov, Zborná	Henčov, Heroltice, Kosov, Popice, Sasov, Vysoká
Minimum	18		
Současnost	51	40	28
Maximum	252		
Byt 4+kk (100 m ²)			
část města	Jihlava, Helenín, Horní Kosov, Staré Hory	A. Důl, Č. Kříž, Hosov, Hruškové Dvory, Pávov, Pístov, Zborná	Henčov, Heroltice, Kosov, Popice, Sasov, Vysoká
minimum	33		
současnost	92	72	51
maximum	458		
Dvoupodlažní rodinný dům (154 m ²) se zahradou			
část města	Jihlava, Helenín, Horní Kosov, Staré Hory	A. Důl, Č. Kříž, Hosov, Hruškové Dvory, Pávov, Pístov, Zborná	Henčov, Heroltice, Kosov, Popice, Sasov, Vysoká
minimum	32		
současnost	83	65	47
maximum	412		
Jednopodlažní chata (34 m2) se zahradou		Třípodlažní nebytový dům pro obchod a administrativu (750 m ²)	
část města	všechny části	část města	všechny části
minimum	62	minimum	839
současnost	92	současnost	1 258
maximum	458	maximum	6 290
Jednopodlažní průmyslový objekt (5 000 m ²) se zp. plochou			
část města		všechny části	
Minimum		16 250	
Současnost		23 542	
Maximum		81 250	

Daň z nemovitých věcí – srovnání s jinými městy

Obce mají možnost upravovat koeficienty daně z nemovitých věcí formou obecně závazné vyhlášky. Aktuálně je na území města platná vyhláška č. 8/2009, která stanovuje odlišné koeficienty pro centrální a ostatní části města. Oproti domácnostem mají navýšený koeficient podnikatelské subjekty.

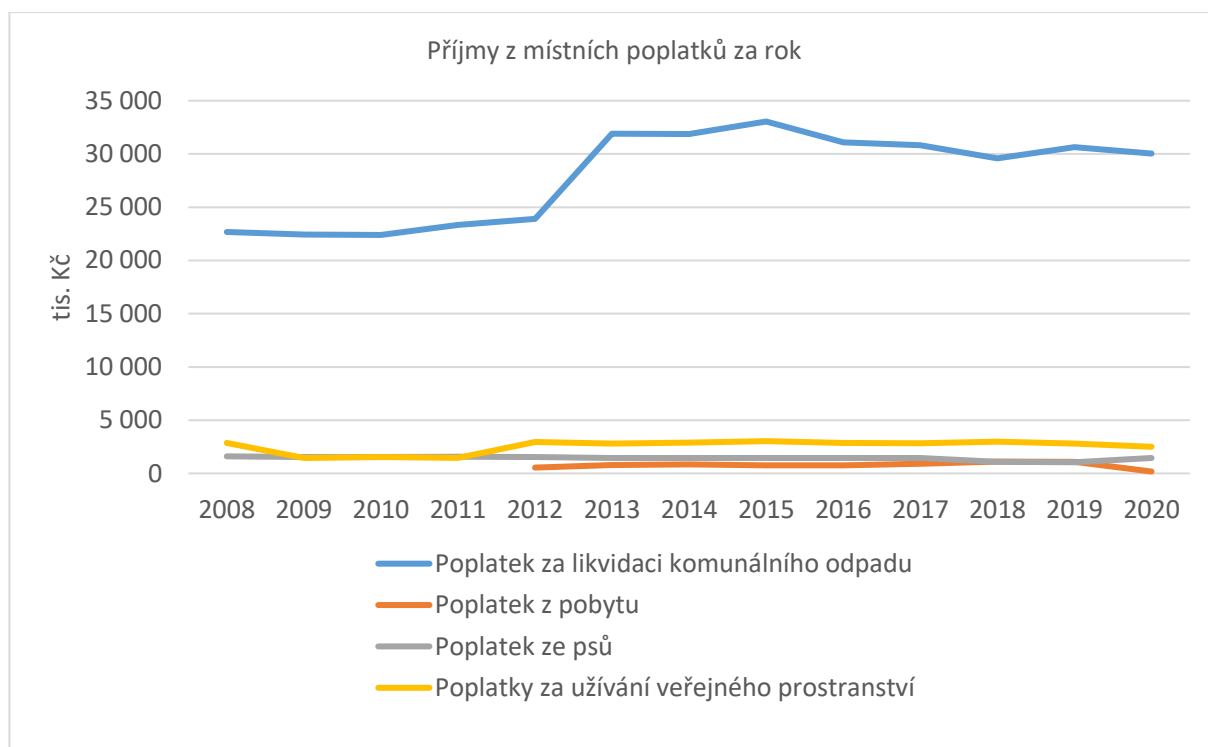
Obec má možnost stanovit i tzv. místní koeficient (od 1,1 do 5), kterým se vynásobí daň, kterou má poplatník odvádět. Tuto možnost Jihlava na rozdíl od Havlíčkova Brodu, Znojma či Pardubic doposud nevyužila.

	Základní (2021)	Základní (2020)	Místní (2021)	Místní (2020)	Podnikatelský (2021)	Podnikatelský (2020)
Pardubice	4,5 (u daně ze staveb 3,5)	4,5 (u daně ze staveb 3,5)	2	2	1,5	1,5
Svitavy	2	2	1	1	1,5	1,5
Ústí nad Orlicí	2,5	2,5	2	2	1,5	1,5
Vysočina						
Havlíčkův Brod	2	2	2	2	1,5	1,5
Jihlava	4,5	4,5	1	1	1,5	1,5
Pelhřimov	2	2	1	1	1,5	1,5
Třebíč	2,5	2,5	1	1	1,5	1,5
Žďár nad Sázavou	2	2	1	1	1,5	1,5
Jihomoravský kraj						
Blansko	2	2	1	1	1	1
Brno	3,5	3,5	1	1	1,5	1,5
Břeclav	2,5	2,5	1	1	1,5	1,5
Hodonín	2,5	2,5	1	1	1	1
Vyškov	2,5 u pozemků (2 u staveb)	2,5 u pozemků (2 u staveb)	1	1	1,5	1,5
Znojmo	2,5	2,5	2	2	1,5	1,5
Olomoucký kraj						
Jeseník	2	2	1	1	1,5	1,5
Olomouc	3,5	3,5	1	1	1,5	1,5

Místní poplatky – jaké město vybírá?

Obce mají možnost zavést na základě zákona o místních poplatcích až 7 různých poplatků. Město Jihlava vybírá 4 z nich, přičemž objemově největší je poplatek za „komunální odpad“ ostatní poplatky mají z pohledu celkových příjmů marginální význam. Obce místní poplatky stanovují prostřednictvím obecně závazných vyhlášek.

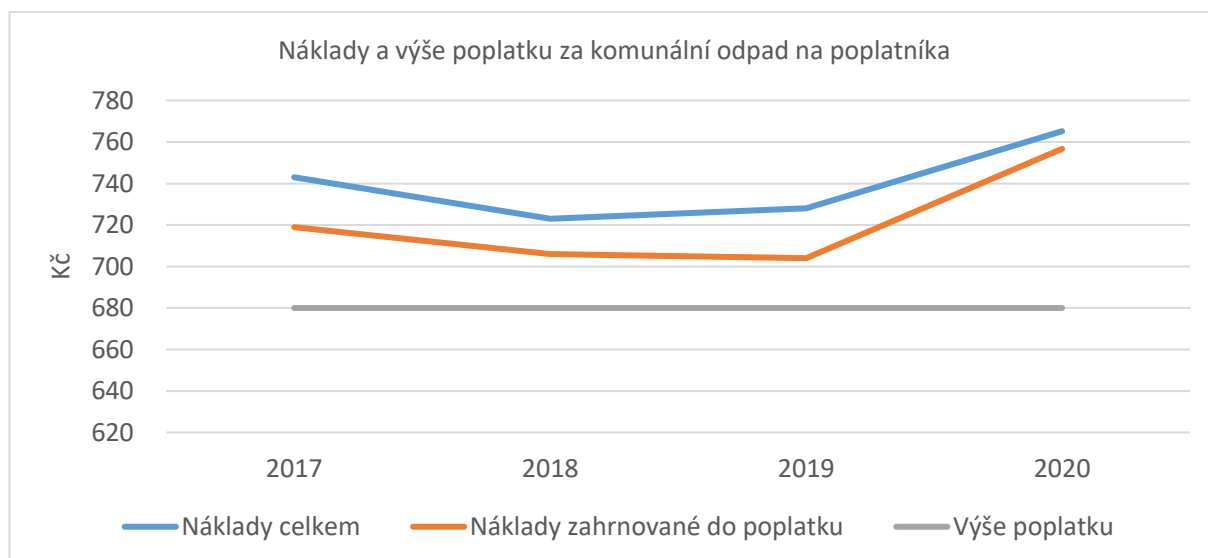
Jihlava nevybírá poplatek ze vstupného, poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst a poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace.

Poplatek za komunální odpad nepokryje náklady

Sazba poplatku zůstává od roku 2014 neměnná na úrovni 680,- Kč na osobu/rok.

V průběhu roku 2014 byl také spuštěn „Program zodpovědného nakládání s odpady“, což je motivační program, ve kterém za předpokladu splnění podmínek má občan města Jihlavy nárok na úlevu ze sazby poplatku za komunální odpad. Pro rok 2020 činila tato úleva 100,- Kč.

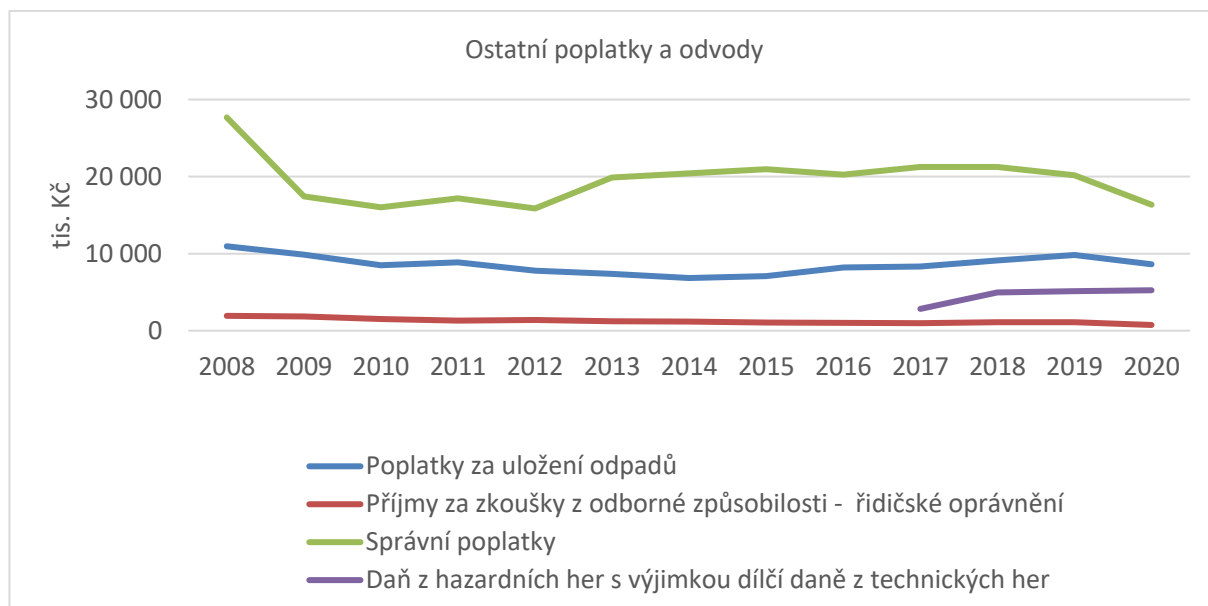

V roce 2020 město platilo za předání tříděného odpadu (nebylo pro něj využití).

	Počet poplatníků	53 512
	Činnost v OH	2020
Zahrnované do poplatku	Směsný komunální odpad	472
	Sběrný dvůr odpady	69
	Koše	32
	Bioodpady	46
	Mobilní svoz	0
	Tříděné odpady	139
Nezahrnované do poplatku	Černé skládky	4
	Pneumatiky	0
	Kontejnerová stání (opravy, budování)	5
	Osvěta + akce	0
	Ostatní nezahrnované	1
	Náklady celkem	765
	Náklady zahrnované do poplatku	757
	Výše poplatku	680

Které další poplatky a odvody jsou příjmem města, ale jejich výši neovlivňuje?

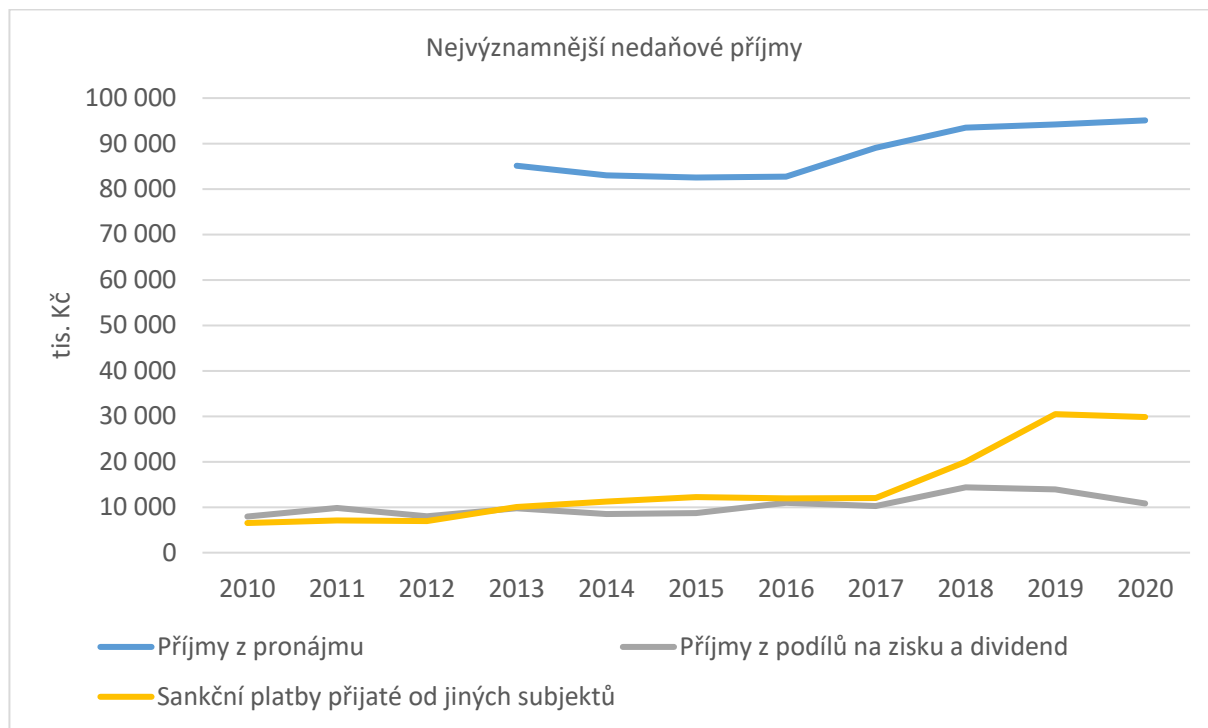
Do daňových příjmů spadají i některé další poplatky a odvody, kterou jsou stanoveny zákony, ovšem jejichž výši nemůže město Jihlava ovlivnit. Jejich výše je závislá např. na počtu provedených úkonů (správní poplatky, příjmy za zkoušky z odborné způsobilosti – řidičského oprávnění) či množství uloženého odpadu na skládky. Od roku 2021 se na základě nového zákona o odpadech bude příjem z tohoto poplatku dělit mezi obec, na jejímž území se skládka nachází, a Státní fond životního prostředí. Obec nově není také osvobozena od placení poplatku za ukládání odpadů na skládku na svém území.

Jaké jsou nejvýznamnější nedaňové příjmy?

Nedaňové příjmy plynou městu především z jeho vlastní hospodářské činnosti. Dlouhodobě plynou městu největší příjmy z pronájmu bytů, nebytových prostor, sportovišť, pozemků a dalšího majetku ve vlastnictví města. Od roku 2021 se navíc stalo významným příjmem města pachtovné od provozovatele vodohospodářské infrastruktury, společnosti SLUŽBY MĚSTA JIHLAVY s.r.o., a to ve výši 80 mil. Kč. Tyto prostředky budou směřovat primárně do obnovy vodohospodářské infrastruktury, popřípadě do jejího rozvoje.

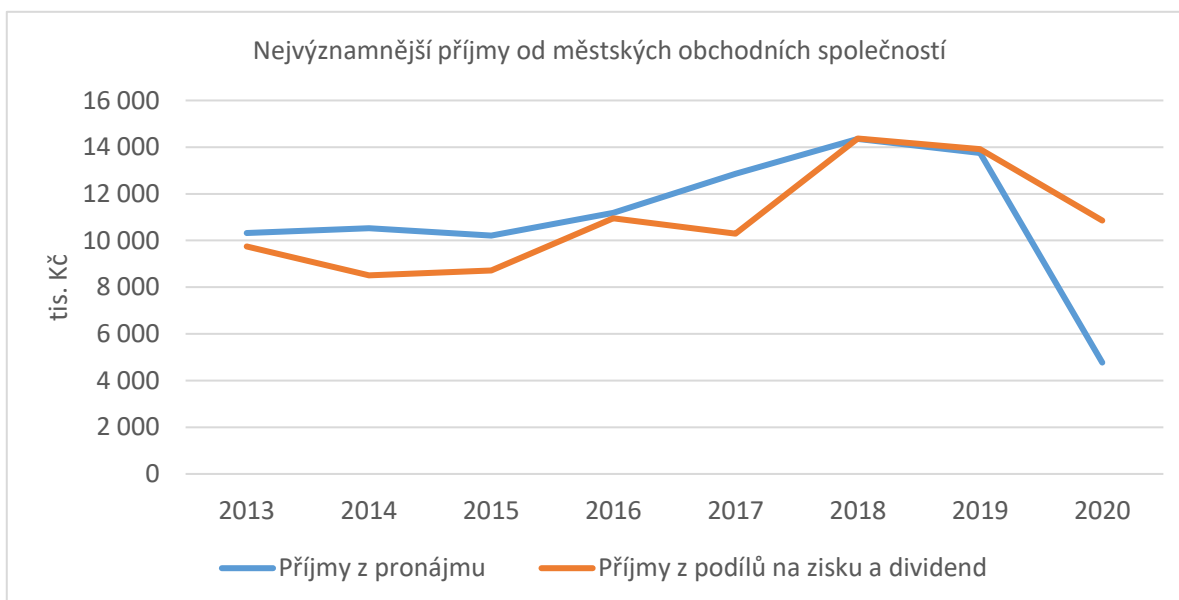
Od roku 2019 se navíc významnou měrou podílejí na příjmové stránce rozpočtu příjmy z úsekového měření rychlosti (např. Jihlavský tunel, dálnice) zavedeného kvůli prevenci a zvýšení plynulosti dopravy. Dosahují 20 mil. Kč ročně (po odečtení výdajů městu zůstává okolo 50 % této částky).

Jaké příjmy plynou z městských společností?

Město je zřizovatelem několika obchodních společností z různorodých oblastí. Oproti předchozím letům došlo v roce 2020 v souvislosti s podporou městských obchodních společností, ve vazbě na zmírnění negativních dopadů pandemie koronaviru do jejich hospodaření, k poklesu příjmů z podílů na zisku a nájemného/pachtovného od těchto společností. V příjmech z pronájmu nejsou obsažena sportoviště.

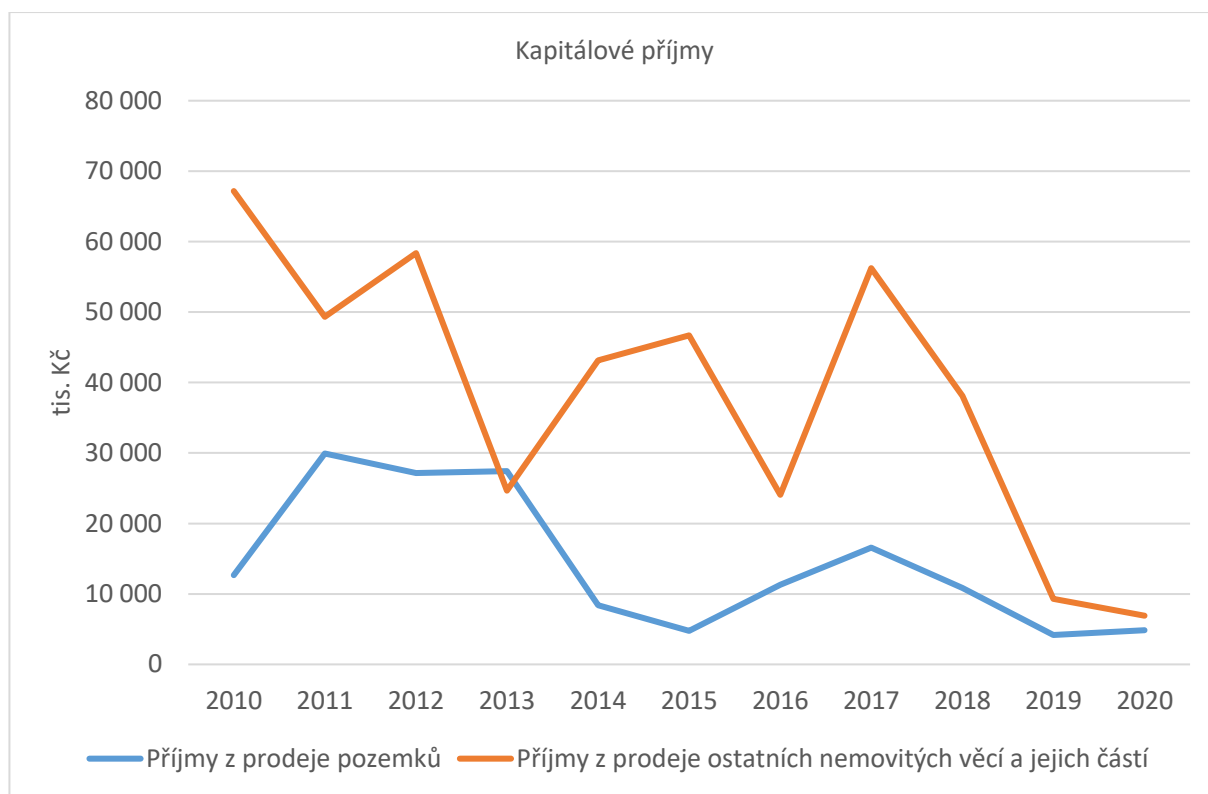
V roce 2020 pokles příjmů vlivem reakce města na COVID-19 a odpouštění nájemného/pachtovného a podílu na zisku.

Příjmy z prodeje majetku klesají

Příjmy z prodeje majetku (kapitálové příjmy) dlouhodobě vykazují klesající trend. Kapitálové příjmy závisí na potřebnosti/nepotřebnosti majetku ve vlastnictví města, jeho struktuře, záměrech města, poptávce investorů apod.

Město přistoupilo v roce 2021 k vytvoření Mapy pozemků pro investory, která má za cíl nabídnout atraktivní pozemky pro bytovou i nebytovou výstavbu investorům a zároveň zvýšit příjmy z jejich prodeje. V příštích letech by tak město mohlo získat více finančních zdrojů na pokrytí svých rozvojových plánů.

Výdaje: struktura a vývoj

Struktura výdajů města dle možnosti jejich ovlivnění

Výdaje města lze rozlišit podle své závaznosti na mandatorní (povinné), kvazimandatorní (podmíněně povinné, tj. pokud město něco zřídí/vybuduje, musí se o to i následně starat) a fakultativní (nepovinné). Dlouhodobě se na celkových provozních výdajích města podílí v poměru 40:50:10. Nezbytné výdaje města tak tvoří až 90 % celkových provozních výdajů města. O fakultativních výdajích zastupitelé každý rok rozhodují bez dalších podmínek. Podíl, respektive výše fakultativních výdajů, je ukázkou rozvinutosti města; ukazuje reálnou možnost města zvyšovat vlastními rozhodnutími kvalitu života a služby pro občany.

Mandatorní výdaje – jejich výši nelze ovlivnit:

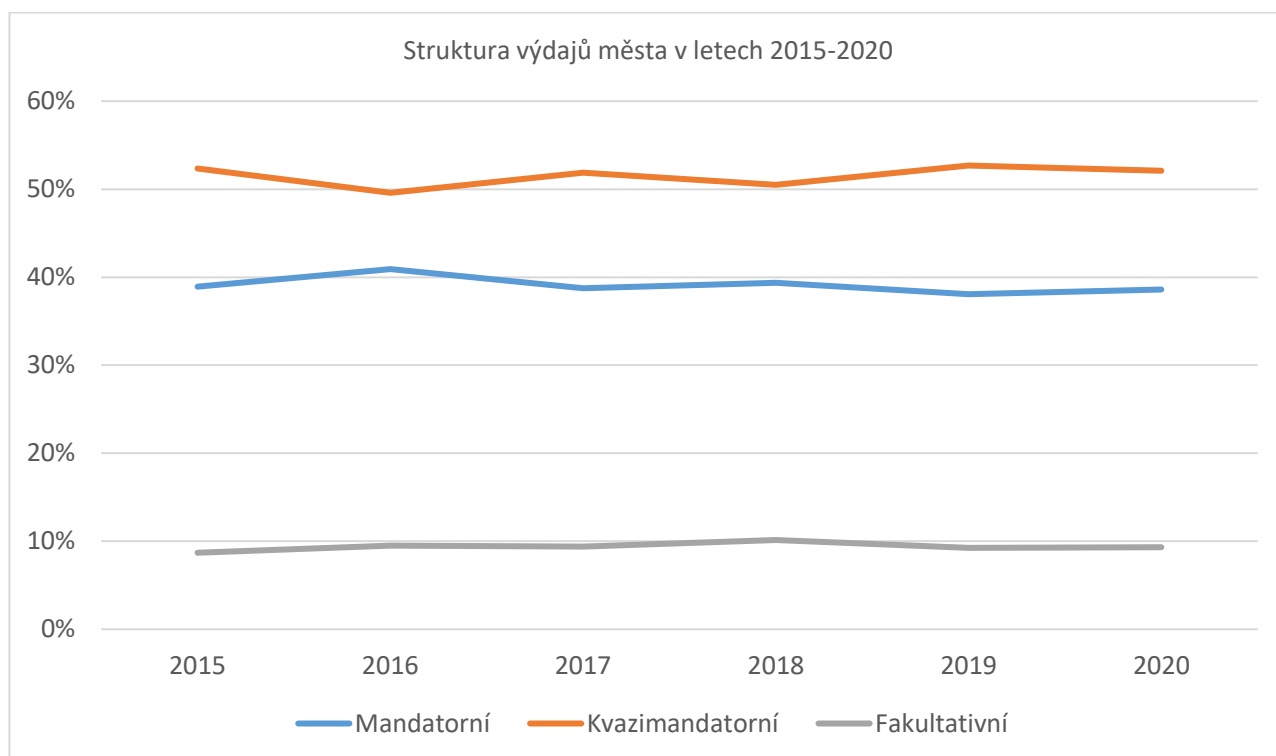
- zajištění nezbytného provozu úřadu
- a orgánů města
- zajištění výkonu přenesené působnosti dle zákonných požadavků
- dlouhodobé smluvní závazky

Kvazimandatorní výdaje – jejich výši lze ovlivnit jen zčásti (například investicemi jako zateplení školy ovlivníme náklady na vytápění v dalších letech) a trvá to dlouho:

- zajištění provozu zřízených organizací
- správa a údržba majetku

Fakultativní výdaje – o nich se každý rok rozhoduje bez dalších podmínek:

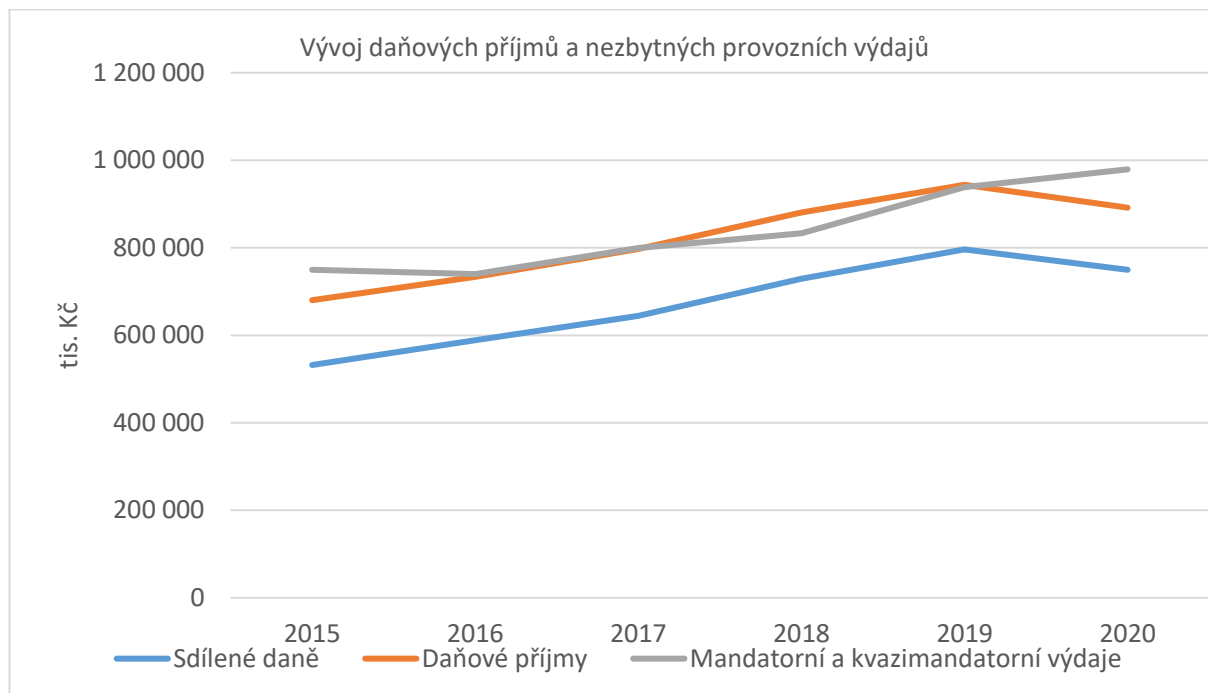
- dotace a příspěvky
- sport, kultura, cestovní ruch, reprezentace města

Jak daňové příjmy pokrývají nezbytný chod města?

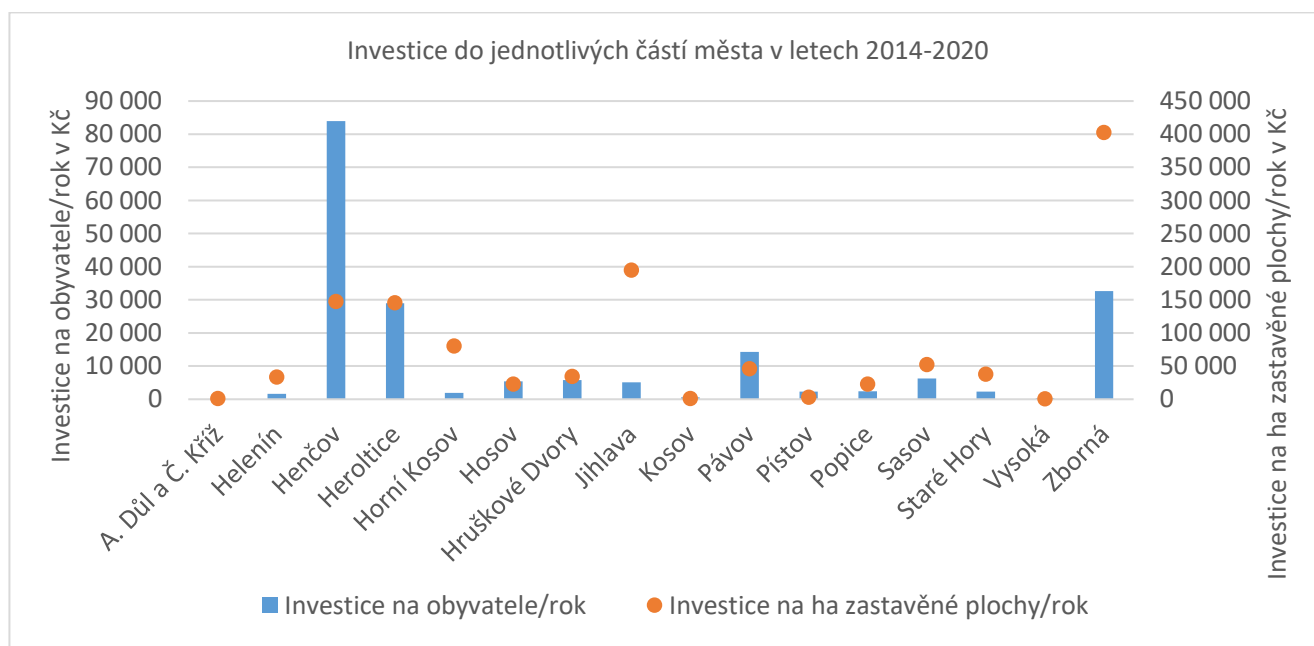
Daňové příjmy jsou nejvýznamnějším příjmem města a v letech 2016-2019 se jimi dařilo krýt nezbytné provozní výdaje. Zbylé zdroje příjmů tak mohly být vynakládány na fakultativní výdaje a do rozvoje města. V roce 2020 došlo vlivem poklesu sdílených daní, které zejména určují vývoj daňových příjmů, k situaci, že nezbytné výdaje i přes provedená úsporná opatření (při zachování kvalitativních standardů) musely být dokryty dalšími zdroji města. Očekává se, že by se od roku 2022 měl trend navracet ke stavu z let 2016-2019.

Daňové příjmy v letech 2016-2019 pokrývají pouze nezbytné provozní výdaje.

Jak město investuje do místních částí?

Město Jihlava v letech 2014-2020 investovalo přes 2 mld. Kč. Tři čtvrtiny těchto prostředků směřovaly do části města Jihlava. Při přepočtu na počet obyvatel dané části však vykazují vyšší investice jiné části. Konkrétně se jedná o části města, kde byly v posledních letech uskutečněny investice především do vybudování kanalizace - Henčov, Heroltice a Zborná. V případě Henčova byly finanční prostředky vynaloženy také na vybudování čistírny odpadních vod a výkupu pozemků pro dostavbu zpevněné dráhy letiště. Při srovnání centrálních částí města (Jihlava a Horní Kosov, který je s centrem organicky propojen) s ostatními částmi lze konstatovat, že v centrální části města se za posledních 7 let proinvestovalo zhruba o třetinu méně prostředků, co v ostatních částech města. Není specifikováno - investice do více částí měst bez přesného přiřazení nákladů k jednotlivým částem, investice do nehmotného majetku, investice mimo území města pod.

Směřují projekty do obnovy nebo rozvoje?

Rozlišení investic na obnovu a rozvoj popisuje mimo jiné to, zda daná investice kromě kvalitativního posunu zároveň nahrazuje údržbu již existující stavby, nebo vzniká nová stavba, která do budoucna bude mít nové nároky na údržbu. Viz dále slide „Vnitřní dluh“.

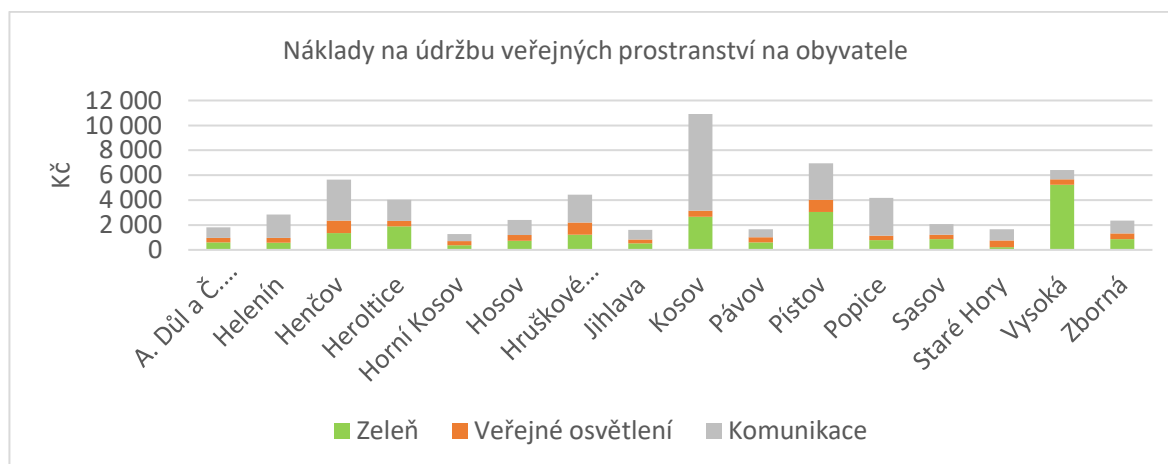
Město dlouhodobě realizuje projekty spolufinancované z nadnárodních zdrojů, zejména z fondů Evropské unie. Prostředky z dotací mohou být následně reinvestovány do dalších projektů. Do roku 2015 byly realizovány projekty z programového období 2007-2013, v současné době probíhá a až do roku 2023 mohou být ukončovány projekty zařazené do programového období 2014-2020. Na rozdíl od předchozího programového období směřují finanční prostředky v tom současném především do rozvoje města. Pro následující programové období 2021-2027 se očekává, že by podíl financí jdoucích do obnovy a do rozvoje měl být vyvážený.

Projekty jsou akce spolufinancované z nadnárodních zdrojů (zejména fondů EU)

ZOO pěti kontinentů	4 049 734,48	rozvoj	
Snížení znečištění ve vodních tocích ze stokové sítě města Jihlavy	6 722 186,69	obnova/rozvoj	
Sportovně-relaxační centrum Český mlýn	135 864,00	rozvoj	
Integrovaný plán rozvoje území	90 750,00	rozvoj	
Mateřská škola ul. Na Dolech	364 560,90	rozvoj	
Rek. objektu ul. Žižkova 106, Jihlava pro potřeby ICSS	753 830,00	obnova	
Podpora standardizace orgánu sociálně-právní ochrany MMJ	541 267,78	rozvoj	
TyfloPoint	37 786,00	rozvoj	
Místní akční plán pro ORP Jihlava	563 081,00	rozvoj	
Územní studie - Jihlava, I. etapa	325 538,20	rozvoj	
celkem 2016	13 584 599,05		

Jak se liší náklady v jednotlivých částech města v přepočtu na obyvatele?

Jednotlivé části města se od sebe liší rozlohou a strukturou zeleně, délkou komunikací a hustotou veřejného osvětlení. Tyto prvky tvoří základ pro vyčíslení nákladů na údržbu veřejných prostranství. Při srovnání centrálních částí města (Jihlava a Horní Kosov) s ostatními částmi lze konstatovat, že obyvatel v centrální části města stojí město 60% nákladů, co občan žijící v některé z ostatních částí města. Příjem ze sdílených daní na občana pro rok 2020 činil necelých 15 tis. Kč. I ostatní údaje jsou vztaheny k roku 2020, nejsou zahrnuty komunikace a veřejné osvětlení účelově vystavěné pro průmyslové zóny. Výpočty jsou orientační.

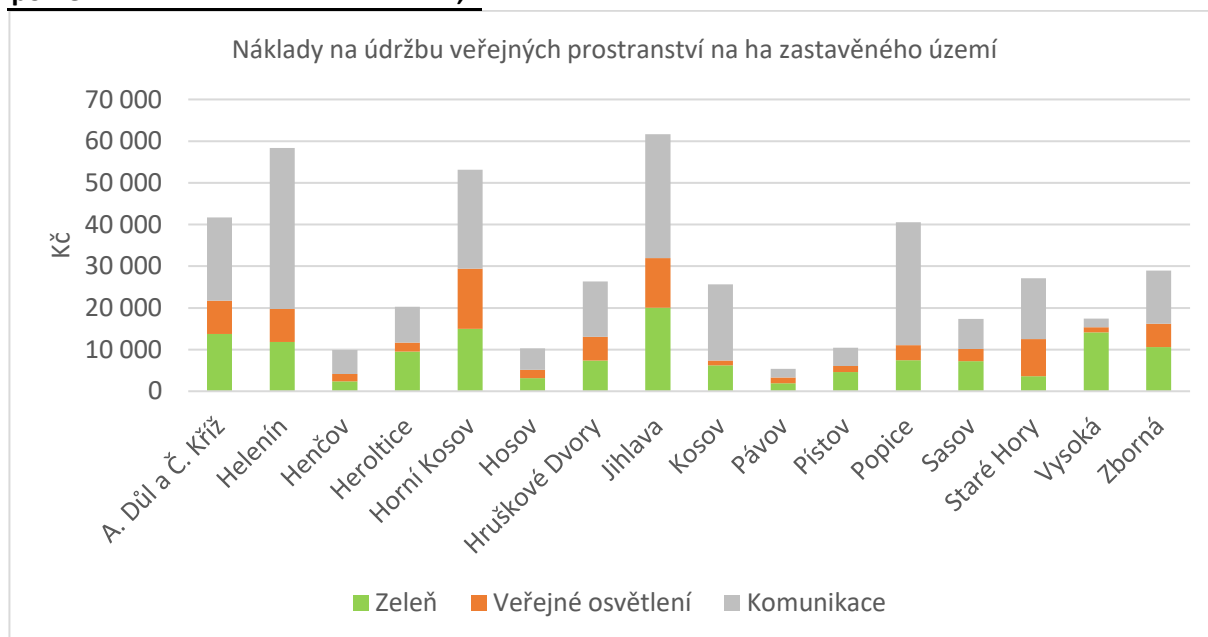

Jak se liší náklady v jednotlivých částech města v přepočtu na rozlohu zastavěného území?

Jednotlivé části města se od sebe liší rozlohou a strukturou zeleně, délkou komunikací a hustotou veřejného osvětlení. Tyto prvky tvoří základ pro vyčíslení nákladů na údržbu veřejných prostranství. Při srovnání centrálních částí města (Jihlava a Horní Kosov) s ostatními částmi lze konstatovat, že hektar zastavěného území v centrální části města stojí město zhruba trojnásobek nákladů, co hektar zastavěného území v některé z ostatních částí města. Hlavním důvodem je jednak množství zeleně, které musí město v centru pravidelně udržovat, jednak hustota veřejného osvětlení, která je mimo centrum řidší. Údaje jsou vztaženy k roku 2020, nejsou zahrnuty komunikace a veřejné osvětlení účelově vystavěné pro průmyslové zóny. Výpočty jsou orientační.

část města	náklady na ha
Jihlava+H. Kosov	60 912
Ostatní	18 662
Poměr	0,3

část města	náklady na ob.
Jihlava+H. Kosov	1 573
ostatní	2 742
poměr	1,7

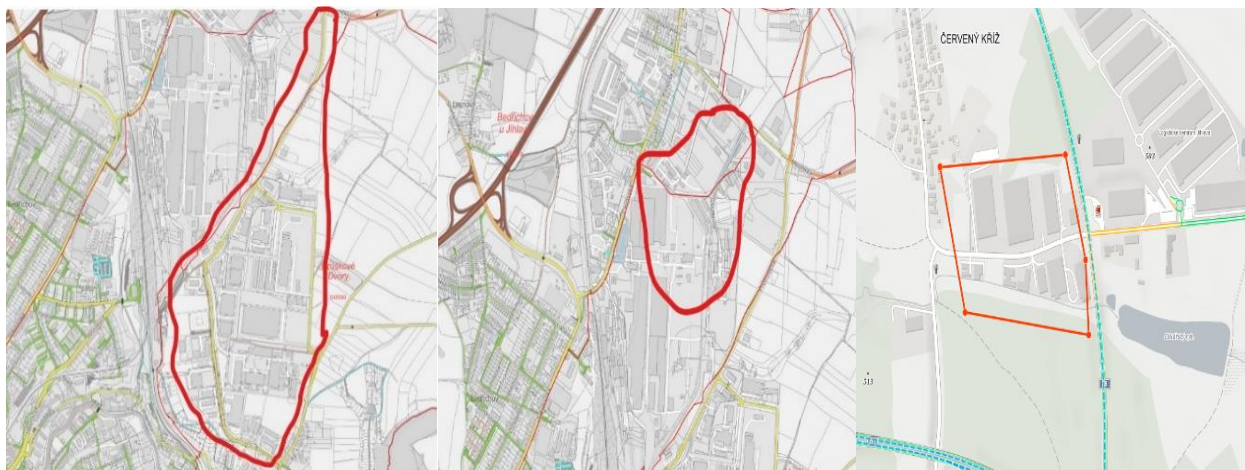

Jaké má město náklady v průmyslových zónách?

Ve městě se nachází 4 průmyslové zóny – Hruškové Dvory, Červený Kříž, Bedřichov a Pávov. Komunikace a související veřejné osvětlení v průmyslové zóně v Pávově a hlavní komunikace v Bedřichově však byly vystavěny pro účely mobility obyvatel města ještě před vybudováním průmyslové zóny a nelze tedy tuto infrastrukturu považovat za účelově vybudovanou v souvislosti s danou průmyslovou zónou. Množství komunikací v rámci průmyslových zón je v soukromém vlastnictví. Údaje jsou vztaženy k roku 2020. Výpočty jsou orientační.

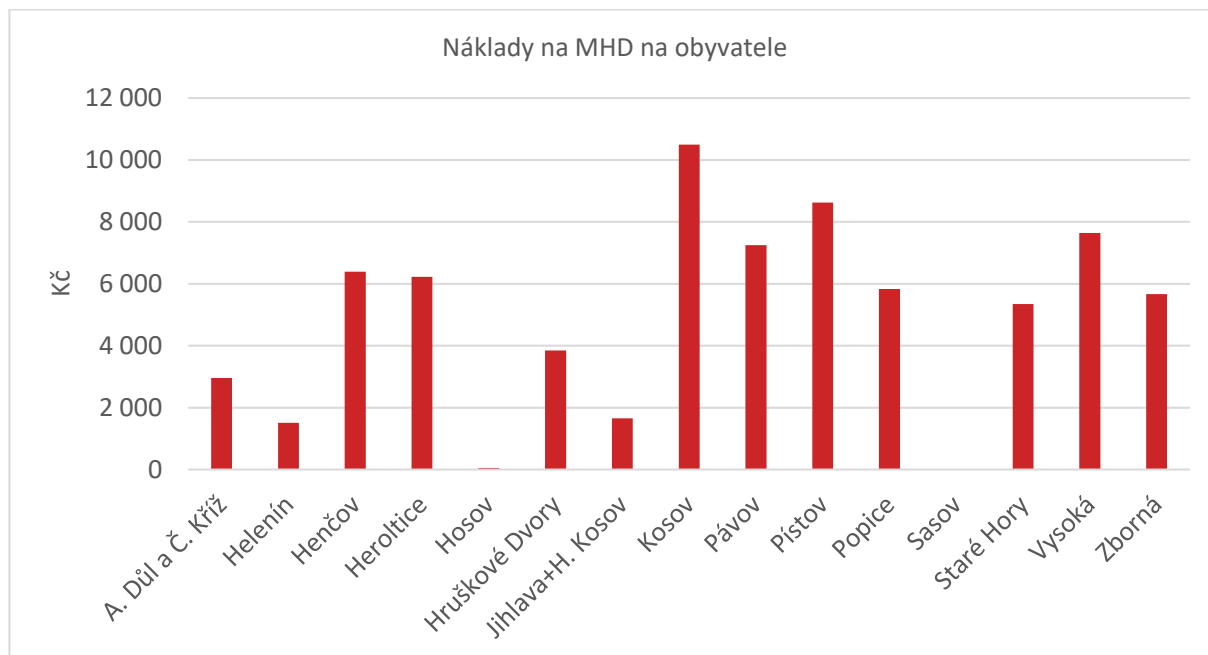
Průmyslová zóna	Náklady na veřejné osvětlení v Kč/rok	Náklady na údržbu, opravy a čistotu komunikací v Kč/rok	Náklady celkem v Kč/rok
Hruškové Dvory	351 787 578 889	822 695	1 174 482
Červený Kříž	57 889	125 140	183 029
Bedřichov	24 492	79 433	103 925

Bedřichov (mimo ul. Luční, Na Hranici + propojovací stezka pro pěší), Pávov – soukromé komunikace a veřejné osvětlení, „hlavní“ komunikace nebyly účelově vystavěny pro průmyslovou zónu.

Jak se liší náklady na provoz MHD jednotlivých částech města v přepočtu na obyvatele?

Náklady na provoz MHD (kompenzační platba společnosti Dopravní podnik města Jihlavy a.s. k pokrytí ztráty z provozu MHD) vypočítány na základě počtu ujetých km za rok v dané části města, nákladů na ujetý km a průměrných tržeb na km s ohledem na průměrnou obsazenost spojů. Hosov - bez MHD, pouze regionální autobusové linky, Sasov – bez jakékoli obsluhy hromadnou dopravou. Při srovnání centrálních částí města (Jihlava a Horní Kosov) s ostatními částmi (vč. Hosova a Sasova) lze konstatovat, že obyvatel v centrální části města stojí město zhruba 40% nákladů, co občan žijící v některé z ostatních částí města. Tedy i přes výrazně nižší frekvenci spojů musí město mimo centrum MHD dotovat výrazně více. Příjem ze sdílených daní na občana pro rok 2020 činil necelých 15 tis. Kč. I ostatní údaje jsou vztaženy k roku 2020. Výpočty jsou orientační.

část města	náklady na ob.
Jihlava+H. Kosov	1 651
ostatní	4 293
poměr	2,6

Co v oblasti výdajů nevíme?

V rámci osnovy byly identifikovány další oblasti, pro které zatím přesná data nejsou, na většině z nich se již pracuje, ale jedná se o dlouhodobější práci.

- Náklady v jednotlivých letech, které budou vázat nezbytné investice, to znamená, jak ovlivní budoucí provozní náklady dnes plánované projekty:
 - Investice odstraňující riziko selhání veřejných infrastruktur
 - Investice zasmělněné a pod získanou dotací, ITI
- Potenciál provozních úspor budov města i všech jeho organizací (zateplení, řízené větrání s rekuperací, inteligentní režim vytápění a větrání, využití cíleného sálavého vytápění apod.)
 - může tvořit úsporu 20-80% nákladů za energie.
 - nutno kalkulovat pro jednotlivé budovy individuálně s pomocí optimalizačního SW.

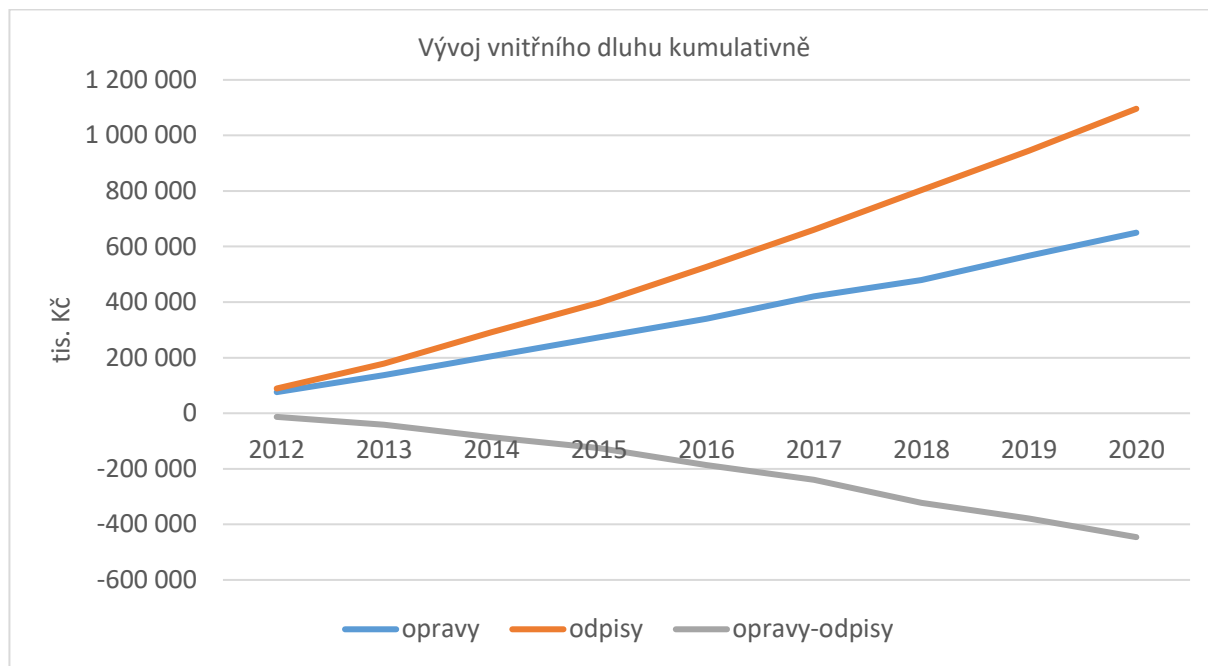
Základy v této oblasti jsou popsány v Konceptu energetických úspor, na dostatečné podrobnosti v současné době pracuje energetik města.

Majetek a vnitřní dluh

Jednoduchým ukazatelem, kolik peněz je třeba na údržbu majetku města, aby nedocházelo ke zhoršování jeho technického stavu, je výše účetních odpisů.

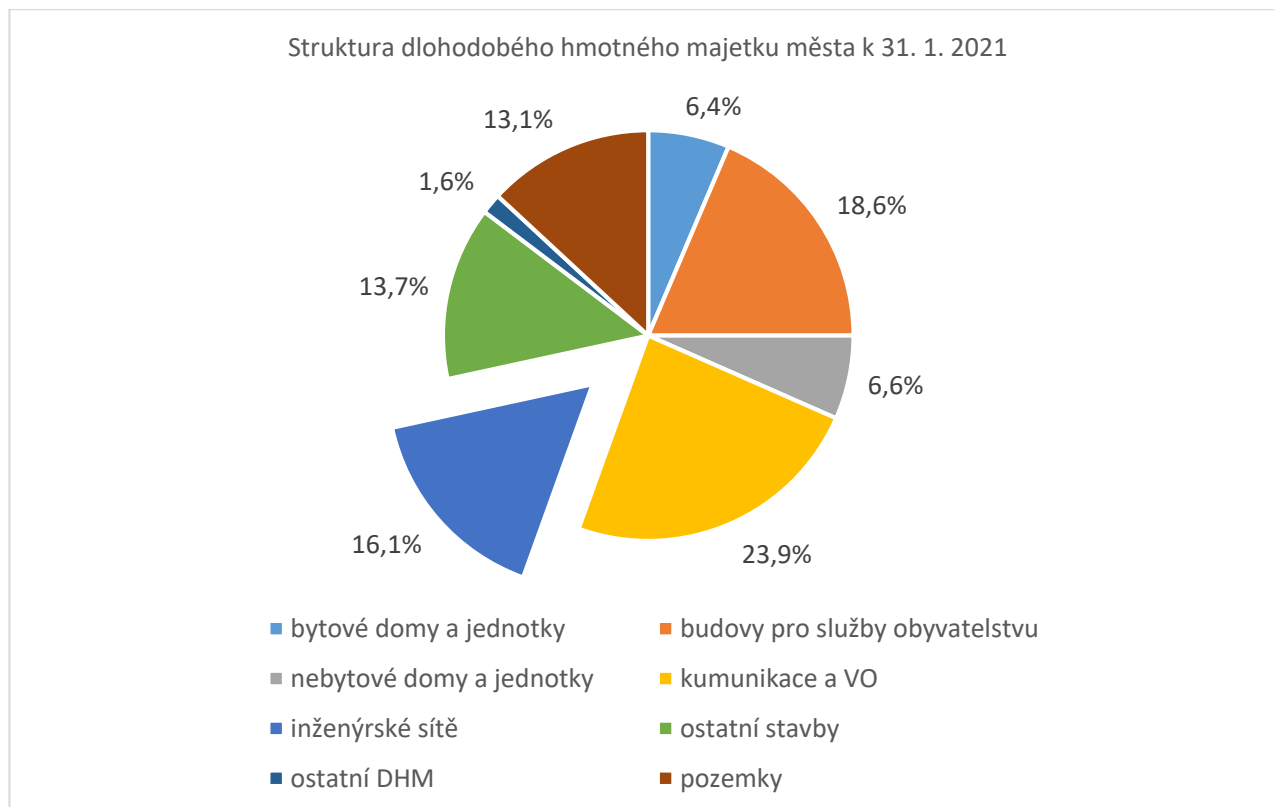
Vnitřní dluh je pak rozdíl mezi výší oprav a odpisů a indikuje, zda je částka na údržbu dostatečná.

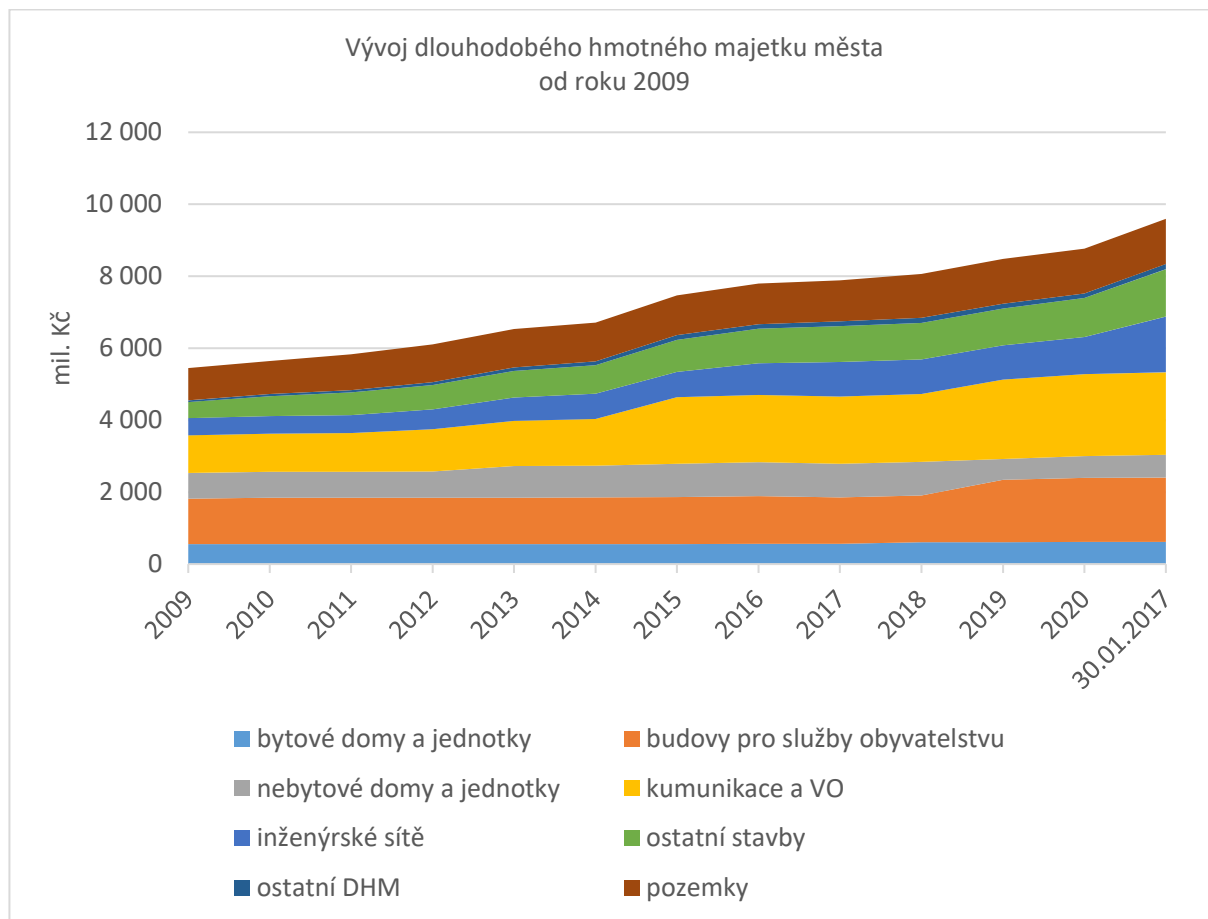
Průměrně každý rok město vynakládá na opravy jen 60 % odpisů. Vnitřní dluh dlouhodobě narůstá a v roce 2020 dosáhl již téměř 500 mil. Kč.

Struktura majetku města

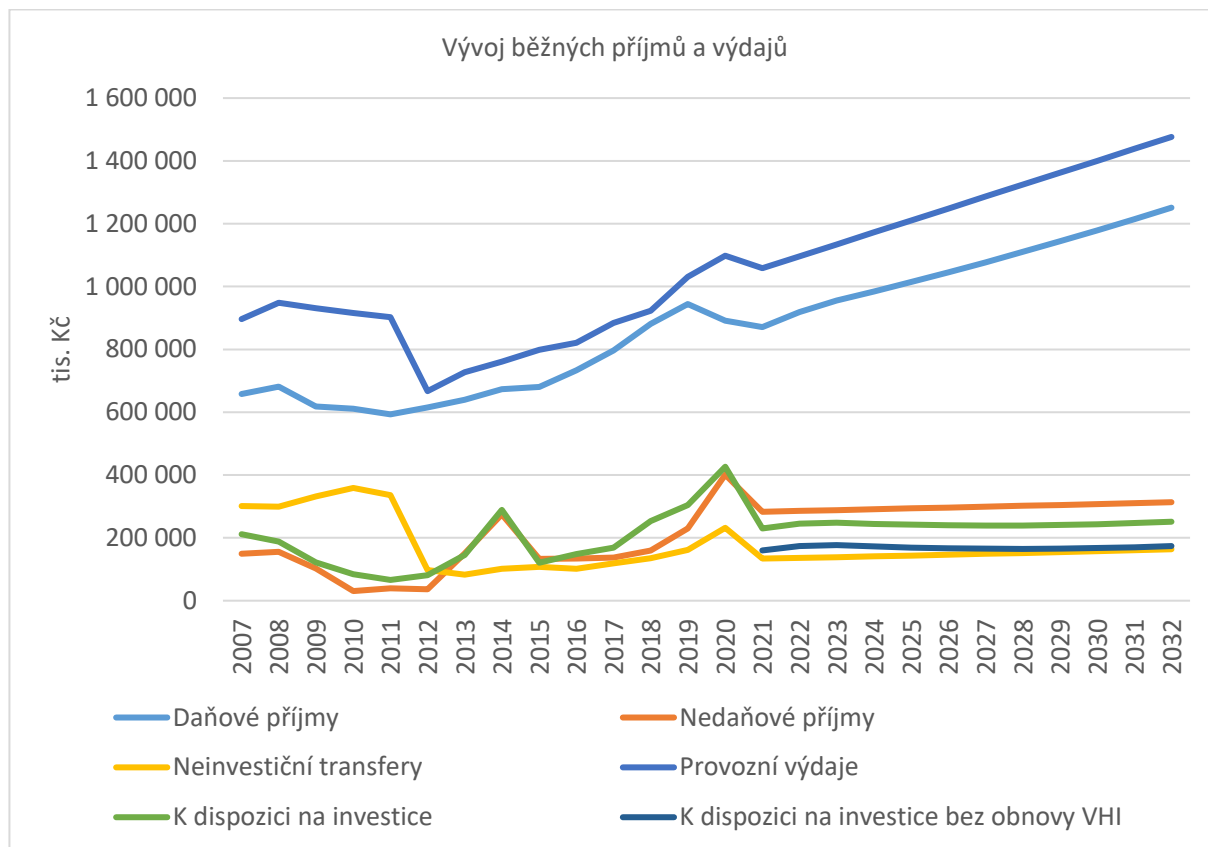
Dlouhodobý hmotný majetek města v současné době dosahuje takřka 10 mld. Kč, největšími položkami jsou komunikace a veřejné osvětlení, budovy pro služby obyvatelstvu a inženýrské sítě. Především v oblasti inženýrských sítí došlo počátkem roku 2021 ke skokovému nárůstu vlivem převodu vodohospodářské infrastruktury zpět do vlastnictví města. Převod vodohospodářské infrastruktury není jediným důvodem, proč se majetek města od roku 2009 téměř zdvojnásobil. Tím je především velká investiční aktivita města, která přispěla k jeho rozvoji, tažená dotacemi z fondů Evropské unie (skokový nárůst majetku v roce 2015, tedy v roce, ve kterém byly dokončovány realizace projektů v programovém období 2007-2013.)

Kolik městu bude zbývat na investice?

Na základě dostupných dat byla vytvořena dlouhodobá predikce vývoje běžných příjmů (daňové příjmy, nedaňové příjmy a přijaté neinvestiční dotace) a výdajů. V modelu nejsou zahrnuté kapitálové příjmy, tedy jednorázové zdroje získané prodejem majetku města (zejména pozemků, bytů, nebytových prostor či celých domů), a přijaté investiční dotace, tj. příjmy, jejichž výši lze obtížně odhadovat a jsou značně závislé na rozhodování vedení města. Rozdíl mezi příjmy a výdaji udává disponibilní prostředky na rozvoj města. Příjmy z pachtovného obdržené od provozovatele vodohospodářské infrastruktury, společnosti SLUŽBY MĚSTA JIHLAVY s.r.o., budou účelově využity převážně na obnovu vodovodů a kanalizací. Město by tak v dalších letech mělo generovat minimálně 170 mil. Kč ročně na svůj další rozvoj.

Co v oblasti majetku (zatím) nevíme?

V rámci osnovy byly identifikovány další oblasti, pro které zatím přesná data nejsou, na většině z nich se již pracuje, ale jedná se o dlouhodobější práci.

- Jaké jsou infrastrukturní deficity v oblasti dopravní, technické infrastruktury, veřejných prostranství a veřejného vybavení ve výhledu?
 - Hrozící případné deficity po zastavění zastavitelných ploch a ploch přestavby dle územního plánu – kde bude nutné doplnit infrastrukturu v jakých nákladech.
 - Hrozící deficity v důsledku demografických změn – zda a kde budou deficity vzhledem ke změnám věkové struktury.
- Tato analýza je potřebná pro plánování investic a pro nastavení podmínek a přenesení břímě financování na developery v oblasti a je již připravována.
- Které nemovitosti v jaké hodnotě jsou v dlouhodobém horizontu nepotřebné, neužitečné a je možné je prodat?

Nejedná se o analýzu v pravém slova smyslu, spíše o důsledek dobře zmapovaného fungování města včetně budoucích trendů. Řada v současné době zpracovávaných dokumentů v tomto výrazně přispěje odpovědnosti rozhodování o prodeji.

Věková struktura obyvatelstva

Tab. 10: Struktura obyvatelstva města Jihlavy podle pohlaví a věku v roce 2019 (k 1. 1.)

Věková kategorie	Počet obyvatel					
	Celkem		Z toho			
			Muži		Ženy	
	Počet	v %	Počet	v %	Počet	v %
0-4	2 751	5,4	1 376	5,5	1 375	5,3
5-9	2 772	5,5	1 416	5,7	1 356	5,2
10-14	2 636	5,2	1 325	5,3	1 311	5,0
15-19	2 051	4,0	1 063	4,3	988	3,8
20-24	2 248	4,4	1 167	4,7	1 081	4,2
25-29	3 134	6,2	1 561	6,3	1 573	6,0
30-34	3 486	6,9	1 844	7,4	1 642	6,3
35-39	3 975	7,8	2 090	8,4	1 885	7,2
40-44	4 310	8,5	2 191	8,8	2 119	8,1
45-49	3 606	7,1	1 790	7,2	1 816	7,0
50-54	3 151	6,2	1 606	6,5	1 545	5,9
55-59	3 089	6,1	1 532	6,2	1 557	6,0
60-64	3 438	6,8	1 636	6,6	1 802	6,9
65-69	3 193	6,3	1 481	6,0	1 712	6,6
70-74	2 802	5,5	1 216	4,9	1 586	6,1
75-79	1 858	3,7	747	3,0	1 111	4,3
80-84	1 233	2,4	446	1,8	787	3,0
85+	1 112	2,2	331	1,3	781	3,0
0-14	8 159	16,0	4 117	16,6	4 042	15,5
15-64	32 488	63,9	16 480	66,4	16 008	61,5
65+	10 198	20,1	4 221	17,0	5 977	23,0
Celkem	50 845	100,0	24 818	100,0	26 027	100,0

Pramen: ČSÚ, 2020, Věková struktura obyvatelstva města Jihlavy k 1. 1. 2019; vlastní výpočty

Pohyby obyvatelstva 2011 - 2019

Město Jihlava vykázalo v období let 2011–2020 přirozený přírůstek 508 osob. K tomuto zisku došlo především v prvním pětiletí (506). Období let 2016–2020 bylo poznamenáno nárůstem počtu zemřelých (o 282 více než v letech 2011–2015). I přes tento fakt Jihlava v druhém pětiletí získala přirozenou měnou 2 obyvatele. Vývoj obyvatelstva města Jihlavy v letech 2011–2020 ovlivňoval počet živě narozených, zemřelých, přistěhovalých a vystěhovalých:

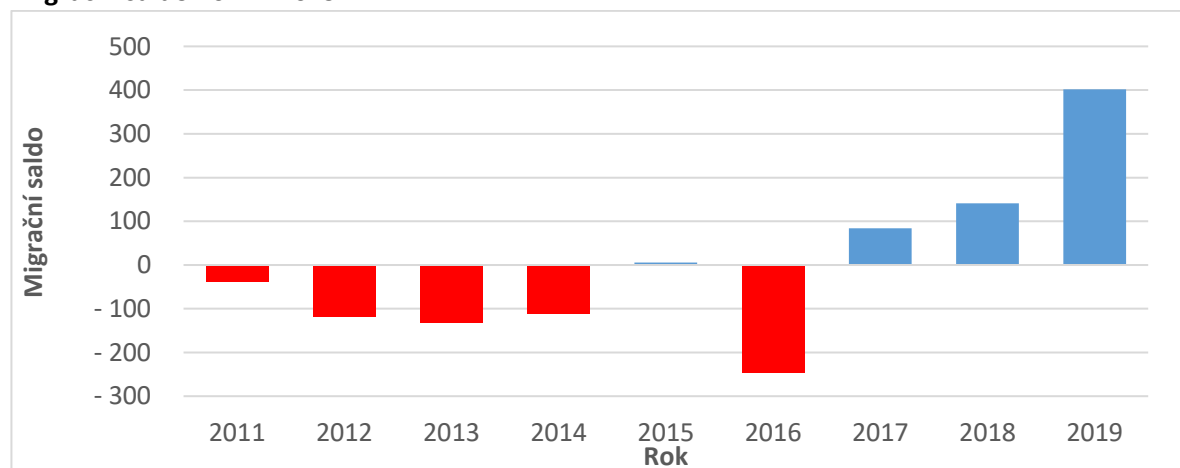
Tab. 5: Pohyb obyvatelstva ve městě Jihlava v letech 2011–2020 – absolutní údaje

Rok	Živě narození	Zemřeli	Přirozený přírůstek	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Migrační saldo	Celkový přírůstek
2011	558	451	107	908	946	-38	69
2012	537	490	47	813	931	-118	-71
2013	546	503	43	905	1 036	-131	-88
2014	600	478	122	957	1 068	-111	11
2015	688	501	187	941	935	6	193
Celkem 2011–2015	2 929	2 423	506	4 524	4 916	-392	114
2016	560	470	90	955	1 200	-245	-155
2017	569	488	81	1 065	981	84	165
2018	520	540	-20	1 214	1 073	141	121
2019	516	547	-31	1 524	1 122	402	371
2020	542	660	-118	1 208	1 181	27	-91
Celkem 2016–2020	2 707	2 705	2	5 966	5 557	409	411
Celkem 2011–2020	5 636	5 128	508	10 490	10 473	17	525

Pramen: ČSÚ, 2021, Databáze demografických údajů za obce ČR, 1971 – 2020; vlastní zpracování

Mechanickým pohybem obyvatelstva Jihlava v období let 2011–2019 ztratila pouze 10 obyvatel. Pasivní migrační saldo bylo sledováno v prvním sledovaném pětiletí (2011–2015), konkrétně 392 osob. V letech 2016–2019 bylo zaznamenáno kladné migrační saldo v hodnotě 382 obyvatel.

Migrační saldo 2011 - 2019

Migrace obyvatelstva mezi obcemi okresu Jihlava a městem Jihlava v období let 2011–2015 podle správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem

Území	Počet obcí	\bar{S}	I_j	E_j	MS_j	MO_j	$HMMS_j$ [‰]	$HMMO_j$ [‰]
SO POÚ Jihlava*	49	26 513	1 627	1 052	575	2 679	21,69	101,04
SO POÚ Polná	16	10 583	313	265	48	578	4,54	54,62
SO POÚ Třešť	12	11 343	176	210	-34	386	-3,00	34,03
SO POÚ Telč	45	13 290	96	147	-51	243	-3,84	18,28
okres Jihlava*	122	61 729	2 212	1 674	538	3 886	8,72	62,95

Pozn: *bez Jihlavy; S – střední stav obyvatelstva; I_j – počet přistěhovalých z Jihlavy; E_j – počet vystěhovalých do Jihlavy; MS_j – migrační saldo; MO_j – migrační obrat; $HMMS_j$, $HMMO_j$ – hrubé míry Pramen: ČSÚ, 2018

Socioekonomická analýza

Postavení města - dílčí závěry

- Jihlava je tradičním a významným správním centrem.
- Z pohledu sídelní struktury je Jihlava nejvýznamnějším centrem na Vysočině, pro svoje blízké zázemí zhruba v rozsahu území okresu představuje velmi silné mikroregionální centrum (denní dojíždka za prací).
- Pozice centra vůči zbylému území kraje není dominantní – na mezoregionální úrovni není pro některá města kraje primárním centrem (spádují k Brnu či Praze) a tuto pozici si Jihlava bude muset postupně budovat.

Ekonomika - dílčí závěry

- Místní ekonomika je specializovaná především na průmyslová odvětví, naopak méně jsou zastoupeny služby.
- Klíčoví zaměstnavatelé jsou pobočky významných zahraničních firem – což dává výhodu silnějšího zázemí, na druhé straně je místní ekonomika fakticky z velké části vlastněna a řízena zvenčí.
- Jihlava je z hlediska investorů dostatečně atraktivní i v celostátním měřítku.
- Výzkumnou a inovační aktivitu místních firem lze označit spíše za nízkou.
- Firemní výzkumné aktivity jsou koncentrovány pouze do několika subjektů (zejm. Marelli Automotive Lighting Jihlava) a město je na nich v tomto ohledu závislé.
- Téměř ve všech výzkumných ukazatelích dosahuje okres Jihlava relativně nižších hodnot než Kraj Vysočina a Česká republika (dle přepočtu na obyvatele).
- Místní podniky poměrně málo využívají nabízené veřejné finanční zdroje (např. dotace na výzkumné a inovační aktivity z operačních programů či vládních agentur), veřejnou podporu na výzkumné projekty získává pouze několik málo podniků (zejm. JIHLAVAN, Zall JIHLAVAN airplanes a OPTOKON).
- Nízká absorpční kapacita veřejné podpory může být dána jak nepřítomností podniků, tak malou informovaností přítomných podniků.

- Největší část podpořených výzkumných projektů se týká leteckého průmyslu.
- V Jihlavě jsou každoročně přihlášeny nízké jednotky patentů, výsledky výzkumu mohou být u nadnárodních firem patentovány jejich mateřskými společnostmi či jinými zahraničními pobočkami.
- V Jihlavě je velmi nízké zastoupení výzkumných organizací (univerzity, veřejné výzkumné instituce), nachází se zde pouze Vysoká škola polytechnická Jihlava.
- Prostředky na výzkumné projekty se VŠPJ daří získávat zejména v posledních třech letech.
- VŠPJ není vlastníkem žádného patentu, neuzavřela žádnou licenční smlouvu a ani se od ní neoddělila žádná spin-off firma
- Přítomnost start-up podniků a rychle rostoucích mladých firem je nízká, což může souviset i s nepřítomností univerzity ve městě a odchodem mladých talentovaných lidí do měst, kde studovali.
- Jihlavské podniky participují ve čtyřech klastrech, kterými jsou Klastř obecného strojírenství, Klastř Omnipack, Klastř českých nábytkářů a Czech IT Cluster. Žádný z těchto klastrů nemá sídlo přímo v Jihlavě nebo Kraji Vysočina.
- Z hlediska spolupráce na výzkumných projektech byla nejvyšší aktivita pozorována u podniku JIHLAVAN (spolupráce se 14 podniky, třemi výzkumnými ústavy a třemi vysokými školami). Jeho spolupracující subjekty se nenachází v Jihlavě a též spolupráce v rámci kraje je výjimečná.
- Pokud se jedná o širší spolupráci (nejen výzkumnou a inovační), podniky obvykle spolupracují v rámci odběratelsko-dodavatelských sítí a oborových sdružení (asociací), prostorová blízkost není tak významná (příp. spíše jen neformální vztahy).
- V Jihlavě se nenachází žádná inovační infrastruktura ve smyslu podnikatelských inkubátorů, vědeckotechnických parků či podobných zařízení, Technologický park nelze označit za klasickou inovační infrastrukturu.
- Pro potenciální mladé inovační firmy neexistuje v Jihlavě nabídka poradenských služeb (např. prostřednictvím specializované inovační agentury).
- Ve městě existuje jedno coworkingové centrum.
- V Jihlavě má svoji pobočku několik subjektů zabývajících se podporou podnikání, mezi něž patří zejména Agentura CzechInvest, Agentura API, Okresní hospodářská komora Jihlava a Kraj Vysočina.
- Ve městě (kraji) chybí agentura, která by systematicky podporovala inovační podnikání na daném území. Většina krajů podobnou agenturu má. Zakladatelem agentur bývá nejčastěji kraj, někdy také krajské hlavní město.
- Přípravu regionální inovační strategie má na starosti zejména Rada pro inovace Kraje Vysočina. Krajské město Jihlava není součástí tohoto orgánu.
- Hlavním místním programem na podporu podnikání je Fond Vysočiny, který podporuje zejména technické vybavení začínajících a malých podniků.
- Podniky z Jihlavy využívají poměrně málo nabízené možnosti dotací (lokálních i národních). Je otázkou, zda jsou o těchto možnostech dostatečně informovány a umí je využívat.
- V Jihlavě se nachází několik průmyslových lokalit, avšak nejedná se o oblasti, které by byly přímo označeny jako průmyslové zóny.
- Provedená analýza identifikovala tyto oblasti, kde se koncentrují podniky: Hruškové Dvory a okolní oblast, Pávov, Červený Kříž (CTPark Jihlava), Znojemská ulice, Staré Dvory a okolí, širší centrum města a Horní Kosov.

- Podnikatelé vnímají plochy pro podnikání jako nedostatečné a spatřují v tom bariéru pro svou expanzi.
- Jako výhodu Jihlavy podniky často zmiňují její geografickou polohu a blízkost k dálnici D1.
- VŠPJ nabízí kurzy celoživotního vzdělávání a Univerzitu třetího věku. Jako součást kurzů celoživotního vzdělávání jsou nabízeny i placené vzdělávací kurzy pro zaměstnance subjektů aplikační sféry (kurzy na míru), nejsou ale příliš využívány.
- OHK Jihlava nabízí členům vzdělávací kurzy a semináře, kdy jde buď o kurzy nabízené více firmám, nebo specifické kurzy na míru individuálním podnikům.
- Pro vzdělávací aktivity podniků je k dispozici Školící středisko Jihlava provozované společností Centrum Pávovská. Zde jsou k dispozici zejména vybavené školící prostory.
- Další možnosti školení pro podniky nabízí celostátně působící podpůrné organizace typu CzechInvest, Agentura API, CzechTrade, Úřad průmyslového vlastnictví a Hospodářská komora ČR.

Trh práce - dílčí závěry

- V Jihlavě existuje nadprůměrné zastoupení zaměstnanců mezi pracujícími, naopak je zde nízký podíl zaměstnavatelů a osob pracujících na vlastní účet.
- Vysoký počet pracovních míst v Jihlavě, převážně specializovaných na průmysl.
- Jihlava je dominantním dojížděkovým centrem v regionu.
- Obecně lze považovat nezaměstnanost na počátku roku 2021 za jev, který v danou chvíli nepředstavuje plošný problém.
- Město Jihlava patří dlouhodobě k sídlům, kde se daří držet míru nezaměstnanosti na dobrých hodnotách, ohrožení pro trh práce představují zaměstnavatelé v odvětvích, která prudce reagují na změny v globální ekonomice.
- Počet volných pracovních míst v letech 2018-2020 převyšuje počet nezaměstnaných, nelze z toho však vyvozovat zjednodušující tvrzení, že kdo pracovat chce, ten může, neboť je patrná disproporce mezi požadovaným stupněm vzdělání a dosaženým stupněm vzdělání uchazečů,
- Většina volných pracovních míst požaduje pouze základní stupeň vzdělání, většinou jde o neatraktivní a špatně placené pozice.
- V celém sledovaném období docházelo k poklesu počtu dlouhodobě nezaměstnaných ve skupině evidovaných nad 24 měsíců, ze souvisejících údajů roku 2020 se však zdá, že tento trend nebude dále pokračovat.
- Znepokojující je vývoj nezaměstnanosti mladých lidí, jejichž podíl na celkovém počtu evidovaných uchazečů se i v období růstu zvyšoval, v roce 2020 pak i v absolutní hodnotě, přičemž tento trend by mohl pokračovat, jednak jako důsledek opatření souvisejících s pandemií nemoci covid-19, ale také ve světle problematického průběhu výuky na středních školách v tomto období.
- Pozitivní je snižování podílu i počtu evidovaných uchazečů osob zdravotně postižených na celkovém počtu uchazečů, přestože se zdá, že se tento trend v roce 2020 zastavil a teprve čas ukáže, jak stabilní jsou pracovní pozice osob z této znevýhodněné skupiny.
- Z hlediska dosaženého stupně vzdělání jsou evidovaní uchazeči rozdělení takřka rovnoměrně do tří skupin s přibližně 30% podílem: se základním, středním - vyučen a středním - s maturitou, z čehož by se mohlo zdát, že je pro všechny stejně obtížné najít uplatnění. Nicméně je zřejmé, že vyšší stupeň vzdělání představuje vyšší flexibilitu a tím lepší šanci najít dobré pracovní místo.

- Ve složení cizinců na trhu práce v Jihlavě, potažmo Jihlavské aglomeraci, převažují občané Ukrajiny, Slovenska a východoevropských států (Bulharsko, Rumunsko, Maďarsko).
- V případě režimu pracovního povolení je obvyklé agenturní zaměstnávání cizinců.
- Cizinci často obsazují pozice s nižšími nároky na kvalifikaci, čemuž odpovídá i struktura dosaženého vzdělání. Skupina vysokoškolsky vzdělaných osob se na celkovém počtu výrazněji podílí spíše v případě zahraničních pracovníků ze zemí EU/EHP a Švýcarska.
- Cizinci nejčastěji pracují jako montážní dělníci, pomocní pracovníci ve výrobě nebo obsluha stacionárních strojů.

Vzdělávání - dílčí závěry

- Nižší podíl obyvatelstva s vysokoškolským vzděláním i úplným středním vzděláním – potenciální bariéra dalšího rozvoje, horší výchozí podmínky na trhu práce.
- V Jihlavě se nachází široké a stabilní spektrum nabídky vzdělávacích institucí, které je pro poptávku města dostačující.
- Míst v mateřských školách je dostatek, s výjimkou vyšší lokální obsazenosti v částech Horní Kosov a Jihlava Střed. Jihlava nabízí jako jediné město v Kraji Vysočina noční školku, která funguje dle směn firmy Bosch Diesel.
- Kapacita základních škol v Jihlavě je naplněna zhruba na 80 % - aktuálně je volných přibližně 1 200 míst.
- U středních škol klesá zájem o lycea, naopak největší zájem je o obory zaměřené na elektrotechniku, telekomunikaci, ekonomiku a podnikání, umění a užité umění, strojírenství a výrobu, zdravotnictví, právo a pedagogiku.
- Upadá zájem o VOŠ, zřejmě kvůli vyšším šancím přijetí na VŠ.
- Město Jihlava nabízí jedinou veřejnou vysokou školu (neuniverzitního typu) se sídlem v Kraji Vysočina Vysokou školu polytechnickou (VŠPJ). Ta nabízí i program celoživotního vzdělávání, např. univerzitu třetího věku.
- Důležité je stále zvyšovat vzdělanost obyvatel, navzdory tomu, že mladá generace může mít pocit, že je pro ně výhodnější jít pracovat, jelikož existuje zajímavá nabídka pracovních míst pro občany pouze se základním stupněm vzdělání.

Bydlení - dílčí závěry

- Vyšší stáří domovního fondu a vyšší podíl bytů se sníženou kvalitou vůči ostatním městům v kraji.
- Nízký podíl nájemního a družstevního bydlení, přes 60 % bytů obývají jejich majitelé.
- Oproti jiným městům byla v Jihlavě lehce nadprůměrná intenzita bytové výstavby v uplynulé dekádě, výrazně vyšší v nulté dekádě, celkově je ale v současnosti tempo výstavby nižší než u obcí v nejbližším okolí.
- Proces suburbanizace v zázemí Jihlavy zatím nemá objem a intenzitu, které by působily zásadní problémy.
- Ceny bytů do značné míry kopírují ekonomický vývoj, zejména v období 2017-2019 došlo k výraznému růstu cen, který byl zjevně vyvolán převisem poptávky nad nabídkou.
- Přestože se tempo zvyšování cen bytů v roce 2020 snížilo, nic nenasvědčuje tomu, že by mělo dojít k obratu; nicméně stávající situace neumožňuje spolehlivou predikci.

- Změnit situaci na trhu s byty může vznik hluboké hospodářské krize v důsledku dopadu opatření spojených s pandemií nemoci covid-19, jejímž synergicky působícím efektem bude splasknutí hypoteční bubliny, kdy řada lidí ztratí schopnost splácet své hypoteční úvěry.
- Pozitivní efekt pro trh s byty může mít vymezení nových rozvojových zón pro bydlení a intenzivnější bytová výstavba.
- Cena nájemního bydlení po růstu v předchozích letech již reagovala na dopady opatření spojených s pandemií nemoci covid-19, kdy nové smlouvy byly často uzavírány za nižší ceny, nicméně i v tomto případě je obtížné předpovídat další vývoj.
- Pokles či stagnace ceny nájemného v roce 2020 může být vyvolán také zvýšením nabídky nájemního bydlení v důsledku investičního (nikoliv spotřebního) charakteru koupě bytů.

Doprava - dílčí závěry

- Geograficky výhodná centrální poloha v rámci České republiky, která může sloužit jako polohově - dostupnostní potenciál k výraznějšímu sociálně-ekonomickému rozvoji města v dalších letech.
- Profit z napojení na dálnici D1, která zlepšuje dostupnost individuální automobilovou dopravou v západovýchodním směru od největších center Prahy a Brna.
- Jihlava disponuje výrazně lepší časovou dostupností osobním automobilem než srovnatelně velká centra Karlových Varů nebo Zlína, pro více než polovinu obyvatel ČR je dostupná do 120 minut.
- Absence většího počtu hlavních dopravních tahů, tj. nižší hustota silnic 1. třídy, které by zlepšovaly propojení se sousedními kraji (např. směrem na Pardubice a částečně i na České Budějovice).
- Zastaralá železniční síť, časově nevýhodná spojení s ostatními kraji a absence železničního koridoru.
- Relativně nízká efektivita veřejné hromadné dopravy v komparaci s konkurenční osobní automobilovou dopravou.
- Profit Jihlavy z výhodné centrální polohy administrativního centra a víceméně radiálně uspořádané silniční infrastruktury.
- Časová dostupnost centra osobním automobilem je pro více než 97 % obyvatel kraje na příznivé hodnotě do 60 minut.
- Nejvíce obyvatel žije v dostupnosti zóně 31 - 40 minut, a to celkem 137 746 (celkem 197 obcí), je zde zároveň situována většina sekundárně významných center kraje – Pelhřimov, Třebíč a Žďár nad Sázavou.
- Obce SO ORP – Velké Meziříčí a Humpolec profitují z blízkosti dálnice D1, která zvýhodňuje jejich časovou dostupnost osobním automobilem.
- 22 obcí s lokalizací mimo hlavní tahy a v periferních částech kraje vykazuje nejhorší dostupnost v zóně nad 60 minut.
- Horší údaje v rámci kraje vykazuje veřejná hromadná doprava – rozptýlená silniční síť a zastaralá infrastruktura železniční dopravy.
- Dopravní obslužnost (vyjádřená počtem přímých autobusových a vlakových spojů) během pracovních dnů je v rámci Jihlavske sídelní aglomerace (JAS) na relativně uspokojivé úrovni.
- Nejvyšší počet spojů v pracovních dnech připadá na populačně větší a dopravně exponované obce JAS - Velký Beranov, Kostelec u Jihlavy, Stráž, Malý Beranov, Třešť, Jezdovice a Luka nad Jihlavou.
- Vyšší denní počet spojů zároveň vykazují obce lokalizované na železnici (s výjimkou Velké Beranova – součást jihlavske MHD) a také pochopitelně v blízkosti Jihlavy.

- Nejhůře dostupné obce v rámci JAS (méně než 10 přímých spojů denně) – Šimanov, Cejle, Rybné, Smrčná, Zbilidy, Boršov, Milíčov, Věžnička, Plandry, Dobrouťov, Brzkov, Cerekvička-Rosice a Věžnice.
- Lze přepokládat, že u nejhůře dostupných obcí dopravní obslužnost nedostačuje potřebám obyvatel.
- V celém regionu JAS je pouze jedna obec (Věžnice z okresu Havlíčkův Brod), která nemá ani jedno přímé spojení s Jihlavou během pracovního dne.
- Kvalita dopravní dostupnosti a obslužnosti veřejnou hromadnou dopravou výrazně klesá během víkendu.
- Během víkendu se významně prohlubují rozdíly mezi populačně menšími obcemi a na druhé straně většími, dopravně exponovanými obcemi – mnoho menších obcí JAS nemá v sobotu žádný přímý spoj do Jihlavy, což může být limitující faktor rozvoje celé aglomerace.

Mapování podnikatelského prostředí

Analýza se zaměřila na charakter místně zastoupených odvětví, inovace, zaměstnanost a jedním ze záměrů bylo také získání podnětů k podmínkám pro podnikání na základě rozhovorů se zástupci firem i jednotlivců.

Z 38 vytipovaných kontaktů bylo osloveno třicet a schůzku se podařilo zrealizovat s osmnácti zástupci podnikatelských subjektů. Dva z těchto osmnácti podnikají navíc ve dvou různých oblastech, máme tedy vzhled od 20 oblastí. Dotazovaní byli jak majitelé, nebo lidé u daného subjektu zaměstnaní. Z 24 osob zapojených do rozhovorů bylo šest žen.

Základní okruhy témat, na které byl rozhovor zaměřen, byly: - identifikační údaje - zaměstnanci, pracovní síla - směny, oblasti vzdělávání - rozvoj, inovace - služby místní samosprávy a vztahy s místní samosprávou a dalšími institucemi - Jihlava jako město podnikání - využívání místních podpůrných programů, zapojení v sítích - dopady klimatické změny na současný a budoucí fungování. Zpráva je shrnutím, neuvádí ani jména firem, ani osob poskytujících informace.

Výběr kontaktovaných firem proběhl na základě konzultace s Okresní hospodářskou komorou. Vzorek měl postihnout firmy od nejmenších po největší, co se týká počtu zaměstnanců i obratu. Výběr firem probíhal na základě diferenciací dle odvětví, částí města Jihlavy, doby založení (mladé firmy i ty s více než stoletou historií). Speciálně bylo osloveno několik firem, které jsou závislé na místních zdrojích surovin, produktů.

Charakter firem

Nejstarší firma má 161 let, nejmladší 2 roky. Ve vzorku jsou jak společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti, tak i osoby samostatně výdělečně činné. Jeden subjekt je významným zaměstnavatelem, ale zdravotnickým zařízením (příspěvková organizace zřízená Krajem Vysočina). 5 subjektů ze vzorku má obrat větší než 1 mld ročně, dva stovky milionů korun ročně, šest subjektů desítky milionů korun ročně. Dva subjekty zaměstnávají více než 1000 lidí, pět subjektů stovky lidí, osm subjektů desítky lidí. Devět subjektů má více než dvousměnný provoz. Jeden subjekt má suroviny téměř výhradně z Číny, tři výhradně z Česka, z toho jeden výhradně z okruhu 120 km od Jihlavy. Pět subjektů nepotřebuje pro svoji činnost dovoz surovin ani produktů. Ostatní mají dodavatele z EU, světa, částečně i z Česka. Sedm z konzultovaných subjektů má hlavně zákazníky v regionu, dalších sedm zejména z Česka. Co se týče odvětví, tak jsou ve vzorku zastoupeny služby (5x), obchod (4x), potravinářství (2x), reality (1x), logistika (2x), strojírenství (2x), stavebnictví (2x), dřevozpracující průmysl (1) a elektronika (1x).

Témata šetření:

Umístění v rámci města sebou přináší jak pozitiva, tak negativa. Pozitivní skutečností je, že vedení města může jít vstříc potřebám firem, co se týče umístění provozů v území, případně navazující infrastrukturou. Všichni dotazovaní jsou s polohou svého provozu spokojeni, zejména co se týče dopravní dostupnosti jak v kontextu ČR, tak blízkosti dopravních tepen v rámci města. Výhodnost polohy ale není bez komplikací. Tři subjekty konstatují

nevhodnost umístění provozů v blízkosti obytné zástavby a z toho vyplývající problémy, stížnosti, vícenáklady na řešení. Ve dvou případech bylo zmíněno i dopad provozu sousední firmy na zařízení a vozový park u sousedních firem. V centru a jeho bezprostřední blízkosti chybí místa pro parkování zákazníků, klientů.

Rizika jsou nedílnou součástí podnikání a každé odvětví čelí jiným. Město nemůže většinu z nich ovlivnit, ale pro porozumění aktuální situaci místních firem a předvídání jejich budoucí perspektivy a tím trendů v zaměstnanosti je třeba si o nich udělat rámcovou představu.

V dlouhodobém horizontu dopadá na firmy změna klimatu, neboť ovlivňuje kvalitu přírodních surovin, a tím pádem i na výroby, chování spotřebitelů. Administrativa a legislativa zatěžuje stavební firmy, protahuje realizace staveb; zdoluhavost stavebního povolování dělá ze subjektů působících ve stavebnictví nespolehlivé partnery. Tyto firmy musí přemýšlet až v šestiletých etapách (od pozemku pro prodej nemovitosti). Rostou ceny nemovitostí. Samozřejmě se na fungování firem podepsala epidemiologická situace. Kamenné obchody ohrožuje internetový obchod.

Zaměstnanci a pracovní síla

Personální situace je tématem pro všechny. V Jihlavě i regionu je poptávka po technických profesích, řemeslnících a řidičích skupiny C. Rostou mzdy jak málo, tak vysoce kvalifikovaných lidí. Nízká nezaměstnanost zhoršuje dostupnost motivovaných lidí. Lidé nechtějí dělat přesčasy, víkendy, manuální práci.

Výsledky šetření dochází k následujícím skutečnostem:

- Většina firem uvádí, že mají dlouholeté loajální zaměstnance tak, že je nenalákají ani vysoké mzdy v BOSCHi. To se týká zejména osob staršího věku.
- Většina subjektů je otevřená si vychovat absolventy v případě, že jsou šikovní, mají zájem se učit, zlepšovat se. Ale zkušenost je taková, že ze středních škol přicházejí spíše lidé demotivovaní.
- Despekt ke vzdělávacímu systému se promítá do ochoty zapracovávat i lidi bez vzdělání.
- Nízká nezaměstnanost místním firmám v dostupnosti namotivovaných a kvalifikovaných lidí nepomáhá
- Tři firmy deklarovali u otázky na počet zaměstnanců i agenturní pracovníky. Tam, kde byl prostor na doptávání se dvakrát objevilo, že zájem zaměstnávat osoby ze zahraničí přes agentury byl, ale realizaci komplikuje legislativa.
- Klíčovou roli pro zaměstnanost Jihlavy hraje největší zaměstnavatel – firma BOSCH. Zaměstnává více než 4000 lidí, z toho polovinu v březnu vystavovala doklad na pohyb mezi okresy kvůli dojížděce do zaměstnání.
- Zaměstnanci přestali využívat veřejnou dopravu a prostory pro parkování v areálech firem jsou ve dvou případech na hranici možností. Dopady epidemiologické situace ale pocítili ne všichni negativně. Polepšila si výdejna potravin již vloni, kdy se lidé báli chodit do nákupních center. A pak ti, kteří se pohybují na internetu.
- Většina firem zaznamenala propad tržeb.

Rozvoj

Léky na vysoké mzdy a nedostatek lidí

Na fluktuaci a nedostatek kvalifikované síly reagují firmy již nyní nebo v reálném výhledu automatizací a elektronizací provozů. Firmy mají velké příležitosti pro růst, ale není jisto, zda-li se najdou lidé, kteří budou zakázky řešit.

Prostorová expanze

Několik firem má zájem se rozvíjet i rozšiřovat do prostoru. Je tu ale několik, ale v podobě nedostatečnosti, skladovacích prostor a nemovitostí obecně. Personálně menší firmy nemají s prostorem problém.

Technologie

Vedle nezbytné obnovy technologií se větší firmy věnují strategicky řízené realizaci investic

Stabilizace

Dvě menší firmy a jedna střední omezená prostorem jasně deklarovaly spokojenost se stávajícím stavem.

Lokální podpora

Místní podpora využívána není. Respondenti zmiňovali důvody jako – nevíme o nich, nejsme oprávněnými žadateli, nestojí nám za to administrativa.

Dotace EU

Dotace z fondů Evropské unie využívají jen tři firmy a zdravotnické zařízení.

Spolupráce se školami

Osm firem kontakt se studentstvem a školami nemá skoro vůbec. Tři firmy má nepravidelné kontakty (exkurze motivované mistry, praxe diplomky). Jeden obchod nabízí výukové programy pro děti ze ZŠ. Intenzivně zapojují studentstvo středních a vysokých škol čtyři velcí zaměstnavatelé formou brigád, stáží, soutěží diplomek, trainee programy pro absolventy, přednášky. U univerzit zmiňují zejména technické – jde o spolupráci s Brnem (VUT), Libercem (TUL) a Ostravou (VŠB).

Účast v sítích

Opakovaně bylo zmíněno členství v Okresní hospodářské komoře a oceňováno zejména pravidelné a efektivní informování o aktuálním dění a legislativě během epidemie. Profesní asociace poskytují firmám rovněž aktuální informace o změnách v legislativě, o inovacích, plní roli lobbyingu, zprostředkovávají kontakty (Sdružení automobilového průmyslu, Česká společnost pro povrchové úpravy, Svaz podnikatelů ve stavebnictví, Česká komora architektů, Krajská hospodářská komora, Asociace pro rozvoj infrastruktury, Asociace pro evropské fondy, Asociace pro elektronickou komerci, Asociace českých nábytkářů, Asociace českých odpadářů, Asociace nemocnic). Dvě firma považují za cenné neformální skupiny/kroužky (např. Facebookové skupiny jako zdroj inspirace a know pro svoji práci a rozvoj). Dvě společnosti oceňují stáže v sesterských pobočkách i mimo ČR.

Spolupráce a komunikace s městem, s institucemi

Zkušenosti respondentů se liší s ohledem na míru nutnosti spolupráce a komunikace, s ohledem na spolupráci se státní správou vs. se samosprávou. Zazněl zájem o spolupráci, ale zatím asi nevyslyšené. Několikrát se objevilo téma dopravy. V některých oblastech a úřadech jsou zkušenosti dobré, jinde ne. A pak jsou subjekty, které mají k institucím indiferentní vztah.

Jihlava jako město pro život

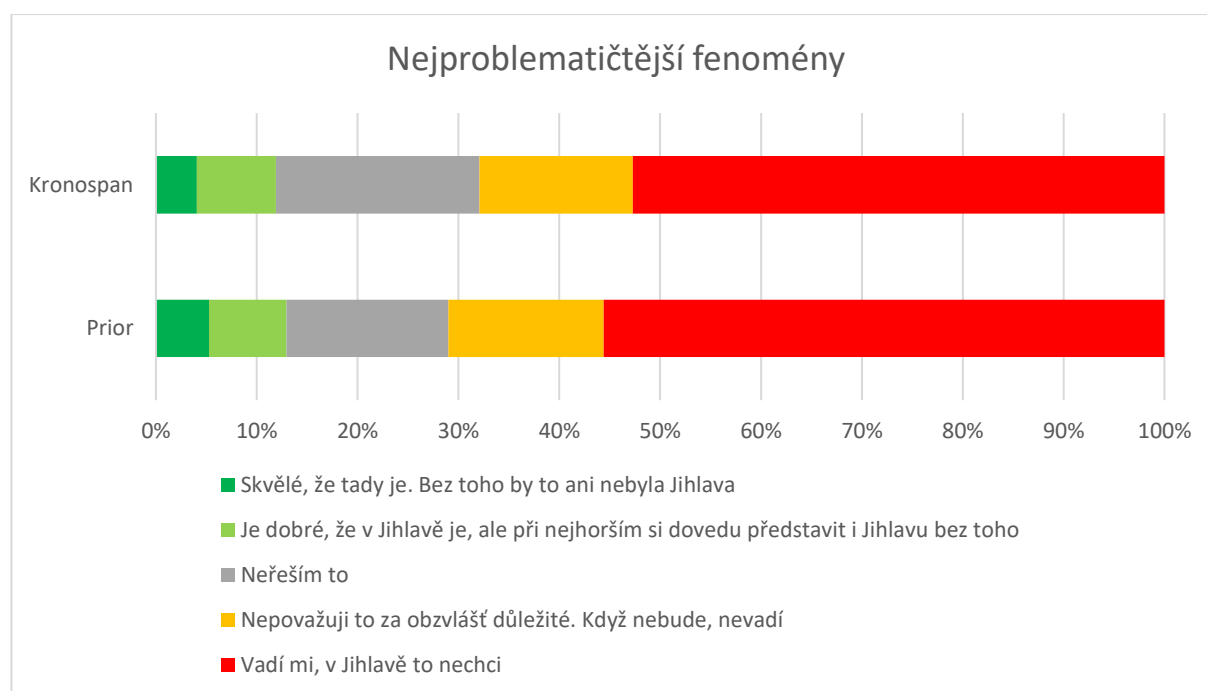
V této kapitole jsou shrnuty informace o městě, které z pohledu respondentů charakterizují město, ve kterém žijí a podnikají. Jihlava je charakterizována jako město krátkých vzdáleností, zelené, s pozitivním vztahem k místu bydliště. Pro některé představuje společnost a prostředí jako místo s potenciálem, jiní vidí málo živé centrum města s nedostatkem míst na cvičení. Město je vnímáno jako atraktivní z hlediska polohy, s ohledem na žití a společenské vyžití v centru se atraktivita vytrácí. Téma dopravy je diskutováno především s ohledem na problematiku parkovacích míst a špatné dostupnosti vlakem. V tématu služby a obchod se objevuje kvalitní nemocnice a chybějící služby v oblasti gastro.

Jihlava pohledem veřejnosti

Kvalitativní předvýzkum byl v první fázi koncipován jako série hloubkových polostrukturovaných rozhovorů, a především sada focus groups s vybranými skupinami respondentů. Bohužel epidemická situace původní plán zásadně zkomplikovala. Nemožnost setkávání ve skupinách postavila realizátory před nutnost nastavení alternativního nástroje. Byl vymyšlen systém „virtuálních kaváren“, který zajistil zapojení respondentů do debat

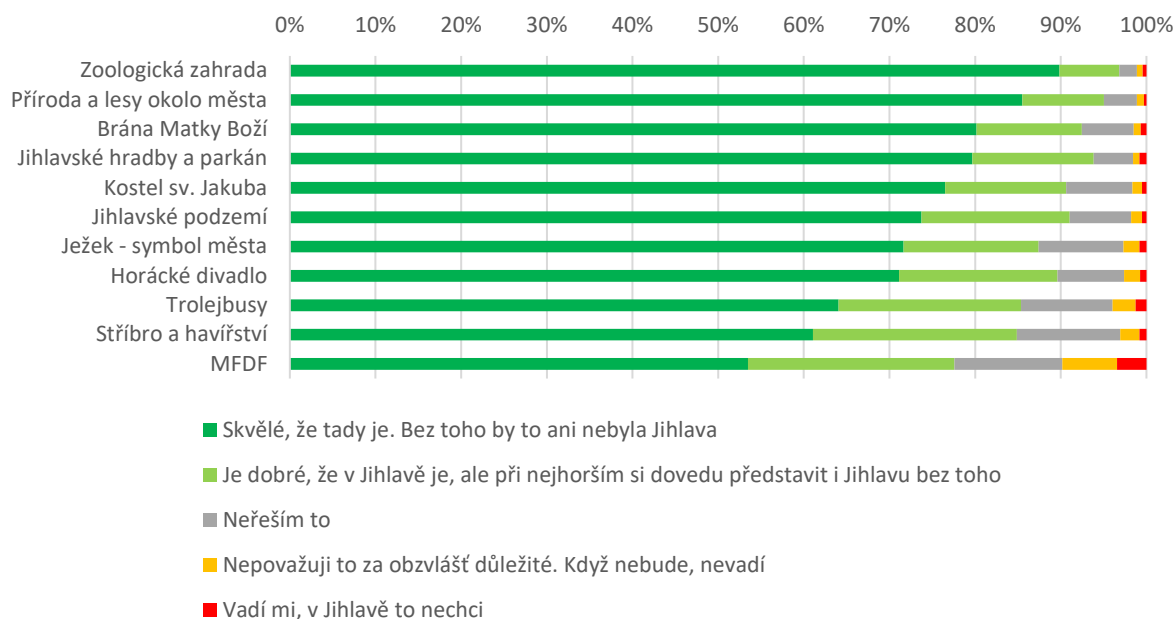
a řízeného moderování, řešení a zodpovězení potřebných otázek. Do této fáze se zapojilo přes 400 respondentů a data, která jsou z jejich participace ve výstupu, obsahují přes 900 konkrétních podnětů. **Kvantitativní výzkum** byl proveden po analýze předchozích dat, která byla vtělena do nástroje sběru kvantitativních dat. Jako nejvhodnější nástroj byl zvolen standardizovaný dotazník. Byl zvolen i z toho důvodu, že pomocí standardizovaného nástroje lze po určité době evaluovat dopady případných intervencí do veřejného prostoru ve zkoumaných oblastech. Dotazník byl prezentován v digitální podobě v on-line prostoru a jako tištěný, v Ježkových očích. Celkem se ankety zúčastnilo 1376 respondentů.

Není možné zde prezentovat všechny datové výstupy, protože je možné ze všech dat, která jsou k dispozici komparovat stovky a stovky vztahů, dle požadavků, potřeb či dílčích analýz. Nicméně by bylo dobré zastavit se alespoň u pár, které jsou schopné nastínit, kde má město, z pohledu respondentů, největší slabiny a naopak, kde je ve stejné kohortě úspěšné. V oblasti posuzování „jihlavských fenoménů“, tedy toho, co tak nějak podvědomě vnímáme jako nedílnou součást Jihlavy, jsou jednoznačně nejhůř vnímány dva. Kronospan a Prior. Tato dominance je masivní a ani náznakem se jim v negativitě nic nepřibližuje. Jde jednoznačně o fenomény, jejich přítomnost je vnímána velmi negativně a nelze spoléhat, že toto vnímání u respondentů nějak „vyšumí“.

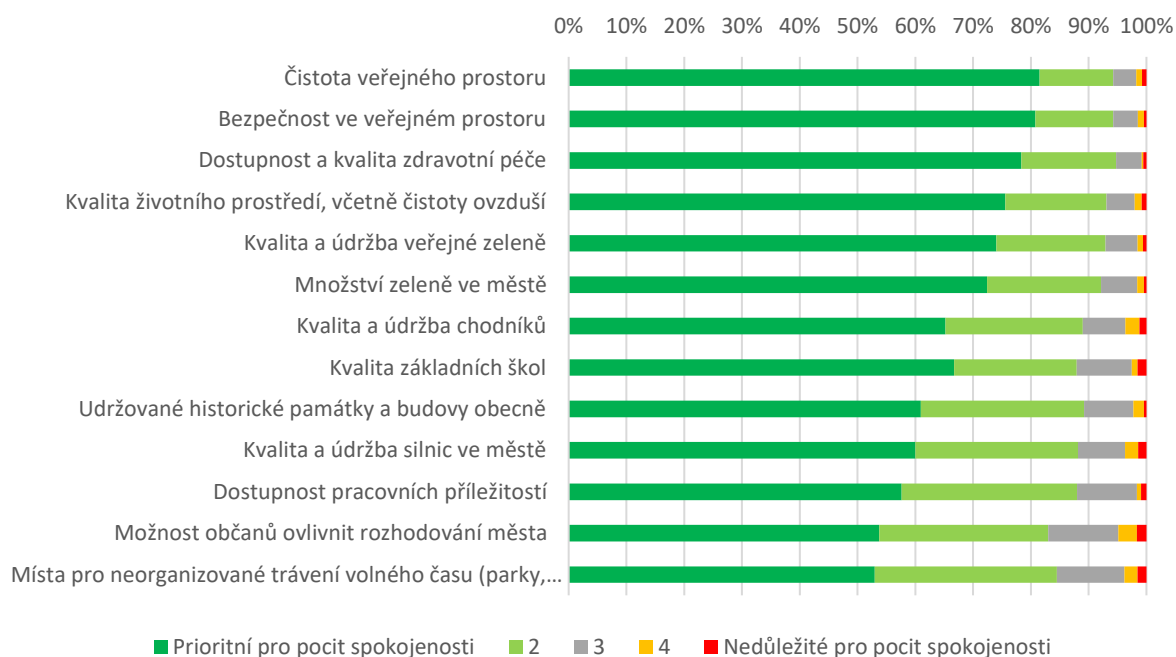
Fenoménů, které jsou vnímány pozitivně, je v Jihlavě větší množství a rozdíly mezi nimi nejsou tak markantní. Nad 80 % nadšení se dostává obligátní ZOO a pak příroda kolem města. Je zajímavé sledovat, jak aspekt přírody, životního prostředí a čistoty prostupuje celým zkoumáním a ať je posuzován z jakýchkoli stran, vždy na něj respondenti kladou velký důraz. Do přiloženého grafu byly vybrány všechny fenomény, které získaly přes 50 % nadšení a nad 75 % kumulativních pozitivních přijetí.

Nejpřijímanější fenomény

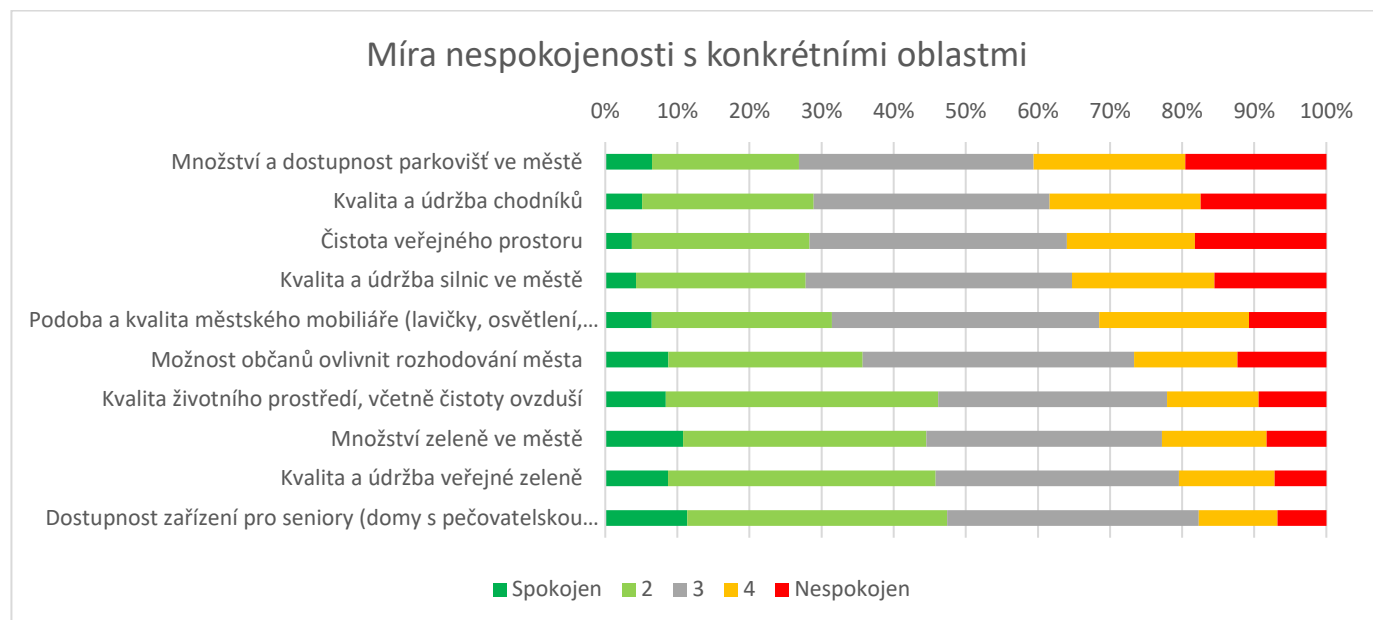

Velmi důležitou oblastí zkoumání byla očekávání respondentů, tedy jejich potřeby pro subjektivní pocit štěstí. Zjednodušeně řečeno „co tady potřebuji, abych se cítil dobře“. Pokud vycházíme z toho, že vytváření podmínek pro spokojenost obyvatel je jednou z nejdůležitějších rolí úřadu, jedná se o velmi důležitou oblast. Na přiloženém grafu bylo aplikováno stejné pravidlo jako u předchozích, tedy najdeme zde vše, co překračuje 50 % prioritní potřeby a zároveň 80 % prioritního a spíše prioritního vnímání. Čistota, zeleň, bezpečnost, životní prostředí, kvalita a údržba komunikací pro individuální pohyb a přemísťování po městě. To jsou jasní vítězové této oblasti.

Potřebuji, abych byl spokojený

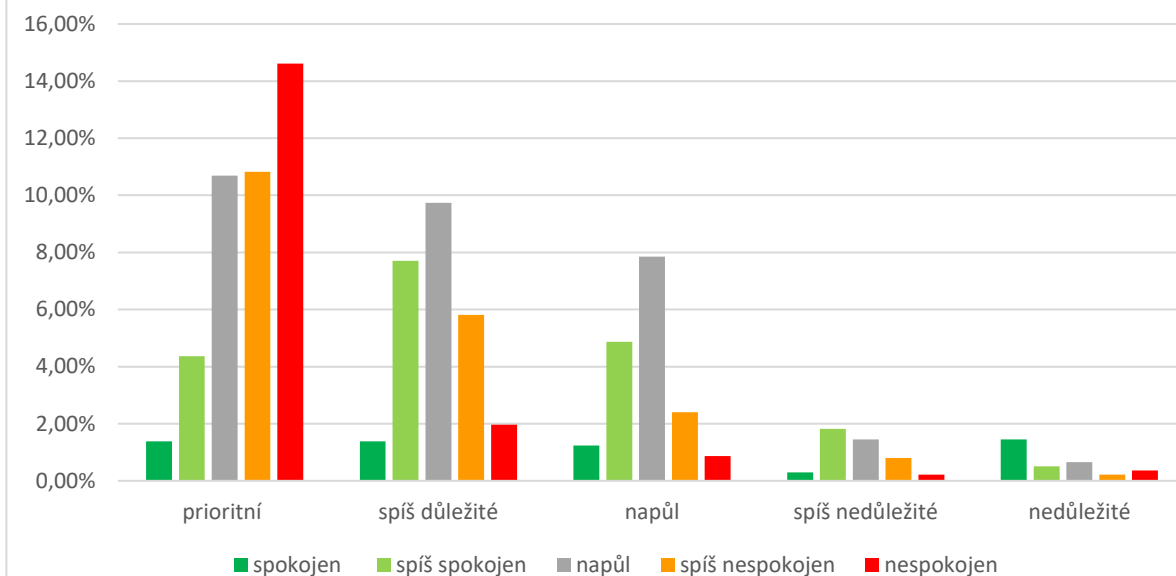
Zásadní pro posouzení úspěšnosti v naplňování požadavků obyvatel, je komparace potřeb a jejich naplnění. Tedy dat o tom, co respondenti potřebují pro pocit spokojenosti a o jejich spokojenosti se skutečným stavem. Už při letmém pohledu je vidět, že oblasti s nejnižší spokojeností jsou ve velké míře ty, které respondenti deklarovali jako nejpotřebnější pro spokojenost. Do grafu byly zařazeny oblasti, které mají míru spokojenosti v prvním a druhém stupni kumulativně pod úrovní 50 %.

Ukažme si na dalších grafech ty vztahy, které vykazují největší rozdíly mezi mírou potřeby a spokojenosti s reálným stavem. Jedná se o oblasti, které jsou často skloňované a možná tak výsledek nebude zásadním překvapením.

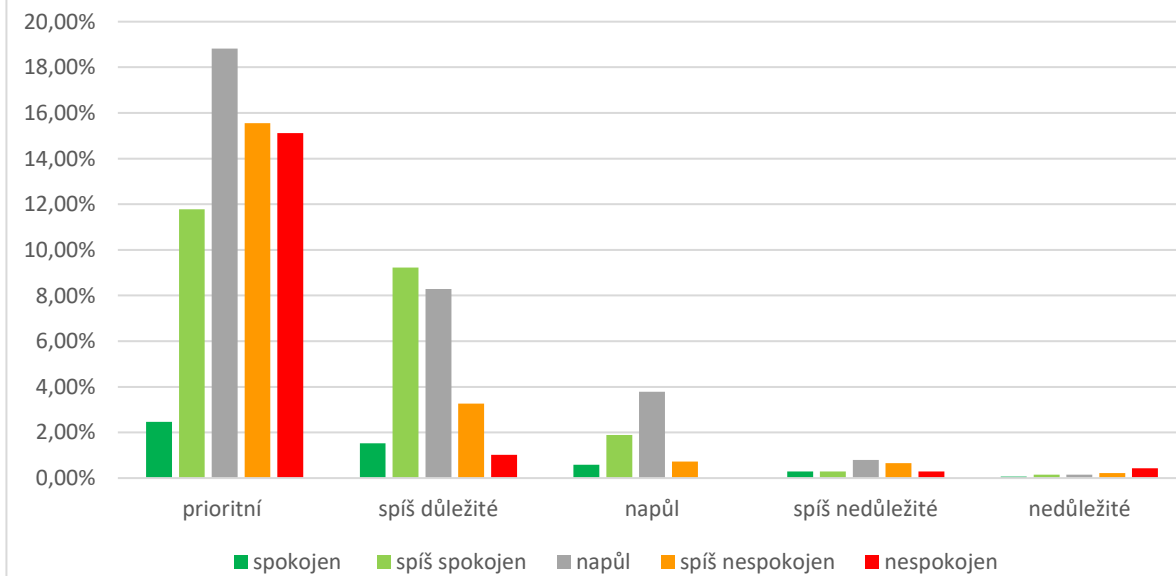
Problematika parkovišť je jednou z těchto oblastí, kde vidíme, že míra plné i částečné spokojenosti u respondentů, kteří ji považují za prioritní pro pocit spokojenosti, silně převyšuje ty, kteří deklarují spokojenost.

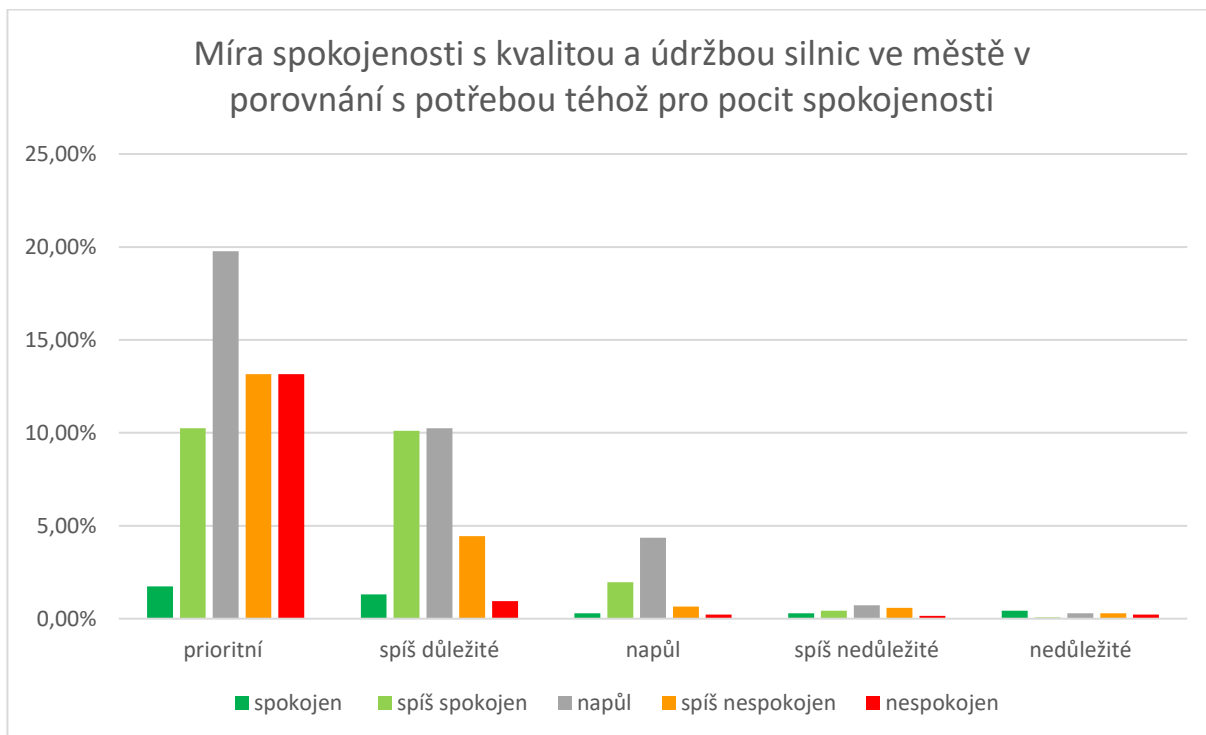
Míra spokojenosti s množstvím a dostupností parkovišť v porovnání s potřebou téhož pro pocit spokojenosti

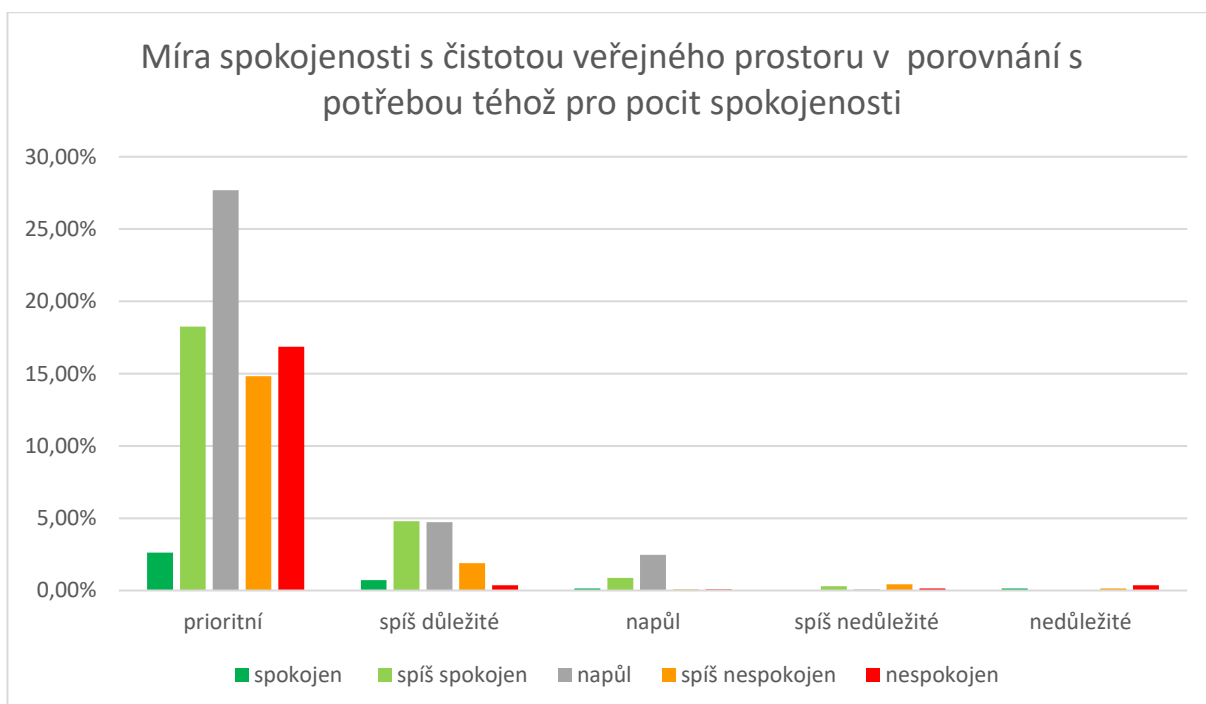
Podobně to dopadá u spokojenosti se stavem chodníků i silnic. Zde je dobře patrné, jak masivně nespokojenost dominuje právě u respondentů s nejvyšší prioritizací těchto oblastí.

Míra spokojenosti s kvalitou a údržbou chodníků v porovnání s potřebou téhož pro pocit spokojenosti

Jako poslední ukázka disproporcí mezi potřebami a spokojeností poslouží ukázka oblasti čistoty ve veřejném prostoru. Jedná se o oblast s nejvyšší prioritou u respondentů a zároveň s druhou nejvyšší nespokojeností.

Takto bychom mohli korelovat různé proměnné, které jsou datově zastoupeny v sadě dat. Jak už bylo napsáno výše, jsme schopni změřit téměř 1000 těchto vztahů. Na každou z proměnných se můžeme podívat optikou nějaké druhé proměnné a zjistit zákonitosti, pravidelnosti, souvislosti, apod.

Pochyby a pohyby Jihlavy – Rozhovory o současnosti a budoucnosti společensko-kulturního života

Záměr výzkumu

Výzkum pohledů hybatelů Jihlavy na společensko-kulturní život ve městě vznikl jako jeden z podkladů pro přípravu strategického plánu 2022 – 2032. Záměrem bylo zprostředkovat městu autentické pohledy jihlavských hybatelů, čímž rozumíme aktivní jedince s vysokými standardy vlastní aktivity. Jsou to lidé silně angažovaní ve společenském dění Jihlavy, kteří se svou činností snaží napomáhat kulturnímu rozvoji a ožívání města. Ambicí bylo doplnit kvantitativní studie, které ke strategii Jihlavy vznikají o hodnocení, potřeby a vize lidí, kterým záleží na pěstování aktivního občanství ve městě. Záměrem dokumentu je kriticky zhodnotit současnou situaci a zároveň inspirovat a motivovat k dalšímu rozvoji.

Swot analýza

Silné stránky	Slabé stránky
Jihlava je pestrá svým společenským životem, architekturou, historií a přírodou	Centru Jihlavy chybí život a lidé
Jihlava má své vyhlášené tradice, události a instituce	V Jihlavě si stále neuvědomujeme, kým jsme
Jihlava má krásné historické centrum	V Jihlavě o sobě neumíme dát vědět
Jihlava má své aktivní hybatele	V Jihlavě je zvykem pasivita
Jihlava je zelená	V Jihlavě drhne spolupráce a podpora aktivních občanů
Jihlava je strategicky umístěná	Jihlavě chybí prostory pro setkávání
Jihlava je malá, sousedská a dostupná	Jihlava dostatečně nepečuje o své veřejné prostory
Jihlava má nakročeno tím správným směrem	Jihlava neumí pracovat s turisty
	Jihlava je krajským městem víc na papíře než ve skutečnosti
Příležitosti	Hrozby
Vyzdvihne Jihlava svou historii a krásné centrum?	Udrží si Jihlava své zaseté tradice a festivaly?
Oživí Jihlava své nevyužívané prostory?	Udrží si Jihlava své aktivní občany?
Zužitkuje Jihlava svůj zelený potenciál?	Udrží si Jihlava své mladé lidi?
Podpoří Jihlava své rychle se rozvíjející události a komunity?	Neskončí strategie v šuplíku?
Stane se Jihlava multikulturním a inkluzivním městem?	Dokáže Jihlava integrovat své menšiny?

Osmero doporučení

1. Vytvářejme svébytný charakter města a hrdou jihlavskou identitu
2. Budujme živé a lákavé veřejné prostory
3. Oživme centrum města
4. Otevírejte nové prostory pro setkávání, kulturu i sport
5. Komunikujme a informujme
6. Vytvářejme prostředí spolupráce, podpory, tolerance a neformálnosti
7. Otevírejte náruč novým nápadům, pěstujte aktivní občanství a budme proaktivní
8. Važme si věcí a lidí, které už máme

Dilemata

- A. Auta nebo lidé?
- B. Aktivní nebo pasivní kultura?
- C. Jihlava sousedská a komunitní nebo velkoměstská?

Trávení volného času dětmi předškolního a nejmladšího školního věku

Dotazníkový průzkum byl realizován v druhé polovině dubna a na začátku května 2021 ve spolupráci s Oddělením strategického plánování a Odborem školství, kultury a tělovýchovy Magistrátu statutárního města Jihlava. Výsledný vzorek respondentů činí 377 žáků mateřských škol a 740 žáků prvních a druhých tříd základních škol napříč statutárním městem Jihlava.

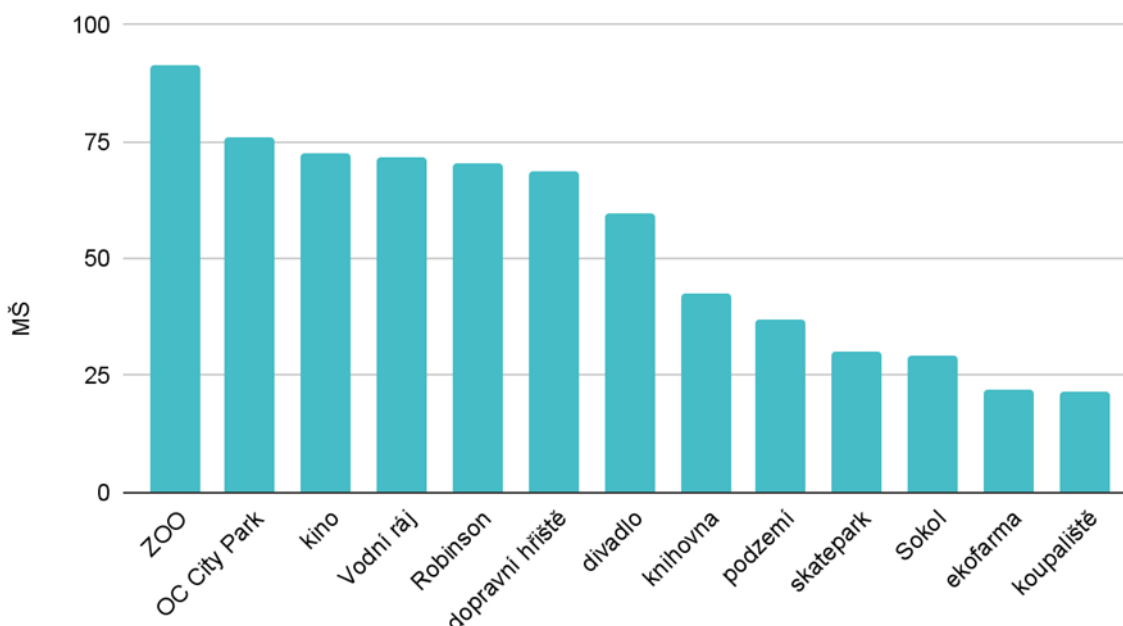
Zapojit takto malé děti do plánování města není snadné. Obzvláště v době, kdy opatření proti šíření koronavirové infekce neumožnily přítomnost lektorů (tazatelů) v zapojených školách. Přesto se domníváme, že výše nastíněné úsilí mělo smysl. Děti jsou bystrými a citlivými pozorovateli svého okolí. Pokud se jich vhodným způsobem ptáme, dokážou přispět řadou podnětů užitečných v městském plánování. Participace dětí zvyšuje zájem jejich rodinných příslušníků o řešené téma. O projektu se dozvědí jejich rodiče, další příbuzní, kamarádi... To už je v součtu nezanedbatelný počet obyvatel města. V neposlední řadě je zapojení přínosné pro samotné děti. Podpoříme jejich zájem o dění v okolí. Tím, že zapojujeme děti do řešení reálných problémů, vychováváme budoucí aktivní občany; nebo přinejmenším předcházíme tomu, aby se z nich stali lidé rezignovaní, kteří mají pocit, že jakákoliv občanská aktivita stejně k ničemu není.

Zpráva z průzkumu

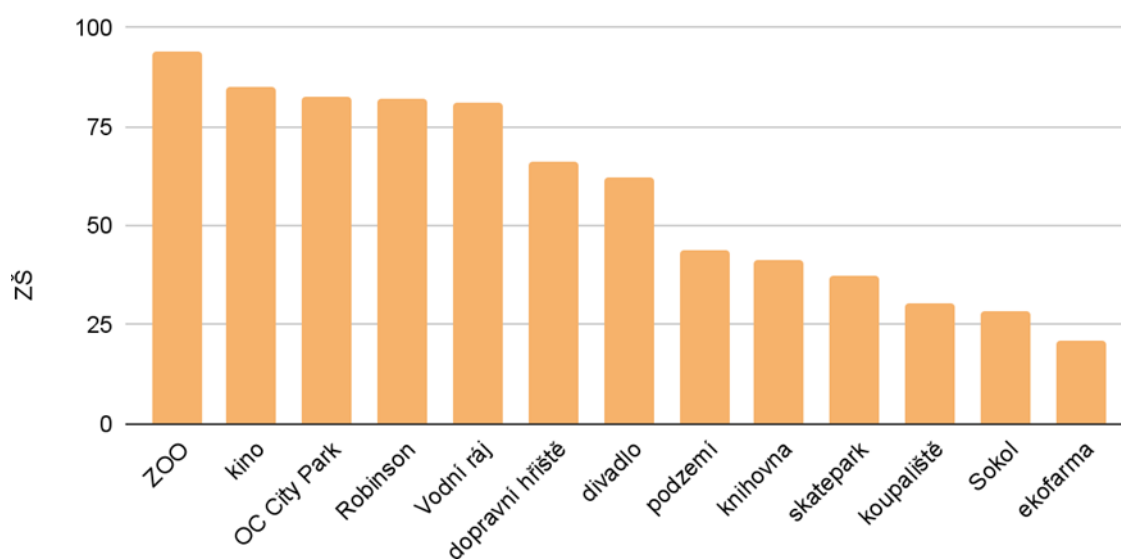
První otázka zjišťovala, jaká místa z výčtu vybraného zadavatelem navštěvují děti předškolního věku (dále jen respondenti MŠ) a žáci prvních a druhých tříd základní školy (dále jen respondenti ZŠ). Upozorňujeme, že anketa nezjišťovala četnost těchto návštěv ani skutečnost, zda jsou realizovány individuálně v rámci rodiny, nebo organizovaně (se školou nebo jinou institucí).

Téměř všechny děti někdy navštívily jihlavskou zoologickou zahradu. Následuje obchodní centrum City Park a kino, které navštěvují zhruba čtyři pětiny všech respondentů. Jako většinu míst v seznamu i tato navštívil mírně vyšší podíl respondentů ZŠ. Nejméně navštěvovaným z uvedených míst je ekofarma Sasov. Poměrně malý podíl respondentů MŠ také navštěvuje městské koupaliště.

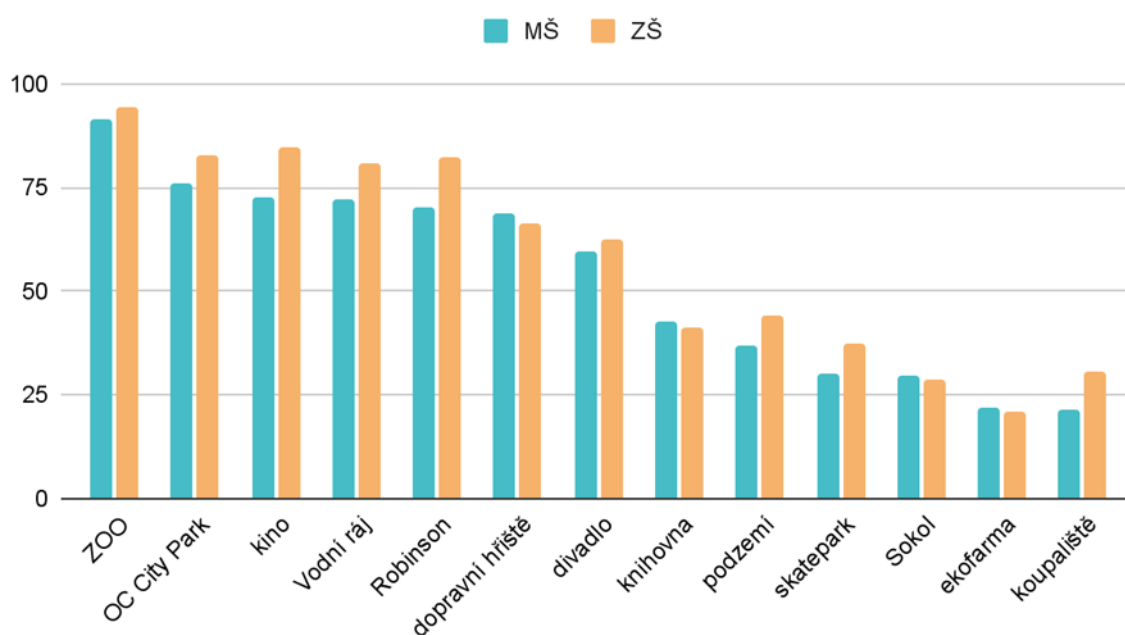
Tab. 1 Procentuální podíl respondentů MŠ, kteří navštěvují uvedené místo

Tab. 2 Procentuální podíl respondentů ZŠ, kteří navštěvují uvedené místo

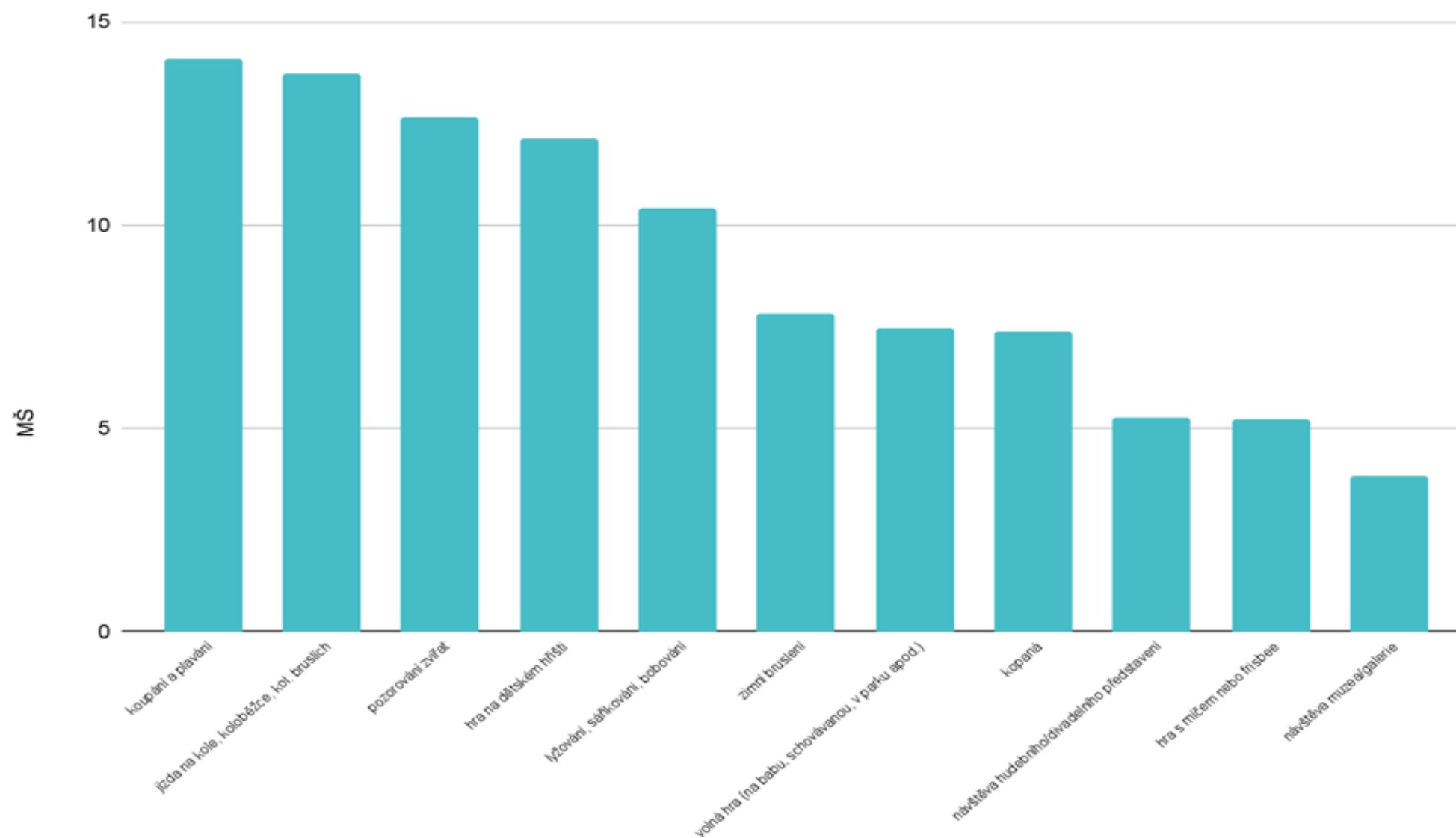
Tab. 3 Procentuální podíl respondentů, kteří navštěvují uvedené místo

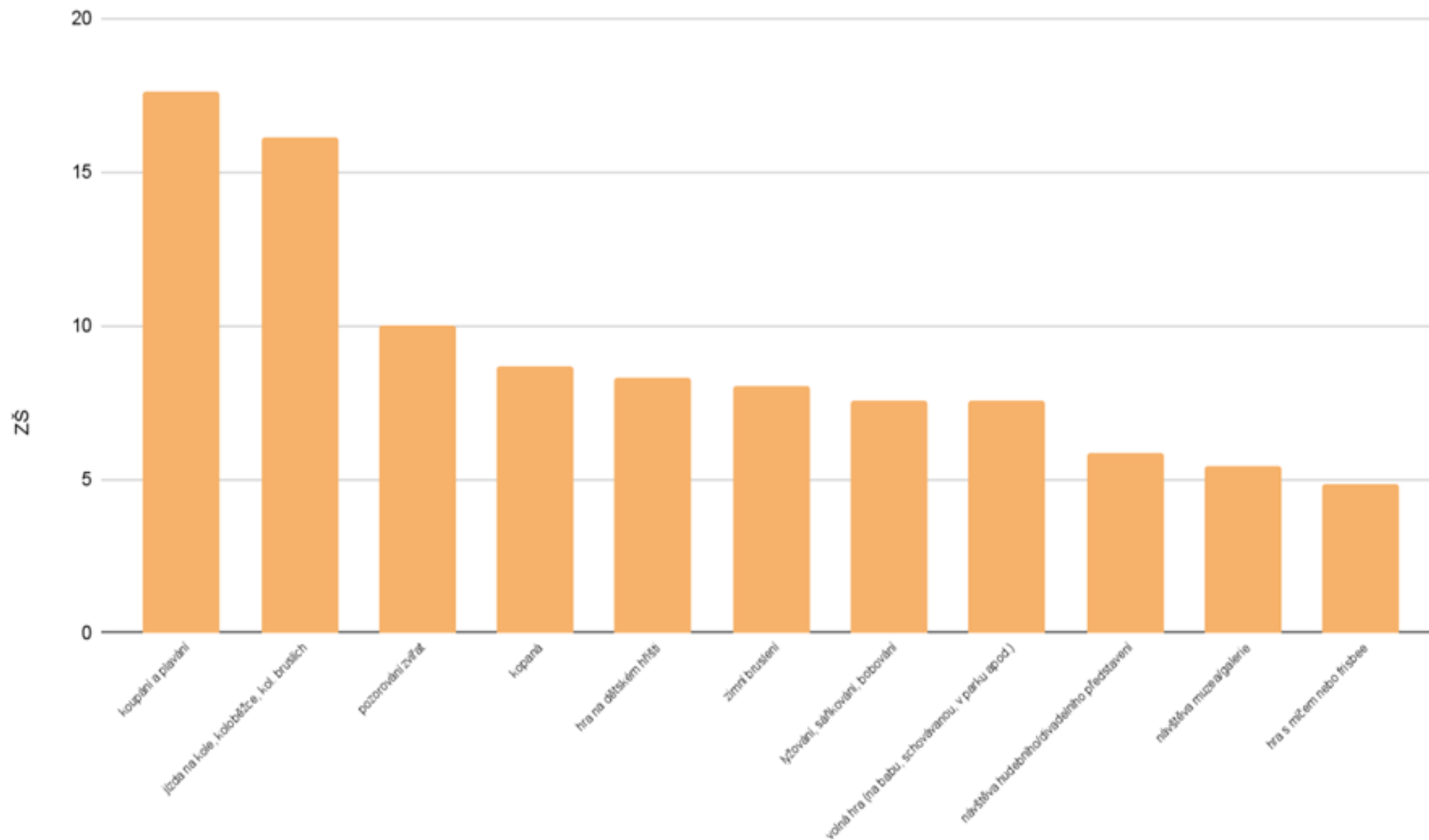
Druhá otázka zjišťovala, jakým aktivitám se děti nejraději věnují. Respondenti vybírali první, druhou a třetí nejoblíbenější aktivitu z výčtu možností. První volbě přisuzujeme váhu tři preferenční body, druhé dva a třetí jeden preferenční bod. Výsledné hodnocení níže vyjadřuje procentuální podíly preferenčních hlasů pro jednotlivé aktivity.

Z výsledků je patrné, že zájmy dětí jsou různorodé a vyvíjejí se s věkem. Žádná z aktivit svou oblibou jasně nedominuje. Nejoblíbenější jsou nicméně u respondentů MŠ a výrazněji u ZŠ koupání/plavání a jízda na kole, koloběžce či kolečkových bruslích. Naopak relativně méně populární jsou kulturní aktivity - návštěvy muzeí, galerií a uměleckých představení.

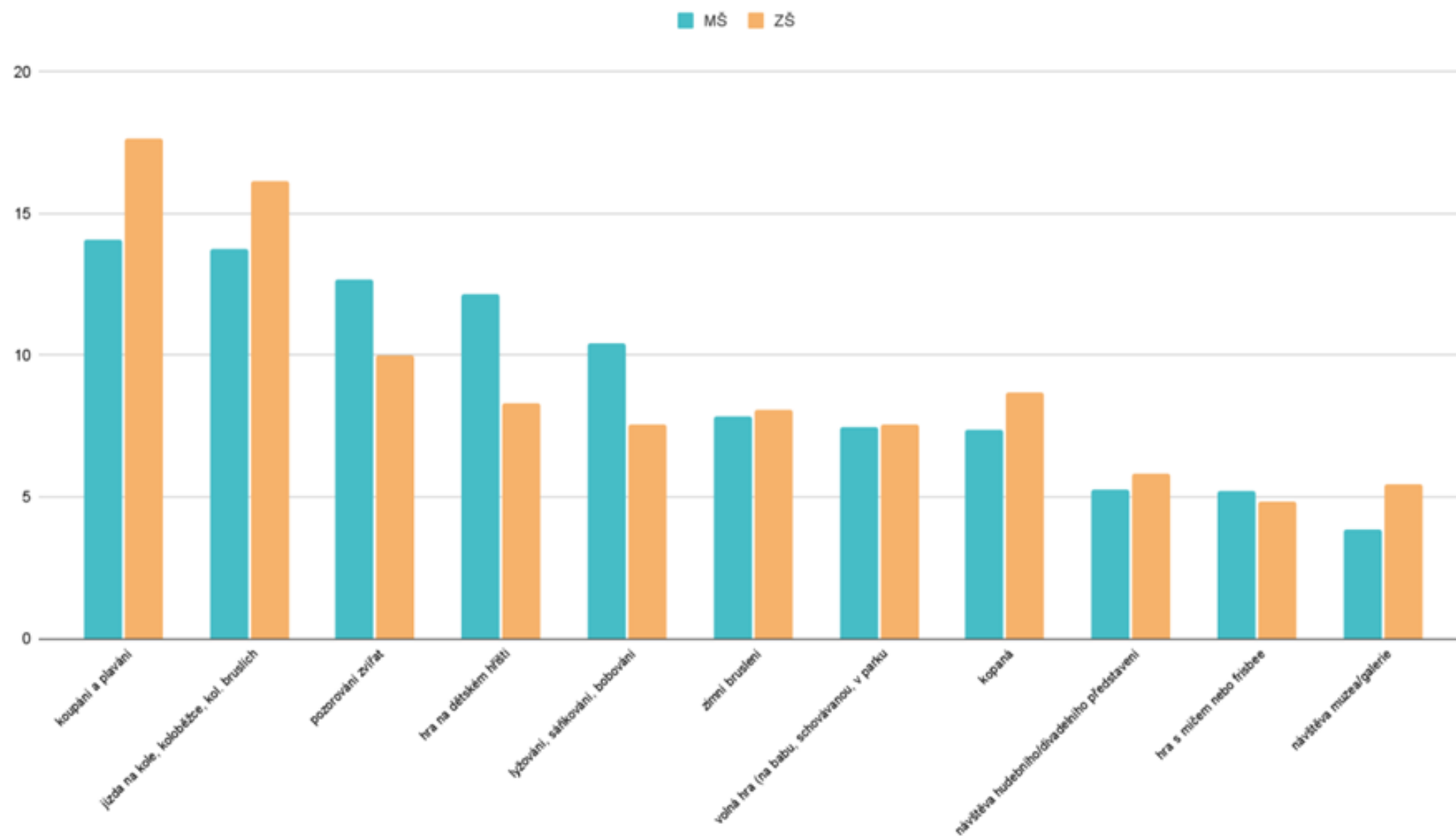
Tab. 4 Obliba aktivit respondentů MŠ podle procentuálního podílu preferenčních bodů

Tab. 5 Obliba aktivit respondentů ZŠ podle procentuálního podílu preferenčních bodů

Tab. 6 Obliba aktivit podle procentuálního podílu preferenčních bodů

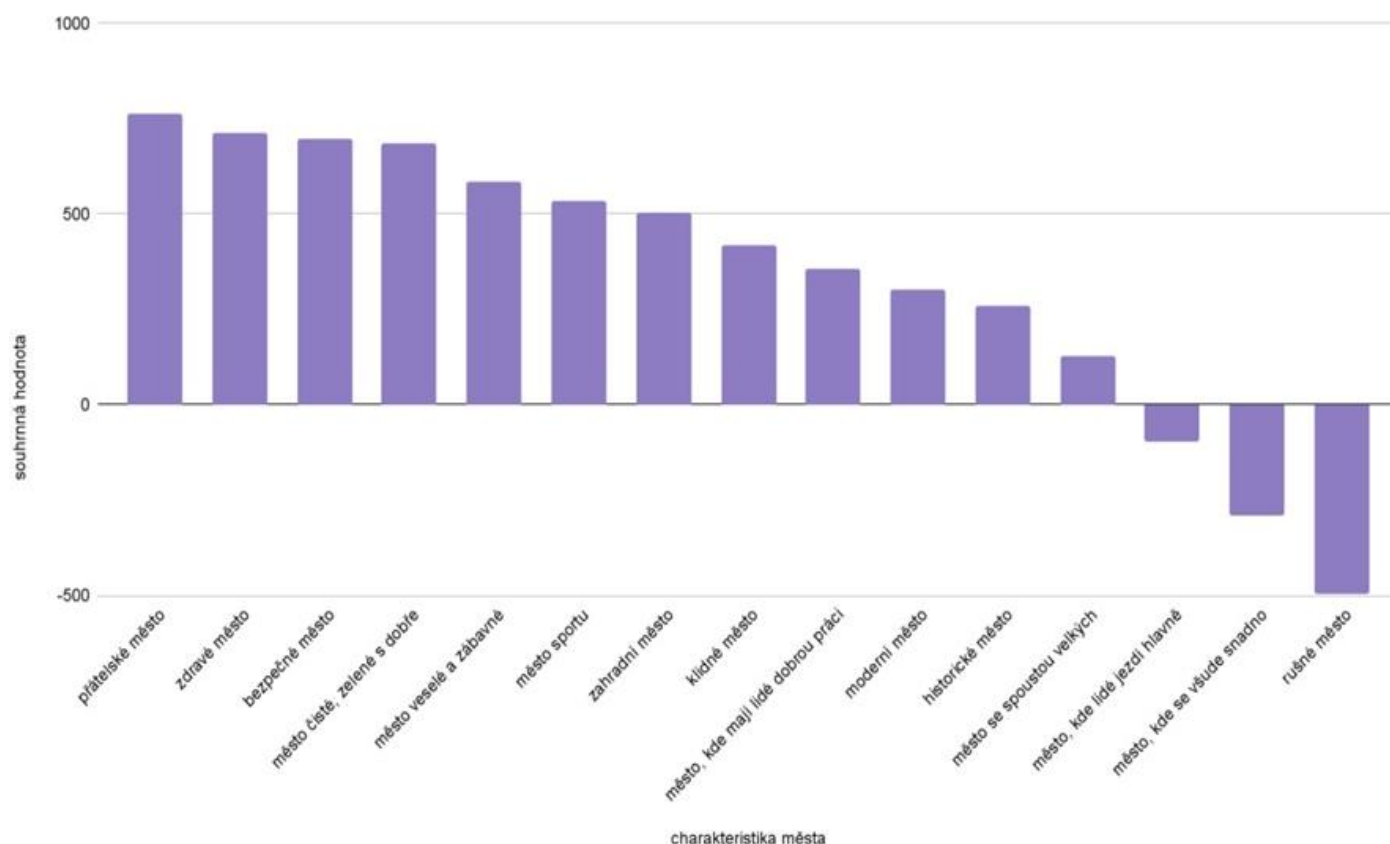

Třetí otázka byla otevřená a zjišťovala, jaká místa ve svém okolí považují děti za zanedbaná a nebezpečná. Velká část podnětů je poměrně obecných - rušné ulice, špatně udržované parky a vodní plochy, nebo místa, kde se v terminologii dětí vyskytují "divní lidé". V případě lokalizovatelných podnětů se jedná buď o místa v nejbližším okolí školy, nebo ta, které často navštěvují ve volném čase. Na všech těchto místech jsou obvykle zmiňovány tři okruhy nedostatků v tomto pořadí četnosti:

1. nepořádek, odpadky ve veřejném prostoru, špatný stav cest a mobiliáře, graffiti,
2. pocit ohrožení motorovou dopravou,
3. místa nepřehledná či temná (podchody, přerostlé křoví, špatně osvětlené cesty) a taková, kde se vyskytují lidé, jejichž vzhledu či chování se děti bojí (velmi zanedbaní, opilí a hluční, agresivní).

Čtvrtá otázka byla metodologicky nejnáročnější. Respondenti hodnotili charakteristiky města (jaká by měla/neměla být Jihlava) zobrazené na barevných kresbách, z nichž měli s pomocí slovního popisu pedagogů dle přiložených instrukcí vybrat pět žádoucích charakteristik a pět nežádoucích. Za každého respondenta, který vybral danou charakteristiku jako žádoucí, získala tato charakteristika jeden plusový bod. Naopak byla-li označena jako nežádoucí, bod minusový. V níže uvedeném grafu uvádíme souhrnné hodnoty, které jsou výsledkem součtu všech kladných a záporných bodů přisouzených jednotlivým charakteristikám. Děti si především přejí město zdravé, bezpečné, přátelské k lidem, kteří v něm žijí, s dobře udržovaným veřejným prostorem.

Tab. 7 Charakteristika budoucího města Jihlava

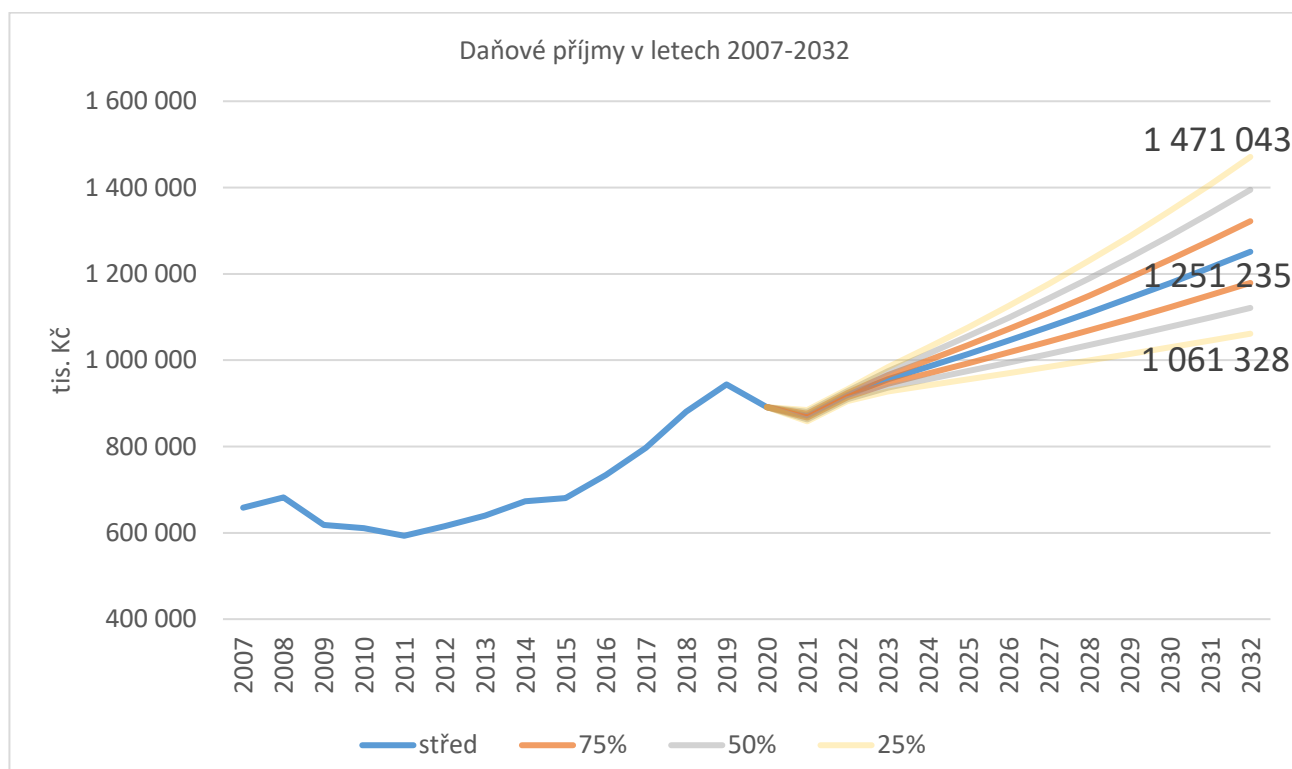

3.2.Prognózy

Finanční prognóza

Predikce: scénáře vývoje daňových příjmů do roku 2032

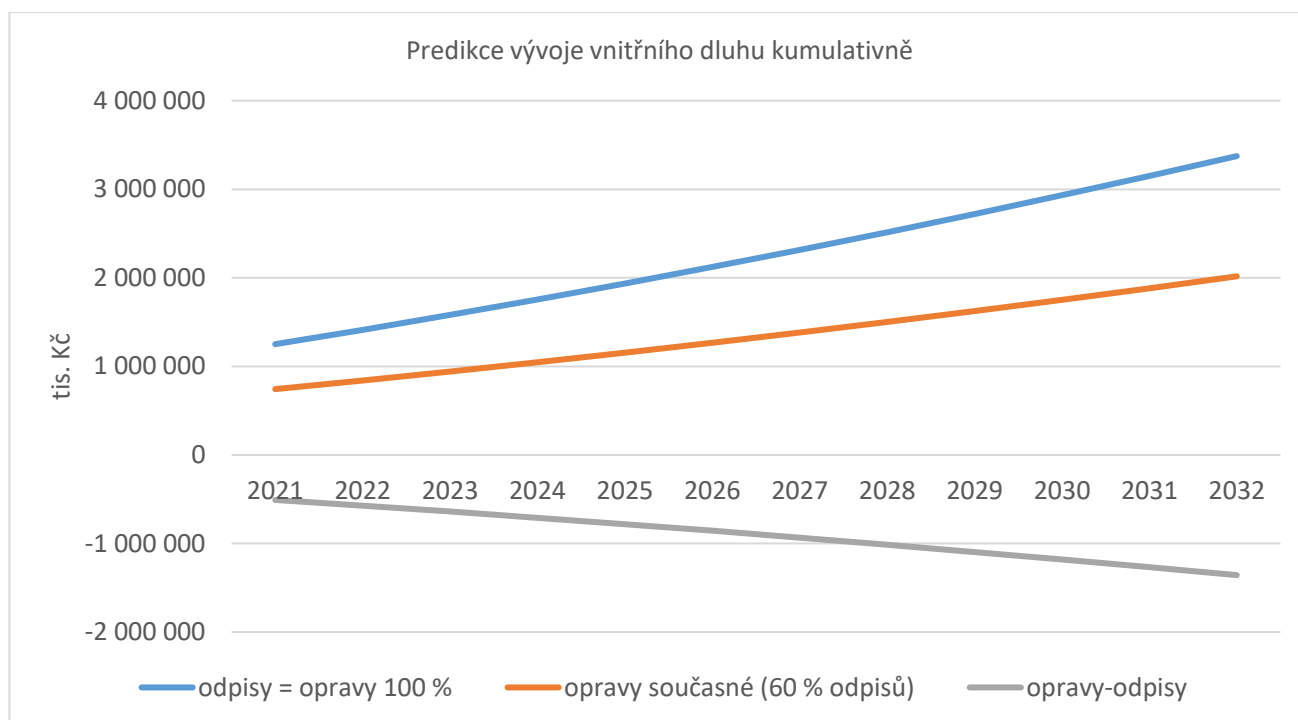
Scénáře vývoje daňových příjmů byly zpracovány na základě predikcí Ministerstva financí, šetření makroekonomických prognóz (tzv. Kolokvium) a Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. Daňové příjmy mají úzkou vazbu na celkovou výkonnost ekonomiky, konkrétně nominální hrubý domácí produkt České republiky. V predikci nejsou zahrnuty externí vlivy, které nelze predikovat, ať už se jedná o vlivy politické (zejména změna sazeb daní, změna podílu obcí na jednotlivých daních) či jiné (např. epidemiologická situace obdobná pandemii koronaviru). Očekává se, že by se příjmy města v roce 2023 měly dostat na úroveň před příchodem pandemie koronaviru, tj. dosáhnout maxima z roku 2019.

Predikce: vývoj vnitřního dluhu

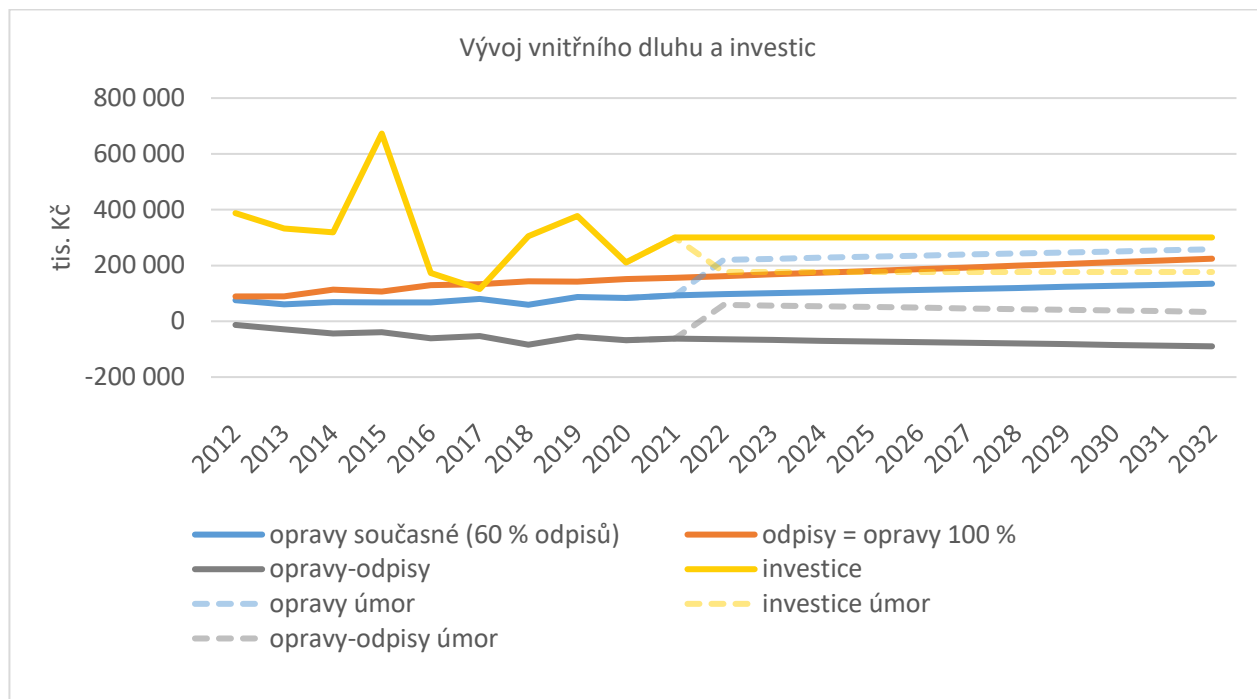
Vnitřní dluh může být za 10 let téměř trojnásobný

Pokud by současný trend (průměrně každý rok město vynakládá na opravy 60 % odpisů) do budoucna nezměnil, hrozí, že vnitřní dluh města by mohl být za 10 let téměř trojnásobný. Zhoršování technického stavu majetku města může mít za následek i skutečnost, že opravu již z důvodu technického stavu nepůjde provést vůbec nebo oprava bude natolik nákladná, že bude více výhodná investice do pořízení nového majetku, ovšem při vyšších nákladech, než kdyby se realizovala průběžná oprava původního majetku.

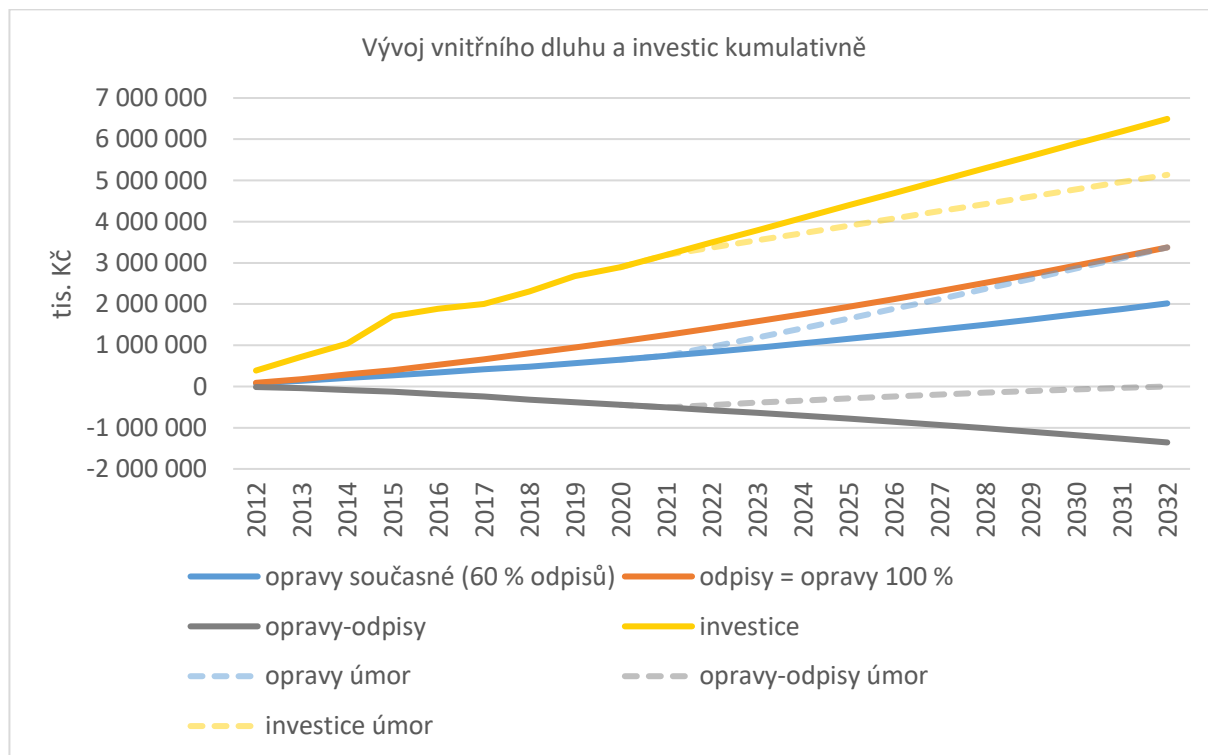
Město by muselo navýšit opravy o více než 100 mil. Kč ročně, aby vnitřní dluh na 10 let umořilo

Kdyby město do roku 2032 chtělo umořit současný vnitřní dluh, muselo by každoročně navýšit prostředky na opravy o více než 100 mil. Kč. Při omezených zdrojích v rozpočtu by město muselo omezit své rozvojové aktivity nebo muselo ponížít výdaje na jiné provozní výdaje, což by se mohlo negativně odrazit do kvality poskytovaných služeb a celkového komfortu obyvatel (MHD, zeleň, odpady, čistota, údržba komunikací apod.).

... na úkor investic nebo jiných provozních výdajů

Kdyby město do roku 2032 chtělo umořit současný vnitřní dluh, muselo by každoročně navýšit prostředky na opravy o více než 100 mil. Kč. Při omezených zdrojích v rozpočtu by město muselo omezit své rozvojové aktivity nebo muselo ponížít výdaje na jiné provozní výdaje, což by se mohlo negativně odrazit do kvality poskytovaných služeb a celkového komfortu obyvatel (MHD, zeleň, odpady, čistota, údržba komunikací apod.).

Demografická prognóza

Prognózovaná budoucnost

Prognóza populačního vývoje města Jihlavy byla zpracována ve třech variantách: nízké, střední a vysoké. Střední varianta představuje nejpravděpodobnější scénář budoucího vývoje populace, z tohoto důvodu je v textu největší pozornost věnována právě předpokladům a výsledkům střední varianty. Uvedeny jsou však i základní východiska a výsledky okrajových variant. Tyto mezní varianty lze považovat za konkrétně vymezené mantinely očekávaného vývoje početní velikosti a věkového složení obyvatelstva Jihlavy, vyjadřující nejistotu naplnění prognózy obyvatelstva, která je reprezentována střední variantou. Nicméně to neznámá, že tyto hodnoty nemohou být překročeny (například důsledkem hlubší ekonomické krize, změn politik, významného posunu hodnot ve společnosti, zásadních objevů v oblasti lékařské vědy a zdravotnictví, vyšší neplodnosti apod.). Pouze pro střední variantu byla vypočtena i verze prognózy s migrací. Tato varianta tak ukazuje, jak by se populace Jihlavy vyvíjela nejen na základě očekávaného vývoje plodnosti a úmrtnosti, ale také migrace.

Naplní-li se předpoklady budoucího vývoje plodnosti a úmrtnosti vložené do prognózy, bude počet obyvatel Jihlavy v období do roku 2040 setrvale klesat (pouze podle vysoké varianty v několika následujících letech ještě stagnovat). Varianty se liší jen hloubkou predikovaného poklesu – podle střední varianty by měl do roku 2030 klesnout počet obyvatel pod 50 tis. a v roce 2040 by se měl pohybovat kolem 48,2 tis.

Z dat prezentovaných ve studii plyne, že počet obyvatel města Jihlavy může klesnout pod hranici 50 tis. osob, a to ještě před rokem 2030. Příčinou je nepříznivý vývoj porodnosti i úmrtnosti, který vyústí do záporné přirozené změny obyvatelstva. Pokles počtu obyvatelstva města Jihlavy může zbrzdit pouze aktivní migrační saldo. Ve studii se předpokládá aktivní migrační saldo v období 2020–2040 ve výši 1 050 osob. Ale i tento příznivý scénář migrace nezabrání poklesu počtu obyvatel pod hranici 50 tis. osob v horizontu projekce v roce 2040. A to dokonce i bez negativního vlivu pandemie COVID-19 na populační vývoj města. Vypočítaná data bez uvažování migrace naznačují, že počet obyvatel města Jihlavy klesne pod hranici 50 tis. již v roce 2025. Lze se domnívat, že atraktivní poloha města včetně jeho ekonomického potenciálu může navýšit počet přistěhovalých. V tom případě je velice nutné, aby ve městě byly vytvořené vhodné podmínky včetně bytů pro přistěhovalé obyvatelstvo.

Populační prognóza bez zahrnutí migrace

Základní výsledky nízké, střední a vysoké varianty populační prognózy přináší tab. 13–15.

Nízká varianta

Tab. 13: Základní věkové skupiny obyvatelstva v nízké variantě populační prognózy města Jihlavy v období let 2020–2040 (k 31. prosinci)

Rok	Počet obyvatel	0–14 let	15–64 let	65 a více let	Index stáří
2020	50 771	8 237	31 874	10 660	129,4
2025	50 228	7 582	31 249	11 397	150,3
2030	49 231	6 790	30 682	11 759	173,2
2035	48 026	6 041	29 977	12 008	198,8
2040	46 885	5 828	28 220	12 837	220,3

Střední varianta

Tab. 14: Základní věkové skupiny obyvatelstva ve střední variantě populační prognózy města Jihlavy v období let 2020–2040 (k 31. prosinci)

Rok	Počet obyvatel	0–14 let	15–64 let	65 a více let	Index stáří
2020	50 864	8 298	31 878	10 688	128,8
2025	50 582	7 793	31 267	11 522	147,8
2030	49 869	7 149	30 715	12 005	167,9
2035	48 992	6 519	30 087	12 386	190,0
2040	48 209	6 397	28 485	13 327	208,3

Tab. 15: Základní věkové skupiny obyvatelstva ve vysoké variantě populační prognózy města Jihlavy v období let 2020–2040 (k 31. prosinci)

Rok	Počet obyvatel	0–14 let	15–64 let	65 a více let	Index stáří
2020	50 942	8 347	31 882	10 713	128,4
2025	50 828	7 952	31 278	11 598	145,9
2030	50 290	7 410	30 733	12 147	163,9
2035	49 618	6 843	30 163	12 612	184,3
2040	49 079	6 747	28 677	13 655	202,4

Komparace variant populační prognózy

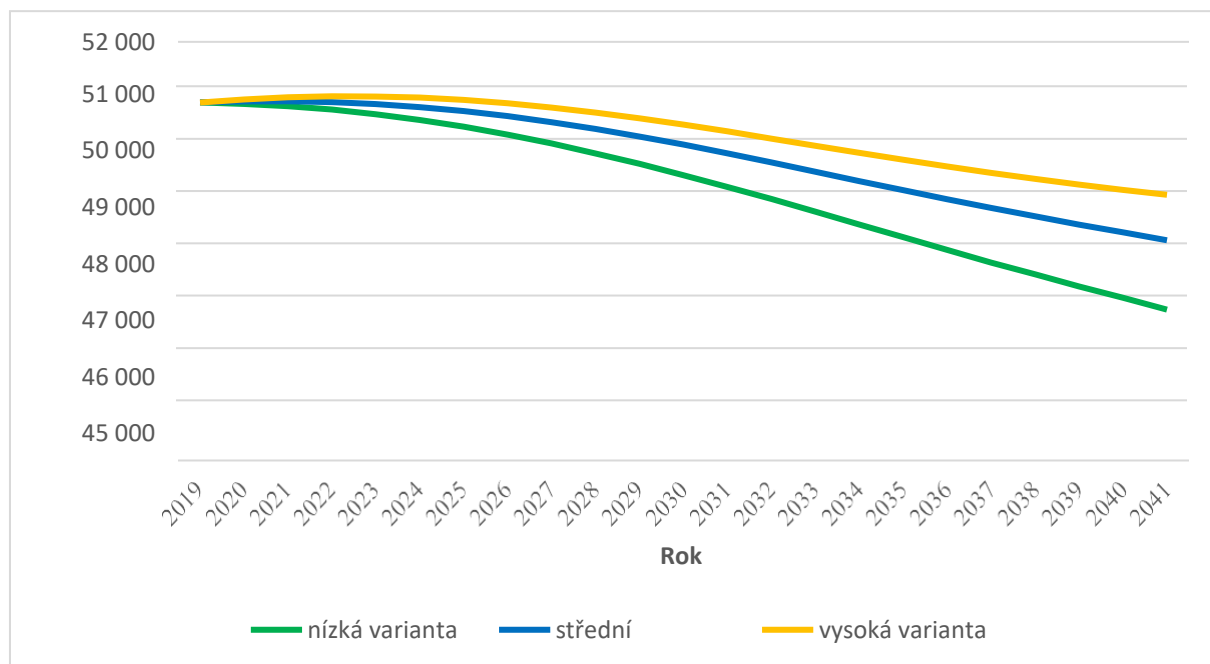
Naplní-li se předpoklady budoucího vývoje plodnosti a úmrtnosti vložené do prognózy, bude počet obyvatel Jihlavy v období do roku 2040 setrvale klesat (pouze podle vysoké varianty v několika následujících letech ještě stagnovat). Varianty se liší jen hloubkou predikovaného poklesu – podle střední varianty by měl do roku 2030 klesnout počet obyvatel pod 50 tis. a v roce 2040 by se měl pohybovat kolem 48,2 tis. (viz tab. 16. a obr. 4).

Tab. 16: Varianty prognózy populačního vývoje města Jihlava do roku 2040 bez zahrnutí migrace (k 31. prosinci)

Rok	Varianta prognózy		
	Nízká	Střední	Vysoká
2020	50 771	50 864	50 942
2025	50 228	50 582	50 828
2030	49 231	49 869	50 290
2035	48 026	48 992	49 618
2040	46 885	48 209	49 079

Obr. 4: Vývoj počtu obyvatel ve městě Jihlava v letech 2019–2041 (k 1. lednu) podle variant populační prognózy

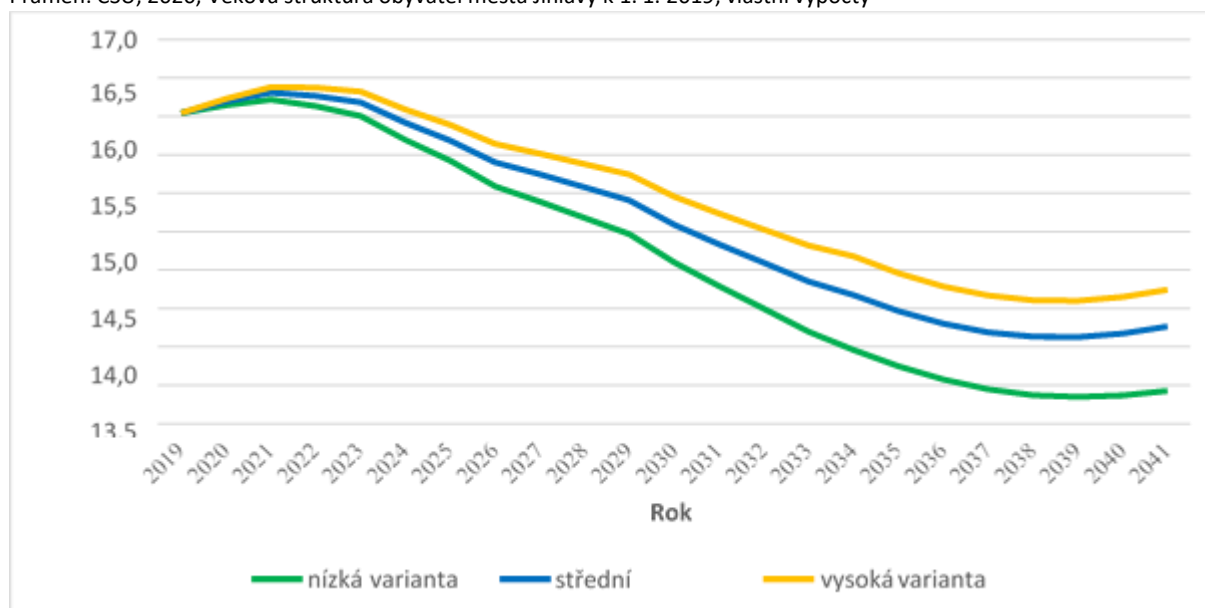
Pramen: ČSÚ, 2020, Věková struktura obyvatel města Jihlavy k 1. 1. 2019; vlastní výpočty

Jakkoliv není úbytek počtu obyvatel dramatický (jen cca 135 osob ročně – na počátku období ještě méně) a může být částečně redukován migracemi, nepochybně povede k závažným změnám věkové struktury obyvatelstva. Počet obyvatel dětského věku by měl podle všech variant prognózy začít klesat v letech 2022–2023 a pokles se zastaví pravděpodobně až v úplném závěru zkoumaného období. V té době by mělo ve městě žít o 1,9 tis. méně dětí než dnes, což ovlivní jak potřebu předškolních a školních zařízení, tak poptávku po službách a volnočasových aktivitách pro děti. Vzhledem k souběžnému úbytku obyvatel v produktivním věku (o 3,4 tis.) oproti současnému stavu poklesne počet ekonomicky aktivních obyvatel, úbytek jejich podílu na obyvatelstvu (z 62,3 % na 59,1 %) ovšem nebude – i s ohledem na pokles dětské složky, dramatický.

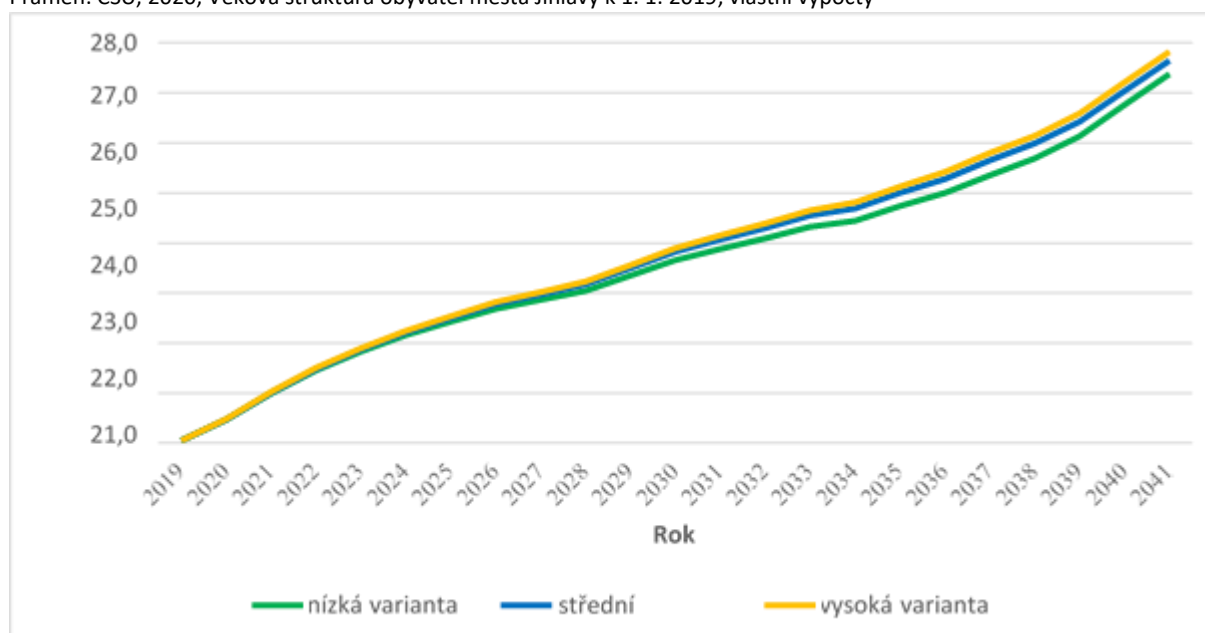
Obr. 5: Prognóza vývoje podílu obyvatel ve věku 0–14 let ve městě Jihlava v letech 2019–2041 (k 1. lednu) podle variant populační prognózy [%]

Pramen: ČSÚ, 2020, Věková struktura obyvatel města Jihlavy k 1. 1. 2019; vlastní výpočty

Obr. 6: Prognóza vývoje podílu obyvatel ve věku 65 a více let ve městě Jihlava v letech 2019–2041 (k 1. lednu) podle variant populační prognózy [%]

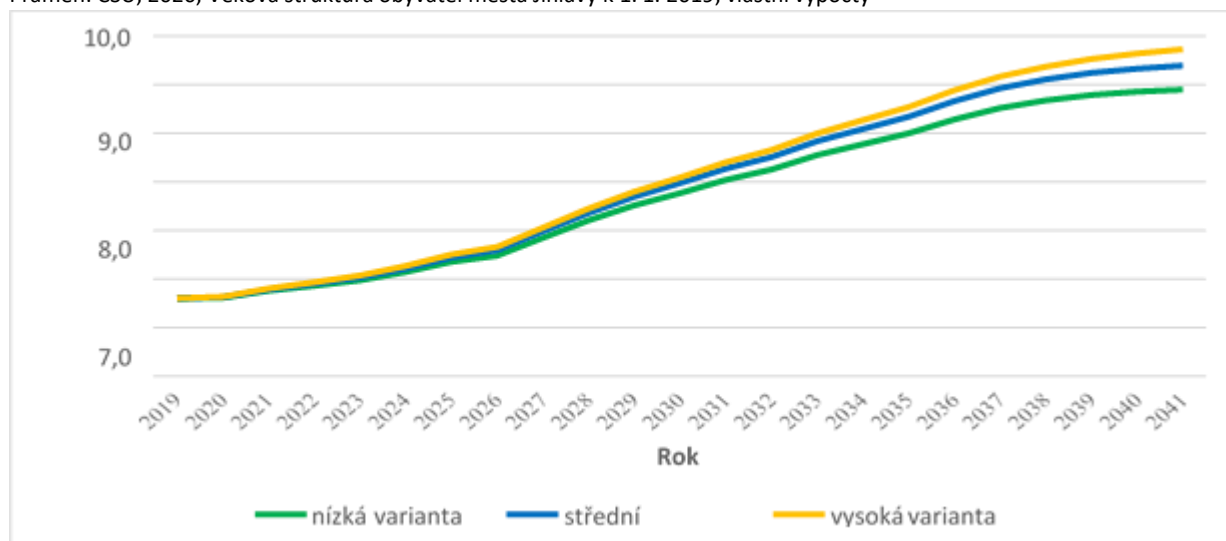
Pramen: ČSÚ, 2020, Věková struktura obyvatel města Jihlavy k 1. 1. 2019; vlastní výpočty

Nejpodstatnější nastávající změnou jihlavské populace je rychlý růst obyvatel ve věku 65 a více let. Všechny varianty prognózy předpokládají, že tato skupina poroste jak relativně, tak absolutně, liší se jen v odhadu míry tohoto nárůstu. Podle střední varianty by mělo jít o nárůst o zhruba 2,6 tis. osob, což ovšem při poklesu všech ostatních věkových složek obyvatelstva představuje nárůst podílu o 6,6 proc. bodu (z 21,0 % na 27,6 %) – úměrně tomu vzrostou nároky na služby pro seniory, zejména služby sociální, důsledky budou ale patrné i v kulturní, společenské a politické oblasti (např. podíl seniorů na elektorátu přesáhne ¼).

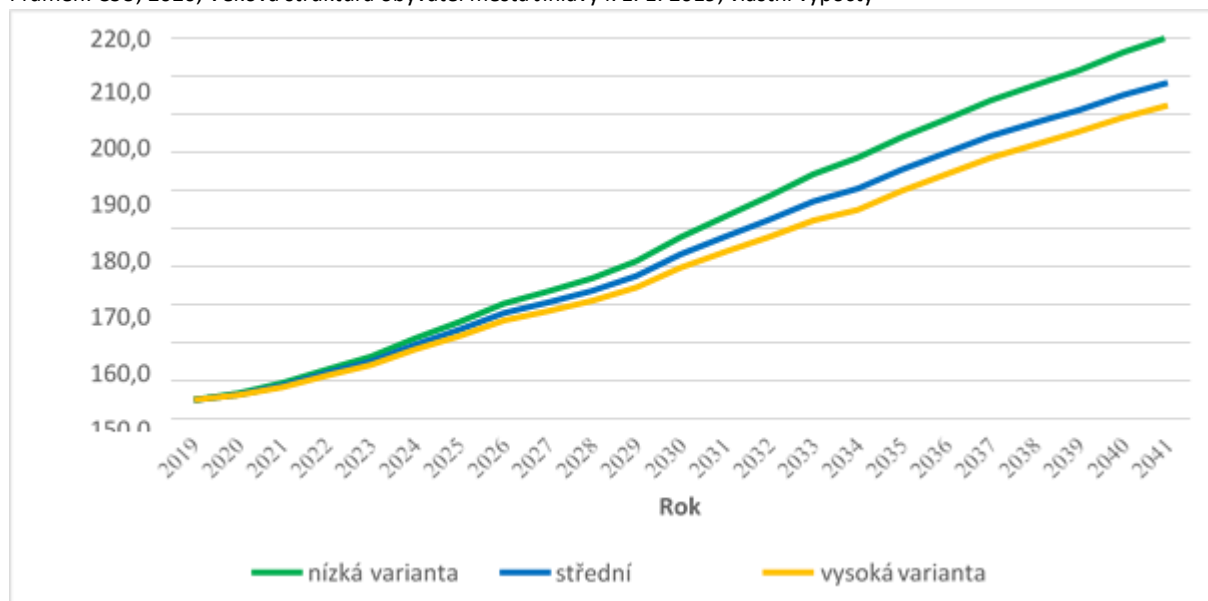
Obr. 7: Prognóza vývoje podílu obyvatel ve věku 80 a více let ve městě Jihlava v letech 2019–2041 (k 1. lednu) podle variant populační prognózy [%]

Pramen: ČSÚ, 2020, Věková struktura obyvatel města Jihlavy k 1. 1. 2019; vlastní výpočty

Obr. 8: Prognóza vývoje indexu stáří ve městě Jihlava v letech 2019–2041 (k 1. lednu) podle variant populační prognózy

Pramen: ČSÚ, 2020, Věková struktura obyvatel města Jihlavy k 1. 1. 2019; vlastní výpočty

Populační prognóza se zahrnutím migrace

Odhad budoucího vývoje migrace je při zpracování projekce obecně nejproblematictější složkou, tím více, pokud se jedná o odhad za nižší územní celek. V těchto případech totiž může skutečná bilance stěhování meziročně silně kolísat a nemá vždy jednoznačný vývoj. Při analýze migračních proudů je tak nutné pracovat s víceletými průměry a také s vědomím, že oba typy tohoto pohybu – migrace zahraniční (přes hranice republiky) a migrace vnitřní (mezi jednotlivými územními celky v rámci republiky) – se svým charakterem více či méně liší. Zejména u zahraničního stěhování je objem a pohlavně-věková struktura závislá na mnoha faktorech, které se mohou v relativně krátkých intervalech měnit (vývoj hospodářského cyklu, legislativních opatření, situace na trhu práce, ekonomické, sociální a demografická situace zdrojových a cílových zemí apod.). U vnitřní migrace hraje důležitou roli naopak bytový rozvoj uvnitř lokalit, situace na pracovním trhu, dopravní dostupnost aj. Je třeba mít také na paměti, že samotná statistika migračních pohybů je zatížena určitou mírou chyb v důsledku nedůsledného odhlašování se z evidence při dlouhodobém pobytu v zahraničí/při návratu cizince zpět do vlasti, dobrovolnosti přihlášení se k pobytu v ČR u občanů EU, či možných administrativních zásahů do evidencí).

Projekce obyvatelstva Jihlavy vychází, shodně s Projekcí obyvatelstva v krajích ČR - do roku 2070 z předpokladu, že u zahraniční migrace bude v budoucnu zachován její dosavadní objem v měřítku České republiky, mírně se ale sníží dominance hlavního města, což se ale Jihlavy pravděpodobně výrazněji nedotkne. V případě vnitřní migrace byla projekce postavena na pozorovaných mírách vnitřní imigrace a emigrace podle pohlaví a věku v letech 2009–2018 a na předpokladu konvergence, tedy předpokladu postupného sblížování měr vnitřní migrace v rámci kraje.

Tab. 17: Scénář vývoje migračního salda obyvatel města Jihlavy pro střední variantu populační prognózy do roku 2040

Období (k 31. prosinci)	Migrační saldo	
	Celkem	Průměrně ročně
2020–2025	+ 250	+ 50
2025–2030	+ 500	+ 100
2030–2035	+ 150	+ 30
2035–2040	+ 150	+ 30
Celkem	+ 1 050	+ 52,5

Vzhledem k předpokládanému kladnému saldu migrací vykazuje prognóza ve střední variantě se započtením migrací méně nepříznivé důsledky stárnutí obyvatelstva: pokles počtu obyvatel by nastal až v druhé polovině zkoumaného období, zatímco do roku 2030 by obyvatelstvo víceméně stagnovalo. V roce 2040 lze při započtení migrací očekávat 49,8 tis. obyvatel (nárůst oproti 48,2 tis. obyvatel bez započtení migrace navíc „zabezpečuje“ dětská a zejména produktivní věková skupina obyvatel). Celkový trend stárnutí populace tím sice nebude zvrácen, ale dojde k jeho rozložení do delšího časového období také ke snížení ekonomické zátěže.

Pandemie COVID-19 v roce 2020

Jihlavský okres v roce 2020 zaznamenal 1 351 zemřelých, z nichž 660 zemřelo v Jihlavě a 691 v ostatních obcích okresu. V souvislosti s COVID-19 bylo v okresu Jihlava zaznamenáno celkem 145 úmrtí, což představovalo 10,7 % z celkového počtu zemřelých. Z těchto 145 zemřelých připadalo 80 úmrtí na obyvatele města Jihlavy, zatímco ve zbylých obcích okresu zemřelo 65 osob. Celkem 93 % případů úmrtí v souvislosti s COVID-19 ve městě Jihlavě bylo zaznamenáno u osob starších 65 let (74 zemřelých). Počet zemřelých mužů byl mírně vyšší, než počet žen (41, resp. 39).

Tab. 22: Úmrtnost v souvislosti s COVID-19 v Jihlavě, okresech Kraje Vysočina, Kraji Vysočina a ČR v roce 2020

území	Hrubá míra úmrtnosti COVID-19 [‰]	Hrubá míra úmrtnosti celkem [‰]	Podíl zemřelých na COVID-19 ze zemřelých celkem [%]
město Jihlava	1,56	12,90	12,1
okres Havlíčkův Brod	1,58	13,20	12,0
okres Jihlava	1,28	11,89	10,7
okres Pelhřimov	1,09	14,55	7,5
okres Třebíč	1,38	12,49	11,1
okres Žďár nad Sázavou	1,14	11,99	9,5
Kraj Vysočina	1,30	12,66	10,3
ČR	0,98	12,08	8,2

Pramen: ČSÚ, 2021, Demografická ročenka České republiky – 2020; ČSÚ, 2021, Demografická ročenka krajů 2011 až 2020; ČSÚ, 2021, Demografická ročenka měst 2011 až 2020; ČSÚ, 2021, Demografická ročenka okresů 2011 až 2020; vlastní výpočty

Upravená populační prognóza; vliv pandemie COVID-19

Vliv pandemie na vývoj počtu obyvatel města Jihlavy do roku 2040 nebyl porovnáván se střední variantou populační prognózy zahrnující i migraci, ale pouze se střední variantou bez migrace, a to z toho důvodu, aby byl vliv pandemie na další vývoj populace prokázán jednoznačněji.

Tab. 24: Porovnání populačních prognóz vývoje počtu obyvatel v původní a upravené střední variantě města Jihlavy v období let 2020–2040 (k 31. prosinci)

Rok	Počet obyvatel		
	Původní	Upravená	Rozdíl
2020	50 864	50 754	-110
2025	50 582	49 979	-603
2030	49 869	48 969	-900
2035	48 992	47 968	-1 024
2040	48 209	47 199	-1 010

Pramen: vlastní výpočty

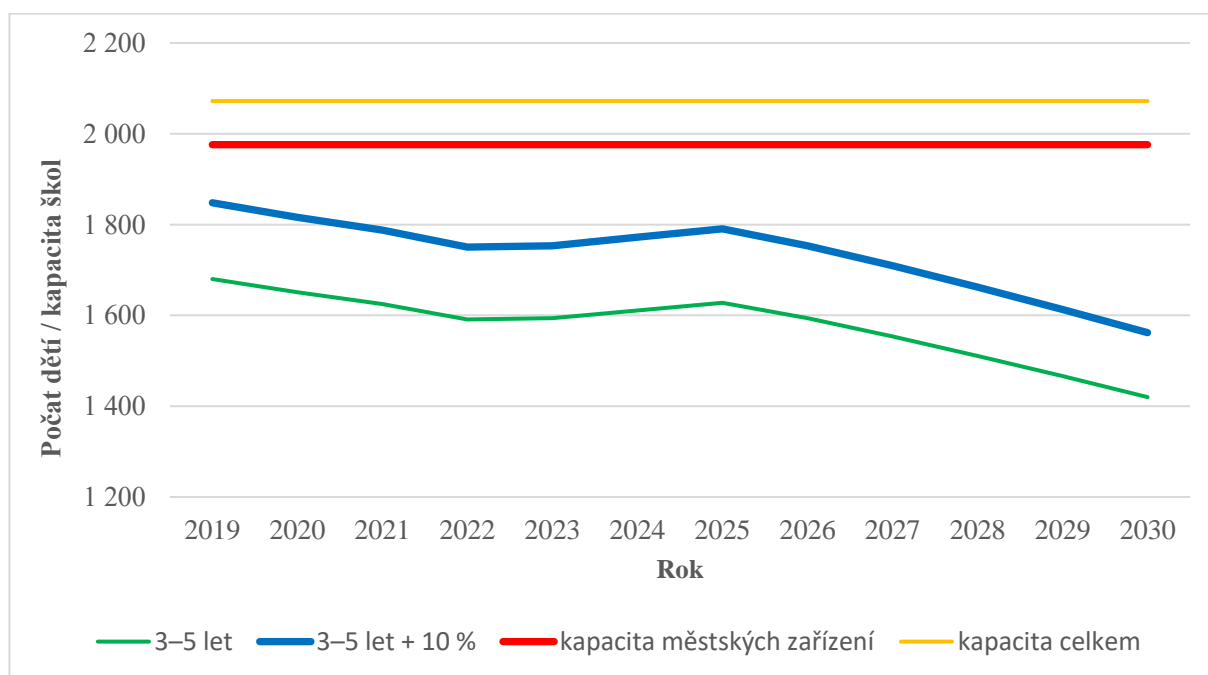
Podle původní střední varianty populační prognózy by na konci roku 2040 mělo žít v Jihlavě 13 327 obyvatel v poproduktivním věku, ale dle populační prognózy zohledňující vliv pandemie bude tento počet nižší zhruba od 900 osob, tj. 12 438.

Dimenzování služeb pro před/školní věk

Prognóza populačního vývoje obyvatel města Jihlava ve věku 3–14 let ve střední variantě s migrací v letech 2019–2040 (k 31. prosinci)

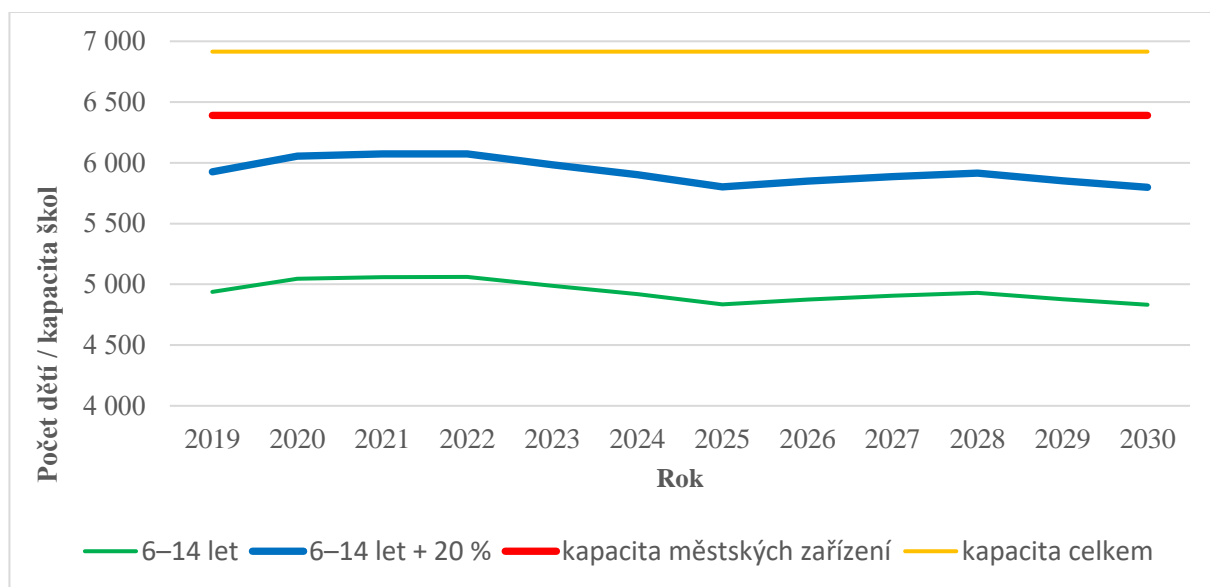
Rok	3-5 let	6-10 let	11-14 let	6-14 let
2019	1 680	2 753	2 185	4 938
2020	1 651	2 741	2 304	5 045
2021	1 625	2 688	2 372	5 060
2022	1 591	2 715	2 346	5 061
2023	1 594	2 746	2 241	4 987
2024	1 611	2 754	2 164	4 918
2025	1 628	2 696	2 140	4 836
2026	1 594	2 708	2 167	4 875
2027	1 554	2 707	2 198	4 905
2028	1 511	2 695	2 234	4 929
2029	1 466	2 696	2 180	4 876
2030	1 420	2 681	2 151	4 832
2035	1 289	2 310	2 119	4 429
2040	1 375	2 170	1 820	3 990

Dimenzování služeb pro předškolní věk

V důsledku demografických změn mezi roky 2030 - 2040 ubude dětí, předpokládá se v roce cca 1000 nevyužitých míst v MŠ a cca. 2000 v ZŠ.

Dimenzování služeb pro školní věk

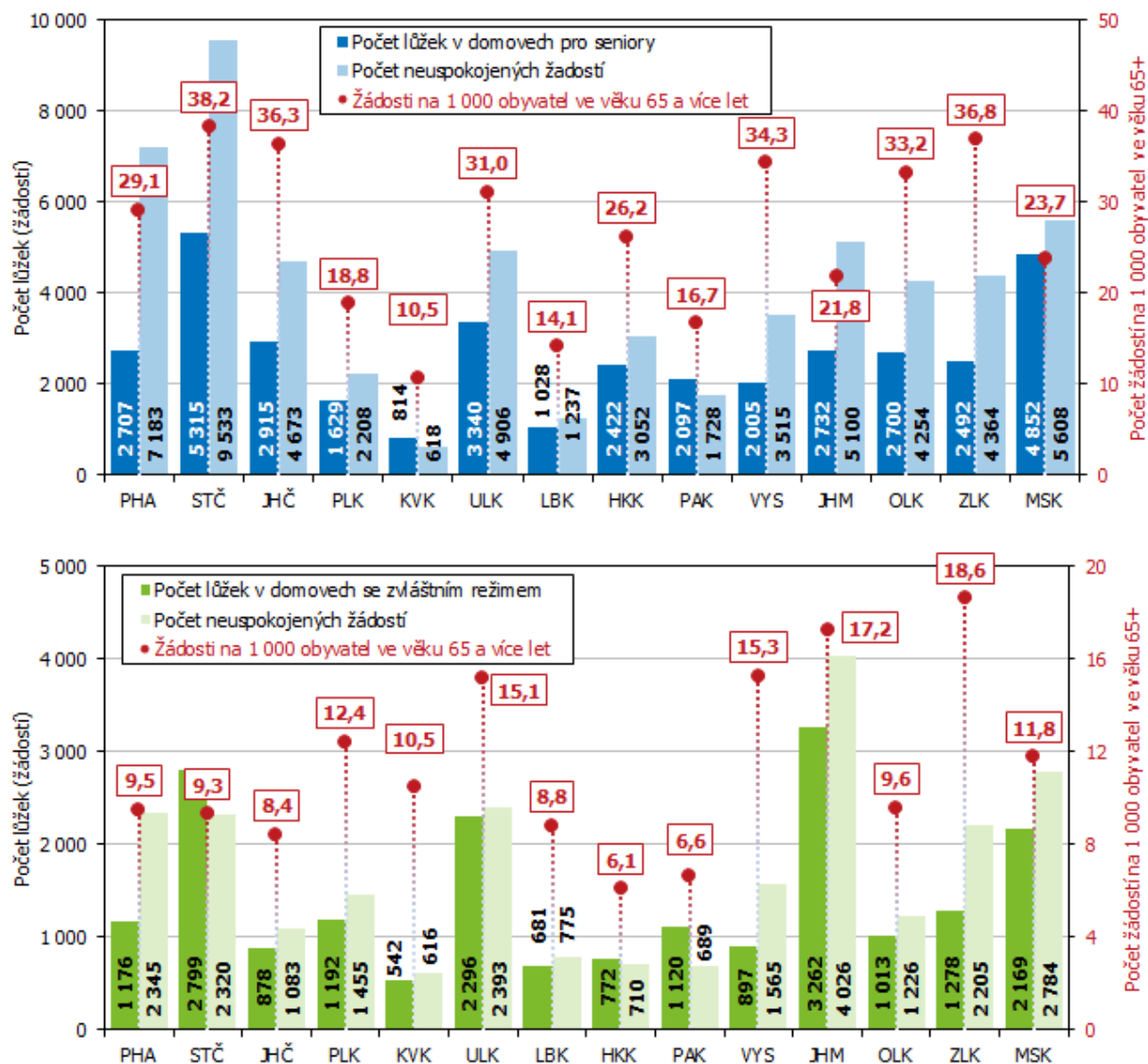
V důsledku demografických změn mezi roky 2030 - 2040 ubude dětí, předpokládá se v roce cca 1000 nevyužitých míst v MŠ a cca 2000 v ZŠ

Dimenzování služeb pro seniory

Prognóza populačního vývoje obyvatel města Jihlava ve věku 65 a více let ve střední variantě s migrací v letech 2019–2040 (k 31. prosinci)

Rok	65-69	70-74	75-79	80-84	85+	65+
2019	3 215	2 864	1 993	1 243	1 108	10 423
2020	3 267	2 995	1 995	1 284	1 159	10 700
2021	3 322	2 940	2 165	1 345	1 169	10 941
2022	3 268	2 949	2 332	1 386	1 194	11 129
2023	3 237	2 936	2 439	1 458	1 221	11 291
2024	3 164	2 954	2 498	1 567	1 233	11 416
2025	3 050	3 008	2 617	1 575	1 301	11 551
2026	2 920	3 064	2 578	1 720	1 344	11 626
2027	2 842	3 020	2 596	1 861	1 385	11 704
2028	2 850	2 994	2 593	1 954	1 453	11 844
2029	2 887	2 930	2 618	2 009	1 533	11 977
2030	2 882	2 828	2 671	2 106	1 575	12 062
2035	2 965	2 693	2 532	2 193	2 095	12 478
2040	3 676	2 787	2 438	2 108	2 445	13 453

Dimenzování služeb pro seniory

Scénáře budoucnosti

Alternativní scénáře budoucího vývoje statutárního města Jihlavy umožnily lépe identifikovat možná opatření, která musí být realizována v rámci Strategického plánu pro dosažení budoucí vize. Scénář představuje koherentní, vnitřně konzistentní a věrohodný popis možného budoucího stavu sledovaného jevu. Důležitou skutečností je to, že se nejedná o předpověď, nýbrž o jeden z alternativních obrazů možného budoucího vývoje.

Specificky orientované scénáře mohou být využity pro potřeby městského rozvoje v zásadě třemi způsoby:

- pro ovlivňování (usměrňování) řízení rozvoje města prostřednictvím snižování rizika při rozhodování. Různorodě prostorově či tematicky segmentované scénáře mohou v rámci široké společenské debaty testovat a ověřovat očekávání spojená s možnými budoucími vývoji území či sektoru.
- při strategickém řízení, zejména při simulaci krizových situací, které se v případě včasné identifikace mohou stát výzvou nebo dokonce příležitostí.

- jako cenný zdroj pro učení města, respektive k posilování a rozvíjení absorpční a organizační kapacity města a ve vztahu k budoucnosti.

Z celkem dvanácti dílčích scénářů vznikly tři průřezové, přičemž každý scénář je sestaven na základě těchto principů:

- každý scénář musí vést k pochopení otázek týkajících se rozvoje Jihlavy. Scénáře jsou tedy vypracovány tak, aby mohly poskytovat podporu rozhodování.
- scénáře by měly zobrazovat varianty budoucího vývoje, které jsou realisticky možné.
- scénáře by měly být do určité míry pravděpodobné. Snahou bylo vytvořit scénáře s přibližně stejnou pravděpodobností realizace, tedy tak, že mohou zobrazit nejširší možný rozsah nejistot.
- každý scénář by měl být interně konzistentní. Bez splnění tohoto požadavku by nebyly scénáře věrohodné. Významná je tedy stávající logika scénářů.
- scénáře by měly být strukturálně nebo kvalitativně odlišné.
- scénáře by měly být snadno pochopitelné, odlišitelné a zapamatovatelné.

Scénář č. 1 Ekonomický individualismus

Ekonomický individualismus	
Primární megatrendy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Technologická změna a hyperkonektivita 2. Nové pracovní modely 3. Globalizace obchodu, dodavatelských řetězců a hodnotových řetězců 4. Degradace životního prostředí 5. Chytré město 6. Stárnutí populace
Významné hybné síly	<ol style="list-style-type: none"> 1. Automatizace výroby 2. Kybernetická bezpečnost 3. Změna a degradace životního prostředí 4. Dostupnost a kvalita zdravotní péče 5. Flexibilní zaměstnání 6. Digitalizace veřejné správy
Hlavní aspekty scénáře	
Sociální aspekty:	<ul style="list-style-type: none"> - Velká míra individualismu - Absence sociálního kontaktu
Technologické aspekty:	<ul style="list-style-type: none"> - Individuální využívání nových technologií - Vysoká míra digitalizace služeb - Přítomnost digitálních sítí - Inteligentní dopravní systémy
Ekonomické aspekty:	<ul style="list-style-type: none"> - Rychle se rozvíjející město - Dostatek pracovních příležitostí - Technologicky vyspělí zaměstnavatelé - Poměrně kvalitní vzdělávací systém
Environmentální aspekty:	<ul style="list-style-type: none"> - Relativně neutěšený stav ŽP ve městě - Nepracuje se s veřejným prostorem
Politické aspekty:	<ul style="list-style-type: none"> - Stabilní fungování samosprávy - Strategie podřízená primárně ekonomickému rozvoji města - Úpravy regulační rámce se týkají především vnějších vlivů a reakcí na ně.
Hodnotové aspekty:	<ul style="list-style-type: none"> - Vysoká zaměstnanost v průmyslovém sektoru, který je vysoce rozvinutý - Převažuje zájem o vlastní rozvoj, který výrazně převyšuje

	<p>ostatní společenské a komunitní zájmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Problematické naplňování některých funkcí veřejného sektoru a neziskového sektoru (sociální služby) - Málo rozvinutý společenský a kulturní život
<p>Jihlava je díky výborné geografické poloze, kvalitní dopravní obslužnosti a výbornému stavu městské infrastruktury ekonomicky prosperujícím městem. Místní samospráva využila všechny státní pobídky k revitalizaci a kvalitativnímu rozvoji digitálních sítí a vytvořila tak základ pro lákání nových investorů a zaměstnavatelů do připravených rozvojových ploch ve městě a jeho blízkém okolí. Růst nových firem, který je zapříčiněn zejména jejich přesunem z jiných zemí a regionů, je také důvodem příchodu nových obyvatel do Jihlavy. Ekonomický vývoj je však v kontrastu s rozvojem společenského a kulturního života.</p> <p>Hlavním faktorem prosperity Jihlavy je zejména výrazný nárůst nových průmyslových firem v Jihlavě. Tyto firmy těží primárně z dobrých podmínek pro svou lokalizaci, které poskytuje magistrát, existující kvalitní technologické infrastruktury, umožňující rozvoj nových výrobních, obchodních modelů, velmi dobré dopravní spojení na hlavní národní trasy národního dopravního systému a z dostatku kvalitních a vzdělaných zaměstnanců v Jihlavě a jejím blízkém okolí. Jihlava je totiž vyhlášená kvalitní vysokou školou aplikovaného charakteru (VŠPJ), která disponuje kvalitním přístrojovým vybavením a pro vzdělávací a výzkumné aktivity a funkčním zázemím pro vysokoškolské studenty (koleje, knihovna, studovny). Kvalitní přístrojové zázemí a laboratoře umožňují rozvíjet efektivní spolupráci s lokálními firmami a podporují horizontální mobilitu studentů i pracovníků z akademického a firemního sektoru. Díky dobré dopravní dostupnosti však místní firmy mohou zaměstnávat pracovníky i z jiných měst v ČR.</p> <p>V rámci výroby posiluje trend automatizace a postupné robotizace. Tyto trendy představují jednak faktor růstu příležitostí pro rozvoj inovativních IT firem a pro další znalostní rozvoj kapacit zaměstnanců v Jihlavě, představuje však i faktor potenciálního růstu nezaměstnanosti v nejnižších dělnických profesích. Na tento vývoj reaguje samospráva zvýšenou komunikací se vzdělávacími institucemi a firmami s cílem nastavení systému pro průběžné zvyšování kvalifikace či prohlubování vzdělání zaměstnanců v průmyslu v důsledku automatizace výroby. Tento systém přispěl k vytvoření vysoce flexibilního trhu práce s často využívanou možností částečných úvazků, práce z domova a online řešení umožňující práci kdykoli a odkudkoli. Rozvoj flexibilního trhu práce a nových pracovních modelů je podporován existující digitální infrastrukturou. Tu využívá pro poskytování služeb i veřejná správa. Práce a služby realizované online vyžadují dlouhodobé plánování investic do datových úložišť a do rozvoje kybernetické bezpečnosti. Správa a rozvoj systému pro bezpečné a funkční on-line prostředí zajišťuje z velké části magistrát.</p> <p>Důsledkem zvýšeného využívání nových digitálních technologií pro práci i zábavu v Jihlavě upadá sociální kapitál. Lidé méně využívají veřejný prostor, stále méně jsou navštěvovány kulturní či společenské akce. Tento trend se negativně promítá ve vnímání města jako celku, z vnějšího pohledu se Jihlava stává méně atraktivním městem pro život mladých a aktivních lidí, ale také pro turismus. Chybějící sounáležitost obyvatel s Jihlavou jako s dobrým a příjemným místem ke spokojenému osobnímu a pracovnímu životu a malá společenská soudržnost vytváří určitou bariéru pro potenciální nově příchozí, zejména mladé generace.</p> <p>Vzrůstající individualismus a větší míra kontaktů sociálních kontaktů přesunutá do online prostředí vytváří nové společenské vzorce, které ovlivňují jak sociální, tak fyzické městské prostředí. Nízká míra sociálních kontaktů má za následek výrazný nárůst izolace seniorů a jiných sociálně znevýhodněných skupin a radikální úbytek mezigenerační i celospolečenské solidarity.</p> <p>Zhoršující se zdravotní stav obyvatel (přibývání symptomů civilizačních chorob) a zhoršující se sociální prostředí (sociální segregace) se stávají jednou z hlavních priorit samosprávy. Hlavním impulsem pro rozvoj zdravotního systému je využívání nových technologií jak k okamžité zdravotní péči, tak k prevenci (vzdálená péče, asistivní technologie aj.). Důležitým faktorem zlepšení této situace v této oblasti je také plán rozvoje veřejného prostoru potřebám starší generace a ostatních</p>	

vyčleněných skupin, tak aby docházelo k většímu zapojení těchto skupin obyvatel zpět do společenského života. To s sebou přináší i nové příležitosti v podobě rozšíření nabídky služeb pro seniory a jiné vyčleněné skupiny.

Fyzické prostředí ve městě neodpovídá standardům a potřebám obyvatel. Důvodem je především téměř nulová poptávka obyvatel, které řeší většinu svých aktivit a potřeb prostřednictvím online platform a aplikací. Snížený denní pohyb lidí a nízká míra společenských aktivit nenutí samosprávu ke kultivaci a rozvoji veřejných prostor. Dlouhodobě neřešená situace vedla k současnému stavu, ve kterém převažuje využití ploch pro obslužné funkce bez vazeb na rekreační, kulturní a sociální vyžití. Jihlava tak doposud postrádá jinde běžné společenské a kulturní prostory, které mohou být využity širokou veřejností. Nefungují zde komunitní zahrady, dílen, co-workingových a dalších společných prostor. I přes to, že existují vhodné prostory. Důvodem je jednak nízký zájem veřejnosti o tyto služby, nízká míra ochoty samosprávy připravovat podobné projekty. V této oblasti samospráva dlouhodobě silně podceňuje aspekt potenciální spolupráce se soukromým sektorem v podobě private public partnership. Bez spolupráce se soukromým sektorem se tak realizace schválených projektů velmi časově protahuje a je závislá pouze na veřejných prostředcích. Podobná situace je i v oblasti rozvoje kultury, sportu, společenského života a dalších volnočasových aktivit, které nejsou z hlediska samosprávy prioritou, a tato oblast dále upadá. Nezáměr občanů o veřejný prostor využijí silné ekonomické subjekty ve prospěch svých vlastních komerčních zájmů.

Stejně jako sociální prostředí je degradované ve městě i prostředí přírodní. Nízká míra zájmu o městskou zeleň a přirozené biokoridory, vodní plochy a další přírodní prvky vedla jejich výrazné degradaci. Jejich obnova bude muset být realizována v co nejbližší době. Prvním krokem jen bude nutné vyřešit systém hospodaření na zemědělské i lesní půdě v okolí města s cílem zabránit erozi půdy a s ní spojenému znečištění vodních toků a ploch ve městě. Rozhodující roli v zásobování města vodou sehrálo zajištění dalších vodních zdrojů (připojení na vodní nádrž Želivka) vedle stávající vodní nádrže Hubenov. Lepšímu hospodaření s vodou napomůže i oddělení dešťové a splaškové kanalizace ve městě, které umožní efektivnější využití zadržené dešťové vody ve městě. Relativní dostatek pitné a užitkové vody je však vykoupen nárůstem její ceny.

Vzhledem ke klesající dostupnosti vnějších surovinových zdrojů jsou firmy i domácnosti ve městě nuceny mírnit jejich nedostatek zefektivněním recyklace a využívání odpadů. Závislost na zásobování energiemi z centrálních zdrojů bude město řešit zejména podporou lokální kombinované výroby elektřiny a tepla.

Vliv tematických scénářů	Udržitelný rozvoj města: Business-as-usual, Negativní Živé město: Negativní Fungující a dostupné město: Business-as-usual, Negativní Prosperující město: Business-as-usual
Příležitosti	
<ul style="list-style-type: none"> - Změna struktury pracovního trhu a přesun ekonomických aktivit k činnostem s vyšší přidanou hodnotou, růst poptávky po kvalifikované pracovní síle - Inovace a obnova tradičních lokální výroby a produkce - Příchod a zůstávání ekonomicky aktivních v Jihlavě - Zvýšená poptávka po nových formách zdravotní péče - Sběr, využívání a ukládání dat pro efektivní řízení rozvoje města - Vznik nových flexibilních a inovačních firem (především v oblasti IT) - Digitalizace veřejné správy - Zvýšení flexibility veřejných i soukromých služeb a obchodu 	
Potenciální implikace	
Sociální	- Podpora nových vzdělávacích programů, které budou reflektovat měnící se pracovní trh (rozšíření kompetencí se zaměřením na technické a přírodovědné obory)

	<ul style="list-style-type: none"> - Motivační opatření pro přilákání co nejvíce lidí pro život v Jihlavě, snaha o návrat studentů pro založení rodiny v Jihlavě (podpora bydlení, flexibilní úvazky, podpora předškolního vzdělávání apod.) - Podpora E-health, telemedicína, asistivní technologie, personalizovaná medicína, paliativní péče - Rozvoj nemocnice směrem k poskytování specializované akutní a cílené léčby
Technologické	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora vzniku nových úložišť dat, digitalizace veřejné služeb a zavádění digitálních sítí - Investice do kybernetické bezpečnosti - Příprava infrastruktury pro implementaci chytrých sítí a technologií pro sběr dat z této infrastruktury
Ekonomické	<ul style="list-style-type: none"> - Návrh schémat pro podporu vznik a rozvoje nových firem (start-up schémata, vouchery) - Podpora nových pracovních modelů v oblasti sociálních potřeb - Podpora vyšší zaměstnanost v sociálních službách, dobrovolnictví, domácí péče. - Vznik nových pracovních příležitostí v segmentu veřejných i soukromých služeb. - Rozvoj principů sdílené ekonomiky - Posilování diverzifikace ekonomických aktivit (i z hlediska poskytování veřejných služeb) - Podpora rozvojových projektů města ve spolupráci se soukromým sektorem
Environmentální	<ul style="list-style-type: none"> - Vybudování infrastruktury pro ekologické řešení zpracování komunálních odpadů a recyklaci druhotných surovin - Vyšší míra využívání obnovitelných zdrojů pro výrobu elektrické energie a tepla - Vznik nových modelů pro hospodaření s vodou (zachycování a využívání dešťové vody, využívání šedé vody apod.) - Aktualizace odpadové politiky města (dovoz některých produktů a surovin ke zpracování či recyklaci)
Politické	<ul style="list-style-type: none"> - Posilování principů strategického plánování na úrovni samosprávy a aktivní komunikace s místními firmami i veřejností pro rozvoj města a zlepšení veřejných služeb - Posilování schopnosti samosprávy využívat sbíraná data a modelovat budoucí vývoj pro efektivnější plánování a předcházení krizovým problémům. - Vytvoření vhodné platformy pro zapojení veřejnosti do správy a analýzy dat veřejných dat
Hodnotové	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora aktivního a společenského života jako nástroje pro přilákání ekonomicky aktivních obyvatel - Podpora komunitních aktivit a společné infrastruktury

Hrozby

- Vznik vyšších nároků na sociální služby a formu jejich poskytování
- Nízký populační růst a stárnutí populace města
- Snižování zdrojů do veřejného rozpočtu a zvyšování veřejných výdajů na realizované služby
- Zhoršování sociálního kapitálu
- Zvyšování sociální segregace některých skupin obyvatel (zejména seniorů)
- Nárůst objemu komunálního odpadu
- Zhoršování kvality prostředí ve městě a zhoršování kvality vody
- Zvyšování nákladů na dopravu a úpravu vody
- Zhoršování zdravotního stavu obyvatel a rozpad sociálních vazeb
- Úbytek společenských akcí z důvodu nezájmu obyvatel
- Odchod studentů a ekonomicky aktivních z Jihlavy

<ul style="list-style-type: none"> - Zhoršování prevence a odpovědnosti obyvatel Jihlavy za vlastní zdraví - Snižování míry komunikace mezi veřejností a samosprávou - Nízké zabezpečení digitálních sítí proti kybernetickým hrozbám - Zvyšující se spotřeba energií - Nárůst nezaměstnanosti méně kvalifikovaných zaměstnanců - Odchod významných zaměstnavatelů 	
Potenciální implikace	
Sociální	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora komunitního a společenského života pro eliminaci růstu segregace jednotlivců i celých sociálních skupin, nárůstu duševních poruch a zvyšování míry společenských patologických jevů - Podpora aktivního života pro posilování zdravého životního stylu obyvatel - Vznik nástrojů podpory zvyšování bezpečnosti ve městě - Posilování infrastruktury pro poskytování vzdálené zdravotní péče - Podpora sociální služeb a sociální infrastruktury jako prostředku pro eliminace vzniku sociální segregace - Podpora zdravotní péče o dlouhodobě nemocné
Technologické	<ul style="list-style-type: none"> - Nástroje pro posilování digitální gramotnosti obyvatel - Podpora zabezpečení proti úniku citlivých dat občanů a dalších veřejných dat, včetně zabezpečení digitální infrastruktury
Ekonomické	<ul style="list-style-type: none"> - Nástroje na podporu zvýšení nezaměstnanosti dělnických profesí, jejich rekvalifikace podle na základě poptávky - Modelování daňových příjmů do rozpočtu města a vyhledávání nástrojů na jejich konsolidaci a posílení
Environmentální	<ul style="list-style-type: none"> - Podpora motivace využívání modro-zelené infrastruktury (sportoviště, koupaliště, záchyt vody) pro volnočasové aktivity - Nástroje podpory zvyšování biodiverzity - Opatření na stabilizaci okolní krajiny z hlediska její schopnosti zadržovat vodu
Politické	<ul style="list-style-type: none"> - Zvýšení ochrany veřejných dat a opatření proti jejich zneužití třetí stranou
Hodnotové	<ul style="list-style-type: none"> - Nástroje proti růstu míry individualismu ve společnosti - Podpora komunitního a společenského života ve městě - Podpora kulturních akcí

Scénář č. 2 Bezpečný přístav Jihlava

Bezpečný přístav Jihlava	
Primární megatrendy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stárnutí populace 2. Nové pracovní modely 3. Udržitelná městská mobilita 4. Globalizace obchodu, dodavatelských řetězců a hodnotových řetězců 5. Degradace životního prostředí 6. Nová veřejná správa
Významné hybné síly	<ol style="list-style-type: none"> 1. Demografické a společenské změny 2. Dostupnost a kvalita zdravotní péče 3. Prodlužování délky života v nemoci 4. Podpora pěší a cyklistické dopravy 5. Automatizace výroby 6. Technologie pro lokální výrobu a hospodaření s energiemi 7. Projevy změn klimatu 8. Digitalizace veřejné správy
Hlavní aspekty scénáře	
Sociální aspekty:	- Stárnutí obyvatel Jihlavy

	<ul style="list-style-type: none"> - Studenti a obyvatelstvo v produktivním věku se stěhuje za prací a vzděláním do jiných regionů - Vysoká míra sociální soudržnosti - Poměrně kvalitní systém vzdělávání bez výrazné oborové specializace
Technologické aspekty:	<ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj inteligentních dopravních systémů - Rozvoj lékařských a asistivních technologií a medicíny na dálku - Standardní technologický rozvoj, soustředí se především na podporu digitalizace samosprávy
Ekonomické aspekty:	<ul style="list-style-type: none"> - Jihlava funguje primárně jako residenční a rekreační oblast s poměrně velkou migrací seniorů - Silný rozvoj sektoru veřejných i soukromých sociálních služeb - Rozvoj turistického ruchu a navazující infrastruktury - Fragmentace a lokalizace výroby
Environmentální aspekty:	<ul style="list-style-type: none"> - Vynikající kvalita přírodního prostředí ve městě i v okolí - Dostatek vody - Prostupné a volné centrální části města - Kvalitní a navazující veřejná doprava - Kvalitní urbanistické zpracování veřejného prostoru města s dostatkem využitých veřejných prostor
Politické aspekty:	<ul style="list-style-type: none"> - Fungující samospráva se soustředí na rozvoj veřejných služeb, postupně se digitalizuje a sleduje a prioritizuje aktuální potřeby obyvatel - Strategický rozvoj směřuje k posílení podpory tzv. care a silver economy, rozvoji malého a středního podnikání s vyšší přidanou hodnotou a diverzifikovanou výrobou
Hodnotové aspekty:	<ul style="list-style-type: none"> - Silný sociální kapitál - Kvalitní sociální, kulturní i přírodní prostředí ve městě - Snaha o posilování vnitřní i vnější spolupráce mezi veřejným, soukromým i neziskovým sektorem

Jihlava má pověst bezpečného, sociálně soudržného, zeleného a dostupného regionálního centra s vysokou kvalitou zdravotní péče i další základní infrastruktury a stává se tak vyhledávaným místem pro život zejména mezi seniory, kteří se do Jihlavy stěhují i z jiných regionů. Mladší, ekonomicky aktivní obyvatelé však stále častěji dávají přednost rozmanitějším pracovním příležitostem a možnostem vzdělávání a stěhují se především do blízkosti větších aglomerací jako je Praha a Brno. Změna věkové struktury obyvatel je tak významným fenoménem, který se v Jihlavě projevuje výrazněji než v okolních regionech.

Demografický vývoj, který posiluje trend stárnutí populace, klade na Jihlavu specifické nároky a umocňuje poptávku po službách a cílených řešeních pro zajištění seniorní populace, zejména pak na zdravotní péči a její nové formy. Novým standardem se tak stává např. domácí péče jako služba, která zabraňuje zahlcení zdravotního systému regionu a odvrací hrozbu nedostatku kvalifikovaného zdravotnického personálu. Domácí péče je primárně zajištěna prostřednictvím rekvalifikovaných osob, a kromě základní zdravotní péče rozšiřuje tato služba i sociální kontakt seniorů, kteří zatím nepotřebují lékařskou pomoc. V souvislosti s růstem významu zdravotní péče v regionu nemocnice v Jihlavě nabývá na důležitosti a je moderním zařízením, které spolupracuje s lékařskými fakultami, využívá pokrokové technologie a nabízí kvalitní a kompletní lékařské specializace a slouží jako hlavní zdravotnické zařízení pro celý kraj Vysočina. Pro zvýšení efektivity a obslužnosti využívá zdravotní systém ve městě také částečnou online diagnostiku a terapii. Zvyšující se dostupnost a kvalita zdravotní péče na druhé straně vede u části obyvatelstva k určité ztrátě odpovědnosti za svůj zdravotní stav a ke snížení jejich motivace k aktivní péči o vlastní zdraví. To ve svém důsledku klade další nároky na zajištění odpovídající zdravotní péče pro všechny obyvatele v příslušné kvalitě. Město proto musí velmi aktivně přistupovat k programům a kampaním zaměřeným na osvětu a propagaci v oblasti zdravého a aktivního životního stylu a zdravotní prevence. Vzhledem ke stárnutí populace Jihlavy a migračním trendům město také

vynakládá značné úsilí na podporu bydlení mladých rodin. Snaží se zajistit dostupnost kvalitního vzdělávání a přilákat produktivní obyvatelstvo z jiných regionů. K tomu se snaží vytvářet podmínky pro chytře navržené plochy pro bydlení i drobnou komerční výstavbu.

Kvalita života ve městě je aktivně posilována i kvalitou a charakterem dalších veřejných služeb a rozvojem veřejného prostoru. Město má zajištěn přístup ke kvalitnímu přírodnímu prostředí a disponuje dostatkem vody, jež podporuje údržbu výrazného podílu zelené infrastruktury, která zajišťuje ochlazování města a slouží i k městské rekreaci jak pro obyvatele, tak pro návštěvníky. Struktura města tak celkově odpovídá standardům moderních západních měst. Jihlava však neustále čelí tlakům prosazujícím další rozvoj infrastruktury pro posílení městské a příměstské automobilové dopravy. Nicméně celospolečenské trendy, které posilují klimatickou gramotnost obyvatelstva, napomáhají podporovat aktivity města zaměřené na eliminaci negativních dopadů nejen individuální automobilové dopravy, ale i klimatické změny. V tlumení dopadů ekologických škod působených automobilovou dopravou město úspěšně prosazuje zejména rozšiřování nízkoe emisních a dopravně zklidněných zón jako jsou pěší zóny, cyklostezky a zóny s maximální povolenou rychlostí 30 km/h. Nepostradatelným atributem zklidněných zón je i jejich bezbariérovost jako reakce na potřeby obyvatel se sníženou pohyblivostí, kterých vzhledem k demografické struktuře obyvatel přibývá. Z hlediska navazujících služeb je samozřejmé zavedení moderních telematických technologií k řízení udržitelné automobilové dopravy ve městě, včetně eliminování záborů veřejného prostoru zaparkovanými vozidly a podpory parkování sdílených automobilů nebo zavedením rezervačního systému na parkování. Inteligentní formy dopravy a veřejná doprava mají přednostní právo průjezdu městem a jsou obyvateli hojně využívány. Hustá síť pěších zón a cyklistických stezek je doplněna o další bezpečné koridory a zkratky tak, aby umožnila co nejefektivnější pohyb po městě. Chytrá dopravní obslužnost ve městě je zajištěna i propojením centra s terminálem VRT.

Další fyzická infrastruktura se v Jihlavě buduje na základě průběžných potřeb. Jihlava sleduje technologický i společenský vývoj, a i když na něj reaguje spíše pasivně, přesto se stává lídrem infrastrukturního a sociálního rozvoje města. Městu se daří zavádět koncept udržitelné energetiky, podporuje implementaci technologických celků pro lokální výrobu a hospodaření s energiemi, které využívají obnovitelné zdroje. Jihlava pilotuje a propaguje tyto technologie na budovách ve vlastnictví města. Výzvou pro město bylo i zavedení kvalitních digitálních sítí, a především zajištění jejich zabezpečení proti kybernetickým hrozbám, včetně zajištění stálých expertů na jejich obsluhu. Rychlý rozvoj digitalizace a nutnost zavádění nových technologií ve veřejné správě klade nároky nejen na samosprávu jako takovou, ale i na zaměstnance úřadů. Vzhledem k dynamickému charakteru změn bylo nutné adaptovat hierarchické řízení úřadu na projektový maticový způsob řízení, který je vhodnější k práci s daty v reálném čase a k pružnější realizaci potřebných změn. K efektivitě digitalizace veřejné správy přispěla i obsáhlá komunikace změn jak uvnitř úřadu, tak směrem k veřejnosti.

Sílicí trend automatizace výroby pak významně dopadá na místní trh práce a zaměstnanost. Automatizace změnila pracovní trh, kdy uvolnění pracovníci velkých automatizovaných provozů buď odešli, nebo založili menší výrobní firmy a diferencovali tak pracovní a odvětvový trh. Právě fragmentace a lokalizace výroby je ze strany veřejného sektoru vyhodnocena jako žádoucí trend, který pomáhá vyrovnat se s trendem globalizace nebo odchodem velkých zaměstnavatelů zejména v průmyslových odvětvích. Samospráva města se ve spolupráci s krajem Vysočina, Úřadem práce a středními a vysokými školami snaží průběžně na důsledky automatizace reagovat např. mapováním poptávky po vhodných pracovních příležitostech, vytvářením rekvalifikačních programů nebo podporou a propagací dlouhodobě uplatnitelných vzdělávacích programů.

Vliv tematických scénářů	Udržitelný rozvoj města: Pozitivní, Negativní Živé město: Pozitivní, Business-as-usual Fungující a dostupné město: Negativní Prosperující město: Business-as-usual
Příležitosti	

- Automatizace a robotizace otevírá prostor pro diverzifikaci ekonomiky, vznik nových firem, specializací a obchodních modelů
- Pokračující digitalizace veřejné správy otevírá nové možnosti pro rozvoj efektivity veřejných služeb, cílenou komunikaci s občany, snížení administrativní náročnosti a vznik nových služeb a platforem
- Chytrá řešení městských aglomerací podporují využívání komplexnějších řešení dopravy ve městě a lepšímu využívání veřejného prostoru
- Nízká míra porodnosti vytváří tlak na strategickou podporu mladých rodin
- Rozvoj kvalitní a dostupné zdravotní péče umožňuje vznik dalších služeb a řešení cílených naurčité skupiny obyvatel a jejich potřeby
- Celospolečenské zvyšování klimatické gramotnosti podporuje zavádění adaptačních a mitigačních nástrojů a aktivit
- Nové technologie spolu s nutností reagovat na klimatickou změnu a spotřebu zdrojů napomáhají aplikaci řešení pro vyšší míru energetické nezávislosti
- Projevy surovinové závislosti celospolečensky podporuje změny ve způsobech vlastnictví a spotřeby a vytváří nové příležitosti pro sdílení prostoru, služeb a organizaci komunitního života

Potenciální implikace

Sociální	<ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj služeb v oblasti péče a zdraví. Služby na míru podle specifických potřeb klientů - Rozvoj e-health, telemedicíny, asistivní technologie, personalizovaná medicíny a paliativní péče - Systémová podpora individuální péči o zdraví, celostní přístup ke zdraví a prevenci - Podpora aktivního a společenského života pro zamezení odchodu z Jihlavy a přilákání ekonomicky aktivních obyvatel - Strategická podpora mladých rodin
Technologické	<ul style="list-style-type: none"> - Automatizace a robotizace jako příležitost pro inovativní firmy - Nová úložiště dat, digitalizace soukromých firem i veřejného prostoru - Možnost rozšiřování digitálních služeb veřejné správy - Investice do kybernetické bezpečnosti - Využívání nových zdravotnických technologií a využívání online či telemedicíny pro diagnostiku i terapii - Rozvoj a implementace nových digitálních technologií a infrastruktury - Větší míra automatizace zpracování a vyhodnocování dat v reálném čase s potenciálem přispět ke zlepšení služeb města (např. online sledování volných parkovacích kapacit v centru města) - Digitalizace přinese vznik nových veřejných platforem (např. obdoba portálu občana pro digitalizaci komunikace s úřady)
Ekonomické	<ul style="list-style-type: none"> - Rozptýlená výroba a drobný obchod mohou koexistovat s bydlením a vytvořit tak polyfunkční město - Příležitost pro spolupráce veřejné správy s průmyslem, VŠ i občany na zlepšení služeb - Vytváření vhodných kapacit pro přilákání nových zaměstnavatelů do města (rozvojové plochy, bytová politika) - Inovace a obnova tradičních řemesel, tvůrčí přístup - Vznik nových firem (v oblasti IT) - Účelné a bezpečné propojení městských nodů pro vysoce efektivní pohyb v městě - Profesní příležitosti ve zdravotnictví a oblasti poskytování péče - Rozvoj zdravotních oborů na VŠPJ - Vznik nových pracovních modelů pro dostatečné zajištění sociálních potřeb seniorů
Environmentální	<ul style="list-style-type: none"> - Využívání obnovitelných zdrojů pro výrobu elektrické energie a pro dopravu

	<ul style="list-style-type: none"> - Dopravní zklidnění centrálních částí města - Rozvoj sdílené mobility a moderní řízení dopravy - Společné a chytré využívání nových technologií budou zvyšovat udržitelnost zdrojů i prostředí - Efektivní vynaložení finančních prostředků na eliminaci negativních dopadů změn klimatu díky včasné reakci - Posílení výsadby zeleně pro zachycení vody v krajině - Lepší využití veřejného prostoru ve městě
Politické	<ul style="list-style-type: none"> - Příležitost pro spolupráce veřejné správy s průmyslem, VŠ i občany na zlepšení služeb - Dlouhodobé plánování města a aktivní komunikace s místními firmami - Sdílení a diskuse strategických plánů i běžné činnosti samosprávy s veřejností a společná participativní diskuse - Společné vytipování nových projektů na základě veřejné diskuse potřeb
Hodnotové	<ul style="list-style-type: none"> - Spolupráce městské nemocnice s lékařskými fakultami - Participace posiluje vztah lidí k městu a veřejnému majetku - Rozvoj principů a poptávky po řešeních sdílené ekonomiky
Hrozby	
<ul style="list-style-type: none"> - Demografické změny mohou vést k posilování trendu snižování počtu obyvatel v produktivním věku - Stárnutí populace vede také k prodlužování života v nemoci a nebývale zvyšuje poptávku na kvalitní a specializovanou zdravotní péči a další specifické služby v oblasti péče - Digitalizace a zvýšená kybernetická rizika vyžadují odborně zajišťované zabezpečení dat i infrastruktury a značnou digitální gramotnost obyvatel i veřejné správy - Globalizace hodnotových a dodavatelských řetězců spolu s automatizací výroby vedoucí k přesunům a změnám v organizaci výroby, které vytvářejí tlak na lokální pracovní trhy - Rozvoj digitálních řešení, služeb a gig-ekonomiky přesunující aktivity do on-line prostoru omezují tradiční sociální a komunitní kontakt - Zajištění dostatku kvalitní vody a dalších přírodních zdrojů v důsledku projevu změn klimatu vytváří rostoucí nároky na dlouhodobé strategické plánování v rámci komunit i vyšších samosprávných celků, infrastrukturu a veřejné rozpočty 	
Potenciální implikace	
Sociální	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek zdravotního personálu a zdravotnické infrastruktury pro poskytování vzdálené péče - Úbytek vyškolených lékařů z důvodu jejich odchodu za lepšími pracovními podmínkami - Nefunkční sociální služby a nedostatečná podpora potřebných může vést ke vzniku sociálních nerovností - Emigrace mladých ekonomicky aktivních obyvatel do jiných lokalit ČR za prací, vzděláním či aktivním životem, menší zájem založit rodinu - Snižování sociálních kontaktů a nemožnost formování komunitních skupin v případě neexistence sdílených prostor a služeb - Snížení vzdělanostního profilu obyvatel se všemi socioekonomickými důsledky.
Technologické	<ul style="list-style-type: none"> - Únik citlivých dat občanů, zejména selháním lidského faktoru či zneužitím externím subjektem při správě osobních dat - Odosobnění veřejné správy, větší izolace seniorů a těch, kteří nežijí primárně online - Špatné zpracování a interpretace dat - Nízká digitální gramotnost obyvatel a neznalost principů práce s daty
Ekonomické	<ul style="list-style-type: none"> - Větší výdaje na sociální a zdravotnické služby

	<ul style="list-style-type: none"> - Odchod významných zaměstnavatelů z Jihlavy - Zaniknutí většiny subdodavatelských řetězců v oblasti automotive - Zvýšení nezaměstnanosti v dělnických profesích a jejich odchod z města - Riziko nezaměstnanosti a nedostatečné kvalifikace zaměstnanců v průmyslu - Nižší daňové příjmy do rozpočtu města - Snížení rozpočtu města ve vazbě na méně žáků a studentů
Environmentální	<ul style="list-style-type: none"> - Omezený přívod pitné vody z externích zdrojů - Zhoršení kvality vody z lokálních zdrojů (studní) - Legislativní a regulativní překážky pro využití technologií pro lokální výrobu energií - Nedostatečná systematická práce s uživateli domů/objektů a tím pádem omezené zajištění udržitelnosti spotřeby energie a zdrojů - Obnovitelné zdroje mohou znamenat zdražení energií a zdrojů pro koncového odběratele
Politické	<ul style="list-style-type: none"> - Jen funkční samospráva bez kreativity a proaktivního přístupu ve správě a rozvoji města - Zneužití otevřených dat proti státní správě a samosprávě - Bude docházet jen k podpoře projektů, které budou vycházet z aktuálního zájmu samosprávy - Nekompetentnost a špatné rozhodování územní samosprávy
Hodnotové	<ul style="list-style-type: none"> - Vzájemné odtržení generace - Nárůst nemocnosti a častý rozpad rodinných vazeb, růst individualizace

Scénář č. 3 Chytrá správa pro všechny

Chytrá správa pro všechny	
Primární megatrendy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nová veřejná správa 2. Technologická změna a hyperkonektivita 3. Nové pracovní modely 4. Růst metropolí 5. Chytrá města 6. Stárnutí populace
Významné hybné síly	<ol style="list-style-type: none"> 1. Automatizace výroby 2. Kybernetická bezpečnost 3. Smart řešení městských aglomerací 4. Flexibilní zaměstnání 5. Nové formy veřejných služeb 6. Dostupnost a kvalita zdravotní péče 7. Gig-ekonomika 8. Sdílená ekonomika
Hlavní aspekty scénáře	
Sociální aspekty:	<ul style="list-style-type: none"> - Obdobná věková struktura jako dnes - Mladí lidé z Jihlavy neodcházejí, případně se po studiích vrací zpět - Poměrně dobré podmínky pro rozvoj udržitelné bytové politiky - Podpora mladých rodin - Silný společenský a komunitní rozvoj - Kvalitní vysokoškolské vzdělávání
Technologické aspekty:	<ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj digitálních technologií pro potřeby obyvatel města - Sledování technologických trendů v oblasti udržitelného městského rozvoje a jejich aplikace - Rozvoj aspektů chytrého města - Inteligentní dopravní systémy - Podpora environmentálních inovací

Ekonomické aspekty:	<ul style="list-style-type: none"> - Zůstávají významní zaměstnavatelé - Poměrně dynamicky se rozvíjí lokální ekonomika v sektoru malých a středních podniků - Ve výrobních oborech se prosazuje koncept udržitelnosti a tomu odpovídají i nové obchodní modely – posiluje pozice lokální podpory oběhového hospodářství, efektivního využívání zdrojů a důsledné zpracování a znovu využívání odpadů - Posilování sdílení služeb
Environmentální aspekty:	<ul style="list-style-type: none"> - Ve městě je kvalitní prostředí pro život - Dobře je využit veřejný prostor, posiluje se prostupnost města pro cyklistickou a pěší dopravu - V co největší míře se instalují technologie pro lokální výrobu a hospodaření s energiemi - Cílená revitalizace brownfieldů (často na komunitní a veřejné služby)
Politické aspekty:	<ul style="list-style-type: none"> - Otevřená samospráva - Strategie rozvoje zaměřená na udržitelnost - Vysoká míra zapojení odborné i laické veřejnosti do rozhodování o rozvojových prioritách města - Politická podpora veřejného a kulturního života ve městě
Hodnotové aspekty:	<ul style="list-style-type: none"> - Silný společenský a komunitní aspekt života v Jihlavě - Silná pozice kultury, hodně společenských akcí přesahují regionální hranice - Vznik komunitních center a komunitních služeb - Téměř nulová sociální segregace

Jihlava se v roce 2040 zařadila na jednu z předních příček v hodnocení nejlepších míst k životu v Česku. Město je ceněno pro svůj rozvoj, jehož snahou je dlouhodobá vyrovnanost všech aspektů socioekonomického života. Primární důraz je však kladen na udržitelnost a chytrá řešení umožňující kvalitnější život místních obyvatel. Jihlava se stala polyfunkčním městem, kde koexistuje rozptýlená výroba a drobný obchod s klidným bydlením a vysokým volnočasovým standardem.

Rozvoj Jihlavy je řízen efektivní, kreativní a proaktivní veřejnou správou, která v zásadních otázkách spolupracuje s veřejností, neziskovým sektorem, výzkumnou sférou, podniky a dalšími zainteresovanými stakeholdry. Dlouhodobé záměry rozvoje Jihlavy jsou realizovány na základě plánu popsaného ve strategických dokumentech města. Veřejná správa je poměrně dobře adaptována na využívání nových technologií a nástrojů řízení. Řízení města a jeho udržitelného rozvoje začíná reagovat na dostupnost nových datových technologií a začíná plánovat na základě chytré prediktivní datové analýzy. Dlouhodobým cílem města je implementovat systém chytrých sítí, jejichž senzory umožní sbírat data, která je možné v reálném čase vyhodnocovat. Hlavní motivací tohoto řešení je zvýšení schopnosti samosprávy pružně a efektivně reagovat na možné problémy ve městě, případně jim předcházet. Získaná data budou v dlouhodobějším horizontu využívána pro účelné strategické i územní plánování. Důležitou oblastí, ve které veřejná správa výrazně napomohla ke zlepšení fungování města, bylo usnadnění a zrychlení administrativních úkonů pro občany i podniky a umožnění online řešení řady úkonů v důsledku úspěšně probíhající digitalizace veřejné správy a správy veřejné infrastruktury. Přitom jsou zohledněny také potřeby a možnosti znevýhodněné části obyvatel s horším přístupem k internetu, resp. online službám.

Díky flexibilitě samosprávy a její schopnosti sledovat globální změny v ekonomickém vývoji a zejména průmyslu (souvisejícím zvláště s automatizací výroby, deindustrializací a změnou systému vzdělávání) dokáže včas reagovat na vývoj externích vlivů a přizpůsobovat jim realizovaná strategická opatření. Samospráva města a městem financované organizace úspěšně přijímají firemní standardy v oblasti flexibility zaměstnání, což přispěje ke zvýšení motivace zaměstnanců i k lepšímu fungování institucí veřejného sektoru ve městě. Veřejná správa má potenciál se aktivně účastnit

společných projektů a rozvojové spolupráce. Při zapojení veřejnosti do plánování velkých akcí je posilován vztah k městu a veřejnému majetku. Trendem posledních let je i participativní rozpočet – investiční impulsy od veřejnosti, spolupráce s občany online i fyzickými setkáními, a neziskovým sektorem vede zlepšení informovanosti veřejnosti o strategických plánech magistrátu.

Kvalita řízení města je patrná zejména na vzrůstajícím počtu obyvatel. Tento trend je posilován atraktivitou Jihlavy pro vzdělané a kvalifikované lidi, kteří jsou do města přitahováni z jiných regionů, jednak vlivem dalších vhodných ekonomických a sociálních podmínek, které jsou ve městě vytvořeny.

Příkladem je prosazování mixu opatření na podporu bydlení, který zahrnuje podporu nájemního bydlení, energeticky úsporného bydlení, umožnění bytové výstavby uvnitř města a v neposlední řadě také podporu dostupnosti bydlení pro starší generace a znevýhodněné skupiny obyvatel. Zkvalitnění bytového fondu Jihlava řeší také revitalizací budov ve vnitřním městě. Tento krok je zároveň doprovázen implementací chytrých řešení, podporující v co největší míře pasivitu revitalizovaných staveb. V souvislosti s rozvojem bytového fondu jsou dlouhodobě hodnoceny a upravovány návrhy výstavby ve volných prolukách a na volných prostranstvích ve vnitřním městě tak, aby byla zachována jeho prostupnost a aby bylo možné podporovat rozvoj volných zelených ploch, které město ochlazují, a přispívají k udržování příznivého mikroklimatu.

Prostředí ve městě je podporováno i díky konceptu udržitelné energetiky. Město dlouhodobě podporuje implementaci technologických celků pro lokální výrobu a hospodaření s energiemi, které využívají obnovitelné zdroje. Aplikace těchto technologií je pilotována na několika budovách ve vlastnictví města. Kromě vlastních ekonomických a ekologických efektů město dává názorný pozitivní příklad k obdobnému chování firmám i obyvatelům města. Existuje plán na vznik vzájemně propojené a chytře řízené soustavy lokálních zdrojů výroby energie, které jsou založeny na využívání dostupných obnovitelných zdrojů. Dlouhodobým cílem města je vznik nezávislých energetických komunit fungujících na bázi ostrovních nebo částečně nezávislých distribučních systémů. Aplikace všech technologických celků je podmíněna tím, že nebudou zabírány městské zelené plochy ani zemědělská půda.

Město začalo optimálně využívat obnovitelné zdroje energie, má ekologicky vyřešený svoz a efektivní využívání komunálního odpadu a zapojilo se do výhod sdílené mobility i ekonomiky. Nová fyzická infrastruktura se v Jihlavě buduje na základě průběžných potřeb. Nejdůležitějším úkolem bylo zavedení vysoce kvalitních digitálních sítí a zajištění jejich zabezpečení proti kybernetickým hrozbám. V oblasti chytré infrastruktury bude aktivizace životního stylu podpořena rovněž rozvojem kvalitní veřejné dopravy s prvkem sdílení alternativních dopravních prostředků, rozvojem elektromobility a její podpůrné infrastruktury, a v neposlední řadě v návaznosti na přetrvávající individuální automobilovou dopravu i chytrým řešením managementu parkovacích míst ve městě.

Veřejné digitální sítě jsou úspěšně využívány i ve firmách. Místní velké firmy úspěšně prošly procesem automatizace a robotizace výroby. Dopadem tohoto procesu je vznik menších výrobních firem bývalými kvalifikovanými zaměstnanci velkých podniků. Tyto subjekty výrazně diferencují pracovní i odvětvový trh v Jihlavě. Fragmentace a lokalizace výroby je podporována i z veřejného sektoru. Město vnímá tuto cestu jako zásadní z hlediska připravenosti na možný posilující trend globalizace, případně odchod některých velkých zaměstnavatelů (zejména z oblasti automotive) z Jihlavy.

Dlouhodobý udržitelný růst města je podporován také prostřednictvím podpory lokálních producentů potravin, zboží a služeb. Ve městě není doposud vybudován systém podpory cirkulární ekonomiky, který je závislý na existující infrastruktuře pro zpracování druhotných surovin a zpracování odpadů (zejména plastů). Vytvoření funkční infrastruktury, spolu s informovaností a veřejnými aktivitami, které budou posilovat principy cirkulární ekonomiky, jsou jednou z rozvojových priorit města.

Sociální kapitál města dlouhodobě roste a odráží pozitivní stav prostředí ve městě. Porodnost se sice nezvyšuje, přesto se v důsledku relativně hojného stěhování mladých lidí do Jihlavy očekává její růst. Hlavním důvodem příchodu mladých lidí do Jihlavy je obecná bezpečnost ve městě a vysoká kvalita a dobrá dostupnost předškolní péče a zvyšující se podpora snížených pracovních úvazků, kterou jako motivační prvek pro zakládání rodin nabízejí zaměstnavatelé v soukromém i veřejném sektoru a vysoká kvalita a dostupnost zdravotní péče. Nemocnice v Jihlavě stejně tak nabízí kompletní lékařské specializace a slouží jako hlavní zdravotnické zařízení pro celý kraj Vysočina. Dobrou pozici mezi vysokými školami v ČR má také místní vysoká škola aplikovaného charakteru. Disponuje kvalitním přístrojovým vybavením a pro vzdělávací a výzkumné aktivity, které umožňují rozvíjet efektivní spolupráci s lokálními firmami a podporují horizontální mobilitu studentů i pracovníků z akademického a firemního sektoru. Školský systém na nižších stupních vytváří nezbytné změny ve vzdělávání směrem k větší kreativitě, kritickému myšlení, přípravě na nové profese a řemesla i v pestrosti oborů a chytré specializaci.

Jihlava aktivně podporuje zdravý životní styl, kulturu, aktivní pohyb jako prevenci společenských patologických jevů a pro zvyšování své atraktivity. Tímto způsobem láká nejen nové obyvatele, ale také expaty a studenty zpět pro život, práci, podnikání či založení rodiny. Společenský a komunitní život nabízí široké možnosti a využívá jak kvalitního fyzického prostředí města, nových chytrých technologií, tak i vynikajícího napojení na okolní města. Jihlava využila starých brownfieldů k jejich revitalizaci a přetvořila je na centra společenského života, které nabízejí širokou škálu multikulturního vyžití.

Komunitní život je podporován a sdílen prostřednictvím sociálních sítí. Samospráva dlouhodobě využívá chytrých sítí pro komunikaci s veřejností, výjimkou nejsou pravidelné diskuzní skupiny o efektivním rozvoji města s residenty. Podkladem pro tyto skupiny je dlouhodobé využívání dat veřejnou správou. Novým prvkem budování komunitního života je vytváření družstevního sdílení nových technologických celků v oblasti tvorby energií. Veřejnost vnímá sdílení jako prostředek k udržitelnosti města a k využívání společného prostoru k životu. Rozvíjí se další prvky sdílené ekonomiky, jako jsou komunitní zahrady, lokální sdílené služby, dílny, péče o děti a seniory, kreativní huby, co-workingová centra a další.

Aktivní životní styl, cestovní ruch a významné kulturní a společenské akce město podporuje prostřednictvím informačních systémů, aplikací a webových stránek v rámci chytrých řešení městské aglomerace. Rozvíjí se také digitální řešení pro kulturu jako pokračování trendu vzniklého při pandemických situacích před 20 lety. To na jedné straně poskytne jihlavské kultuře lepší možnost proniknout do světa, na druhé straně však jsou zvyšovány nároky kladené na kvalitu kultury jak z hlediska konkurence v digitální oblasti, tak i z hlediska konkurence mezi digitální a živou kulturou ve městě.

Vliv tematických scénářů	Udržitelný rozvoj města: Business-as-usual, Pozitivní Živé město: Business-as-usual, Pozitivní Fungující a dostupné město: Business-as-usual, Pozitivní Prosperující město: Pozitivní
Příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> - Vyšší míra energetické nezávislosti a snižování emisí a vlivu výroby energií na kvalitu životního prostředí v důsledku implementace nových technologií - Snižování míry surovinové závislosti v důsledku využívání principů cirkulární ekonomiky a vyšší míry sdílení produktů a služeb - Efektivní řízení města a kvalitní veřejné služby budou vyžadovat větší nároky na samosprávu - Efektivnější správa dat pro plánování a řízení města, proaktivní strategické plánování. - Adaptabilita veřejné správy ve využití nových technologií a nástrojů. - Kvalitní a dostupná zdravotní péče bude podporovat vznik navazujících, především sociálních, služeb pro starší generace - Diverzifikace lokální ekonomiky bude katalyzovat vznik nových flexibilních inovačních firem.

<ul style="list-style-type: none"> - Rozvoj města bude vyžadovat rychlou, kvalitní a bezpečnou dopravu s prioritou MHD - Využívání digitální infrastruktury pro veřejné služby bude vyžadovat větší míru zabezpečení proti kybernetické kriminalitě - Pokračující globalizace bude mít vliv na rozhodování velkých zaměstnavatelů a může způsobit větší fragmentaci a větší lokalizaci malých a středních podniků - Zvýšení atraktivity města pro život, podnikání a cestovní ruch, podpora zdravého životního stylu obyvatel města a zkvalitnění veřejného prostoru ve městě - Zvyšování rovnováhy mezi pracovním a osobním životem (work-life balance) obyvatel města 	
Potenciální implikace	
Sociální	<ul style="list-style-type: none"> - Změna v systému vzdělávání, důraz na kreativitu, přípravu na nové profese a na lokální řemesla - Posilování klimatické gramotnosti a odolnosti obyvatel Jihlavy - Přilákání co nejvíce lidí pro život v Jihlavě, návrat expatů a studentů pro založení rodiny - Rozvoj asistivních technologií, personalizované medicíny, zvyšování zaměstnanost v sociálních službách (care economy), dobrovolnictví - Opatření na podporu kratších úvazků a zkrácené pracovní doby jako motivační faktor pro mladé rodiny - Zlepšení infrastruktury pro mladé rodiny - chytrá řešení výstavy obytných domů, bytů a rozvojových ploch pro bydlení, dostupnost předškolního vzdělávání, standardně nabízené částečné úvazky
Technologické	<ul style="list-style-type: none"> - Růst investice do kybernetické bezpečnosti dat a digitální infrastruktury, podpora vzniku nová datových úložišť - Vznik komplexně propojených, chytrě řízených systémů s energetickou nezávislostí - Společné a chytré využívání nových technologií pro zvyšování udržitelnosti zdrojů - Vznik komunit v oblasti aplikace technologie a mikromanagement jejich využívání
Ekonomické	<ul style="list-style-type: none"> - Růst poptávky po kvalifikované pracovní síle - Podpora vzniku nových firem (v oblasti IT), inovace a obnova tradičních řemesel, posilování tvůrčího a kreativního přístupu - Rozvoj sdílené mobility, moderní řízení dopravy - Podpora vzniku nových firem s vysokou mírou diverzifikace aktivit (podobná praxe jako v Brně). Přilákání investorů do investic ke snížení energetické náročnosti (PPP, energie, doprava) - Efektivní využití finančních prostředků, zapojení řady subjektů veřejného i soukromého sektoru do strategického plánování, adekvátní veřejná kontrola
Environmentální	<ul style="list-style-type: none"> - Využívání obnovitelných zdrojů pro výrobu elektrické energie a tepla - Rozvoj principů cirkulární ekonomiky - Řešení problému infrastruktury pro zpracování odpadu a recyklaci druhotných surovin - Oživení zelených ploch města a jejich retenční schopnosti zadržovat vodu - Účelné a bezpečné propojení městských nodů pro vysoce efektivní pohyb ve městě - Zachování či rozvoj zelených ploch ve městě budou přispívat k udržení kvalitního mikroklimatu ve městě a budou zajišťovat dostatek biodiverzity - Instalace vhodných prvků, které jsou schopné ochlazovat vnitřní části města

Politické	<ul style="list-style-type: none"> - Efektivní využití finančních prostředků, zapojení řady subjektů veřejného i soukromého sektoru do strategického plánování, adekvátní veřejná kontrola - Spolupráce veřejné správy s průmyslem a vysokými školami, neziskových organizací a občany - Sdílení a diskuze strategických plánů i běžné činnosti samosprávy s veřejností a společná participativní diskuze - Posilování schopnosti samosprávy využívat sbíraná data a modelovat budoucí vývoj pro efektivnější plánování a předcházení krizovým problémům - Dlouhodobé plánování města a aktivní komunikace s místními firmami
Hodnotové	<ul style="list-style-type: none"> - Vyšší návštěvnost města a akcí ve městě, zviditelnění méně známých částí města - Síť zachytných parkovišť a souvisejících systémů pro rezidenty i návštěvníky. - Vznik nových koridorů pro pěší a cyklistickou dopravu
Hrozby	<ul style="list-style-type: none"> - Nová ekonomická struktura zaměstnavatelů může způsobit nárůst nezaměstnanosti méně kvalifikovaných zaměstnanců - Stárnutí populace z důvodu vyšší naděje dožití a nízké míry porodnosti - Legislativní a regulativní překážky pro využití technologií pro lokální výrobu energií - Záběr zelených ploch z důvodu instalace technologických celků - Rostoucí zájem o bydlení v Jihlavě zvyšuje ceny bytů a snižuje jejich dostupnost pro sociálně slabší populaci, což posiluje rozevírání sociálních nůžek ve společnosti - Nutnost se více zabývat péčí o seniory – domovy, terénní péče, nemocnice
Potenciální implikace	
Sociální	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek zdravotního personálu a personálu v sociálních službách - Růst sociálních rozdílů, nabídka (veřejných) služeb nevyhovující novým potřebám - Odliv mladých ekonomicky aktivních do jiných lokalit ČR, prosazování modelu práce v Jihlavě a trvalý pobyt mimo město - Nižší míra ochoty mladých ekonomicky aktivních k zakládání rodin - Nedostatek zdravotního personálu, nemocnic
Technologické	<ul style="list-style-type: none"> - Únik citlivých dat občanů - Nízká digitální gramotnost obyvatel a neznalost principů práce s daty
Ekonomické	<ul style="list-style-type: none"> - Zaniknutí většiny subdodavatelských řetězců v oblasti automotive, zánik některých pracovních míst, zvýšení nezaměstnanosti v dělnických profesích - Vznik sdílené ekonomiky mimo regulační rámec Jihlavy - Nezájem soukromých firem investovat do projektů PPP
Environmentální	<ul style="list-style-type: none"> - Degradace zelených ploch ve městě z důvodu nedostatku užitkové vody, omezený přívod pitné vody z externích zdrojů, zhoršení kvality vody - z lokálních zdrojů (studní) - Legislativní a regulativní překážky pro využití technologií pro lokální výrobu energií - Obnovitelné zdroje mohou znamenat zdražení energií
Politické	<ul style="list-style-type: none"> - Roztříštěnost ve strategickém směřování, neřešení a prohlubování stávajících problémů města - Nevyužití nových tvůrčích a výzkumných pilotází pro institucionální posuny a inovativní řešení
Hodnotové	<ul style="list-style-type: none"> - Objem cestovního ruchu překračující kapacity města - Zhoršení dostupnosti infrastruktury ve městě v důsledku vysoké návštěvnosti města

3.3.Dílčí SWOT

Aktivní životní styl – dílčí SWOT		
zdravý pohyb po městě, rekreace, běžný bezmotorový pohyb, cestovní ruch, podmínky pro individuální sportování, podmínky pro měkké formy rekreace		
	Silné stránky	Slabé stránky
Podmínky pro běžný bezmotorový pohyb	<p>Si.1 Jihlava je městem krátkých vzdáleností. Centrum města i okolní příroda je lehce dostupná ať už pěšky nebo na kole. (Pochyby a pohyby Jihlavy)</p> <p>Si.2 Doplnění sítě cyklostezek - budování nových, rekonstrukce a úpravy prostředí pro bezpečnou mobilitu.</p> <p>Si.3 Cyklistiku a využívání cyklostezek patří mezi 3 nejčastěji uváděné způsoby trávení volného času respondenty. (Jihlava pohledem veřejnosti - dotazník)</p> <p>Si.4 Jihlava se dá projít/projet podél řeky Jihlavy a Jihlávky s minimem křížení s kapacitní dopravou, křížení je většinou mimoúrovňové. Zelené klíny a okruhy vytvářejí příjemné prostředí a mikroklima pro bezmotorový pohyb. (zelená páteř města).</p> <p>Si.5 Existence turistických a naučných stezek. př. na Zaječí skok.A.Si.6 Dostupnost lokality Šacberk ať už pěší nebo cyklo</p> <p>Si.7 projekt "Cyklisté vítáni" a jeho zapojení přes instituce v Jihlavě pro zapůjčení kol. (př. Hotel GM - pro své hosty, České dráhy- je třeba domluvit předem a ATC Pávov půjčuje elektrokola/koloběžky, ale pouze pro hosty).</p> <p>Si.8 Existuje Plán udržitelné městské mobility (PUMM) Jihlavy.</p>	<p>Si.1 Nedostatek veřejných půjčoven kol pro místní či turisty. Potenciál v rámci CDT tuto půjčovnu mít a provozovat. Město by mohlo v rámci Stříbrného údolí zajišťovat půjčování kol. Neexistující možnosti využití sdílených kol v rámci města i města velikosti Jihlavy tuto možnost nabízí a funguje.</p> <p>Si.2 Ve městě a celkově ve veřejném prostoru a u velkých obchodů (pro nákupy) chybí infrastruktura pro každodenní pohyb na kole, zejména stojany. (Centrum města). Chybí motivace ze strany města, tam kde to lze ovlivnit, pro vytváření podmínek pro aktivní pohyb do práce, do škol.</p> <p>Si.3 Dostupnost okolí na kole, není na všechny směry stejná, lze pouze po silnicích. Pohodlné pro rodiny s dětmi je cyklostezka do Luk n. Jihlavou. další směry př. Rantířov není úplně bezpečné.</p> <p>Si.4 Všechny cyklotrasy, které využívají lesní cestní síť a nejen ty, jsou ve zhoršeném stavu. Po ukončení těžby kůrovcového dřeva, aktivně cílit na zlepšení a narovnání stavu cyklostezek. Okolí cyklostezek např. kolem čističky směrem k Helenínu je často neudržované a zarostlé trávou a náletovými dřevinami.</p> <p>Si.5 Ve městě schází funkční bezbariérový přístup do veřejných budov. Pokud je, často je nefunkční, nepoužitelný. (Zdravotní plán)</p> <p>Si.6 Místy nedostatečná šířka komunikací pro současný pohyb chodců a cyklistů na nejvytíženějších trasách a rušných křižovatkách, do budoucna větší preference komfortu obou skupin s důrazem na dostatečnou šířku chodníků (zdravotní plán)</p> <p>Si.7 Nedostatek značených turistických tras pro rodiny s dětmi na cca 2 hodinky. Vidíme potenciál v sestavení tras pro maminky, aby si jen našly trasu a nemusely ji vymýšlet samy.</p> <p>Si.8 Nedostatečná údržba chodníků v zimních měsících v okrajových částech města (Zdravotní plán)</p>

		<p>Sl.9 Jinak vhodná trasa na Zaječí skok končí v kolejích, potenciál dobudovat okruh a zpřístupnit pro maminky s kočárky. .</p> <p>Sl.10 Chybí cyklopruhy na hlavních silničních tazích, zejména ve stoupáních.</p>
Podmínky pro sportování veřejnosti (=co potřebují veřejná sportoviště)	<p>Sl.9 Areál Českého mlýna je uváděn jako pozitivní příklad infrastruktury pro trávení volného času, je zde možnost rozvíjet i další sportovní infrastrukturu (Pochyby a pohyby Jihlavy) Místo je dobře přístupné, areál není cíleně určen žádné lokalitě, dobré zázemí pro parkování, dobrá dostupnost MHD.</p> <p>Sl.10 Ucelený a rozsáhlý systém cyklostezek, využitelných pro volnočasové aktivity a pohyb.</p> <p>Sl.11 V Jihlavě je široká nabídka organizací, které zaštiťují mnoho různých sportů.</p> <p>Sl.12 Pro oblast sportu je již podrobně zpracován samostatný strategický dokument Plán rozvoje sportu v Jihlavě (do roku 2025), který může být využit jako základní východisko pro dlouhodobé naplňování cílů v této oblasti - obsahuje silné a slabé stránky.Limitovaný výstup kvalitou analytické části Plánu.</p> <p>Sl.13 V Jihlavě je dostatek lokalit pro přírodní koupaliště.</p> <p>Sl.14 Jihlava má rozsáhlou sportovní infrastrukturu.</p> <p>Sl.15 Sportoviště tak, jak jsou rozmístěna, pokrývají okruh středu města - dobrá dostupnost. Sportoviště a dětská hřiště jsou zmapována do GISu včetně specifikace druhu povrchu.</p>	<p>Sl.11 Na veřejných prostranstvích chybí víceúčelová sportovní hřiště. (aktualizace Zdravotního plánu)</p> <p>Sl.12 V Jihlavě chybí přírodní koupaliště.</p> <p>Sl.13 Sportovní infrastruktura je zastaralá, často je ve špatném technickém stavu.</p> <p>Sl.14 U veřejných sportovišť chybí sociální zařízení a zdroj pitné vody.</p> <p>Sl.15 Méně než polovina respondentů je spokojena s kvalitou a počtem veřejných sportovišť a míst k trávení volného času. (Jihlava pohledem veřejnosti)</p> <p>Sl.16 Otevřených, veřejně přístupných sportovišť je poměrně málo.</p> <p>Sl.17 Pouze některá ze školních hřišť jsou přístupná veřejnosti a tím využitelná pro okolní komunitu.</p>
Podmínky pro měkké formy rekreace (=co nepotřebují sportoviště)	<p>Sl.16 Příroda a okolní lesy jsou vnímány jako jedny z nejvýznamnějších fenoménů města Jihlavy. (Jihlava pohledem veřejnosti - dotazník). Zároveň respondenti z kvalitativního výzkumu uvedli řadu konkrétních míst v bezprostřední blízkosti města, která považují za krásná, cenná (aleje, vyhlídky, prameny).</p> <p>Sl.17 V centru Jihlavy se nachází spousta zelených ploch pro rekreaci - Heulos, Smetanovy Sady, Český mlýn, Stará plovárna. (Pochyby a pohyby Jihlavy)</p>	<p>Sl.18 Cestovní ruch: Směrem k návštěvníkům není centrum propagováno jako celek – chybí produkty cestovního ruchu (procházky po jihlavských historických domech, balíček pro návštěvu Jihlavy: ZOO, Brána, komentovaná prohlídka centra a domů, podzemí, propojení s dalšími městy,...). (Centrum města)</p> <p>Sl.19 Nevyužitý potenciál Šacberk, Zaječí skok, Ráj u Jihlavy, stará plovárna</p> <p>Sl.20 Chybí venkovní koupání (rybník Pávov, ale těžké kovy)</p> <p>Sl.21 Jihlavské veřejné prostory trpí nedostatečnou údržbou a péčí, a tím pádem nejsou plně využívány. Chybí veřejné toalety, dětská hřiště jsou v zimě zavřena i během slunečných</p>

<p>Si.18 Síť značených stezek v okolí Jihlavy - turistické + cyklotrasy. (ale lehce roztráštěné)</p> <p>Si.19 Aktivita pro veřejnost v prostoru náměstí (bruslení, gastrofestival)</p> <p>Si.20 Stříbrné údolí je významný volnočasový prvek města.</p> <p>Si.21 ZOO je vnímána jako jeden z nejvýznamnějších fenoménů města Jihlavy. (Jihlava pohledem veřejnosti - dotazník).</p> <p>Si.22 Různorodost - rozmanitost Heulosu - cyklostezky, stezky pro pěší - náročnější, divoká část parku, dětské hřiště.</p> <p>Si.23 Velké množství dětských hřišť (spíš pro menší)</p> <p>Si.24 Místní děti nejvíce navštěvují ZOO Jihlava a Kino. (Trávení volného času dětmi - anketa)</p> <p>Si.25 Mezi nejatraktivnější aktivity pro trávení volného času mezi mladšími dětmi patří koupání/plavání, jízda na kole/koloběžce či kolečkových bruslích. (Trávení volného času dětmi - anketa)</p>	<p>dní. Stav parků, které na některé působí zabahněně, místní nevybízí k tomu, aby si v nich lidé sedli do trávy na piknik. Ulice v širším centru města jsou dle respondentů spíše špinavé a bez života - nevhodné pro rekreaci. (Pochyby a pohyby Jihlavy)</p> <p>Si.22 Špatná dostupnost náměstí na kole (orientace, stojany)</p> <p>Si.23 Chybí propojení jednotlivých částí Stříbrného údolí + nevyhovující informační a navigační systém (existující studie, kterou je potřeba naplnit).</p> <p>Si.24 Chybějící volné sportovní plácky v centru někdy i na okrajích - ne školní</p> <p>Si.25 Chybějící osvětlení na důležitých hřištích (zvážit světelný smog - kde je to nutné)</p> <p>Si.26 Chybějící propojení klíčových zelených ploch pro pěší pohyb v centru města (viz silná stránka).</p> <p>Si.27 Nevyužití území Modety (existuje studie, kterou je třeba naplnit)</p> <p>Si.28 Špatný zdravotní stav a ubývání okolních lesů; naprostá většina respondentů vnímá jako vážný problém. (Jihlava pohledem veřejnosti - dotazník)</p> <p>Si.29 Cestovních ruch: Malá návštěvnost turisty, navzdory dobré poloze vůči památkám UNESCO. (Centrum města)</p> <p>Si.30 Nevyužívání "stříbrné historie, důlních děl" + německé dědictví pro svět (němečtí turisté s kořeny v Jihlavě)</p> <p>Si.31 Chybějící prostory pro psy (vazba na veřejné prostory)</p> <p>Si.32 Nevyužití centrum města jako potenciálně významného místa procházek, volnočasové aktivity.</p> <p>Si.33 Chybí mobiliář v centru města - lavičky, koše, držáky na psa</p> <p>Si.34 Druhým nejčastěji navštěvovaným místem dětmi pro trávení volného času je obchodní centrum City park. (Trávení volného času dětmi - anketa)</p> <p>Si. 35 Nejméně populární aktivitou pro mladší děti jsou kulturní aktivity (návštěvy muzeí, galerií atd.) (Trávení volného času dětmi - anketa)</p>
Příležitosti	Hrozby

Podmínky pro běžný bezmotorový pohyb	<p>➤.1 Rozšíření sdílených aut a smart řešení umožní více z veřejných prostranství využít jinak než pro parkování při zachování komfortu dostupnosti automobilů.</p> <p>➤.2 Sdílení informací umožní více motivovat a mezi jednotlivci se hecovat k pohybu a zdravému životnímu stylu.</p>	<p>➤.1 Zhoršení atraktivity pro pohyb po městě v důsledku rostoucích vln veder způsobených změnou klimatu a tepelným ostrovem města.</p> <p>➤.2 Rostoucí přesun nákupů a služeb do on-line prostředí sníží potřebu lidí po pobytu ve veřejných prostranstvích a tím i po pěším pohybu, což povede i ke zhoršení zdravotního stavu.</p>
Podmínky pro sportování veřejnosti (=co potřebují sportoviště)		➤.3 Hrozící zdravotní újma v případě volného zpřístupnění školních hřišť je v důsledku legislativy na provozovateli daného hřiště, v důsledku tohoto nastavení neochota zpřístupňovat školní sportoviště.
Podmínky pro měkké formy rekreace (=co nepotřebují sportoviště)	<p>➤.3 Se stavbou VRT bude pro obyvatele Prahy a Brna snadnější zajet na jednodenní výlet nebo víkend do Jihlavy. Je příležitost hledat, co jim nabídnout a jak je přilákat.</p> <p>➤.4 V důsledku rostoucího zájmu lidí cestovat za dobrými podniky může zvyšující se úroveň gastronomie a zajímavé podniky spolu se zlepšující se dopravní dostupností přitáhnout nové návštěvníky. (Centrum města</p>	➤.4 Zvyšování rozdílů mezi aktivní a neaktivní částí populace, negativní dopady na duševní zdraví („blbá nálada“), zvýšení rizika patologického chování (závislosti) (scénáře budoucnosti)

Efektivita územního rozvoje – dílčí SWOT

dostupnost a efektivita obsluhy, kvalita prostředí, životnost, údržba, charakter prostředí, kulturní hodnota, efektivita dopravy, dostupnost a využití infrastruktur a občanského vybavení, údržba města, kvalita vystavěného prostředí

	Silné stránky	Slabé stránky
Dostupnosti infrastruktur a vybavenosti a efektivita obsluhy území	<p>Si.1 Ve městě je vysoká škola VŠPJ, což patří k mezoregionálnímu centru.</p> <p>Si.2 Velikost Jihlavy umožňuje dobrou dostupnost centra téměř ze všech částí města pěšky a MHD. (Centrum města)</p> <p>Si.3 Více než 70% respondentů je spokojeno s dostupností veřejné dopravy (blízkost zastávek, četnost spojů). (Jihlava pohledem veřejnosti - dotazník)</p> <p>Si.4 Centrální uzel MHD je na Masarykově náměstí, což pomáhá přivádět lidi a oživovat náměstí.</p> <p>Si.5 Jihlava je postupně silícím mikroregionálním centrem pro blízké zázemí přibližně rozsahu okresu, má násobně větší počet pracovních míst než ostatní mikroregionální centra kraje. Čtvrtina zaměstnanců do Jihlavy dojížděla (2011) (cca 10 470 lidí denně) (Socioekonomická analýza, kap. 3.1.). 2000 lidí dostalo v březnu 2021 u firmy BOSCH doklad o pohybu mimo okresy, což je cca 1/2 zaměstnanců (Mapování podnikatelského prostředí).</p> <p>Si.6 Pro dostupnost centra pro dojíždějící z jiných obcí jsou bonusem nácestné zastávky Hradební (a dostupnost by zlepšily další nácestné zastávky u centra - od západu). (Centrum města)</p>	<p>Sl.1 Není zde vysoká škola univerzitního typu - VŠPJ má málo studentů mimo region, které by sem přitáhla, aby zde zůstali jako odborníci i po studiu.</p> <p>Sl.2 Ceny nájemného jsou vysoké, za posledních 10 let narostly o cca. 80%</p> <p>Sl.3 V Jihlavě dlouhodobě chybí možnost krizového bydlení - krátkodobého ubytování pro osoby v obtížné životní situaci spojené s náhlou ztrátou bydlení.(Vstupní analýza - Agentura pro sociální bydlení)</p> <p>Sl.4 Jihlava není etablovaná jako silné mezoregionální centrum, což by odpovídalo postavení krajského města, i když postupně posiluje. Nenavázala na sebe dosud, s výjimkou Havlíčkova Brodu, žádné další mikroregionální centrum v kraji. (Socioekonomická analýza, kap.1.1) Důležitým důvodem je nedostatečná veřejná doprava po regionu. Je menší četnost spojů, nejsou spoje ráno a večer a nádraží je daleko od centra ve srovnání s napojením na Brno.</p> <p>Sl.5 Investice do infrastruktury a také provozu MHD v místních částech na jednoho obyvatele jsou 2x vyšší než v hlavním sídle Jihlavě a Horním Kosově (Finanční analýza)</p> <p>Sl.6 Část obyvatel Jihlavy se vystěhovala mimo správní území města do sousedních obcí jihlavské aglomerace, např. v letech 2011-2015 se jedná o 2072 osob (demografická prognóza, kap. 5). Tito obyvatelé zpravidla nadále využívají jihlavskou infrastrukturu a služby, jejich nároky na dopravu se navýšily, ale město z nich nemá daňový příjem.</p> <p>Sl.7 Nejsou zmapované infrastrukturní deficity v oblasti dopravní, technické infrastruktury, veřejných prostranství a veřejného vybavení ve výhledu - jaké hrozí deficity respektive vyvolané investice po zastavění zastavitelných ploch a ploch přestavby dle ÚP. (ekonomická analýza)</p> <p>Sl.8 Mnozí nájemníci hradí část nákladů na bydlení prostřednictvím dávek pomoci v hmotné nouzi.(Vstupní analýza - Agentura pro sociální začleňování).</p>

Kvalita prostředí, životnost a údržba	Si.7 Zpracován pasport zeleně, pasporty pro dětské hřiště, sportoviště, osvětlení, lavičky, místní komunikace, hřbitovy, památky, veřejné osvětlení, odpadové hospodářství. Jedná se o základní podklady pro efektivní údržbu.	Si.11 Růst okrajových rezidenčních čtvrtí - probíhá přesun obyvatelstva ze čtvrtí s malými náklady na obyvatele do čtvrtí s vyššími náklady města. Si.12 Vnitřní dluh (=nedostatečná údržba) dosahuje téměř 500 mil. Kč; k umoření do roku 2032 je třeba na údržbu vynaložit o 100 mil. Kč/rok více než v posledních letech. (ekonomická analýza). Vnitřní dluh se navýšil s tím, jak město převzalo do správy vodohospodářskou infrastrukturu k 1.1.2021.
Efektivita dopravy	Si.8 většina vozového parku MHD bezemisní či nízkoemisní na CNG a zajišťuje 98 % vozokilometrů (SDG), trolejbusy jsou ekologičtější než elektrobusy (menší ztráty). Si.9 Plán udržitelné městské mobility se i v akčním plánu silně soustředí na dobudování cyklistické infrastruktury, její lepší propojení a podporu bikesharingu (SDG) Si.10 V historickém jádru je relativně dobrá pěší prostupnost (bez frekventovaných komunikací, bez zábradlí, nelogických opěrných zdí, apod.). (Centrum města) Si.11 100% bezbariérovost MHD - vozového parku i všech zastávek ve vnitřním městě, ostatní zastávky se postupně upravují (SDG) Si.12 Funguje monitoring pohybu vozidel MHD a informace pro cestující kdy spoj opravdu přijede. Si.13 V rámci možností a velikosti města jsou dobře používané BUS pruhy a preference MHD na světelných křižovatkách. Si.14 Cyklostezkou na páteřní cyklo spojení je napojena průmyslová zóna Pávov (není napojeno logistické centrum Střítež a Heroltická) a průmyslový park Hruškové Dvory. Si.15 Město vlastní dopravní podnik, který jako vnitřní dopravce může rychle reagovat na potřeby změn.	Si.13 Špatná propojenost (faktická i psychologická) historického jádra a turistických cílů, které jsou zejména ve Stříbrném údolí (ZOO - největší příliv turistů, který zatím neumíme využít pro centrum a město, Robinson, Vodní ráj, cyklostezky). (Centrum města) Si.14 Modal split Jihlavy z roku 2017 (podíl druhů dopravy) zaostává za doporučeným poměrem v zastoupení cest MHD o 5% a cyklodopravy o 4 - 14%; naopak cesty autem/taxíkem je doporučeno snížit o 5 - 10% oproti stavu roku 2017 (Koncepte městské aktivní mobility 2021-2030 a PUMM) (SDG) Si.15 Není přestupní terminál mezi všemi druhy dopravy. Si.16 Vzdálená poloha hl. vlakového nádraží od centra demotivuje lidi, aby přijeli veřejnou dopravou a pokud přijedou autem, je méně pravděpodobné, že půjdou do centra, raději autem dojedou do supermarketu. Pro cestu z nádraží chybí časové návaznosti MHD na vlaky a integrovaný systém jízdného. (Centrum města) Si.17 Chybí parkovací systém s nastavenými platbami tak, aby motivovaly k žádoucímu chování, parkování zdarma nemotivuje k využívání jiných forem dopravy. Si.18 Nejsou k dispozici odstavná parkoviště na kraji centra, odkud by lidé pokračovali na náměstí pěšky. Si.19 Málo parkovacích stání vyhrazených pro osoby s omezenými možnostmi pohybu v centru. Si.20 Plán udržitelné městské mobility města Jihlavy nepracuje s optimalizací přepravních potřeb (nesměřuje k předcházení potřeb po mobilitě např. efektivním uspořádáním území a služeb) a počítá s nárůstem individuální automobilové dopravy. Si.21 Plán udržitelné městské mobility města Jihlavy nepracuje se snižováním emisí a přechodem na alternativní zdroje pro individuální dopravu s výjimkou drobné

		<p>zmínky o spolupráci se soukromými investory při budování dobíjecích stanic elektromobilů. Produkované emise IAD včetně CO2 se nijak nemonitorují. Nepracuje s potřebami a dopady autonomních dopravních systémů a na něj navazujícímu uvolnění veřejných prostor. (ve městě bude v roce 2030/2035 cca 20% vozidel oproti stávajícímu stavu a budou stále v pohybu) SUSTO(SDG)</p> <p>Sl.22 Plán udržitelné městské mobility a generel cyklodopravy nejsou dostatečně naplňovány, prioritu má především parkování.</p> <p>Sl.23 Historické jádro není pro pěší dobře přístupné na vstupních bodech – Matky Boží a Znojemská nejsou komfortním vstupem, Husova nemá logickou návaznost přes Dvořákovu a má extrémně úzké chodníky (kvůli šikmému parkování), dobře funguje jen Benešova, Palackého, Komenského, Křížová a trochu Brněnská). (Centrum města)</p> <p>Sl.24 Historické jádro je nepřehledné/neintuitivní pro automobilisty, což způsobuje bloudění a zbytečné cesty.</p> <p>Sl.25 Malá spolupráce v koordinaci veřejné dopravy mezi městem a krajem. Například jsou zbytečné souběhy linek, způsobující neefektivitu a nevytíženost v obou systémech; řada vlaků nestaví u terminálu Jihlava-Staré hory.</p> <p>Sl.26 Krajská veřejná doprava zajišťována naftovými vozy (s vyššími emisemi) i na linkách, které staví v centru.</p> <p>Sl.27 Cyklodoprava po městě zatím netvoří souvislou propojenou síť, je řada nepropojených úseků. Pokrytí různých částí města je nerovnoměrné.</p> <p>Sl.28 Mimo centrum je minimum cykloobousměrek</p> <p>Sl.29 Není bezpečné cyklo propojení na samostatná sídla v Jihlavě, např. Rantířov, Popice. Jediný bezpečný směr je směr Luka.</p> <p>Sl.30 Chybějící ITS pro monitorování a řízení provozu na pozemních komunikacích.</p> <p>Sl.31 Pouze travnatá přistávací dráha na letišti Jihlava – Henčov</p> <p>Sl.32 Nevyhovující technický a bezpečnostní stav mostů.</p>
Charakter prostředí, kulturní hodnota	Sl.16 Jihlava je svou podobou a historickými stavbami velmi atraktivní město (Mapování podnikatelského prostředí), Brána Matky Boží, hradby a parkán,	Sl.33 Dlouhodobé vyhlazení centra (3000 obyvatel dnes oproti 10 000 před 100 lety) a malý přírůstek zástavby v širším centru. (negativní dopady - vyšší náklady na dojíždění, oslabení menších obchodů)

	<p>kostel sv. Jakuba, jihlavské podzemí jsou vnímány jako velmi zásadní pro identitu města. (Jihlava pohledem veřejnosti - dotazník).</p> <p>Si.17 Jihlava je pestrá svým společenským životem, architekturou, historií a přírodou (historická architektura, příroda a parky, různorodé volnočasové využití. (Pochyby a pohyby Jihlavy). Unikátní je položení parků Heulos včetně ZOO (blízko centra) a existence zeleného okruhu města protkaného bezmotorovými stezkami.</p> <p>Si.18 Multifunkční hala zůstává v centru města a ne na periferii a bude nadále přitahovat návštěvníky.</p> <p>Si.19 Malost města v dobrém slova smyslu - klíčová hodnota Jihlavy kvůli, které se lidé vrací a bydlí zde - je sousedská, pěšky a na kole dostupná, a má klidnou atmosféru. (Pochyby a pohyby Jihlavy)</p> <p>Si.20 Malebnost prostředí centra města vytváří konkurenční příležitost oproti velkoobchodům.</p> <p>Si.21 Identitu města ve smyslu rozpoznatelnosti tvoří i stavby, které nejsou vnímány pozitivně př. Prior.</p> <p>Si.22 Jasná čitelná urbanistická struktura historické části města poskytuje pocit skutečného „centra“. (Centrum města)</p> <p>Si.23 Rozvojové plochy za Snahou a Tolstého jako unikátní prostor pro rozvoj v centru a možnost fungování centra ovlivnit.</p> <p>Si.24 Mladší děti si přejí město zdravé, bezpečné a přátelské k lidem, kteří v něm žijí s dobře udržovaným veřejným prostorem. (Trávení volného času dětmi - anketa)</p> <p>Si.25 Revitalizace ploch brownfieldů a doplnění struktury města.</p>	<p>Si.34 Prior je vnímán velmi negativně a to i mezi mladšími generacemi; pravděpodobně se tudíž nejedná o pouhé stigma stavby způsobené dobou vzniku. Vadí měřítko členění stavby neodpovídající historickému kontextu a malá živost a propojenost s náměstím služeb uvnitř (Jihlava pohledem veřejnosti - dotazník + mapa). + podřadná a neveřejná náplň na nejveřejnějším místě (nejlepší adrese) města. Podřadná náplň je z části odrazem dispozice budovy, vyliďování centra a z části ekonomické úrovně města (otázka poptávky a nabídky). Poptávku po kvalitnějších obchodech saturuje CityPark a Prior je ve špatném a nelákavém technickém stavu, nejví se jako rentabilní investice.</p> <p>Si.35 Zastávající vizuální kvalita veřejného prostoru oproti jiným městům např. proti Brnu, Olomouci</p> <p>Si.36 Hodně z historických staveb (i běžné, ale hodnotné historické domy) není přístupných a vyvstává otázka, zda je možné si je „užít“/navštívit.</p> <p>Si.37 Urbanismus v okolí centra je pocitově řídký, zástavba nesouvislá a nesouvisle zastavěné území působí jako psychologická bariéra (cesta z centra k hl. a městskému nádraží a k AN, odříznutí údolím Jihlávky a Koželužského potoka a dopravní tepnou Brněnská-Hradební-Dvořákova. (Centrum města)</p> <p>Si.38 Veřejnost vnímá vizuální smog - reklamy, výlohy - jako faktor ovlivňující nespokojenost s prostředím města (Jihlava pohledem veřejnosti - mapa; Centrum města). Každý vnímá vizuální smog jinak, provozovatelé považují svou reklamu a označení za dobré.</p> <p>Si.39 Ve stabilizovaných plochách se těžko hledají rezervy pro další zástavbu. Je těžké udělat jakékoliv změny v zástavbě. Rezervy pro rozvoj v podobě proluk jsou, př. okolí Jihlavanu, ale zástavba těchto proluk je náročnější, než stavba na „zelené louce“.</p> <p>Si.40 Jihlava má slabou a nevyhraněnou značku (SWOT analýza pro Strategii kultury, volného času a cestovního ruchu). K Jihlavě se nepojí žádná obecně známá věc př. město vína, jediné co funguje ve spojení s Jihlavou je negativně Prior, ale ne produkt nebo firma, neexistující kulturně/společenská (popkulturní) vazba.</p> <p>Si.41 Jihlava nemá dostatečnou nabídku produktů či aktivit, které by návštěvníkům prodlužovaly pobyt (SWOT analýza pro Strategii kultury, volného času a cestovního ruchu). To souvisí i s přístupností památek, to co je otevřené se dá obejít za jeden den. Jihlava není s místy/cili v okolí provázaná.</p>
--	---	--

		<p>Sl.42 V zástavbě centra jsou díry (za Snahou, okolo Hradební, DKO), které oslabují charakter, ale které zároveň skýtají možnost doplnění nového typu zástavby, chybějících a rozvojových funkcí a třeba dobře rozmyslet jejich náplň. (Centrum města).</p> <p>Sl.43 Bosch by chtěl být mozkovna místo montovny, ale „mozky“ ze střední Evropy by chtěli raději do Českých Budějovic – V Jihlavě postrádají reprezentativní ulici s večerním životem. (Centrum města)</p> <p>Sl.44 V centru města chybí místo pro noční život, protože je ve střetu s rezidenční funkcí a vyhláška zakazující pití alkoholu ve veřejném prostoru omezuje společenský život; byť jsou výjimky možné, zatím se s nimi nepracuje (Centrum města)</p> <p>Sl.45 Místa která dětem vadí/považují je za zanedbaná nebo nebezpečná jsou rušné ulice, neudržované parky, vodní plochy nebo místa kde se v terminologii dětí vyskytují „divní“ lidé. Často se jedná o místa v nejbližším okolí školy nebo místa, která navštěvují ve volném čase. Nedostatky míst jsou 1. grafili, odpadky, špatný stav cest a nepořádek, 2. pocit ohrožení motorovou dopravou a za 3. nepřehledná či temná místa (podchody, přerostlé křoví, špatně osvětlené cesty a taková místa, kde se vyskytují lidé jejich vzhledu sečí chování se děti bojí (agresivní, opilí, bezdomovci). (Trávení volného času dětmi - anketa)</p> <p>Sl.46 Mladší děti vnímají město jako rušné ve smyslu rušné město spíše spěchem a dopravním ruchem než pulzující životem. (Trávení volného času dětmi - anketa)</p> <p>Sl.47 Mladší děti mají pocit ohrožení v rámci provozu na pozemních komunikacích a to souvisí s nedostupností bezmotorové a veřejné dopravy (jedno auto za druhým). (Trávení volného času dětmi - anketa)</p>
	Příležitosti	Hrozby
Dostupnosti infrastruktur a vybavenosti a efektivita obsluhy území	<p>➤.1 V důsledku rozvoje možností telekonferencí a vzdálené práce je do budoucna možné bydlet v Jihlavě a pracovat v pražské nebo brněnské firmě.</p> <p>➤.2 V důsledku zavádění a větší cenové dostupnosti chytrých řešení městských aglomerací využívání komplexnějších řešení dopravy ve městě s lepším provázáním módů, využitím sdílení a poptávkových služeb a lepšímu využívání veřejného prostoru.</p>	<p>1.1 V důsledku demografických změn a snížené plodnosti do roku 2040 ubude přirozenou měnou i se zahrnutím pravděpodobné migrace cca. 1650 osob. (demografická prognóza kap. 6) Z hlediska počtu obyvatel územní plán připravil plochy pro nárůst počtu obyvatel o 9 160 obyvatel, nepracuje s etapizací. Hrozí nenaplnění částí ploch náhodně tak, že výsledkem bude roztroušená neefektivní struktura.</p>

	<p>➤.3 Zavádění telemedicíny a další zefektivňování zdravotní péče zlepší její dostupnost a bude podporovat vznik navazujících, především sociálních, služeb pro starší generace.</p>	<p>➤.2 V důsledku očekávání růstu cen nemovitostí spojeného s VRT se zvýší spekulace s pozemky a z toho plynoucí nepředvídatelnost, kdy a jak se budou zaplňovat rozvojové plochy.</p> <p>➤.3 V důsledku růstu atraktivity města (např. díky VRT) zvýší ceny bytů a sníží jejich dostupnost pro sociálně slabší populaci, což posílí rozevírání sociálních nůžek ve městě a posílí konflikty a problémy vč. kriminality v méně atraktivních lokalitách, kam budou sociálně slabší vytlačováni. Hrozí, že jednou z těchto lokalit bude i centrum města</p> <p>➤.4 V důsledku další změny územního uspořádání by mohla Jihlava přijít o statut krajského města a s tím i o služby a pracovní místa jak v institucích, tak firmách na tyto služby navázané.</p> <p>➤.5 Posilující módní trend "kompaktního města" může vést při šablonovitém uplatňování k zastavování dvorků a plácků potřebných pro komunitu i adaptaci na změnu klimatu. (scénáře budoucnosti - udržitelné město)</p> <p>➤.6 Zvýšená kybernetická rizika budou vyžadovat vyšší a nákladnější zabezpečení dat i infrastruktury (scénáře budoucnosti - živé město)</p> <p>➤.7 Nepředvídané demografické změny mohou vést k tomu, že bytová politika města se mine svým zacílením - např. neodhadnutím nižší míry ochoty zakládat rodinu a tím i nižší potřeby větších bytů pro rodiny.</p> <p>➤.8 Kvůli odchodu firem, které mají matky v zahraničí, může městem významně zahýbat v oblasti zátěže/odlehčení na infrastrukturu úbytek tisíců lidí, kteří do Jihlavy přijíždějí každý den za prací (BOSCH - 2000 lidí) (scénáře budoucnosti fungující město)</p>
Kvalita prostředí, životnost a údržba	<p>➤.4 Podpora modro-zelené infrastruktury a tímto směrem zaměřených projektů, podpora retence vody z úrovně státu a EU může pomoci zkultivovat prostředí i z jiných hledisek.</p>	<p>➤.9 Intenzivní investování do atraktivního veřejného prostoru nebude kvůli online kultuře nevyužíváno, oceňováno - nedostatek či nezájem o modro-zelené infrastruktury (sportoviště, koupaliště, záchyt vody..) a nevyužívání vody pro tyto volnočasové aktivity vč. využití lodí atd. (scénáře budoucnosti - živé město)</p> <p>majetku, ztráta půdy vlivem eroze, znečištění vodních toků a ploch z důvodu extrémních výkyvů počasí. (scénáře budoucnosti - udržitelné město)</p>
Efektivita dopravy	<p>➤.5 Vysokorychlostní trať a Centrální dopravní terminál jsou příležitostí pro rozvoj centra města, protože přivedou více jihlaváků i mimo jihlaváků k severnímu centru města. (Centrum města)</p>	<p>➤.11 VRT - město nestihne vyřešit vnitroměstské dopravní problémy v severní části města spojené s dopravou pracovníků ve špičce a s potřebou P+R parkoviště u VRT přibudou další.</p>

	<p>2.6 Rostoucí využívání obnovitelných zdrojů pro výrobu elektrické energie a pro dopravu může posilovat energetickou bezpečnost, nezávislost, úspory. (scénáře budoucnosti)</p> <p>2.7 Spolupráce s krajem a SŽDC jsou příležitostí pro začlenění železnice do systému kombinované dopravy, vznik nového dopravně-obchodního uzlu s možností zbudování návazných přestupních uzlů vlak – MHD Rozvoj integrovaného dopravního systému kraje - Veřejná doprava Vysočiny.</p>	<p>1.12 Automobilová doprava bude, z důvodu své rychlosti, stále prioritní. (scénáře budoucnosti - živé město). Elektromobilita vyřeší emise a dominování veřejnému prostoru zůstane. V důsledku toho bude náročné veřejná prostranství využívat za jiným účelem a toto využití prosadit. Nedostatek a špatný management parkování v centrálních oblastech města bude mít za následek neochotu obyvatel zůstat v centru města a trávit zde svůj volný čas.(scénáře budoucnosti - živé město)</p> <p>1.13 Nevyhovující stav železničních tratí a nedostatečná infrastruktura bude limitovat rozvoj kombinované dopravy.</p>
Charakter prostředí, kulturní hodnota	<p>2.8 Nárůst poptávky po sdílených a komunitních službách a aktivitách vytvoří prostředí pro setkávání (veřejná prostranství, zastřešené altány, zpřístupněné kostely, vnitrobloky, huby, komunitní zahrady, opravny, re-use centra, carsharing, baugruppe) a může posilovat mezilidské i mezigenerační vztahy, vztah k místu a udržet mladé nebo je i přilákat do Jihlavy. (scénáře budoucnosti - fungující město)</p>	<p>1.14 V důsledku většího přesunu prodeje do on-linu odliv drobné komerce z centra do City Parku, kde se budou některé prodejny pravděpodobně uvolňovat - v CP je řada obchodů, které by nemohly fungovat v centru (např. velké textilní obchody), zároveň však CP stáhlo některé obchody, které v centru mohli být (domněnka k diskusi: CP nepomáhá centru, když tam zaparkuji, zůstanu tam). (Centrum města)</p>

Fungující samospráva – dílčí SWOT

vnitřní spolupráce a řízení uvnitř úřadu včetně SW, komunikace s občany a právními subjekty, spolupráce s dalšími subjekty (univerzita, samospráva ...), péče o občany, prevence problémů, hospodaření města, možnosti příjmů

	Silné stránky	Slabé stránky
vnitřní spolupráce a řízení uvnitř úřadu včetně SW	<p>Si.1 Většina odborů magistrátu sídlí v jednom komplexu budov Masarykovo nám. – Hluboká, což usnadňuje komunikaci.</p> <p>Si.2 GIS oddělení poskytuje jak úřadu, tak vedení města mapové platformy/kombinace dat o městě, které pomáhají komplexnějšímu přístupu k rozhodování. SW vybavení poskytuje dobré zázemí pro komunikaci s veřejností a jinými subjekty a velkou operativnost při práci s daty.</p> <p>Si.3 Probíhají pravidelná výjezdní zasedání vedoucích odborů - propojování lidí, řešení časově náročných koncepčních věcí</p> <p>Si.4 Systém VERA je postupně rozšiřován o moduly, které mají potenciál pro nastavení projektového řízení úřadu.</p> <p>Si.5 Existuje stabilní systém porad.</p>	<p>Sl.1 Soulad aktivit či investic do aktivit a projektů s vazbou na strategické dokumenty a jejich cíle v rámci rozhodování o rozpočtu není vnímán jako plnohodnotné kritérium pro rozhodnutí.</p> <p>Sl.2 V rámci úřadu probíhá řada neefektivních procesů a postupů (tisk dokumentů, které by mohly být pouze elektronické jako např. výkazy homeoffice, DPP); rezervace místností je třeba domlouvat, nelze dělat elektronicky; neexistuje vnitroúřadový chat; metadata/databázové vyhledávání k usnesením RM a ZM), není jednotné ukládání dokumentů, ale několik různých úložišť; vedoucí odborů by měli vidět dokumenty zbytku úřadu, což dnes nefunguje.</p> <p>Sl.3 Chybí dostatečné projektové řízení - důsledkem je neefektivita u projektů, které jdou napříč úřadem.</p> <p>Sl.4 Management udržitelnosti je reaktivní, tj. Zdravé město pouze zpětně deklaruje naplňování cílů dle sektorových oblastí bez vlivu na jejich plánování (SDG)</p>

	<p>Si.6 Existují interní noviny - zpravodaj.</p> <p>Si.7 Dobrá komunikace mezi vedoucími odborů.</p> <p>Si.8 Existuje intranet s pravidelně aktualizovanými informacemi.</p> <p>Si.9 Covid přiměl úřad urychlit vývoj digitalizace, je snaha to zachovat, magistrát města Jihlavy postupně zavádí také další principy eGovernmentu.</p> <p>Si.10 Město Jihlava je součástí Národní sítě zdravých měst, které sdílí metodiku a podporu.</p> <p>Si.11 Jsou k dispozici místnosti vybavené pro on-line jednání</p>	<p>Si.5 Existuje opravdu velké množství vnitřních směrnic a formalit, není v silách běžného zaměstnance všechno znát.</p> <p>Si.6 Audit udržitelnosti je z pohledu aktuální legislativy a trendů na národní úrovni a úrovni EU zastaralý nástroj - monitorovací indikátory nereflektují změnu v důsledku EU Green Deal hlavně v oblastech energetiky, cirkulární ekonomiky a podpory inovací (SDG)</p> <p>Si.7 Soudržnost a vnitřní spolupráce je narušena velkým množstvím organizačních změn.</p> <p>Si.8 Obecná pomalost změn a naplňování strategií demotivuje aktivní občany i veřejnost. (Pochyby a pohyby Jihlavy)</p> <p>Si.9 ISO jako řízení kvality úřadu se neujalo. Aktuálně je nejednotný náhled na to, zda by měl být nástrojem řízení kvality úřadu audit udržitelného rozvoje.</p> <p>Si.10 Vedení města nemá celkový přehled o fázích přípravy a realizaci projektů. Neúčast politiků na klíčových poradách brzdí zavádění projektového řízení.</p> <p>Si.11 Zaučení do systému VERA není součástí vstupního vzdělávání zaměstnanců. Školení je hodně obecné, bylo by potřeba osobnějšího přístupu a konzultací "na míru".</p> <p>Si.12 Velké množství, různá metodická kvalita sektorových dokumentů z pohledu plánování (zejm. definování cílů, např. u Místního plánu inkluze) a řízení, včetně evaluace implementace, kde chybí indikátory a návaznost na rozpočet (např. u Kulturní strategie a Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání). Není jasné, který dokument má být kým schvalován a kým brán na vědomí. (SDG)</p> <p>Si.13 Absence adresování potřeb specifických skupin ve městě, resp. z pohledu genderu při plánování (SDG)</p> <p>Si.14 Systém VERA je funkcionalitou optimalizovaný spíše pro menší města a dodavatel je málo flexibilní při řešení nových potřeb.</p> <p>Si.15 Chybí portál občana jako nástroj digitalizace.</p> <p>Si.16 Úřad sám dělá v sociální oblasti činnosti, které by bylo možné outsourcovat od neziskových organizací, které jsou operativnější a někdy i kompetentnější.</p>
--	---	---

		<p>Sl.17 Některé profese jsou neefektivní tím, že úřad i jednotlivé organizace města je řeší zvlášť - domovníci, zedníci; jedna servisní organizace pro úřad i organizace města by byla efektivnější.</p>
Komunikace s občany a neziskovou a podnikatelskou sférou	<p>Sl.12 Pracuje se na prostorové optimalizaci i služeb pro veřejnost do jedné budovy (odd. str.plánování).</p> <p>Sl.13 Úřad rozvíjí komunikaci s osadními výbory. Dolina jako jedno z velkých sídlišť má zájem o zřízení osadního výboru. (Jihlava pohledem veřejnosti - mapa)</p> <p>Sl.14 Jihlava v posledních letech rozšiřuje možnosti zapojení se do plánování a rozhodování města (Fóra, veřejná projednání, ankety, online kavárny) jsou nové kanály a způsob komunikace, styl komunikace je příjemnější. (Pohyby a pochyby Jihlavy)</p>	<p>Sl.18 Roste demotivace a despekt k plánování - nejsou vidět výsledky, průběžná zpráva z realizací z úřadu směrem ven. (Mapování hybatelů)</p> <p>Sl.19 Ve městě chybí komplexní orientační systém pro návštěvníky (SWOT analýza pro Strategii kultury, volného času a cestovního ruchu) - vazba na potřebu mapky (online i tištěnou)</p> <p>Sl.20 Město nemá speciální komunikaci zaměřenou na podnikatele - pravidelná setkání podnikatelů s vedením města, informační webovou stránku pro podnikatele a investory. (SWOT pro Strategii kultury, volného času a cestovního ruchu)</p> <p>Sl.21 K.ú. Jihlava nemá osadní výbor.</p> <p>Sl.22 Město nedává veřejnosti dostatečně zpětnou vazbu z projednání - jak bylo z podněty naloženo. (oddělení str. plánování)</p> <p>Sl.23 Veřejnost už může být z přemíry projednání a anket unavená, demotivovaná pro ty, kteří dění aktivně sledují hrozí přehlčení, (oddělení str. plánování). Záleží na tématu.</p> <p>Sl.24 Občané mají dojem nepřehlednosti a neinformovanosti veřejnosti. Chybí přehlednější webové stránky (pro propagaci kultury i pro řešení životních situací občanů i městské plakátovací plochy) Je potřeba nejen informovat, ale i lákat a motivovat občany k aktivní účasti. (Pochyby a pohyby Jihlavy)</p> <p>Sl.25 Místní hybatelé mají dojem, že Jihlavákům chybí hlubší pozitivní vztah ke svému městu. Jihlaváci se necítí odpovědní, a chybí jim dlouhodobý zájem a aktivní péče o své město. (Pochyby a pohyby Jihlavy) Tento problém se však týká celé ČR.</p> <p>Sl.26 Identita Jihlavy jako krajského města je občany vnímaná více jako administrativní záležitost, než skutečnost. (Pochyby a pohyby Jihlavy)</p> <p>Sl.27 Nevyužitý potenciál spolupráce města, podnikatelského sektoru a neziskového sektoru v oblasti mecenášství a podpory projektů. (Pochyby a pohyby Jihlavy)</p> <p>Sl.28 Chybí mapka s přehledem, kde v Jihlavě jsou které úřady. Přehledná mapka by mohla být i online.</p>

		<p>Sl.29 Chybí mapka poskytovatelů sociálních služeb. Základní oblasti jsou na webu OSV zpracované, ale pro lepší orientaci by byla lepší mapa (www.pecudoma.cz pro celou ČR pro inspiraci).</p> <p>Sl.30 Cizinci neznají strukturu úřadu, nenajdou komplexní informace o tom, jak postupovat při narození dítěte a pod. v jejich rodném jazyce (matrika, poplatky za odpad...) - ukrajinština, ruština, vietnamština, mongolština, srbština, angličtina</p>
Komunikace s dalšími subjekty – obce, kraj, univerzity	<p>Sl.15 Zlepšilo se zastoupení města a regionu ve vyšších orgánech. Ve vedení Kraje Vysočina je zastupitel z Jihlavy. V čele senátu stojí bývalý zastupitel Telče. Město má zastoupení jak v krajském zastupitelstvu, tak ve sněmovně.</p> <p>Sl.16 Spolu s VŠPJ realizuje magistrát řadu projektů, výzkumů. Intenzivně katedra sociální práce - SPRSS pro ORP Jihlava.</p> <p>Sl.17 V rámci evropských programů Integrovaný program rozvoje území, ITI komunikuje odbor rozvoje města na přípravě financování investičních projektů s obcemi, které jsou silné k podávání investičních projektů.</p> <p>Sl.18 Odbor regionálního rozvoje kraje a města jsou v úzkém kontaktu.</p> <p>Sl.19 V rámci realizace projektů MAP komunikuje pravidelně odbor školství, mládeže a tělovýchovy se základními školami v regionu.</p> <p>Sl.20 Město Jihlava poskytuje okolním obcím kvalitní IT podporu i rady z různých odborů.</p>	<p>Sl.31 Chybí pravidelná setkávání a důvěra ve spolupráci Jihlavy s obcemi v regionu (zkušenost z tvorby Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb).</p> <p>Sl.32 Přípravu regionální inovační strategie má na starosti Rada pro inovace Kraje Vysočina. Krajské město Jihlava nemá v tomto orgánu zastoupení. (Socioekonomická analýza, kap. 2.4</p> <p>Sl.33 Neexistuje něco podobného jako MAS Jihlavská aglomerace, mikroregionální spolupráce, svazek obcí apod. jako nástroj nejen pro sdílení zkušeností, ale i příležitost pro podávání projektů, získávání levnějších energií, datových služeb; koordinovaný rozvoj území - cestovní ruch, zadržování vody v krajině, dopravní systémy apod. Není to možná potřeba příliš formalizovat - může fungovat i bez oficiální platformy dobře s nejbližším zázemím.</p> <p>Sl.34 Neexistuje platforma pro komunikaci a spolupráci města se středními školami. SŠ komunikují se zaměstnavateli; Město spíše do platformy není přímo zapojeno.</p>
Péče o občany, prevence problémů – bydlení, sociální oblast, vzdělávání	<p>Sl.21 V posledních 5 letech otočení trendu, kdy začali nad vystěhovanými obyvateli převažovat přistěhovalí. (demografická prognóza, kap.4)</p> <p>Sl.24 Od roku 2018 došlo k výraznému poklesu přestupků v oblasti veřejného pořádku. Postupně se snižují i přestupky proti majetku a dodržování vyhlášek a nařízení obce. (Aktualizace bezpečnostní analýzy za rok 2020, 3.6).</p> <p>Sl.25 Kriminalita v Jihlavě dlouhodobě klesá. Počet zločinů a přečinů od z roku 2017 na 2020 z počtu 1038 na 812. (Aktualizace bezpečnostní analýzy za rok 2020 - součást Plánu prevence kriminality).</p> <p>Sl.26 Střední délka života v ORP Jihlava je jedna z nejvyšších v České republice. Znamená to, že úroveň zdravotního stavu zde žijících obyvatel</p>	<p>Sl.35 Je převis poptávky nad nabídkou po kapacitě pobytových sociálních služeb pro seniory. Otevření nového domova pro seniory 2022 srovná situaci na průměr ČR. (demografická prognóza kap. 8)</p> <p>Sl.36 V Jihlavě chybí stomatologové, psychiatři a praktici (pro dospělé, děti i dorost) (Vstupní analýza - Agentura pro sociální začleňování 2019).</p> <p>posledních 5 letech otočení trendu, kdy začali nad narozenými obyvateli převažovat zemřelí. (demografická prognóza, kap. 4)</p> <p>Sl.38 Chybí služba zdarma pro osoby (nejen seniory) v duševní tísní bez diagnózy. V Jihlavě chybí (dětští) psychiatři (aktualizace Zdravotního plánu, Pochyby a pohyby Jihlavy)</p>

	<p>bude patřit také k nejlepším v celé ČR. Podíl dětí, narozených s nízkou porodní hmotností (pod 2 500 g) je na Jihlavsku pod úrovní průměru ČR. (Analýza zdravotního stavu obyvatel 2020, kap. 8.1)</p>	<p>Sl.39 Chybí byty v rámci sociálního bydlení sociálních služeb . Zabydlování osob s duševním onemocněním řeší částečně VOR, CDZ.</p> <p>Sl.40 Chybí krizové lůžko pro nepředvídané situace pečujících osob.</p> <p>Sl.41 Zmenšuje se podíl obyvatel v produktivním věku (15-65 let) ze 70,4% v r. 2010 na 63,7 v r. 2019. (demografická prognóza, kap.4)</p> <p>Sl.42 Od roku 2019 dochází ke zvýšení přestupků na úseku ochrany před alkoholismem a jinými toxikomaniemi. V roce 2019 vychází průměrný počet přestupků v této oblasti na 9 měsíčně, v roce 2020 se průměr zvýšil na 12 přestupků. (Aktualizace bezpečnostní analýzy za rok 2020, 3.6). Může to vypovídat o přísnější obecní vyhlášce - máme více pod kontrolou; porovnání vyhlášek.</p> <p>Sl.43 Narůstají počty lidí s duševním onemocněním mmj. v oblasti závislostí. S tím se pojí problematika domácího násilí a další dopadů.</p> <p>Sl.44 Zvýšený zájem o pronájem bytů souvisí zejména s nárůstem pracovních míst ve společnostech vyrábějících komponenty pro automobilový průmysl. Příliv pracovních sil má značný vliv i na složení klientely ubytoven. Zaměstnanci velkých firem z těchto ubytovacích zařízení postupně vytlačují osoby ohrožené sociálním vyloučením pobírající dávky pomoci v hmotné nouzi (Vstupní analýza - Agentura pro sociální začleňování, 2019).</p> <p>Sl.45 V Jihlavě je cca 80 - 100 osob bez domova (Vstupní analýza - Agentura pro sociální začleňování, 2019)</p> <p>Sl.46 V Jihlavě nejsou pro skupinu osob bez domova zajištěny služby nízkoprahového denního centra nabízející poradenství.(Vstupní analýza - Agentura pro sociální začleňování, 2019).</p> <p>Sl.47 Chybí dlouhodobé financování a koordinace preventivních programů na školách (aktualizace Zdravotního plánu).</p> <p>Sl.48 Cizinci, kteří v Jihlavě nachází práci skrze agentury, zůstávají ve svých bublinách a v ostatních životních oblastech zůstávají neintegrováni. (Pochyby a pohyby Jihlavy). Ne všichni z nich však chtějí být integrováni - 3 měsíční víza.</p> <p>Sl.49 Chybí ambulantní služby pro závislé (aktualizace Zdravotního plánu) prověřit toto tvrzení - ambulance jsou k dispozici např. PNJ</p>
--	---	---

		<p>Sl.51 Chybí dostupné bydlení pro seniory a osoby s invalidním důchodem (smluvní částka 100 000,- jako podmínka pro uzavření nájemní smlouvy k obecnímu bytu v domech s pečovatelskou službou vytváří nepřekonatelnou bariéru na straně cílové skupiny). Chudoba důchodců již nyní zabraňuje dostupnosti některých základních služeb.</p> <p>Sl.52 Město nemá koncepci nakládání s bytovým fondem (chceme příjmy? privatizovat? chceme řešit bytovou nouzi?, nevyužívání IROP pro řešení nakládání s byty pro příjmově definovanou skupinu osob apod.</p>
Hospodaření města, možnosti příjmů	<p>Sl.27 Dosavadní nízké zadlužení ve srovnání s obdobně velkými městy (cca. 1/3 průměru srovnatelných měst).</p> <p>Sl.28 Město vlastní rozsáhlé a atraktivní zastavitelné pozemky - je to do budoucna možnost příjmů z prodeje, zhodnocení, využití či možnost směřit pro realizaci potřebného záměru jinde.</p> <p>Sl.29 Daně z nemovitosti jsou nastaveny relativně nízké – dosud výhodné pro podnikání, je možné je v případě potřeby zvýšit. (diskuze během prezentací analýz)</p> <p>Sl.30 Úsekové měření od r. 2019 tvoří významný příjem města, po odečtení nákladů zůstává cca. 10 mil. Kč /rok. (ekonomická analýza)</p> <p>Sl.31 V současnosti příjem města z rozpočtového určení daní za žáky převyšuje vynakládané provozní výdaje do škol zhruba o 15–20 %.(Analýza potřeb základních škol zřizovaných Statutárním městem Jihlava)</p> <p>Sl.32 Vznikly Zásady pro spolupráci s investory, ze kterých jsou nové příjmy, které pomáhají pokrýt náklady na infrastrukturu vyvolanou novou výstavbou.</p> <p>Sl.33 Vznikl investiční plán, který dává přehled, kdy a v jakém objemu jsou na pořadu dne opravdu nezbytné investice. Pomůže zpřehlednit přípravu rozpočtu.</p> <p>Sl.34 Diskutuje se o efektivitě přípravy rozpočtu a nakládání s majetkem, postupně se začíná využívat schopnost nemovitosti zhodnocovat a optimalizovat postupy.</p>	<p>Sl.53 V letech 2018-2019 výrazně narostl počet agenturních pracovníků, kteří využívají infrastrukturu města, ale nepřinášejí daňové příjmy (profil města kap. 2.2.).</p> <p>Sl.54 Město nemá adekvátní příjem z parkování, ve většině města je zdarma, byť výstavba a údržba parkovacích stání něco stojí a různí občané využívají parkování v různé míře.</p> <p>Sl.55 Neumíme připravit projekty ve spolupráci se soukromým sektorem.</p> <p>Sl.56 Navyšování vnitřního dluhu města (nedostatečné výdaje do oprav) - zhoršuje se technický stav infrastruktury v majetku města.</p> <p>Sl.57 Finance vybrané na poplatcích za svoz komunálního odpadu nepokryjí náklady, které město s odpadem má. (ekonomická analýza).</p> <p>Sl.58 Daňové příjmy odpovídají pouze úhrnu provozních mandatorních a kvazimandatorních výdajů, které město musí vydat – jako jsou např. ze zákona povinná agenda, provoz organizací. Na rozvoj či podporu kultury, sportu apod. si musí vydělat pronájmy, poplatky a získat dotace. To je dlouhodobě neudržitelné. Vyplývá to i z toho, že daně z nemovitosti jsou nastaveny relativně nízké. (ekonomická analýza)</p> <p>Sl.59 Zatím není prověřeno, které nemovitosti jsou do budoucna nezbytné pro zajištění veřejných služeb a realizaci rozvojových záměrů a které ne a je vhodné je prodat a jaká je potřebná rezerva. Začalo se na tom pracovat. (ekonomická analýza).</p> <p>Sl.60 Zatím není plán jak využít příležitosti a přilákat nové trvalé obyvatele nahlášením trvalého bydliště i přistěhování (práce na tom jsou na začátku).</p> <p>Sl.61 Část nemovitostí ve vlastnictví města je prázdných z důvodu špatného stavu, tím pádem negenerují příjem.</p>

	<p>Si.35 Městské společnosti fungují dlouhodobě stabilně.</p>	<p>Si.62 Část bytů má nájemné, které neodpovídá tržnímu nájmu, aniž se jedná o sociální byty či jinak účelově vázané byty.</p> <p>Si.63 U části historických atypických nájemních smluv není přehled o tom, zda odpovídají tržnímu stavu výše nájmu.</p> <p>Si.64 Nemáme pracovníka, který se orientuje na realitním trhu dostatečně dobře na to, aby dokázal s nemovitostmi pracovat tak, aby využil všechny příležitosti.</p> <p>Si.65 Pro dotace nemáme projekty předem připravené do zásoby "v šuplíku" a řešíme je až v době, kdy je vypsaná výzva.</p> <p>Si.66 Neumíme vytěžit z městských společností maximum možného. Jak zvážit, co přesně je ve veřejném zájmu a co je třeba pojmout jako byznys a jak úkolovat jejich vedení.</p> <p>Si.67 Město a městské společnosti nemají adekvátní příjmy z reklamy na svém majetku.</p> <p>Si.68 Kraj Vysočina je v žebříčku počtu ekonomicky aktivních osob na celkové populaci v rámci ČR na posledním místě. Na Vysočinu se stěhují lidé na důchod a mladí se odstěhovávají (scénáře budoucnosti - fungující samospráva)</p>
	Příležitosti	Hrozby
vnitřní spolupráce a řízení uvnitř úřadu včetně SW	<p>P.1 Decentralizace a nové technologie umožní lépe a rychleji rozhodovat, pokud je dokáže město zapracovat do fungování úřadu a přizpůsobí jim i organizaci řízení. (scénáře budoucnosti - udržitelné město)</p> <p>P.2 Zefektivnění práce veřejné správy s vývojem digitalizace, zavádění eGovernmentu, menší nutnost vše tisknout.</p> <p>P.3 Šance přitáhnout zkušené experty, kteří v rámci nových pracovních modelů budou pracovat částečně v soukromém sektoru a na částečný úvazek i pro město.</p>	<p>H.1 V důsledku zásahů státu do uspořádání veřejné správy (jako např. státní stavební úřad) se sníží její kapacita.</p> <p>H.2 Pokud se kybernetické bezpečnosti nebudou věnovat centrální orgány a městům dostatečně pomáhat, bude v oblasti kybernetické bezpečnosti nedostatečně vzdělaný personál - ten je ohrožením pro fungování a důvěryhodnost veřejných institucí (scénáře budoucnosti - fungující město)</p> <p>H.3 Organizace a příprava pracovníků veřejné správy neumožní výhody digitalizace a big data využít a město bude ve srovnání s jinými ztrácet.</p> <p>H.4 V důsledku rostoucí poptávky po kvalifikované pracovní síle soutěž o technologicky zdatné a jinak schopné zaměstnance napříč sektory a obory - hrozí odchody klíčových zaměstnanců či růst finančních nákladů.</p>

Komunikace s občany a neziskovou a podnikatelskou sférou	<p>2.4 Sdílení komunitních akcí mezi rezidenty v důsledku rostoucí poptávky po nich ve společnosti eliminuje polarizaci společnosti (scénáře budoucnosti - živé město)</p> <p>2.5 Nové platformy pro zapojení veřejnosti do správy a analýzy dat umožní zvýšit participaci a zkvalitnit rozhodování. (scénáře budoucnosti - udržitelné město)</p>	1.5 Odosobnění veřejné správy v důsledku masivní digitalizace, větší izolace seniorů a těch, kteří nežijí primárně online (scénáře budoucnosti)
Komunikace s dalšími subjekty – obce, kraj, univerzity		
Péče o občany, prevence problémů – bydlení, sociální oblast, vzdělávání	<p>2.6 Využívání nových zdravotnických technologií a využívání online či telemedicíny pro diagnostiku i terapii a zároveň větší míra specializace centrální krajské nemocnice. Přesouvání lékařské péče do domácího prostředí, vznik nových služeb cílených na určité skupiny obyvatel (např. seniory) umožní zvládnout zvýšené nároky na zdravotnictví. (scénáře budoucnosti - živé město)</p> <p>2.7 Mezigenerační solidarita a environmentálně šetrná řešení spolu s dotacemi umožní řešit řadu problémů a zavést řadu zlepšení, bude-li město včas připraveno. (scénáře budoucnosti - udržitelné město)</p> <p>2.8 Rozvoj a podpora bydlení s nízkonákladovým provozem motivovaná environmentálně bude zároveň pro řadu lidí nejlepší investice na důchod.</p> <p>2.9 V důsledku demografických změn mezi roky 2030 - 2040 ubude dětí, předpokládá se v roce 2040 cca 1000 nevyužitých míst v MŠ a cca. 2000 v ZŠ, což umožní růst města přistěhováním bez nutnosti dostavby infrastruktury.</p>	<p>1.6 V důsledku demografických změn mezi roky 2030 - 2040 ubude dětí, předpokládá se v roce 2040 cca 1000 nevyužitých míst v MŠ a cca. 2000 v ZŠ. (demografická prognóza kap. 8)</p> <p>1.7 Prohlubující se generační polarizace společnosti - vzájemné odtržení generací snižuje sociální soudržnost, ochotu pro komunitní akce a představuje nevhodný vzor pro nejmladší generaci (scénáře budoucnosti)</p> <p>1.8 V důsledku demografických změn do roku 2040 přibude cca. 2753 obyvatel seniorského věku nad 65 let, z toho 1338 ve věku nad 85 let. (demografická prognóza kap. 8)</p> <p>1.9 Nárůst zátěže na zdravotnictví v souvislosti s prodlužováním života v nemoci, paliativní péče z důvodu stárnutí populace a v důsledku zhoršení zdravotní péče. (scénáře budoucnosti - udržitelné město)</p> <p>1.10 Úbytek vyškolených lékařů z důvodu jejich odchodu za lepšími pracovními podmínkami a v důsledku zhoršení zdravotní péče.(scénáře budoucnosti - živé město)</p> <p>1.11 Vyšší náklady na zdravotní péči z důvodu vysoké specializace a využívání drahých technologií. (scénáře budoucnosti - živé město)</p>
Hospodaření města, možnosti příjmů	<p>2.10 VRT může pomoci přivést nové obyvatele, pro které bude najednou i z Jihlavy dostupná Praha a Brno</p> <p>2.11 Dotace na inovativní postupy a zvýšení kapacity úřadu mohou pomoci financovat změny navržené strategickým plánem a ambice na inovace a udržitelnost ve fungování úřadu.(scénáře budoucnosti)</p>	<p>1.12 V důsledku demografických změn a snížené plodnosti do roku 2040 ubude přirozenou měnou i se zahrnutím pravděpodobné migrace cca. 1650 osob, což znamená propad daňových příjmů. (demografická prognóza kap.</p> <p>1.13 V důsledku prohlubující se asocializace společnosti (online nákupy, sportování, sociální sítě, práce i zábava) se zvyšují nároky na likvidaci odpadů (obalů) a kriminality. (scénáře budoucnosti).</p>

Hospodaření se zdroji, provoz – dílčí SWOT

provoz budov, voda, odpady, emise, hygiena prostředí

	Silné stránky	Slabé stránky
Provoz budov	<p>Si1 Koncepce energetických úspor tematizuje a srovnává dosavadní vývoj spotřeby energie v budovách města a jeho organizací. Je zmapovaný výchozí stav. (PK na podkladě koncepce energetických úspor)</p> <p>Si2 Tam, kde jsou páteřní rozvody CZT z blokových kotelen je ještě potenciál pro připojení dalších odběrů dalších objektů. (nově např. napojena ZŠ a MŠ Seifertova ze zdroje tepla z biomasy.)</p> <p>Si3 Krovky a možnost regenerace střešní krajiny v centru – velká potenciální kapacita pro využití (pro práci, atypické byty) i pro snížení spotřeby energie. Je ale potřeba hlídat kvalitu zásahů (např. regulačním plánem). (Centrum města)</p> <p>Si4 Lidé mají zájem o realizaci úsporných opatření a chuť ty investice dělat. Z objektů zákazníků CZT je plně zatepleno přes 80 % a 95 % má vyměněná okna (dle údajů o zákaznících společnosti Jihlavské kotelny)</p> <p>Si5 U řady budov města proběhlo zateplení - tam, kde se rekonstruovala budova a fasáda vždy se zateplením.</p> <p>Si6 Existuje jedna kotelna na biomasu, vytápí dva propojené systémy CZT sídliště u hřbitova a u pivovaru. Město vlastní podíl v kotelnách, má v rukou alespoň část zdrojů, o kterých může rozhodovat.</p>	<p>Si.1 Nevyužité (nebo zanedbané) historické domy vlastněné městem jsou negativem, možnost jejich využití potenciálem pro urbanistickou indukci (doplnění iniciačních a žádoucích funkcí), zároveň však hrozí vysoká investice do historických domů bez návratnosti. (Centrum města)</p> <p>Si.2 Zatím velká závislost na fosilních palivech pro vytápění - převažuje zemní plyn.</p> <p>Si.3 Absence adresování cíle "19.3 Všechny nově dokončené budovy se řadí do energetické třídy A. Existující budovy se postupně renovují minimálně na úroveň energetické třídy C" (Implementační rámec Strategie ČR 2030) - Cíle Územní energetické koncepce jsou obecně formulované a těžko je lze vyhodnocovat</p> <p>Si.4 Koncepce energetických úspor v analýze potenciálu úspor nezohledňuje kvalitu vnitřního prostředí budov zejména neřešením řízeného větrání u utěšňovaných a zateplovanych budov a nenavrhuje a neprověřuje varianty z hlediska výše úspor dostatečně ambiciózní vzhledem k vytyčeným cílům EK (PK na podkladě koncepce energetických úspor)</p> <p>Si.5 Územní energetická koncepce ve svých východiscích uvádí do r. 2042 nárůst obyvatel o 9200 osob - což neodpovídá demografické prognóze, která předpovídá naopak mírný pokles počtu obyvatel; poměry bytových a rodinných domů nepočítá dle návrhu ÚP, ale odhaduje z minulého vývoje. (srovnání ÚEK, Demografická prognóza kap.</p> <p>Si.6 Většina panelových domů zateplena z dnešního pohledu nedostatečně, ale to, že k tomu již došlo výrazně snižuje ochotu obyvatel na další zlepšování parametrů objektů.</p> <p>Si.7 Město v posledním desetiletí privatizovalo cca. 2 tis. bytů, ze zbývajících 10 % není využito z důvodu nezbytnosti rekonstrukce.</p> <p>Si.8 Zatím málo využití střechy pro výrobu energie formou fotovoltaických panelů.</p> <p>Si.9 Na úřadě se často nezhasíná v místnostech, kde nikdo není, topí se při otevřeném okně, nejsou perlátory. Nezrealizovalo se využití šedé vody u rekonstrukce.</p>
Voda, odpady	<p>Si.7 Roste podíl znovu využitého odpadu na celkovém množství odpadu - mezi lety 2012 - 2019 o cca. 15 p.b., pozitivně se projevilo zejména</p>	<p>Si.10 Nedostatečné ambice/cíle pro přechod na cirkulární ekonomiku v souladu s cíli EU Green Deal. Chybí strategické uchopení redukce odpadu, opatření se omezují na drobné aktivity typu malé Re-use centrum, nástroje jako je odpovědné veřejné zadávání se</p>

	<p>zavedení plošného třídění bioodpadu v r. 2016 a plošný 14ti denní svoz u rodinných domů (profil města kap. 3.3).</p> <p>Si.8 Je v provozu malé Re-use centrum.</p> <p>Si.9 Město získalo do vlastnictví vodárenskou infrastrukturu, díky tomu o ní může přímo rozhodovat a zlepšovat ji.</p> <p>Si.10 Město má vlastní třídící linku na odpady a díky tomu jsou tříděné odpady lépe obchodovatelné - může se pružně reagovat na to, o co je opravdu zájem na velmi proměnlivém trhu.</p> <p>Si.11 Vybudovaná infrastruktura pro sběr separovaného odpadu (Plán odpadového hospodářství)</p> <p>Si.12 Řada firem materiálově využívá odpady, např. Enviropol, Kronospan, Setra a další. Kronospan bude technologii zpracování dřevního odpadu rozšiřovat. To znamená možnost využít dřevní odpad ještě lépe než pro spalování.</p> <p>Si.13 Hlavní zdroj pitné vody pro Jihlavu – vodní nádrž Hubenov – má záložní alternativu pro nouzové čerpání, kterou představují Vodárenské rybníky a nádrž Nová Říše (profil města, kap. 2.2)</p> <p>Si.14 Existuje komunikační kampaň Zero waste s konkrétními projekty (městské kelímky, nákupní tašky, samolepka pro odmítání reklamních letáků apod.) viz web Jihlava bez obalů.</p> <p>Si.15 Spolupráce města s Univerzitou Jana Evangelisty Purkyně na zkoumání složení odpadu odhozeného na veřejném prostranství.</p>	<p>nevyužívají, podpora ekonomické transformace není. Celková produkce odpadů má zatím vzrůstající trend. (Plán odpadového hospodářství)</p> <p>Si.11 Drtivá většina střech domů centra i sídlišť odvodněna do jednotné kanalizace, což vede ke znečištění vodotečí z odlehčovacích komor při přivalových srážkách. Není zmapované, jaké stoky kam ústí a co je nutnou podmínkou úprav kanalizace a revitalizací.</p> <p>Si.12 Vodní nádrž Hubenov jako zdroj pro celou jihlavskou vodárenskou soustavu (a to není pouze Jihlava) je nedostačující kapacitou pokud se má Jihlava a okolní obce rozrůstat dle svých územních plánů, proto Jihlava aktuálně řeší napojení na vodní nádrž Švihov (Želivka) a tím diverzifikaci zdrojů.</p> <p>Si.13 Dle měření je voda v řece Jihlavě silně znečištěná – IV. třída jakosti vody z 5, příčinou zejména absence kanalizace či jednotná kanalizace v řadě obcí v povodí, zhoršuje se i kvalita vody v rybnících. (profil města, kap. 2.2)</p> <p>Si.14 Chybí krizový scénář, jak postupovat při nedostatku pitné vody, které dodávky jsou prioritní a je třeba je ponechat co nejdéle a které omezovat.</p> <p>Si.15 Záložní zdroj vody není v optimálním stavu (technický, kvalita vody), velké ztráty na přírodním potrubí. Nevyhovující technický stav i dalších rybníků.</p> <p>Si.16 Zatím není připravený postup, jak splnit požadavky na nakládání s odpady platné od roku 2030.</p>
Emise, hygiena prostředí	<p>Si.16 Bosch v Jihlavě vyvíjí technologie pro snižování uhlíkové stopy.</p> <p>Si.17 Kvalita vzduchu se v letech 2010-2019 zlepšuje. (profil města kap. 2.3)</p> <p>Si.18 Startuje budování protihlukové stěny Jihlava-Pávov okolo silnice I/38.</p> <p>Si.19 Využití el. pohonu v MHD (trolejbusy a elektrobusy s trakčním dobíjením) pomáhá zlepšovat kvalitu ovzduší ve městě.</p>	<p>Si.17 Hlavní problematické látky v ovzduší jsou prachové částice PM10 a PM2,5 a oxidy dusíku z hlavních zdrojů především dopravy, lokálních topenišť a firem z průmyslové zóny, Kronospan, Enviropol, Setra a dalších firem. (profil města kap. 2.3) Větší prachové částice z venkovního prostředí představují problém pro výrobu některých firem (nutnost častého čištění strojů).</p> <p>Si.18 Ekologická stopa města Jihlavy činila v roce 2020 (data z roku 2019) 5,07 gha/obyvatele, což představuje mírně podprůměrnou ekologickou stopu v rámci měst, které v ČR tento indikátor sledují (průměrná hodnota dosavadních 50 měření činí 5,21 gha/obyvatele). Lidstvo má však k dispozici pouze 1,76 ha biologicky produktivní země na obyvatele. (Profil města kap. 10.3)</p>

	<p>Si.20 Ekologická stopa města na obyvatele se snižuje, rychlost snižování se ale zpomaluje</p> <p>Si.21 Jihozápadní obchvat pomohl odvést část emisí z dopravy z centra.</p>	<p>Si.19 Absence relevantních klimatických/uhlíkových cílů s ohledem na cíle/závazky EU a ČR - Územní energetická koncepce počítá do roku 2042 v nejambicióznější variantě (z pohledu udržitelnosti) s poklesem primárních paliv pouze o 10 procentních bodů (p. b.) a nárůstem obnovitelných a druhotných zdrojů o 15 p. b., což činí závazek uhlíkové neutrality do roku 2050 nereálným.</p> <p>Si.20 Zatížení hlukem okolo hlavních silničních komunikací roste.</p> <p>Si.21 Modal split Jihlavy z roku 2017 (podíl druhů dopravy) zaostává za doporučeným poměrem v zastoupení cest MHD o 5 % a cyklo dopravy o 4 - 14 %; naopak cesty autem/taxíkem je doporučeno snížit o 5 - 10 % oproti stavu roku 2017 (Koncepce městské aktivní mobility 2021-2030 a PUMM) (SDG)</p> <p>Si.22 Plán udržitelné městské mobility města Jihlavy nepracuje s optimalizací přepravních potřeb (nesměňuje k předcházení potřeb po mobilitě např. efektivním uspořádáním území a služeb). (SDG)</p> <p>Si.23 Plán udržitelné městské mobility města Jihlavy nepracuje s přechodem na alternativní zdroje pro individuální dopravu s výjimkou drobné zmínky o spolupráci se soukromými investory při budování dobíjecích stanic elektromobilů. (SDG)</p> <p>Si.24 Není systematicky pracováno se světelným smogem. Lidé si stěžují zejména na velké svítící reklamní plochy.</p> <p>Si.25 Hluk z dopravy zvyšuje dlážděný povrch komunikací s rychlostí 50 km/h, který je oproti živici hlučnější.</p>
	Příležitosti	Hrozby
Provoz budov	<p>P.1 V důsledku nastavení evropských priorit šance pro investice do úspor a PPP projekty a urychlení investic do úspor.</p> <p>P.2 Participativní trend a rozvoj technologií, které participativní plánování usnadňují umožní vychytávat chyby z projektů a koncepčních dokumentů a jejich lepší nastavení.</p> <p>P.3 Využívání obnovitelných zdrojů pro výrobu elektrické energie posílí energetickou bezpečnost a nezávislost měst. (scénáře budoucnosti - živé město)</p>	<p>H.1 Vzhledem k časové omezenosti finančních podpor na adaptační a mitigační opatření a postupném nástupu sankčních nástrojů v evropském prostředí hrozí, že pokud město nebude připravené, nestihne vyčerpat podpory a dopadnou na něj jen restrikce.</p>
Voda, odpady	<p>P.4 V důsledku napojení vodárenské soustavy přivaděčem na vodní nádrž Švihov (Želivka) posílení kapacity zdrojů pitné vody.</p>	<p>H.2 Změna klimatu zvýší současný nedostatek vody. Nárůst počtu obyvatel ho nadále prohloubí. Dojde k nárůstu nákladů na zajištění vody a případně až omezení využívání zdrojů vody (např.</p>

	<p>P.5 Nová legislativa umožňující environmentálně šetrné veřejné zadávání dává šanci vyvíjet tlak na soukromý sektor aby se zaměřoval na žádoucí environmentálně odpovědné chování.</p> <p>P.6 Nedostatek vody a její kontaminace budou mít negativní vliv na zdraví obyvatel města. (scénáře budoucnosti - živé město)</p> <p>P.7 Stimuly EU v oblasti Green deal podpoří vývoj v celé oblasti a může pomoci financovat řadu změn řešících problémy města, budou-li včas připravené. Evropské a další fondy budou zaměřeny na oblast obnovy vodohospodářské infrastruktury, zadržování vody v krajině apod. (scénáře budoucnosti - udržitelné město)</p>	uzavření bazénů, provozů s vysokými nároky na pitnou vodu) (scénáře budoucnosti - udržitelné město)
Emise, hygiena prostředí	<p>P.8 V důsledku výstavby JV obchvatu obchvatu města Krajem Vysočina poklesnou emise škodlivin z dopravy v zastavěném území města.</p> <p>P.9 Podpora a přechod na lokální / obnovitelné zdroje energie a lokální produkci potravin zlepši kvalitu ovzduší (scénáře budoucnosti - udržitelné město)</p>	

Inovace, podnikání, zaměstnanost – dílčí SWOT

podmínky pro podnikání, podmínky pro obchodní a komerční služby pro obyvatelstvo, možnosti spolupráce s podnikajícími a městem

	Silné stránky	Slabé stránky
Podmínky pro inovativní podnikání	<p>Si.1 Existence VŠPJ v regionu, odkud vychází kvalifikovaná pracovní síla.</p> <p>Si.2 Okresní hospodářská komora má důvěru a ocenění firem za kvalitní i včasný informační servis, odborné vzdělávání (Mapování podnikatelského prostředí, Socioekonomická analýza 2.5).</p> <p>Si.3 Část průmyslových podniků rozvíjí inovace.</p> <p>Si.4 Jihlava v dobách konjunktury dokázala i navzdory vysokému základu počty pracovních míst zřetelně navyšovat (Socioekonomická analýza, kap.3.1), avšak z 80% pro nízkokvalifikované pracovní síly.</p> <p>Si.5 Do okresu Jihlava přiteklo v r 2018 celkem 18,4 mld. Kč zahraničních investic (a drtivá většina z toho s velkou pravděpodobností do Jihlavské aglomerace, resp. i do Jihlavy samotné), to je přitom téměř stejná suma jako součet okresů Havlíčkův Brod, Třebíč a Žďár n.S. Pro srovnání je to více než okresy s krajskými městy, jako jsou Karlovy Vary (12,0 mld.), Hradec Králové (13,5) nebo Olomouc (13,7). (Socioekonomická analýza, kap. 2.3.)</p> <p>Si.6 Existence dokumentu Krajská příloha národní RIS3 strategie za Kraj Vysočina.</p> <p>Si.7 Přítomnost vědeckotechnického parku v Jihlavě.</p>	<p>Sl.1 Jihlava vykazuje oproti okolním ORP městům nižší podíl osob s vysokoškolským vzděláním, patrně z důvodu historické setrvačnosti ve struktuře pracovních míst. Podíl osob dle dosaženého vzdělání neodpovídá ostatním krajským městům (vzdělanostní struktura je třetí nejhorší mezi krajskými městy dle počtu VŠ vzdělaných) (socioekonomická analýza , kap. 4.1)</p> <p>Sl.2 V Jihlavě se nenachází žádná inovační infrastruktura jako podnikatelské inkubátory, vědeckotechnické parky či podobná zařízení (Socioekonomická analýza, kap. 2.4)</p> <p>Sl.3 Není zmapován dopad zavádění automatizace a robotizace v rámci tzv. 4. průmyslové revoluce a dopad přechodu k udržitelnosti (např. podle nové směrnice EU o Taxonomii) na místní podnikatelské subjekty a město nemá nástroje, jak tyto procesy ovlivnit (SDG)</p> <p>Sl.4 Klíčoví zaměstnavatelé jsou pobočky významných zahraničních firem – což dává výhodu silnějšího zázemí, na druhé straně je místní ekonomika fakticky z velké části řízena zvenčí (Socioekonomická analýza, 2.5)</p> <p>Sl.5 Ve městě (kraj) není agentura, která by systematicky podporovala inovační podnikání na daném území. Většina krajů podobnou agenturu má. Zakladatelem agentur bývá nejčastěji kraj, někdy také krajské město. Začínající podnikatel i inovační podnikatel těžko získává vstupní informace. (Socioekonomická analýza, kap. 2.4)</p> <p>Sl.6 Vysoký podíl zaměstnanosti v průmyslu než je v krajských městech obvyklé. (socioekenomická analýza, kap. 2.1)</p> <p>Sl.7 Nevyužívá se institut odpovědného veřejného zadávání pro nastartování lokálního inovačního potenciálu s důrazem na společenský a environmentální dopad (SDG).</p>

		<p>I.8 Rozvoj firem naráží na limity počtu kvalifikované pracovní síly. (Socioekonomická analýza, kap. 2.1.)</p> <p>I.9 Nedostatek vhodných (inovativních) pozic pro vysoce kvalifikovanou inovativní pracovní sílu.</p> <p>I.10 Téměř ve všech výzkumných ukazatelích (patenty, granty, apod.) dosahuje okres Jihlava relativně nižších hodnot než Kraj Vysočina a Česká republika dle přepočtu na obyvatele. (Socioekonomická analýza, kap. 2.4.)</p> <p>I.11 VŠPJ není vlastníkem žádného patentu, neuzavřela žádnou licenční smlouvu a ani se od ní neoddělila žádná spin-off firma (Socioekonomická analýza, kap. 2.4.)</p> <p>I.12 Jihlavské firmy málo využívají podporu krajského Programu rozvoje podnikatelů. V roce 2020 ji využilo pouze 7 jihlavských firem z celkového 130 projektů z kraje.</p> <p>I.13 Specializace ekonomiky a typ pracovních míst závislé více na průmyslu způsobuje menší podíl inovací v ostatních odvětvích.</p> <p>I.14 Těžké nalákat vzdělané lidi, i když bude kvalitní pracovní nabídka kvůli nedostatečně rozvinutým podmínkám pro život v Jihlavě (bydlení, kultura...)</p> <p>I.15 Malá nabídka i poptávka kvalifikovaných zaměstnanců v "soft" oborech (sociologie, psychologie, consulting), které jsou pro inovace a rozvoj některých sektorů ekonomiky též důležité.</p> <p>I.16 Nejasná vize města, jakou v Jihlavě chceme ekonomiku a tím pádem jak podporovat rozvoj a inovace žádoucím směrem.</p> <p>I.17 Nefunguje mapování, jak se firmy staví k automatizaci a k inovacím, zřejmě je k tomu vede ekonomická situace a potřeba konkurovat.</p> <p>I.18 Lepší pracovní nabídky (lepší nabídka, vyšší finanční ohodnocení) pro bakalářsky vzdělané VŠ studenty v jiných krajských městech, případně možnost magisterského studia způsobuje odliv vzdělaných lidí.</p>
Podmínky pro obchody a komerční služby pro občany	I.8 Návštěva restaurací, kaváren a barů patří mezi 3 nejčastěji uváděné způsoby trávení volného času respondenty. (Jihlava pohledem veřejnosti - dotazník)C1	<p>I.19 V Jihlavě je nižší podíl tržních služeb (5,8 %) jak vůči průměru ČR, tak především vůči dalším krajským centrům, která se pohybují v rozpětí 8-10 % Obdobně u informačních a komunikačních služeb a peněžnictví a pojišťovnictví. Pravděpodobně je zde souvislost se nižším zastoupením podnikatelů (kteří by tvořili poptávku v těchto odvětvích) a vlivem velkých firem, které si služby tohoto</p>

	i.9 V den velkých akcí stoupají tržby podnikům v centru, kulturní akce podporují ekonomiku centra. (Centrum města - z rozhovorů s podnikateli v centru.)[3]	typu dokáží zajistit sami nebo je nepoptávají lokálně. (Socioekonomická analýza, kap. 3.1) i.20 Velký podíl zaměstnaných v průmyslu snižuje množství potenciálních zákazníků obchodů a služeb v centru. Pokud je většina lidí "ve fabrikách" a navíc pro dojíždějící autem, nemají důvod se do centra dostat a využijí spíš supermarketů či obchodní centrum. (Socioekonomická analýza a 23.4.2021) i.21 V centru bydlí málo lidí, kteří by obchody a služby mohou využívat.
Spolupráce podnikatelů a města – možnosti a podmínky	i.10 Existuje zájem firem o systém spolupráce města, podnikatelského sektoru a neziskového sektoru v oblasti mecenášství. (Pochyby a pohyby Jihlavy)	i.22 Řada firem nemá dostupné plochy pro rozvoj; město s tím zatím nepomáhá, nejsou údaje o tom, jaký typ firem poptává pozemky a pro jaké účely s jakými nároky. (socioekonomická analýza, kap. 2.5.2) Několik dotazovaných firem by se rádo rozvíjelo, ale nenašly na území města vhodné pozemky (ve vztahu k regulacím územního plánu) (Mapování podnikatelského prostředí) i.23 Nedostatečná spolupráce města s úřadem práce - město není schopno nabídnout např. veřejně prospěšné práce, nefunguje sdílení dat.
	Příležitosti	Hrozby
Podmínky pro inovativní podnikání	i.1 Digitalizace - rozvoj práce z domu (digitální nomádi), ale bydlení v klidnějším městě s příjemným měřítkem.[4].P.2 Rozvoj vysokorychlostní trati a dopravních spojení v rámci kraje může zvýšit dostupnost vysoce kvalifikované pracovní síly v Jihlavě, která je v tuto chvíli nedostatečná. i.3 Dotace vyplývající z Green New Deal mohou pomoci vytvořit nové pracovních příležitosti zaměřené na nízkoemisní technologie (scénáře budoucnosti). i.4 Koordinovaná spolupráce kraje, města, Czechinvestu, TAČR a VŠPJ bude motivovat podnikatelskou sféru a zaměstnance k samostatnému podnikání a k inovacím, čerpání evropských fondů a jiných dotačních příležitosti pro transformaci a diverzifikaci nových odvětví podnikání (scénáře budoucnosti - prosperující město) (scénáře budoucnosti - prosperující město)	i.1 V důsledku zprovoznění vysokorychlostní železnice hrozí, že pražské a brněnské firmy přetáhnou schopné a vzdělané lidi, pro které najednou bude menší problém dojíždět. i.2 Odchod velkých zahraničních zaměstnavatelů za levnější pracovní silou a nebo neschopnost jihlavských firem zachytit nové trendy jako např. elektrifikaci dopravy způsobí strukturální nezaměstnanost. (scénáře budoucnosti - prosperující město) i.3 V důsledku automatizace a dalších změn ve výrobě poroste nezaměstnanost méně kvalifikovaných pracovníků.
Podmínky pro obchody a komerční služby pro občany	i.5 Nárůst spolupráce mezi firmami a školami a veřejnou správou může pomoci vytvářet agendy a projekty a koordinovaně společně s úřadem práce připravit podmínky pro přechod zaměstnanců zahraničních firem do tohoto sektoru prostřednictvím rekvalifikací, poradenství pro podnikání, vzděláváním v průmyslech 4.0 apod. (scénáře budoucnosti - fungující samospráva)	i.4 Nové formy práce a obchodování budou působit jako konkurence pro tradiční místní výrobce.

<p>Spolupráce podnikatelů a města – možnosti a podmínky</p>	<p>.6 Podpora klimatické neutrality může pomoci vytvořit PPP projekty např. na bázi EPC projektů (scénáře budoucnosti - udržitelné město)</p> <p>.7 Podpora care - economy může zafungovat jako příležitost, jak sanovat odliv lidí z průmyslu, který je ve městě dominantní a jehož proměna je nevyhnutelná (scénáře budoucnosti - prosperující město)</p>	<p>.5 Ad hoc nebo žádná komunikace s místní podnikatelskou sférou ohrozí zaměstnanost tím, že se včas město a region nepřipraví na transformaci odvětví nebo zánik pracovních míst např. z důvodů nedostatku pitné vody, pracovních sil nebo levnějších surovin jinde pro provozy či jiných proměn ekonomiky (scénáře budoucnosti - udržitelné město, prosperující město)</p> <p>.6 Závislost největších zaměstnavatelů v dominantním odvětví v Jihlavě (strojírenství, elektro) na rozhodnutí zahraničních "matek", které mohou rozhodnout o přesunu či radikálních změnách či škrtech. (scénáře budoucnosti - prosperující město).</p> <p>.7 Nezájem soukromých firem investovat do projektů vyžadujících zlepšení v oblasti kybernetické bezpečnosti může vést k jejich oslabení a ekonomickým problémům a tím ke ztrátě pracovních míst (scénáře budoucnosti - udržitelné město).</p>
---	---	---

Společenský život – dílčí SWOT

setkávání, kultura, sportovní akce, veřejná prostranství, velké méně časté akce, podmínky pro pravidelnou činnost – týden/měsíc

	Silné stránky	Slabé stránky
Velké méně časté akce + podmínky pro ně	<p>Si.1 Jihlava má vyhlášené tradice, události a instituce na kterých se dá stavět a které stojí za to podporovat (MFDF, DIOD, Havířský průvod, Dukla, Svatý Martin,, Horácké divadlo, Festival G. Mahlera, Vysočina fest, ZUŠ a Sokol) (Pochyby a pohyby Jihlavy).</p> <p>Si.2 Město zřizuje příspěvkovou organizaci, která bude koordinovat konání společenských akcí. (Brána Jihlavy).</p> <p>Si.3 V centru města je na malé ploše až 8 sálů, což umožňuje konání velkých kulturních akcí festivalového typu (film, divadlo, hudba apod.), je to potenciál pro další velké akce.</p> <p>Si.4 Kulturní instituce (Magistrát města a DKO, DIOD, muzeum, galerie a další) mají tým schopných a ochotných zaměstnanců, kteří mají zájem a jsou schopni zajistit rozvoj společenských akcí pro občany, které jsou pravidelně pořádané zejména na náměstí.</p> <p>Si.5 Z akcí je jako nejdůležitější pro identitu města MFDF a Havířský průvod. MFDF je většinou vnímán jako že nerozlučně patří k Jihlavě i místními, ačkoliv se ho účastní zejména publikum mimo jihlavské, ve srovnání s Vysočina Festem nebo Festivalem sborového umění (Jihlava pohledem veřejnosti - dotazník).</p> <p>Si.6 V Jihlavě je řada aktivních a motivovaných lidí, kteří mají zájem se i ve volném čase podílet na ožívání města. (Pochyby a pohyby Jihlavy).</p> <p>Si.7 Ožívání společenského života ve městě a aktivní vedení města je vnímáno pozitivně - např. Vánoční akce na náměstí, Léto s Gustem. (Pochyby a pohyby Jihlavy).</p> <p>Si.8 V den velkých akcí stoupají tržby podnikům v centru, kulturní akce podporují ekonomiku centra. (Centrum města - z rozhovorů s podnikateli v centru.)</p> <p>Si.9 Jihlava disponuje kvalitními venkovními prostory pro pořádání kulturních akcí - areál Stříbrného údolí (Český mlýn, prostor amfiteátru).</p>	<p>Sl.1 Nedostatečná cenově dostupná ubytovací kapacita pro určité skupiny (např. studenti, rodiny s dětmi, účastníci Vysočina Festu, MFDF)</p> <p>Sl.2 Absence dalšího multižánrového sálu s možností pronájmu na kulturní a společenské akce, kavárna, setkávání se) - DIOD je již vytížený.</p> <p>Sl.3 Kvalita dopravní dostupnosti a obslužnosti veřejnou hromadnou dopravou v rámci kraje výrazně klesá během víkendu. Pro obyvatele ostatních regionálních center v kraji je dostupnější kultura v Brně. (Socioekonomická analýza, kap. 6.1).</p> <p>Sl.4 Vysoké nájemné v případě, že se akce konají ve vnitřních prostorách např. Dělnický dům. Vysoké nájemné pro pořadatele společenských akcí ve veřejných prostorách města, vysoké nájemné pro prodejce občerstvení i jiného sortimentu. Důsledek: vysoká cena vstupného, občerstvení a nápojů na akci a tím i nižší prodej a menší zájem prodejců.</p> <p>Sl.5 V současné době absence velkého reprezentativního prostoru (změní se s výstavbou HMA).</p>

	Si.10 Areál teniscentra má dostatečné parametry, aby se zde mohli konat významné celorepublikové turnaje.	
Pravidelná činnost (týdenní, měsíční) + podmínky pro ni	<p>Si.11 Spolky, komunity apod. - spojují obyvatele, komunity - ale mají nevyužitý potenciál pro spolupráci s městem. (Pochyby a pohyby Jihlavy).</p> <p>Si.12 Široká nabídka kulturních akcí v kamenných institucích v centru města s pravidelným programem (galerie, kina, divadla - DIOD, ZUŠ, Dům Děti, Knihovna, Umělecké školy, DKO, HDJ, OGV, MVJ). Tyto instituce kolem sebe vytváří silnou komunitu a přitahují Jihlaváky i dojíždějící.</p> <p>Si.13 Existence drobných podniků organizujících menší akce (promítání na náměstí), přitahují místní i lidi z bližšího okolí, je potenciál pro rozšiřování aktivit.</p> <p>Si.14 Existence VŠPJ - nabízí pravidelné akce pro veřejnost - vzdělávací a kulturní i přednášky pro veřejnost S.Si.15 Nabídka sportovních akcí (Dukla, akce na stadionech - přístupné veřejnosti - placené nebo zdarma).</p> <p>Si.16 Díky kulturní infrastruktuře je v Jihlavě potenciál k rozvoji původní soudobé jihlavské kultury.</p> <p>Si.17 Existence uměleckých škol, potenciál jejich větší role v pořádání akcí.</p> <p>Si.18 Kamenné instituce - nabízí možnosti mladým lidem pro zapojení, zaměřují se hlavně na studenty ze středních škol (ale není dostatečná informovanost a zapojení studentů VŠ).</p> <p>Si.19 Existence strategie pro kulturu, volný čas a cestovní ruch.</p> <p>Si.20 Bohatou kulturní a volnočasovou nabídku vnímají především velcí zaměstnavatelé jako důležitý parametr pro přilákání nových zaměstnanců do Jihlavy (SWOT analýza pro Strategii kultury, volného času a cestovního ruchu, Mapování podnikatelského prostředí).</p> <p>Si.21 Program Živé scény (jednoduchý rezervační systém pro akce bez vstupného) ; basking je povolený = obojí je nefinanční podpora, zjednodušená administrativa</p>	<p>Sl.6 V Jihlavě nedostatečné zázemí pro trávení volného času studentstva (vysoké školy a středních škol) - chybí místa pro scházení (klubovna apod.) i místa pro plnohodnotný studentský život (např.taneční klub). Studentský život je jeden z faktorů pro výběr školy. (Jihlava pohledem obyvatel - mapa).</p> <p>Sl.7 Pro organizátory menších akcí (aktivní obyvatele a malé spolky) je jednání s městskými úřady frustrující. Úřady často produkci kulturního dění zpomalují (administrativní záležitosti, nevstřícnost, zdoluhavost procesů). Městu chybí neformální přístup. Město se spolky (senioři, mladí a jiné spolky) nepracuje dál. (Pochyby a pohyby Jihlavy)</p> <p>Sl.8 Jihlavě chybí neformální, nízkoprahové, víceúčelové prostory, ve kterých by mohlo docházet k pravidelnému setkávání a mísení občanů a generací, a které by mohly být využívány k celé řadě účelů zároveň (kavárna, výstavy, koncerty, tanec, ale i sport, setkávání spolků, sdílených kanceláří spolků atd.). (Pochyby a pohyby Jihlavy).</p> <p>Sl.9 Nedostatečná informovanost a malá přehlednost o kulturním dění. - chybí přehlednější jednotné webové stránky pro propagaci kultury, plakátovací plochy vlastněné městem i jiné formy inzerce (Málo je viditelná propagace ikonických vystavených děl a akcí tak, aby o nich opravdu všichni věděli - např. ve srovnání informování o MFDF a Picasso v Jihlavě!</p> <p>Sl.10 Chybí místo pro noční život v centru města. (Centrum města)</p> <p>Sl.11 Město nenabízí možnosti přímé podpory pro začínající a drobné organizátory (propůjčení mobiliáře - laviček, stánků a techniky, finance).</p> <p>Sl.12 Nedostatek pravidelných aktivit a akcí v okrajových částech města - lidé se málo setkávají - sousedské slavnosti (chybí zázemí pro organizování kulturních a společenských akcí)</p> <p>Sl.13 Chybějící pravidla a systém spolupráce mezi městem, podnikatelským a neziskovým sektorem v oblasti firemního dárcovství a mecenášství (například nadační fond, granty ap.) (Pochyby a pohyby Jihlavy)</p> <p>Sl.14 Je potřeba nejen informovat, ale i lákat a motivovat občany k návštěvě akcí a vzdělávat veřejnost o kultuře (Pochyby a pohyby Jihlavy)</p>

		<p>Sl.15 Absence nestrukturovaných, volnočasových denních aktivit a absence večerních a víkendových aktivit v centru (tto, co bude volnočasové bude fungovat i mimo standardní otevírací dobu, např. kulturní instituce - tam pracující přes den nepůjdou). (Centrum města)</p> <p>Sl.16 Pro návštěvníky chybí ubytovací a gastronomické služby, marketing i průvodcovské služby. (Pochyby a pohyby Jihlavy)</p> <p>Sl.17 Celá hustě osídlená oblast na jihovýchodě města Na Slunci/Nad Plovárnou, nemá lokální zařízení pro kulturně komunitní dění v docházkové vzdálenosti do 15 min (Mapování kulturně společenského zázemí města a využití v územním plánování, A2)</p> <p>Sl.18 ½ rozpočtu na kulturu je schvalována na jaře, což způsobuje nejistotu pro plánování akcí.</p>
Veřejná prostranství a život v nich	<p>Si.21 Jihlava má potenciál rozvoje tří různých územních klastrů s mixem funkcí, které může cíleně rozvíjet a komunikovat a nabídnout místním i návštěvníkům města. Volnočasový klaster kolem řek Jihlava a Jihlávka, kulturní čtvrť v centru města kulturně-sportovně-volnočasové území zabydlené studenty středních a vysokých škol kolem Smetanových sadů. (Mapování kulturně společenského zázemí města a využití v územním plánování, A3)</p> <p>Si.22 Velké náměstí, které okolní města nemají, jako zajímavost a potenciál pro skutečně velké akce + připravovaný projekt revitalizace. Velikost náměstí je zásadní jako nástroj marketingu, ale práci s veřejným prostorem v Jihlavě nyní spíše komplikuje (potřeba dobře promyslet, velikost investice, pokud se však náměstí revitalizuje, bude to velká a viditelná změna). (Centrum města)</p> <p>Si.23 Jihlava má vysoký potenciál turistického ruchu - historické centrum (hradby, kostely katakomby, architektura, romantické uličky), ZOO, krásné okolí Vysočiny a centrální poloha v rámci ČR.</p> <p>Si.24 Pestrá historie města může být základem při tvorbě nových společenských událostí a propagaci města mezi nejihlaváky. (Pochyby a pohyby Jihlavy)</p> <p>Si.25 Horácká multifunkční aréna může kultivovat širší centrum a lákat k cestě do centra města, dobrá cesta k návrhu = architektonická soutěž. (Centrum města)</p>	<p>Sl.19 Centrum je vybydlené, za posledních sto let se snížil počet trvale žijících obyvatel v centru z 10 000 na 3000 a chybí tak sociální kontrola a pocit "živého centra" po celý den a způsobuje to řadu z následujících slabých stránek (Centrum města).</p> <p>Sl.20 Viditelná zanedbanost veřejného prostoru (špinavé povrchy, drolící se štěrky, odpady na ulicích atd.). Jihlavské veřejné prostory trpí nedostatečnou údržbou a péčí, a tím pádem nejsou plně využívány. Chybí veřejné toalety, dětská hřiště jsou v zimě zavřena i během slunečných dní. Stav parků, které na některé působí zabahněně, místní nevybízí k tomu, aby si v nich lidé sedli do trávy na piknik. Ulice v širším centru města jsou dle respondentů spíše špinavé a bez života. (Pochyby a pohyby Jihlavy)</p> <p>Sl.21 Neatraktivita města pro mladé - V konkurenci větších měst se Jihlava pro mnohé stává méně atraktivní, další se stěhují do okolních obcí a vesnic. Pokud město nebude kulturně živé a nebude zde dostatek atraktivních studií a pracovních příležitostí, včetně možností dostupného bydlení, mladí lidé budou odcházet jinam. Důsledky vznikajícího problému jsou vidět již dnes, kdy městu chybí vysokoškolská část populace, která bývá zpravidla kulturně nejaktivnější a dokáže tak nejen zaplnit sály, ale také vytvořit nové příležitosti pro jejich zaplňování. (Pochyby a pohyby Jihlavy)</p> <p>Sl.22 V centru mimo otevírací dobu (po 17-18 a v sobotu po 12) chybí lidé, kteří do centra jdou, protože se tam něco děje (hospody, zahrádky, parky,...), lze to</p>

	<p>Si.26 Centrum a náměstí dobře plní roli veřejného prostoru, kde se setkávají velmi rozmanité typy provozů, kultur a formálně i neformálně se setkávají lidé. (Centrum města)</p> <p>Si.27 Centrum je kupecké město (podobný urbanismus jako Krakov), křičí „trhy“ – je připravené pro rychlé a početné návštěvy trhovců z širokého okolí. (Centrum města)</p> <p>Si.28 Téměř každá restaurace/kavárna v centru města má zahrádku (výjimky jsou na Husově ulici, kde není dost místa kvůli parkování)</p>	<p>stimulovat akcemi, ale ty jsou krátkodobé, život centra by na nich neměl stát, měli by ho rozdmýchat a podpořit. (Pochyby a pohyby Jihlavy)</p> <p>Si.23 V Jihlavě se od revoluce velmi málo investovalo do veřejného prostoru v centru (revitalizováno: parkán pod Jakubem, park Gustava Mahlera a Věžní, Benešova ulice - tam, kde se investovalo se daří provozovněm a jsou to živá místa) (pozn. srovnávat investice do VP lze se Znojmem, značka krásného vinařského města a Brnem, které do centra investuje a staví na studentech). (Centrum města) /2/[2] N1</p> <p>Si.24 V centru města zabírají velkou část potenciálně využitelných veřejných prostranství parkovací stání. (Pochyby a pohyby Jihlavy) + chybí parkování v blízkosti těch nejdůležitějších prostranství nebo systém navázaný na MHD, které by umožnily umístit parkující vozidla jinde.</p> <p>Si.25 Lidé cítí pocit nebezpečí v centru města. (Pochyby a pohyby Jihlavy)</p> <p>Si.26 Velké náměstí ale málo sekundárních intimnějších veřejných prostranství – potřeba zkultivovat prostranství „po cestě“. (Centrum města)</p> <p>Si.27 Velmi málo stínu a zeleně kvůli malému počtu stromů v ulicích centra města, stromy jsou na náměstí, v parcích a na zbytkových plochách - např. kolem hradeb, ale nejsou v ulicích. (Centrum města, Pochyby a pohyby Jihlavy)</p> <p>Si.28 Klimatické podmínky - déšť, vítr a zima - ovlivňují využití veřejného prostoru. V Jihlavě zároveň není zastřešené prostranství a je málo veřejné a bezplatné přístupných interiérů (např. otevřené kostely, radnice a partery institucí, atria a pasáže...). Např. v Brně jsou pasáže, kam se lze schovat. (Jhlava pohledem veřejnosti - mapa, centrum města)</p> <p>Si.29 Pouze polovina respondentů spokojena s kvalitou a počtem prostorů pro hru dětí a dětských hřišť, zejména chybí pro ty nad 6 let. (Jhlava pohledem veřejnosti - dotazník).</p> <p>Si.30 Skupiny mladých lidí trávících velkou část volného času na ulicích způsobem, který je v očích části veřejnosti vnímán jako potenciální zdroj sníženého pocitu bezpečí (velké skupiny, hluk, nepořádek, přemísťování) - monitorováno kamerou a městskou policií. Nejde o trestnou činnost. (Percepce rizikových lokalit a faktorů snižujících pocit bezpečí v Jihlavě)</p> <p>Si.31 Vyprazdňující se obchody v centru města.</p>
--	---	--

		<p>Sl.32 Přestupky na úseku ochrany před alkoholismem a toxikomanií, které jsou ve vyšší míře evidovány i městskou policií, se vyskytují především v místech okolo „hradeb“, v okolí ul. Dlouhá stěna, Masarykova náměstí a oblasti Březinova. Přestupky proti majetku jsou zaznamenány v oblasti kolem obchodního centra City park, Masarykova náměstí a Městského vlakového nádraží. (Aktualizace bezpečnostní analýzy za rok 2020, 3.6)</p> <p>Sl.33 Násilná trestná činnost je nejčastější v areálu OC Březinky. Následuje Masarykovo náměstí. Majetková kriminalita je lokalizována do oblasti City Parku s přesahem do Brněnské a Čajkovského, dále na náměstí v a přilehlých ulicích. (Aktualizace bezpečnostní analýzy za rok 2020, 3.2, 3.4).</p> <p>Sl.34 Nedotažený navigační a informační systém pro občany a návštěvníky města (někdy pouze jednojazyčný).</p> <p>Sl.35 Nedostatečné informování obyvatel o akcích ve veřejném prostoru města.</p> <p>Sl.36 Centru města chybí dostatek každodenních služeb (převažují banky a reality nad kavárnami a kvalitními trhy), které by do centra občany přilákaly. (Pochyby a pohyby Jihlavy).</p>
	Příležitosti	Hrozby
Velké méně časté akce + podmínky pro ně	<p>P.1 Díky VRT bude pro obyvatele Prahy, Brna i dalších částí ČR snadnější přijet na akce do Jihlavy, díky připravované modernizaci železniční trati Jihlava-Třebíč-Brno z regionu.</p> <p>P.2 Smart technologická řešení mohou pomoci zlepšit informovanost o akcích a dění a tím více lákat k zapojení.</p>	H.1 V důsledku ořezávání veřejných rozpočtů a zpomalení společenského dění po epidemii ukončení tradic, událostí či festivalů, které v Jihlavě mají dlouhou historii a opírají se o dlouhodobou aktivitu konkrétních lidí. Pandemická krize společenského dění zpomaluje, bere finance, ale také chuť se kultuře věnovat. Pro město by to znamenalo ztrátu důležitých zdrojů identity a hrdosti, ale také oslabení turismu, a především zájmu místních. (Pochyby a pohyby Jihlavy)
Pravidelná činnost (týdenní, měsíční) + podmínky pro ni	<p>P.3 Rostoucí zájem velkých firem při lokalizaci svých provozů vyžadujících kvalifikovanou pracovní sílu o pověst města a možnosti kulturního vyžití pro zaměstnance - kultura tak může pomoci inovativní ekonomice.</p> <p>P.3 Vznikne na státní nebo evropské úrovni podpora rozvoje sportu a jeho profesionálních trenérů, ale také zdravotníků, tradičních řemesel jako protiváha online aktivit, což může pomoci oživit centrum a veřejná prostranství vůbec- (scénáře budoucnosti)</p>	<p>H.2 Demografické složení obyvatel Jihlavy - pro velkou část obyvatelstva není a nebude pravidelná kultura zajímavá.</p> <p>H.3 Přesun kultury do online prostředí - omezení fyzického setkávání, přetížení sítě v důsledku vysoké návštěvnosti online akcí, ekonomická hrozba pro tradiční kulturní zařízení a malé kulturní aktéry (bude preferován malý počet velkých hvězd), ztráta role kultury a pohybu veřejným prostranstvím pro sociální soudržnost a komunitu. Oslabení sociální soudržnosti a komunity. (scénáře budoucnosti - živé město)</p>

Veřejná prostranství a život v nich		<p>H.4 Elektromobilita vyřeší pouze emise (kromě částečně prachu) a dominování automobilů veřejnému prostoru veřejnému prostoru zůstane a veřejný prostor bude nadále zahlcený auty = úbytek zeleně, omezený pohyb po městě pěšky, na kole i autem. Nebezpečná cyklo-doprava a na to navázaný zhoršený zdravotní stav obyvatel a rozpad komunitního života.(scénáře budoucnosti)</p> <p>H.5 Degradace zelených ploch ve městě z důvodu nedostatku užitkové vody v důsledku změny klimatu a degradace krajiny.. (scénáře budoucnosti - živé město)</p> <p>H.6 Online prohlídky města a online akce ve virtuální realitě nevyžadující osobní návštěvu města může vést ke snížení cestovního ruchu a oslabení na něj navazujících služeb. (scénáře budoucnosti - živé město)</p>
-------------------------------------	--	---

Vzdělávání, osobnostní rozvoj – dílčí SWOT		
Formální vzdělávání, podmínky pro neformální vzdělávání, podmínky pro profesní růst, osobní rozvoj, rekvalifikace		
	Silné stránky	Slabé stránky
Formální vzdělávání	<p>Si.1 SPC - speciálně pedagogické centrum - městem zřízené, celokrajská působnost, dobře komunikuje se školami.</p> <p>Si.2 V rámci kraje má Jihlava plnohodnotnou síť MŠ, ZŠ, SŠ i VOŠ; VŠPJ nabízí vzdělávání i třetímu věku (Socioekonomická analýza, kap. 4)</p> <p>Si.3 Školy využívají při vzdělávání spolupráce s řadou podpůrných organizací a partnerů ve městě. Spolupráce v rámci tohoto „vzdělávacího ekosystému“ je důležitým vkladem do dalšího rozvoje jihlavských škol.(Analýza potřeb základních škol zřizovaných Statutárním městem Jihlava)</p> <p>Si.4 Žáci základních škol se účastní každý rok nejméně jednoho preventivního vzdělávání v rámci PZM a MA21, tzn. ročně projde jednou preventivní akcí více než 7000 dětí v Jihlavě (Audit udržitelného rozvoje 2020, sebehodnocení městské policie).</p> <p>Si.5 Jihlava má rozvinutou pomoc žákům cizincům (MŠ, ZŠ, SŠ)</p>	<p>Sl.1 Není užší spolupráce celé řady aktérů (města, OSPOD, ped. psychologických poraden, neziskových organizací) při zajištění školní docházky žáků ze sociálně slabých nebo problémových rodin, zřizovatel je vnímám jako koordinátor spolupráce. (Analýza potřeb základních škol zřizovaných Statutárním městem Jihlava)</p> <p>Sl.2 Za nejzávažnější problém ve vzdělávání v Jihlavě byla v rámci pracovních skupin definována nižší úspěšnost žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí ve všech stupních vzdělávání. (Místní plán inkluze, strom problému - kap. 3.2).</p> <p>Sl.3 Chybí data a informace o SŠ a učňovského školství (viz nespolečnost města, kraje a SŠ - nepodílí se na životě města, plánování).</p> <p>Sl.4 Vysoká škola polytechnická Jihlava je vysokou školou neuniverzitního typu, má výraznou převahu bakalářských programů.Má nízký podíl vyjíždějících i dojíždějících (na stážích) studentů a cizinců. Složení oborů má malou vazbu na inovativní obory v regionu. Málo se tak daří přilákat větší množství ambicióznějších studentů do Jihlavy. (profil města, kap. 6.4, Socioekonomická analýza, kap. 4)</p> <p>Sl.5 Řada VŠ studentů nebydlí v Jihlavě a tím pádem nepodporují studentský život (spíš kapitola do kultury, společenský život). VŠPJ nemá úplně dobrou pověst mezi mladými.</p>

	<p>Si.6 Kapacita MŠ a ZŠ je dostatečná s výjimkou vyšší lokální obsazenosti v částech Horní Kosov a Jihlava Střed.</p> <p>Si.7 Vysoká škola polytechnická Jihlava dle hodnocení Primát.cz patří k nadprůměrným ve výuce jazyků a vazbě na praxi (profil města, kap. 6.4)</p> <p>Si.8 Kulturní, sociální i ekologické organizace mají velký zájem o spolupráci se školami, zájem (otevřenost) je i na straně škol (SWOT pro Strategii kultury, volného času a cestovní ruch)</p> <p>Si.9 Město aktivně podporuje doučování žáků na ZŠ.</p> <p>Si.10 ZŠ rozvíjejí vlastní dobrou praxi a v souladu s trendy a požadavky státu inovují výuku (Analýza potřeb základních škol zřizovaných Statutárním městem Jihlava).</p> <p>Si.11 Školy jsou obecně s dosavadní spoluprací se zřizovatelem spokojené, oceňují především podporu v oblasti rozvoje infrastruktury, vybavení a IT. (Analýza potřeb základních škol zřizovaných Statutárním městem Jihlava).</p> <p>Si.12 Vysoký podíl bezbariérových ZŠ, postupná rekonstrukce budov a jejich relativně dostatečná vybavenost.</p> <p>Si.13 Kapacity MŠ je dostatečná, s rezervou.</p>	<p>Sl.6 Spolupráce VŠPJ, kraje a města v oblasti volnočasových aktivit postrádá společné plánování.</p> <p>Sl.7 Preventivní vzdělávání na školách - město nezná dopady, nemáme zpětnou vazbu od škol a dětí. (je třeba ji doplnit a případně upravit programy).</p> <p>Sl.8 Exponované školy volají po solidaritě ostatních škol se sociálně slabými /romskými dětmi (opět zřizovatel jakožto garant spolupráce a dialogu mezi školami) (Analýza potřeb základních škol zřizovaných Statutárním městem Jihlava).</p> <p>Sl.9 Absence rozvoje výchovy k udržitelnosti ve strategických dokumentech města a jeho provázanosti s relevantními národními a globálními rámci (SDG).</p> <p>Sl.10 Nedostatků v definování cílů, zejména v Místním plánu inkluze - nepostihuje celou šířku inkluze, například nadané děti (SDG)]</p> <p>Sl.11 Inkluze - na SŠ se podpora vytrácí, nefunguje návaznost ZŠ a SŠ.</p> <p>Sl.12 Absentující provázanost základních strategických dokumentů města v oblasti vzdělávání s potřebou vzdělávání a osvěty z jiných oblastí, např. Plánu odpadového hospodářství (SDG) - strategie města ve vzdělávání neexistuje</p> <p>Sl.13 Nedostatečná spolupráce města a pedagogicko psychologické poradny - zapojení do dění, spolupráce s aktéry.</p> <p>Sl.14 Aktuální průměrná naplněnost škol se pohybuje kolem 80 %. 3 školy se počty žáků aktuálně blíží k limitu oficiální kapacity a další 4 školy deklarují, že jejich prostorové kapacity neumožňují navyšování počtu žáků, aniž by tím neutrpěla kvalita vzdělávacího procesu. (Analýza potřeb základních škol zřizovaných Statutárním městem Jihlava), v poslední době počet dětí klesá, současně ale ubývá odborných učeben.</p>
Neformální vzdělávání a podmínky pro něj	<p>Si.14 Široká nabídka zájmových kroužků veřejných (DDM, F. POINT, školní družiny a kluby) i soukromých institucí. Stejně tak i nabídka táborů (příměstských, pobytových). Dostupnost pro širokou veřejnost.</p> <p>Si.15 Dostatečné množství organizací, které pořádají kvalitní preventivní programy (BESIP, Vrak bar, Městská policie)</p> <p>Si.16 Jihlava má dobré prostorové možnosti (DIOD, DKO, úvahy o spolkovém domě v Brněnské ulici, pro seniory), kde lze organizovat neformální vzdělávací akce pro děti i formou pravidelných cyklů.</p>	<p>Sl.15 Chybí centrální koordinace aktivit sektorových oblastí, některé se duplikují, jiných se nedostává. Jednotlivé sektorové oblasti si definují své cíle.</p> <p>Sl.16 Absence rozvoje výchovy k udržitelnosti v sektorových dokumentech, zejména v Místním akčním plánu rozvoje vzdělávání (SDG)</p> <p>Sl.17 Nedostatečné množství spolků, které by organizovaly vzdělávací akce. Včetně prostor.</p> <p>Sl.18 Nedostatečná prezentace stávajících opakovaných aktivit.</p>

	<p>Si.17 ZUŠ - kvalitní vzdělání v různých uměleckých oborech, úspěšní absolventi, účast na kulturních akcích, dostupnost širší veřejnosti.</p> <p>Si.18 V Jihlavě jsou organizace, které se zabývají aktivitami pro seniory - Mgr. Křoustek. Dále Senior point a Family point (spadá pod KÚ), BESIP</p> <p>Si.19 Město aktivně podporuje doučování žáků - rozvoj dobrovolnictví, participace rodičů (např. Centrum pro rodinu, F. POINT)</p> <p>Si.20 region Horácko - silně zastoupený folklórní tanec, potenciál využit regionálních zvyků, oživit tradice a povědomí o Horácku</p> <p>Si.21 Environmentální centrum Pod povrch dobře funguje i vzhledem k vzdělávání k udržitelnosti.</p> <p>Si.22 Projekt "inkubátor" a platforma Jihlava vzdělává kulturou - velmi úspěšná i za hranicemi města.</p> <p>Si.23 Zpracován Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP Jihlavy. Jak analytická část, tak implementační jsou využívány.</p> <p>Si.24 ZŠ Demlova a Březinova - každoročně sportovní akce Silák roku (Městská policie, opakovaná akce už 21 let).</p> <p>Si.25 Besedy s odsouzenými ženami z věznice ve Světlé nad Sázavou hlavně pro 9. ročníky ZŠ (Městská policie).</p> <p>Si.26 Fungují jazykové školy a další kurzy pro dospělé, Univerzita třetího věku.</p> <p>Si.27 Dotační program na vzdělávání od roku 2019 podporující inovace.</p>	<p>Si.19 Jihlava je mladými lidmi vnímána zastarale, nemoderně (ZOO, Vodní ráj), odcházejí do větších měst (VŠ, kosmopolitnější prostředí, které je posune dál), chybí něco, co by mladé přitáhlo zase zpátky.</p> <p>Si.20 Nedostatečné personální a prostorové kapacity pro neformální vzdělávání (lektori či vedoucí; aktuální prostory pro neformální vzdělávání jsou plně obsazené - Podpovrch, DDM, volnočasové klubovny, vnitřní sportovní areály).</p> <p>Si.21 Přetrvávající problém nízké integrace a tolerance některých menšin zejména z důvodů nedostatku neformálních volnočasových aktivit a prostorů. (Pochyby a pohyby Jihlavy).</p> <p>Si.22 Chybí tradiční akce vzdělávání pro děti spjatá s Jihlavou s přesahem do a za hranice regionu (paralela je MFDF). Dobrý příklad z praxe - Zlínský festival Hrnec smíchu, Festival animovaného filmu, letní školy pro děti a mládež s celorepublikovým významem.</p> <p>Si.23 Skauti jsou velmi aktivní a mají kontakty na zajímavé osobnosti, ale po odchodu mladých studentů z Jihlavy na VŠ do jiných měst chybí vedoucí, nelze přijmout více dětí.</p> <p>Si.24 Atraktivita města pro mladé - V konkurenci větších měst je Jihlava méně atraktivní. Pokud město nebude kulturně živé a nebude zde dostatek atraktivních studijních a pracovních příležitostí, mladí lidé budou odcházet jinam. (Pochyby a pohyby Jihlavy).</p> <p>Si.25 MAP obsahuje soupis potřeb, nebyly v rámci něj vydiskutovány priority.</p>
Podmínky pro osobní růst, profesní rozvoj, rekvalifikace	<p>Si.28 Řada firem je připravena otevřená přijímat absolventy v případě, že jsou šikovni, mají zájem se učit, zlepšovat se - a jejich růstu se věnovat. (Mapování podnikatelského prostředí).</p> <p>Si.29 Město Jihlava patří dlouhodobě k sídlům, kde se daří držet míru nezaměstnanosti na dobrých hodnotách. (Socioekonomická analýza kap. 3.4).</p>	<p>Si.26 Atraktivita města pro mladé - V konkurenci větších měst je Jihlava méně atraktivní. Pokud město nebude kulturně živé a nebude zde dostatek atraktivních studijních a pracovních příležitostí, včetně možností dostupného bydlení, mladí lidé budou odcházet jinam. (Pochyby a pohyby Jihlavy).</p> <p>Si.27 Absence inkubačních nástrojů pro rozvoj nových podnikatelských příležitostí a obecně výchovy k podnikavosti (SDG).</p>

		<p>Sl.28 Převís uchazečů nad počtem volných míst je (pouze) v kategorii pozic se základním vzděláním. (Socioekonomická analýza kap. 3.4)</p> <p>Sl.29 Roste nezaměstnanost mladých, jejich podíl na celkovém počtu evidovaných uchazečů se i v období růstu zvyšoval. (Socioekonomická analýza kap. 3.4)</p> <p>Sl.30 Počet pachatelů trestných činů ve věkové skupině 0 - 14 je od roku 2017 stabilní (cca 20), ve věkové skupině 15 - 18 roste (z 16 na 24), ve věkové skupině 18+ roste (z 508 na 615, ale v posledním roce poklesl), počet recidivistů roste (z 234 na 296). (Aktualizace bezpečnostní analýzy za rok 2020, 3.5)</p> <p>Sl.31 Jihlavě i Česku chybí elity ve veřejném prostoru - (finančně) nezávislé osobnosti, které jsou vidět, inspirují, otevírají témata, zpochybňují samozřejmé, prezentují se, nechávají se posoudit veřejným prostorem.</p> <p>Sl.32 Cizinci, kteří v Jihlavě nachází práci skrze agentury, zůstávají ve svých bublinách a v ostatních životních oblastech zůstávají neintegrování. (Pochyby a pohyby Jihlavy)</p> <p>Sl.33 Jihlava má kapitál v aktuálně neaktivních / nezaměstnaných lidech, je potřeba jim poskytnout možnosti. (grantové výzvy, zvýhodněné nájem pro začínající podnikatele atd.)</p> <p>Sl.34 Město Jihlava nenabízí pracovní možnosti dlouhodobě nezaměstnaným a bezdomovcům, které by jim ulehčily návrat do společenského života. (např. pozice správců veřejných prostor)</p> <p>Sl.35 Malé propojení města s Úřadem práce při rekvalifikaci a zaměstnávání lidí, kteří práci ztratili.</p> <p>Sl.36 Blízké ekonocentrum Chalupky má převís poptávky po environmentálním vzdělávání. (DDM má projekt na rekonstrukci táborové základny v Brtnici s cílem rozšířit environmentální vzdělávání)</p> <p>Sl.37 Formální zařízení s tradičními programy neformálního vzdělávání by mohly více informovat veřejnost, soukromé školy atd. o svých programech. (MP - Silák roku - Mozaika o soutěži neví)</p> <p>Sl.38 Převís poptávky pro neformálním vzdělávání dětí. (konkrétně do Skautů, DDM, Sokol, ZUŠ, tábory)</p>
	Příležitosti	Hrozby
Formální vzdělávání	P.1 Rozvoj podpory partnerství vzdělávacích zařízení, podniků a výzkumných institucí pomůže posilovat tato partnerství.	H.1 Zvyšující se počet žáků – cizinců na školách a jejich často slabé jazykové vybavenosti (neumějí česky), která velmi komplikuje jejich vzdělávání a zatěžuje celý třídní kolektiv (řešení

	P.2 Dlouhodobé ukotvení MAP a zpracovávání a realizace MAP umožňuje rozvíjet spolupráci a inovace vzdělávání.	je otázkou změny zákona) (Analýza potřeb základních škol zřizovaných Statutárním městem Jihlava) H.2 Vznik nových VŠ oborů je limitován demografickým vývojem a také konkurencí vysokých škol v Praze či Brně.
Neformální vzdělávání a podmínky pro něj		H.3 Nárůst administrativní zátěže ztěžující činnost v neformálním vzdělávání. H.4 Pomalejší start inovací a nových pohledů v důsledku toho, že v Jihlavě i Česku chybí a pravděpodobně budou chybět dál elity ve veřejném prostoru - (finančně) nezávislé osobnosti, které jsou vidět, inspirují, otevírají témata, zpochybňují samozřejmé, prezentují se, nechávají se posoudit veřejným prostorem. H.5 Nedostatečná motivace rodičů pro neformální vzdělávání dětí (časová nedostupnost, pohodlnost) N2 H.6 Nízká finanční podpora především pro spolky zabývající se neformálním vzděláváním.
Podmínky pro osobní růst, profesní rozvoj, rekvalifikace	P.3 Jihlava má potenciál přilákat mladé lidi, kteří utíkají z velkoměst "na venkov" - nechtějí ruch velkoměsta, stres, výhoda - blízkost přírody, příjemné měřítko historického města s velkým podílem zeleně.	H.7 Ohrožení pro trh práce představují velcí zaměstnavatelé v odvětvích, která prudce reagují na změny v globální ekonomice. V důsledku jejich přesunu do zahraničí či ekonomických problémů hrozí skokový nárůst nezaměstnanosti. (Socioekonomická analýza kap. 3.4) H.8 OECD definuje, že ČR je hodně orientovaná na výrobu (montovny) a zemědělství a že reálně hrozí ztráta až 60% pracovních míst v těchto odvětvích v horizontu 10 - 20 let - to je tedy i případ Jihlavy. H.9 Nespolupráce města, kraje, úřadu práce a zaměstnavatelů může vést ke strukturální nezaměstnanosti v důsledku neflexibilní reakce na dynamické proměny v odvětvích - od průmyslu směrem k automatizaci výroby nebo naopak směrem k sociální péči, službám, technologiích směřujících k soběstačnosti apod.) H.10 V důsledku propadu ekonomiky a omezení výuky v době pandemie hrozí další zvyšování nezaměstnanosti mladých lidí. (Socioekonomická analýza kap. 3.4)

Zelená infrastruktura, ekosystémové služby – dílčí SWOT

vegetace ve městě a volné krajině, biodiverzita, mikroklima, ochrana půdy, modrozelená infrastruktura, kostra ekologické stability, retence, hospodaření s vodou

	Silné stránky	Slabé stránky
Mikroklima, městská vegetace, modrozelená infrastruktura	<p>Si.1 Díky morfologii zůstaly velké zelené plochy a zelený okruh kolem města podél řek (Jihlava, Jihlávka, Koželužský potok,). Vegetace proniká hluboko do města a zlepšuje prostředí, mikroklima a je dostupná pro obyvatele k rekreaci a bezmotorový pohyb po městě. Je zde ještě velký potenciál zlepšit úpravami využití pro obyvatele, propojením i biodiverzitu (revitalizace).</p> <p>Si.2 Město nově vlastní vodohospodářskou infrastrukturu a může ji upravovat a spravovat udržitelněji.</p> <p>Si.3 Pávovský rybník má vybudovanou infrastrukturu ke koupání (byť zatím pro to není vhodný způsob hospodaření).</p> <p>Si.4 Rozšiřuje se rozsah městem udržovaných veřejných zelených ploch o cca. 400 000 m² mezi lety 2017-2019 (profil města kap. 2.4); jde zejména o sady nebo budoucí městské sady</p> <p>Si.5 Realizují se úpravy bylinného patra odolnější vůči suchu a podporující biodiverzitu: květnaté louky, letničkové výsevy či šterkové záhony s vyšší mírou autoregulace. (profil města kap.2.3 a 2.4)</p> <p>Si.6 Vnikají pilotní realizace prokořenitelných prostor ve zpevněných plochách (P+R u hřbitova, strukturní substrát stromořadí v prodloužení Vrchlického ul. - viz audit zdr. města). Probíhá spolupráce s Mendlovou univerzitou na strukturních substrátech.</p> <p>Si.7 Sídliště Březinky má vzrostlou, postupně obnovovanou kostru zeleně a dobře nastavenou stabilizovanou cestní síť z hlediska tras a směrů.</p> <p>Si.8 Zpracovává se generel odvodnění, aby bylo zřejmé, kde jsou problémy s dešťovou vodou v kanalizaci.</p> <p>Si.9 Již bylo zahájeno zpracování adaptační strategie města na klimatickou změnu.</p> <p>Si.10 Sami si v našem regionu rozhodujeme o čistotě a retenci vody, protože ležíme na horních tocích.</p>	<p>Si.1 Nové sítě v posledních letech jednak poškodily kořenové systémy zeleně a jednak již téměř není prostor mimo jejich ochranná pásma. Lože inženýrských sítí fungují jako drenáž a vytváří nepředvídatelné situace - mohou zasáklou vodu odvést do míst, kde vytvoří problém.</p> <p>Si.2 Památková ochrana v centru limituje možnosti adaptačních opatření na změnu klimatu prostřednictvím doplňování modrozelené infrastruktury - nových stromů a vegetačních zasakovacích ploch.</p> <p>Si.3 Žádný rybník ve městě ani nejbližším okolí není vhodný ke koupání bez úpravy hospodaření nebo dalších potřebných zásahů kromě rybníku Za prádelnou - dolní, kde se koupání uvažuje.</p> <p>Si.4 Jednotná kanalizace vede ke znečištění vodotečí z odlehčovacích komor při příválových srážkách. Není zmapované, jaké stoky kam ústí a co je nutnou podmínkou úprav kanalizace a revitalizací.</p> <p>Si.5 Velmi málo stromů v ulicích centra města, chybí stín a chladicí efekt odpařováním (stromy jsou v malém počtu na náměstí, v parcích a na zbytkových plochách - např. kolem hradeb, ale nejsou v ulicích).</p> <p>Si.6 Břehy řeky jsou zkolaudovaným vodním dílem, město je nemá ve správě a nemůže do nich příliš zasahovat a revitalizovat je.</p> <p>Si.7 Stará smlouva na údržbu městské zeleně neodpovídá dnešním potřebám i nastavení aktuální legislativy.</p> <p>Si.8 Drtivá většina střech domů centra i sídliště odvodněna do jednotné kanalizace.</p> <p>Si.9 Nadměrně rychlý odtok vody z města v důsledku většiny z výše uvedených bodů.</p> <p>Si.10 Nedostatečné napojení na ČOV především v malých sídlech a některých částech města.</p>

<p>Volná krajina: kostra ekologické stability, ochrana půdy, retence vody</p>	<p>Si.11 Město vlastní zemědělskou půdu a může ovlivňovat způsob hospodaření na ní.</p> <p>Si.12 Město vlastní velké množství rybníků, může ovlivnit hospodaření směrem k udržitelnosti.</p> <p>Si.13 Většina skladebných prvků územního systému ekologické stability (ÚSES) je funkční, také díky úpravám nefunkčních a částečně funkčních prvků v posledních letech. (profil města, kap. 2.4)</p> <p>Si.14 Příroda a vegetace jsou vnímány jako jedna z nejdůležitějších charakteristik pro identitu Jihlavy (Jihlava pohledem veřejnosti - dotazník)</p> <p>Si.15 2019 realizováno přírodě blízké protipovodňové opatření, zlepšující retenci vody - průleh Staré Hory odvedeno na cennou vlhkou louku (profil města kap. 2.2), obdobně se bude pracovat i na dalších místech.</p> <p>Si.16 Invazní druhy rostlin jsou pod kontrolou, dále se nešíří - s výjimkou křídlatky. (profil města kap. 2.4)</p> <p>Si.17 Jihlavu obklopuje krásná příroda, která je rychle dostupná i ze středu města. (Pohyby a pochyby Jihlavy)</p> <p>Si.18 Probíhá úzká spolupráce s řadou neziskových organizací. Spolek Mokřady pomáhá k udržitelnosti volné krajiny a retenci vody a podpoře biodiverzity.</p> <p>Si.19 Digitální povodňový plán a systém monitorující překročení povodňové aktivity.</p> <p>Si.20 Vyšší míra recyklace odpadů oproti celorepublikovému průměru.</p>	<p>Si.11 Nadměrně rychlý odtok vody z okolí města v důsledku způsobu lesnického a zemědělského hospodaření a meliorací a regulovaných toků.</p> <p>Si.12 Kůrovcová kalamita zlikvidovala všechny smrkové monokultury v celém ORP a v důsledku změny vodního režimu a proudění vzduchu pak malé porosty ostatních druhů nevydrží. To bude mít efekt jak na rychlost obnovy lesa, tak na tepelný ostrov města.</p> <p>Si.13 Přes 40% zemědělské půdy spadá do kategorie silně až extrémně ohrožené dlouhodobým smyvem erozí.</p> <p>Si.14 Znečištění vody v tekoucích vodách (hlavně řeka), setrvávající nebo se zhoršující kvalita vody v rybnících.</p> <p>Si.15 Vzhledem ke stavu řeky v Jihlavě, kdy převažuje technická úprava koryta, není řeka jako součást ÚSES plně funkční.</p> <p>Si.16 Náročná koordinace 8000 drobných vlastníků lesa v celém ORP; ve správním území města je situace lepší.</p> <p>Si.17 Nedostupnost sazenic pro obnovu jiných druhů než smrk.</p>
	<p>Příležitosti</p>	<p>Hrozby</p>
<p>Mikroklima, městská vegetace, modrozelená infrastruktura</p>	<p>P.1 Covid zaměřil pozornost více na veřejná prostranství a zeleň ve městě i volné krajině, kůrovcová kalamita a suchá léta a podstat Hubenovské nádrže, který hrozil nedostatkem vody ukázaly lidem, že je opravdu čas s klimatem něco dělat a motivuje k přemýšlení i akci a vytváří poptávku po environmentálně odpovědné politice.</p> <p>P.2 V důsledku toho, že klima je velké téma a je součástí PR firem je potenciál pro spolupráci s firmami na realizaci adaptačních opatření.</p> <p>P.3 Rozvoj technologií práce s daty v reálném čase a využití umělé inteligence pro optimalizaci v územním rozvoji a zlepšování retence vody a biodiverzity, pokud to úřad dokáže zpracovat do své organizace fungování.</p>	<p>H.1 V důsledku nedohodnutí principů, jak do památkově chráněných území zakomponovat adaptační opatření na celostátní úrovni, budou i nadále omezené možnosti jejich realizace v centru.</p> <p>H.2 V důsledku setrvačnosti vzdělávání málo odborníků, kteří by byli schopni dělat kvalitně údržbu zeleně na dnešní úrovni.</p> <p>H.3 Vzhledem ke změně klimatu a efektu tepelného ostrova bude stále těžší udržet stávající stromy v ulicích.</p> <p>H.4 V důsledku toho, že si veřejnost neuvědomuje souvislosti o udržitelném hospodaření - jako zdravou a hezkou krajinu oceňují</p>

		<p>neudržitelné - biodiverzita chápána jako nepořádek a neznají příklady udržitelného hospodaření.</p> <p>-1.5 Časový horizont volebního období je kratší než horizont potřebných změn, volby budou znamenat ohrožení kontinuity.</p> <p>-1.6 „Environmentální žal“, konflikt s „klimatickými skeptiky“ bude demotivovat a odvádět od důležitých řešení.</p>
<p>Volná krajina: kostra ekologické stability, ochrana půdy, retence vody</p>	<p>2.4 Kalamita a změna klimatu spolu s postupnou proměnou atmosféry ve společnosti je šancí pro udržitelnější lesy. Situace povede k nutnosti aktualizace lesních hospodářských plánů.</p> <p>2.5 Využití připravovaných dotačních programů EU a státu pro zavádění přírodě blízkých úprav vodního režimu krajiny, protierozních opatření, opatření pro zadržení vody v krajině, protipovodňových opatření.</p>	<p>-1.7 Legislativa týkající se lesů nereflktující predikovaný posun vegetačních stupňů v důsledku změny klimatu ztíží adaptaci lesů při jejich obnově.</p> <p>-1.8 Nikdo se nezabývá a nadále nebude zabývat invazními živočichy, chybí monitoring a poznání - např. střevlička ve vodních plochách, která likviduje obojživelníky a chované ryby. Dochází k rozvracení některých populací.</p> <p>-1.9 Nezmění se chování zemědělců a nezačne udržitelnější hospodaření v důsledku dotačních pravidel, která k tomu nadále nepovedou.</p> <p>-1.10 Tlak developerů a vlastníků pozemků zastavovat volnou krajinu bude ztěžovat udržitelné plánování.</p> <p>-1.11 Pokud nebude posílena retenční schopnost krajiny, bude docházet k vysychání studní a zhoršení kvality lokální vody. (scénáře budoucnosti - udržitelné město)</p> <p>-1.12 Degradace krajiny v důsledku pokračující či rostoucí podpory využívání lesní a zemědělské biomasy pro energetické účely (scénáře budoucnosti - udržitelné město)</p> <p>-1.13 V důsledku změny klimatu pokles hladiny podzemních vod a výskyt extrémních jevů počasí (přívalové srážky, riziko přívalových povodní) a vznik tepelných ostrovů ve volné krajině i ve městě.</p>